

LA GENEALOGIE

ET NOBLES FAITZ D'AR-
mes du tresproux & renommé prince
Godeffroy de Buillon, lequel fut roy de
Ierusalem, & de ses cheualeux freres
Baudouin & Eustace: yllus & descendus
de la trefnoble & illustre lignee du ver-
teux cheualier au Cyne.

*Aussi le voyage d'outre Mer en la terre sainte,
faict par le roy Saint Loys, & plusieurs au-
tres croniques & histoires miraculeuses.*

De nouveau corrigé & amendé de fautes infinies des
precedentes impressions, & remis en
bon langage François.

*Avec une table par chapitres & feuillet pour facilement trou-
ver ce que l'on voudra.*

A Lyon par François Arnoullet.

M. D. L X X X.

Avec Privilege.

"SOYSOYU VE ASİL SAVAŞ BAŞARILARI

Kudüs kralı olan çok cesur ve şanlı prens Godeffroy de Bouillon ile onun asil ve kahraman kardeşleri Baudouin ve Eustace'ın; erdemli Kuğu Şövalyesi'nin (Chevalier au Cygne) en asil ve seçkin soyundan gelenlerin hikayesi.

Ayrıca Kral Aziz Louis tarafından Kutsal Topraklar'a yapılan deniz aşırı yolculuk ile diğer birçok mucizevi kronik ve tarih anlatısı.

Önceki baskılardaki sayısız hatadan arındırılarak yeniden düzeltilmiş, geliştirilmiş ve iyi bir Fransız diline kavuşturulmuştur.

Aranılan şeyin kolayca bulunabilmesi için bölümler ve yapraklara göre düzenlenmiş bir dizin tablosu ile birlikte.

Emek her şeyi yener. (Latince: Labor omnia vincit improbus) Lyon'da, François Arnoullet tarafından. **1580 (M. D. L X X X.)**

İmtiyazla (Ayrıcalık Belgesiyle) Basılmıştır."

Bu eser, tek bir tarihi olayı anlatan düz bir tarih kitabından ziyade, Haçlı Seferleri dönemine ait efsaneleri, şövalyelik hikayelerini ve tarihi kronikleri bir araya getiren derleme/antoloji niteliğinde bir popüler halk kitabıdır.

16. yüzyıl Fransa'sında yaygın olan ve "Bibliothèque bleue" (Mavi Kitaplık) geleneğine öncülük eden, geniş kitlelerin okuması için basılmış tarihi-destansı bir yayındır. Kitabın içeriği şu temel unsurlardan oluşur:

1. Haçlı Seferleri ve Kudüs Krallığı

Kitabın ilk ve ana bölümü, Birinci Haçlı Seferi'nin en ünlü lideri ve Kudüs Krallığı'nın ilk hükümdarı (kendisi krallık unvanını reddedip "Kutsal Kabir Savunucusu" unvanını almıştır) Godeffroy de Bouillon ve kardeşleri Baudouin ile Eustace'ın hayatını ve askeri başarılarını anlatır.

2. Kuğu Şövalyesi Efsanesi (Mitolojik Soy)

Metinde geçen "Chevalier au Cygne" (Kuğu şövalyesi), Orta ağ Fransız edebiyatında çok popöler olan epik bir efsanedir. Haçlı efsanelerine göre Godeffroy de Bouillon'un soyunun, büyüyle kuğuya dönüştürölen kardeşlerin hikayesinden gelen mistik bir şövalyeye dayandığına inanılırdı. Kitap, bu asil ailenin soy ağacını (Genealogie) bu efsaneyle birleştirerek sunar.

3. Kral Aziz Louis'nin Kronikleri

Kitabın ikinci kısmında ise Fransa Kralı IX. Louis'nin (Aziz Louis) Kutsal Topraklar'a (Mısır ve Tunus'a) düzenlediği Yedinci ve Sekizinci Haçlı Seferleri'ne ait yolculuk kayıtları ve o döneme ait diğer "mucizevi" tarihi öyküler (kronikler) yer alır.

4. Baskı ve Dil Detayları

Dil Güncellemesi: Kapaktaki "remis en bon langage François" (iyi Fransız diline kavuşturulmuştur) ifadesi, kitabın daha eski (Orta Fransızca) metinlerden alınarak, 1580 yılının modern okuyucusunun daha rahat anlayabileceği güncel bir Fransızcaya uyarlandığını gösterir.

Yayımcı ve Matbaa: Kitap, 1580 yılında Fransa'nın en önemli matbaacılık merkezlerinden biri olan Lyon şehrinde, yayıncı François Arnoullet tarafından basılmıştır. Ortadaki geyik figürlü amblem, Arnoullet'nin matbaa markasıdır (markanın iki yanında şan ve emeği öven Latince "Labor omnia vincit improbus" vecizesi yazar).

YAZARIN ÖNSÖZÜ

Bu mevcut kitabın beyanı üzerine yazarın önsözü; güçlü Kral Orian'tın oğlu asil Kuğu şövalyesi'nin mucizevi tarihini ve bununla birlikte hafızaya son derece layık ve büyük tavsiyeler içeren diğer birçok Kroniği barındırır. Çok yüksek, güçlü ve değerli Haşmetlim, Hristiyanlığın en büyük koruyucusu, çok mükemmel, çok asil ve itaatkar, bu ismin on ikincisi Kral XII. Louis: Tanrı'nın lütfuyla Fransa Kralı. Tek başına denizden bu yana ve ötesindeki diğer sayısız ve harika ölkelerin, bölgelerin ve toprakların ve diğer tüm Barbar, Issız ve Yabancı vilayetlerin tadını çıkaran ve sahibi olan. Benzer şekilde, sizin çok asil ve şöhretli kuzeniniz, sizin iyi akrabanız ve sadık dostunuz, Nevers Kontu, Bay Englebert de Cleves'e; Champagne'daki Troyes şehri yerlisi, sizin basit ve mütevazı hatibiniz ve iyi bir Fransız olan Pierre d'Efrey'den selam ve mütevazı hürmetler. Sizin itaatkarlığınız ve sadık hizmetiniz altında, çok yüce ve İmparatorluk Haşmetleri, Tanrı'nın onuru ve ihtişamı için ve sizin muhteşem zaferlerinizin yüceltilmesi için ve ayrıca benim çok onurlandırılmış efendim ve üstadım için. Adı geçen Nevers Efendisi, zayıf anlayışımın, kabalığımın ve ham bilgimin kapasitesine göre bu mevcut riskeyi yazmak ve tamamlamak için Tanrı'nın lütfunu vermesiyle girişimde bulundum ve karar verdim; bu konuda süssüz dilime yönelik cehaletimi hoş görmenizi rica ederim: Çünkü yüksek bir üslup ve enerjik bir ustalık olmadan, bunu sadece kalbin bolluğundan ve derinliğinden topladım ve kaleme aldım; amaç sizin çok asil soyunuzu aydınlatmaktır. Ve tüm yiğit, cesur ve sadık şövalyelerin kalplerini ve asil cesaretlerini harekete geçirmek ve uyandırmak için ki onlar kutsal Katolik inancını ve Tanrı'nın sadakatsiz düşmanlarına karşı davasını desteklemek için haklı olarak savaşmayı arzulayacaklardır; tıpkı seleflerinizin birçoğunun Tanrı'nın adının güveniyle gönüllü olarak uyguladığı gibi ve

bazı aziz Peygamberlerin, Doktorların ve Tarihçilerin yazılarıyla bize öğrettikleri gibi: Çünkü egemen Efendimiz Tanrı, her cesur insanın gücünü ve övgüsünü alması gereken tek varlıktır: Tıpkı Kanun Koyucu Musa'nın Mısır'dan Çıkış'ın on beşinci bölümünde bize öğrettiği ve şöyle dediği gibi: "Gücüm ve tüm övgüm egemen Efendim Tanrı'dadır." Benzer şekilde Kraliyet Mezmurlarını yazan Davud altmış dokuzuncu Mezmuru'nda şöyle der: "Tanrım senin sağ elin ve gücün tamamen yüceltilmiştir." Ve bu hususta Eyüp yedinci bölümünde der ki: "Tüm asil şövalyelik, insanın yeryüzündeki yaşamıdır." Bu şeyde ilk olarak tüm bilgeliğin gerçek başlangıcı olan Tanrı korkusu ve titremesine sahip olmak gerekir ve böylece Ecclesiasticus'un onuncu bölümünde yazıldığı gibi: "Her erkek ve kadın saygı duyulmaya layık olacaktır: Çünkü Tanrı korkusu ve sevgisi insanların kalplerini yumuşatır ve yatıştırır." Amellerine başlamadan önce sonunu bilgece görmek ve düşünmek için; tıpkı iyi niyetle yürüyenler gibi, kutsal ve kurtarıcı operasyonlar sergilerler. Bu yüzden, onların güçlü kahramanlıklarını düşünerek, birçok asil prensin ve muzaffer şövalyenin, sizin kutsal Ruh tarafından harekete geçirilen iyi ve çok şöhretli seleflerinizin, Tanrı'nın imanını artırmak için tüm arzu ve sevgilerini verdiklerini. Nitekim bugün birçok romanda ve antik tarihte bulunur; bu yüzden Seneca Atasözleri'nde der ki: "Atalarının yolunu takip etmek çok iyidir, eğer doğru yürüdülerse." Ve bundan her zaman şimdakilere bunu yapma cesareti vermek için, Tanrı'nın rızası ve isteğiyle kendi bedenlerini hizmete koyan bazı sadık ve yiğit şövalyelerin erdemli şövalyeliklerini ve işlerini halkın dilinde yazmayı ve hafızaya almayı tasarladım; onlar ki adları yaşam kitabına sonsuza dek yazılmıştır, çünkü doğrular sonsuza dek ve ihtişam içinde yaşarlar. Çünkü her şeye gücü yeten Tanrı, onların kurtarıcı emeklerinin ödülü ve karşılığıdır; bu şeyleri yüceltmek ve örnek olarak ve yaşamın taklidiyle tanıtmak için, Tanrı'nın yardımıyla birçok kitap ve ciltten özenle topladığım ve o zamandan beri Latince'den Fransız diline tercüme ettiğim bazı mucizevi Kronikler ve hikayelerle ilgileneceğim. Ve bu ciltleri tüm asil ve yiğit cesurların tüm övgüye değer tarihleri arasında incelerken, hafızaya son derece layık ve büyük tavsiyeler içeren harika bir hikaye buldum; yani çok şanlı, asil ve süslü Kuğu Şövalyesi'nin, Kral Oriant'ın oğlu ve onun asil kadını ve eşi Kraliçe Bietris'in hikayesi; Kraliçe bir defada altı oğlan ve bir kız hamile kalıp doğurmuştur, onlar genç yaşlarında mucizevi kaderler almış ve katlanmışlardır: Ama daha sonra hepsi kurtarılmış ve Kraliyet makamına getirilmişlerdir. Ve bu asil ve muzaffer soydan, yaşının çiçeğinde ve gücünde olan, Kudüs'ün kutsal topraklarını ve deniz aşırı ülkeleri fetheden ve muzaffer bir şekilde elinde tutan cesur ve şöhretli prens Godeffroy de Bouillon türemiş ve inmiştir; bu konuda aynı şekilde kardeşi Baudouin de onun yerine geçmiştir. Nitekim bu mevcut kitapta diğer birçok mucizevi Kronikle birlikte daha geniş bir şekilde anlatılacak ve aktarılacaktır. Ve hem Aziz Kral Louis'nin hem de diğer birçok asil, güçlü ve erdemli Hristiyan şövalyenin, Tanrı'nın lütfuyla birçok Putperest'i ve inançsız Sarazen'i bozguna uğrattığı ve kaçırttığı, böylece mızrağı ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in çilesinin diğer bazı alametlerini geri aldıkları; nitekim yirmi altıncı kitabın doksan altıncı bölümünde ve onu takip eden diğer bölümlerde ve Vaiz Kardeşler Tarikatı'ndan Kutsal Teoloji Doktoru Efendi Vincent Galle'nin Tarih Aynası adlı eserinin diğer bölümlerinde görüldüğü gibi. Ve tıpkı adı

geçen basit ve mütevazı hatip tarafından Latinceden Fransızcaya tercüme edilen bu mevcut kitapta özellikle söylendiği ve aktarıldığı gibi, lütuf yılında: 1499.

BU MEVCUT KİTABIN İÇERİĞİ ÜZERİNE YAZARIN EPIGRAMI

Güçlü prensler, krallar ve yiğit şövalyeler, asil senyörler, hanımlar ve genç kızlar; çok keyifli ve güzel kronikleri görmek için yüzlerce, binlerce olun, yaklaşın. Atlarınızın üzerine zırhlarınızı ve eyerlerinizi koyun ve Tanrı'nın izni altında, tıpkı bu kitapta birçok saldırının anlatıldığı gibi, haklı davaları savunmak için asil vasallar gibi hazır olun. Burada, içinde güçlü Kral Orian'tın yazılı aktarıma göre yedi çocuk doğuracak olan eşine erdemli bir işaret göstererek Tanrı'nın mucizevi bir alamet sergilediği, kutsal ilahi imanı yüceltecek olan çok şanlı, dürüst Kuğu Şövalyesi'nin asil kroniği vardır; çünkü onlar erdemleriyle çok muzaffer oldular. Bu hikayede, kraliçenin o çocukları kendi bedeninde nasıl taşıdığı ve sonra doğum vaktinde, Tanrı'nın izniyle yedi çocuğun hepsinin canlı doğduğu, her birinin boynunda gümüşten mucizevi bir zincirle dünyaya geldiği özellikle yazılmıştır. Fakat daha sonra o büyükanne zalimce aldattı, çünkü çocuklara utanç verici bir kader hazırladı. Layık bir son olması için hatırlayın ki Tanrı'nın önceden buyurduğu gibi, çocuklardan altısı kuğuya dönüştü, geri kalan her şeyi de göreceksiniz; fakat Tanrı ilk doğanın gerçek insan formunda kalmasını istedi, lütufla öyle aydınlatıldı ki insanlarca bu şeyin kesin olduğu bilinir. Sebep şuydu ki hırsla dolu o yaşlı kadının hain niyeti ortaya çıkarıldı ve o asil kraliçe kötülükten ve karmaşadan kurtarıldı. Nihayetinde infaz yoluyla o yaşlı kadın birçok kişinin önünde ateşler içinde yakıldı ve çocuklara ilahi bir eylemle yeniden gerçek insan formları kavuşturuldu. Bu çok dürüst ve keyifli hikayeden birçokları öğreti alabilir, senyörler ve hanımlar kutsal imanı överek. Dürüst ve gerçek Kuğu Şövalyesi sayesinde, Tanrı'nın kendi sadıklarına, hikayede acıma dolu birçok amelle dolu olarak tamamen açıklandığı gibi, lütufla onun sadık dostluğunu verdiğini görebileceksiniz. Bu asil ve yiğit şövalyeden, şanlı Tanrı uğruna savaşmak için tüm kalplerini ve bedenlerini ortaya koyan birçok asil, preux ve şöhretli prens türemiş ve inmiştir; hem preux hem asil hem de öyle şövalyevari olanlar, cesaret ateşiyle kendilerini gösterirler ki şu an birçoğu mutlu sayılır, onlardan bu asil soydan sayılmakla. Diğerlerinin arasında, Türklerin üzerine iyi bir lütufla birçok kez büyük darbeler indiren, kardeşleri Baudouin ve Eustace ile birlikte dürüst ve hatasız bir kalple dürüst ve her yerinden preux olan Dük Godeffroy de Buillon vardı; o ki Kudüs'te kral seçildi, toprağı ve her yeri yönetmek için, ancak o kutsal yerde sadece bir yıl hüküm sürdü. Onun ardından kardeşi Baudouin yerine geçti ve ardı ardına diğer birçokları hükmetti, çünkü bu toprağı Fransızlar uzun süre elinde tuttu, Tanrı'nın izniyle çok onurlu bir şekilde yaşadılar. Prenzler o zamanlar inançsız barbar Sarazenlerle savaşmak için yüreklice cesaret gösteriyorlardı; bu sayede haklı davalarında Tanrı'nın lütfuna birçok kez büyük ölçüde nail oldular. Doğdukları yerleri ve evlerini terk etmekten pişmanlık duymadılar, şövalyevari bedenlerini Hristiyanlık uğruna savaşmaya maruz bırakmak için. Tamamen kendi iradelerini her şeye gücü yeten Tanrı'nın yüce iradesine uydurdular; her şeye boyun eğerek Tanrı'ya hizmet ederek sadakat unvanına sahip oldular. Bu kutsal yolculuk sırasında büyük emek, acı ve felaket içinde oldular, acı çekerek ve büyük zorluklara katlanarak; öfke dolu

sahte Türklerin ihanetine uğradılar, fakat buna rağmen düşmanlarını her zaman yenmek için iyi bir cesarete sahiptiler, asil vasallıklarını yerine getirerek ve kendilerini Tanrı'nın sadık dostları olarak göstererek. Nihayet kendilerini cesaret dolu ve her türlü asaletle dolu iyi vasallar olarak gösterdiler, preux şövalyeler ve cesaret dolu insanlar gibi büyük saldırılara atılmaktan korkmadan. Her zaman durmaksızın nöbet tuttular ve çalıştılar, bu yüzden o toprakları uzun süre ellerinde tuttular; çünkü birçoğu çok düzenli bir şekilde büyük kahramanlıklar gösterdi, Fransızlar orada büyük bir şan kazandılar. İyi bir konsey ve ihtiyatla donanmış olarak, diğerleri de bu talihsiz Türklerle savaşmayı kendilerine iş edindiler. Her biri onlara eziyet etmek için çabaladı; Romalılar, Fransızlar, İngilizler ve cesur prenslere, yiğitlik krallarına ve çok gayretli diğer birçoklarına sahip olan tüm milletler. Aziz Kral Louis'nin zamanına kadar Hristiyanlar böylece Suriye'yi tuttular ve şövalyeleriyle diğer birçok ülkeyi fethettiler. Fakat her nasılsa bir hileyle bu şöhret az az azalmaya başladı ve sonunda düzen eksikliğinden dolayı tüm güç tamamen çöktü ve keyif sona erdi. Yine de iyi Kral Aziz Louis acıma duyarak oraya gitti ve Türklerin üzerine yürüyerek biraz toprak kazandı; fakat orada çok acı ve zahmet çekti, eşi ve bir de Jean Tristan adında çok güzel bir oğlu onunla birlikteydi, o oğul ki bir köle tarafından aniden kaçırıldı ve uzun süre sultanın yanında beslendi. Aziz ve iyi hayatlı kral acı içinde mahkum oldu ve öldü, bu yüzden birçoğu büyük bir melankoliye kapıldı; ancak yine de Tanrı'yı yüksek sesle övüyordu. Acısını sabırla çekti, sonra tüm acı veren kederlerden kurtuldu ve ardından kutsal bir şekilde vefat etti ve ruhu göklere yerleşti. Bir süre sonra Jean Tristan tanındı, Hristiyanlara karşı savaş yürütürken; sonra Türklerin üzerine yürüdü, asil yollarla yaptığı birçok güzel ameli daha sonra okunacağı gibi. Ayaklarından ve ellerinden çarmıha gerildi, o ve kendisine yardım edilen ailesi, içinde neredeyse ölecek oldukları o insanlık dışı işkencelerden kurtarıldılar. Adı geçen kutsal kralın diğer oğullarından nihayetinde bahsedilecektir; çünkü onların her biri büyük erdem ve övgü içinde çok şöhretlidir. Sonra bu noktada kapanışı yapacağım ve bu, asil kroniğin sonudur; bu yüzden iyi bir sevgiyle okuyun ve onun son derece otantik olduğunu göreceksiniz.

SOYSOYU VE ASİL

çok cesur ve şöhretli Prens Godeffroy de Buillon'un (kendisidir Kudüs Kralı olan) ve onun kahraman kardeşleri Baudouin ve Eustace'ın savaş başarıları: erdemli Kuğu Şövalyesi'nin en asil ve seçkin soyundan gelenlerin ve inenlerin.

BÖLÜM I.

Isle Fort Kralı Pieron'un, zengin ve büyük dünyevi mallarla donatılmış olduğu için Matabrune'u nasıl kadın ve eş olarak aldığı ve birlikte Orient adında bir oğulları olduğu hakkında.

BİRİNCİ KİTAP.

Kadim ve sahih kroniklerde okuyoruz ki, bir zamanlar Isle Fort'un (zengin bir ülke) Pieron adında ve unvanında asil bir kralı vardı; bu kral, başka bir harika derecede zengin ve güçlü kralın kızını, Matabrune adında olanı, kendisine kadın ve eş olarak

aldı; bu evlilik yapılırken, daha önce uzun süre birbirlerine ölümcül bir savaşı hasım ve düşman olmuş iki asil Kral arasında barış yapıldı ve kabul edildi, ancak o zaman bu evlilik antlaşmasıyla bu anlaşmazlık barışa bağlandı; her ne kadar bu kral Pieron, Matabrune'u sırf büyük topraklara ve diğer sonsuz zenginliklere ve dünyevi senyörlüklere sahip olduğu için eş olarak almayı kabul etmiş olsa da, bu yüzden tarihin dediği gibi, onların evliliği sadık bir sevgiden ötürü değil, açgözlülüğün tamahkarlığıyla yapıldı ve kabul edildi; bu nedenle, anlatılacağını duyacağınız gibi, bundan birçok büyük ve muazzam talihsizlikler doğdu ve bunların hepsi, haksız yere ve sebepsizce, uğursuz kötülüğüyle oğlu Kral Oriant ile onun sabırlı ve asil hanımı Kraliçe Bietris, yani eşi ve Tanrı'nın sevgili çocukları arasında kötü niyetle fitne ve ayrılık çıkaran Matabrune yüzünden oldu; bu durum, diğer her şeyi yöneten O'nun ilahi iradesiyle mümkün olduğu üzere gerçekleşti, çünkü yukarıda adı geçen evlilik, söylendiği gibi yürekten ve gerektiği gibi ya da daha müstesna ve sevap dolu bir hayrın yüceltilmesi için yapılmamıştı; nitekim sonradan Tanrı'nın muhteşem övgüsü ve kutsal imanının artması için anlatılacağı gibi gerçekleşti, çünkü every thing (her şey) nihayetinde Tanrı'nın lütfuyla ilgili tarafların şanına ve onuruna döndü; O ki, sevdiklerini sıkıntılarında sabır erdemiyle sık sık dener ve sınar, başlangıçta her ne kadar zorluk gönderse de, çünkü insan ilk önce kalbinde bir parça acı tatmadıysa, Tanrı katında bir tatlılığa nail olmayı hak etmemiştir ve ayrıca aziz Efendimiz Pavlus'un öğretisine göre, cennet krallığına birçok sıkıntıdan geçerek girmemiz gerekir, fakat sonunda Tanrı, alçakgönüllülere şanını ve bereketini verirken, her zaman kibirli ve kötü niyetlilere karşı durur; nitekim bu mevcut tarihte de bizzat görüldüğü ve göreceğiniz gibi, çünkü uğursuzluk ve tüm cezalandırma, tüm kötülüğe sebep olan Matabrune'un üzerine düştü ve döndü, bu yüzden onun tarafından haksız yere ve adaletsizce aşağılanan o kadın ve diğerleri, o zaman Tanrı'nın Meleği'nin müjdesiyle, Matabrune'un cezası ve şaşkınlığına ve bedeninin zararına olacak şekilde daha büyük bir yüceliğe seçildiler; ve ayrıca sıkça görülür ki, tamahkarlıkla ve aceleyle yapılan evlilikten sık sık büyük bir refah mükemmelliği gelmez, çünkü eğer taraflar Tanrı'nın buyurduğu gibi sadık bir sevgiyle birleşmemişlerse, çoğunlukla bundan büyük adversiteler ve desolasyon doğar, tıpkı bu evlilikte vuku bulduğu gibi. Bundan şimdilik, sırası geldiğinde takip edeceği üzere bahsetmeyi bırakacağım. Şöyle aduint oldu ki, vaat edilen tüm şeyler yapıldıktan sonra Kral Pieron ile Matabrune'un bu evlilik birleşimi sağlandı; onlar birlikte o kadar uzun süre yaşadılar ki, Oriant adında çok asil ve bilge bir oğulları oldu; o oğul Tanrı'nın iradesiyle öyle gelişti ki ergenlik çağına geldi, sonra bir süre sonra adı geçen Kral Pieron vefat etti ve eşi Matabrune ondan sonraya kaldı. Ve böylece, babasının vefatından sonra krallığa barışçıl bir şekilde halef olan ve henüz evlenmemişken krallığın mülkiyetini elde eden oğlu Oriant tek mirasçı olarak kaldı.

Kral Oriant avdayken bir geyiği at üstünde kovalarken adamlarından öyle ayrıldı ki tek başına güzel Bietris'in onunla konuştuğu bir çeşmenin yanına geldi, o Bietris'i ki kendisine kadın ve eş olarak seçti.

BÖLÜM II.

Çok asil kral Oriant yetişkinlik çağına ulaştıktan, güç ve ihtiyatla iyice donandıktan sonra, günlerden bir gün diğer işlerin arasında, avlanmaya gitmek için bir krala yaraşır şekilde durumunun ayarlanmasını ve hazırlanmasını emretti. Ve hepsi düzenlenip kırık ve av hayvanlarının olduğu yerlere gelindiğinde, Kral Oriant tazılarının havlaması ve takibi altında büyük bir geyik gördü, bunun peşinden gitmekten öyle büyük bir haz aldı ki onu at üstünde öyle bir kovaladı ki adamları onu takip edemedi ve o kadar ki açık alana çıktı, orada adamlarından öylece ayrı kalıp o geyiği bir nehrin yakınına kadar sıkıştırdı, geyik kendini korumak için nehre atladı ve kral Oriant ile tazılarının gözünden kaçtı, bu yüzden kral atıyla birlikte tek başına orada kaldı ve geri dönerken çok berrak ve hoş bir su çeşmesinin yanına geldi, oraya serinlemek için attan indi. Ve orada bir ağacın altında dururken, atını ona bağlamıştı, daha iyi dinlenmek ve keyiflenmek için. Ve böylece teselli bulurken, yanına çok zarif, asil duruşlu, Bietris adında genç bir bakire geldi, ona asil bir şövalye ve hizmetinde olan dört genç kız eşlik ediyordu ve o hanımefendi buranın senyörlük unvanına sahipmiş gibi, dönüp kral Oriant'a bakmaya başladı, onun kendi topraklarında ve mülkünde av hayvanlarını avlamaya ve aramaya gelmesinden dolayı öfkelenerek. Ve onu tanımadığı için ihtiyatlı bir şekilde konuşmaya başladı, Güzel senyör, benim bölgemin ormanlarında hayvanları avlamaya ve aramaya gelen siz kimsiniz? Bu toprağın hanımı ve sahibi olduğumu bilmiyor musunuz? Hayır diye cevap verdi kral. Ve size kim izin verdi ve bunu yapma ruhsatı verdi? Az önce kaçan ve nehre atlayan kovaladığım geyiği iyice gördüm: fakat tazılarınız onu iyi yakalamış olsaydı, o sizden kalmazdı. Ve eğer benim niyetimi iyi anladıysanız, Tanrı'nın izniyle gitmeden önce bana tazminat ödersiniz. Çünkü sizin benim ormanlarımda, benim toprağımda özel veya vahşi bazı hayvanları almaya hiçbir av hakkınız yoktur. Ve kral Oriant güzel Bietris'in böyle konuştuğunu duyduğunda, çok asil olduğu için onu büyük bir hazla dinledi, öyle ki hemen aşkının esiri oldu, öylece o andan itibaren onu kendisine kadın ve eş olarak almayı kafasına koydu. Ve bunu daha iyi göstermek ve onun bunu bilmesini sağlamak için, onun neşeli yüzüne bakarak konuşmaya başladı ve ona dedi ki, Güzel bakire, size hiçbir hoşnutsuzluk vermeyi düşünmek istemem. Ama bana öyle geliyor ki bu toprağa ve bölgeye egemen bir senyör gibi gelebilirim ve bu yüzden sizden saygı bekleyebilirim, ve aramızda hiçbir cehalet sebebi duymayasınız diye bilin ki gizlemeden söylüyorum, ben İslle-fort'un kralı Oriant'ım. Bu yüzden bakire, bu ülkede bana vergi, harç ve bir feodal vasalın tebaası gibi bağlılık borcu olmayan hiçbir yer yoktur, buna rağmen, size sadece bir turnuvalık zarar verdiğimi düşünseydim, sizde gördüğüm asil ihtiyat, nezaket ve zarafet uğruna, asil duruşunuz ve ölçülü konuşmanız uğruna bunu arzunuzla göre telafi etmek isterdim, Her ne kadar sizi kendime göre düzeltmek, telafi etmek ve beni yargılayarak yaptığınız haksızlığı onarmak ve benim olanı geri almak tamamen benim gücümde olsa da. Ama sizin güzel ve hoş duruşunuz cesaretimi dizginliyor ve kırıngılığınızı merhamete dönüştürüyor. Ve yanındaki Savary adındaki asil şövalye, o genç kızın uzun süredir hizmetindeydi, çok güçlü kral Oriant'ın böyle nazıkçe konuştuğunu duyduğunda, hemen atından indi ve diz çökerek ona saygı ve hürmet gösterip onu selamlayarak dedi ki, Sire, eğer kabul ederseniz hanımıma, size karşı yaptığı bir hata varsa bağışlayasınız. Çünkü o sizin kraliyet haşmetiniz hakkında hiçbir bilgiye sahip değildi

yoksa sizinle böyle konuşmazdı. Ve ben biliyorum ve anlıyorum ki onun sizin hoşnutsuzluğunuza ve emrinize aykırı olacak hiçbir şeyi yapma niyeti yoktur ve başka türlü de yapmak istemez. Bu yüzden eğer kabul ederseniz onu bağışlayınız. Çünkü o bunu cahillikten yaptı ve o, sizin ve kendisinininkini iyi korumak için iyi bir cesarete sahip olan biridir. Bunun üzerine kral ona cevap vererek dedi ki, Asil şövalye bilin ki, bu asil hanım için yaptığınız savunmayı fazlasıyla kabul ediyorum. Ama eğer o kendini telafi etmek isterse, güzelliği ve asil bedeninin biçimi beni onun kocası olmaya, onu kadın, eş ve kraliçe olarak almaya sevk ediyor, çünkü benim tüm arzum budur. Sonra kral bu şekilde genç kızla konuşmaya başladı ve ona dedi ki, Haydi güzel bakire, hoş ve erdemli, her türlü güzellikle donatılmış, sizde kalbimin tüm sevgisini koyduğum kişi. Benim kocam olmamı istemek sizin arzunuz değil mi? Lütfen benim kadını ve eşim olmayı kabul edin, sizi Isle-fort'un kraliçesi olarak taçlandırmam için? Bu sizin arzunuzla göre değil mi, böylece tamamen benim arzuma uyasınız, siz ve ben birlikte birleşelim ve evlilikle bağlanalım? Cevap verin, fikriniz nedir? Hanımefendi alçakgönüllülükle dedi ki, Ben böyle bir onura, bir kraliçe olmaya layık ve yeterli değilim, ancak sıradan bir hizmetçi olabilirim, bir prensle, sizin gibi bir senyörle kıyaslanamam. Ama mademki benden lütfunuzu esirgemedi bunu yapmamı emrediyorsunuz: eğer sizin arzunuzu reddetmezsem çok cahil ve kötü eğitilmiş olurum, ve bana sunmak istediğiniz o mükemmel onur için, Çünkü beni eşiniz olarak almak size feda olacağından, sizin asil topluluğunuzun en küçük şövalyesine bile rıza gösterirdim. Bu yüzden siz benim senyörüm olduğunuz için, ve diğerlerine kıyaslanamaz olduğunuz için: itaat etmeye, ve sizin iyi ve asil arzunuzu kabul etmeye tamamen hazırım ve hazırlanmışım, bana layık göreceğiniz onur içinde, bunu iyi bir kalple kabul ediyorum. Ve o zaman kral Oriant onu elinden tuttu ve ona dedi ki, Hanımefendi size şövalye imanı üzerine söz veriyorum ki, yaşadığınız sürece sizden başka hiçbir kadını eş olarak almayacağım ve şimdiden sizi kocam olarak kabul ediyorum. Ve böylece ortak bir rıza ile ve her birinin rızasıyla bu evlilik ve samimi bir aşk başlatıldı.

Kral Oriant av dönüşünde güzel Bietris'i onunla evlenmek ve eş olarak almak için nasıl getirdi duyacağınız üzere.

BÖLÜM III.

Söz böylece verildikten ve taraflar arasında kararlaştırıldıktan sonra, kral Oriant hemen şölen yapmak ve kendisi ile onun evliliğinin resmi törenini gerçekleştirmek için asil Bietris'i koruyup kollayarak Islefort'a getirdi, söz verildiği gibi. Ve ağaçların yeniden yeşermeye ve erdemli çiçeklerini açmaya başladığı ve kuşların zarif şarkılarının yeryüzünde çoğalmaya başladığı Mayıs ayında, asil kraliçe Bietris'in Isle-fort Krallığı'na girişi gerçekleştirildi. Onun bu girişini büyük küçük tüm halk her taraftan akın ederek izledi, büyük bir sevinç ve neşeyle kalarak, her biri kendi imkanına göre. Bu durum şunları bilmek içindir; şenlik ateşleri yakmak için şaraplar, sevinç eğlenceleri ve diğer birçok güzel gizemler ve her türlü silah başarıları gösterileri yapıldı. Ve bunların önünde beyaz kraliçe Matabrune geldi, yiğit kral Oriant'ın annesi: Kral onu geliste gördüğünde, gülümsemeye ve karısı asil Bietris'i görecek olmanın verdiği büyük sevinci göstermeye başladı, onu olağanüstü şekilde

seviyordu ve tüm kalbi onunlaydı. Bu yüzden o adı geçen annesine giderek dedi ki: Size yalvarırım çok sevgili hanımım ve annem; ona neşeli bir yüz gösteresiniz, çünkü işte yaşayan dünyanın en güzel kadını, akıl ve erdemlerle donatılmış, yaşayan en mükemmel kadın. Öyle karar verdim ki o hayatta olduğu sürece başka hiçbir kadınla evlenmeyeceğim: Çünkü tüm hazzım ondadır. O zaman üzgün ve öfkeli şekilde annesi ona cevap verdi, can sıkıntısıyla: Ha oğlum beni pek neşelendirmiyorsun, çünkü şu an siz ki çok güçlü ve asil bir kralınız, kendinizi alçaltmak ve yeryüzünde bulunabilecek en asil ve zengin prensin kızıyla evlenmeyi isteyip aramak yerine, krallığınıza halefiyet yoluyla sahip olacak diğer çocuklara sahip olmak yerine basit bir genç kız almayı istemenizi cehalet olarak görüyorum. Madame dedi kral: bu durum beni böyle mutlu ettiyse. Biliniz ki bana bundan daha hoş gelenini asla bulamadım ve siz de bilirsiniz ki bu dünyada bundan başka bir haz yoktur. Ve nitekim evlilik taraflar hoşnut ve tam bir uyum içinde olmadıkça yapılmamalıdır. Bu yüzden size yürekten yalvarırım, bu durum size göre de hoş olsun: çünkü yarın sabah, Tanrı izin verirse, şölenin ve düğün resmi töreninin gerektiği gibi kutlanmasını istiyorum. Öyle umuyorum ki mademki bu Tanrı'nın isteğidir ve ikimizin iyi aşkı ve rızasıyla, bundan ancak iyi şey gelecektir. Şüphesiz ki öyle dedi oğlum, mademki bu durum sizi böyle memnun ediyor, hiçbir şekilde sizi memnuniyetsiz etmek istemem, aksine tüm kararlarınızı iyi arzunıza uydurmak isterim. Ve bu sözleri sadece ağzıyla söylüyordu; ve kalbinden söylemiyordu: tıpkı bazı riyakarların yaptığı gibi, iyi bir amel karşısında sahte bir simülasyonla itiraf eder gibi görünürler, ama kalplerinde başka bir kötülük ve sonsuz hile beslerler. Ve adı geçen Matabrune da öyleydi: çünkü o bu evliliğe kendi içinde homurdanmaktan ve söylenmekten geri durmuyordu ve haince her zaman oraya bir ayrılık ve boşanma sokmayı düşünüyordu. Ama buna rağmen şölen ertelenmedi, çünkü düğünün arifesinde iyi kral Oriant'ın onuruna ve ihtişamına yaraşır şekilde akşamleyin; ve onun asil hanımı Bietris için müzikler, komediler, danslar ve her türlü eğlenceler yapıldı, kralın sarayında, oraya ün sahibi birçok büyük prens ve şövalye davet edilmişti; borular, trampetler, dulcineler, flütler, rebeclar, orglar, klavsenler, manikolar ve diğer birçok enstrüman vardı ve neşeli uyum şarkılarını yankılatmak ve gürültü çıkarmak için büyük sayıda topluluk vardı. Ve ertesi sabah adı geçen kral kiliseye götürüldü; ona birçok prens ve büyük senyör eşlik ediyordu, öyle bir zafer ve onur içinde ki bunu anlatmak mümkün değildir. Ve aynı şekilde asil hanım Bietris de süslenmişti, ve ona alışıl gelmiş çeşitli kıyafetlerde birçok soylu hanım ve genç kız, sayfalar eşlik ediyordu, krala olduğu kadar kraliçeye de. Ve bu asil evliliğin birleşimi öyle benzersiz ve kilisede paha biçilemez bir resmi törenle gerçekleştirildi. Ve ayinden sonra her biri kraliyet sarayına döndü, orada yemeği almak için herkese açık bir saray kabulü vardı. Ve orada bulundular, birçok antre (ara sıcak) servis edildi, şaraplar ve arzulanabilecek her türlü av etleri bolca sunuldu. Ve o yerde, asil kral Oriant'ın onuruna, her biri topluluktan onu onurlandırmak ve asil kraliçe Bietris'e hizmet etmek için canla başla çabaladı: o Bietris ki tüm halka öyle hoş ve kabul edilebilir geldi ki hiçbir şey daha fazla övülemezdi. And similarly (Ve benzer şekilde) adı geçen günde birçok diğer yeni eğlenceler ve turnuvalar yapıldı, her zaman onurla. Sonra tamamen neşeyle boruların ve diğer uyumlu enstrümanların sesiyle, çok asil kral Oriant ile karısı asil

kraliçe birlikte uyudular. Ve ertesi gün yine tüm diğer yeni eğlenceler gerçekleştirildi. Ve bu şekilde şölen ve bu evliliğin resmi töreni tam bir bolluk içinde oldukça uzun sürdü, ve hediyelerin, malların ihtişamı, şatafatlı hizmetler öyle bir tarzdaydı ki uzun zamandır benzer bir şölen görülmemişti ve her birinin büyük hazzınaydı. Ama adı geçen Matabrune kendi içinde kötülükle, gıybetle her zaman homurdanıyordu, bunu daha sonra uygulamaya koydu. Ve adı geçen şölene ve resmi törene hiçbir iyi sevgi göstermediyse de, bunu sahte bir görünüşle ve yapma bir tavırla yaptı, çünkü haince ve haksızca, her zaman asil kraliçe Bietris'e karşı bir kötülük planlıyordu.

Kral Orient asil kraliçe Bietris ile nasıl evlendi, o Bietris ki ondan bir tek seferde altı oğlan ve bir kız hamile kaldı.

BÖLÜM III.

Şöyle oldu ki güçlü kral Orient ve asil eşi Bietris birbirlerini dürüst ve sadık bir aşkla olabildiğince çok seviyorlardı. Ve öyle ki karısını adı geçen kralın kendi karısını sevdiği kadar seven hiçbir adam asla olmamıştı. Şöyle aduint oldu ki düğün şöleninden kısa süre sonra altı oğlan ve bir kız tek bir seferde hamile kalındı. Ve onun hamile olduğu ve çocuk beklediği öğrenildiğinde: kral onu daha da çok sevdi, ve ayrıca ülkenin tüm halkı bundan mucizevi şekilde mutlu oldu. Ve günlerden bir gün diğerlerinin arasında, kraliçe sarayın pencerelerine yaslanmışken, sokaktan geçen bir kadının başka bir kadının tek seferde hamile kalıp doğurduğu iki çocuğu vaftiz etmeye götürdüğünü gördü: Çok sevdiği kralı samimiyetle çağırdı, kralı ki çok seviyordu, ve ona dedi ki: Sire, gördüğüm bir şeyden dolayı içim mucizevi şekilde ürperiyor. Ve nedir benim aşkım dedi kral? Bir kadının tek bir seferde iki çocuk hamile kaldığını söylüyorlar, onları vaftiz etmeye götürdüklerini görüyorum. Eğer bir kadının iki erkek adamın birlikteliği olmadan iki çocuk hamile kalması mümkünse bana çok zor geliyor: Sevgilim dedi kral çok iyi yaptınız, bu fikri anlayışınızdan çıkarın: çünkü Tanrı'nın iradesiyle ve doğanın düzenine göre, bir kadın tek bir seferde doğal olarak biçimlenmiş ve mükemmel on iki çocuğa kadar sadece bir tek adamdan hamile kalabilir. Bu geçmiş sözler kraliçeye, sahte ve kötü niyetli Matabrune tarafından çok pahalıya mal edildi, ve ayrıca vuku bulabileceği görülür, kötü konuşmaktansa susmak daha iyidir: Bilge bu hususta der ki, güzel konuşmak iyidir fakat hatasız konuşmak çok az kişiye nasip olmuştur. Bu yüzden o der ki, insan hiçbir zaman çok az konuşmaktan pişman olmaz: ama diğer tüm şeylerin arasında kral Orient ve kraliçe Bietris eşi birbirlerini her zaman çok seviyorlardı. Şimdi aduint oldu ki kısa süre sonra, krala bazı düşmanlarının onun topraklarına elçiler gönderdiğini, buraları yakıp yıktığını ve topraklarını fethettiğini söyleyen haberler geldi, bu durum prensler arasında kolayca bir savaş fitili ateşledi. Fakat o bu haberleri aldığında, hasımlarına direnmek için hiçbir belirti göstermiyormuş gibi yaptı: çünkü karısının aşkıyla öyle sarılmıştı ki, bu haberlerden sonra yaklaşık altı ay boyunca bu işlerle ilgilenmek için hiçbir şekilde gücü yetmedi: öyle ki sonunda düşmanları onun kendi ülkesinde çok ilerlediler, bu durum onu asker hazırlamaya ve eşini bırakmaya zorladı. Ve sonuç olarak asil baronları ve şövalyeleri çağırıp toplattı, öyle ki hemen ve gecikmeden onunla birlikte gelmek ve onun emrettiği gibi düşmanlara karşı savaşa gitmek için hazır oldular. Ve karısının doğum yapma

zamanının yaklaştığını gördüğünde, annesi Matabrune'u çok nazikçe çağırıp ona tavsiyede bulundu ve dedi ki, Benim hanımım ve annem, görüyorsunuz ki düşmanlarımla savaşmak için gitmeye zorlanıyorum ve baskı altındayım. Ayrıca aynı şekilde biliyorsunuz ki, Tanrı'ya şükür hanımım karım hamiledir ve çocuk beklemektedir: bu yüzden size yalvarırım, tüm özel işlerinde onu tavsiye etmek üzere sizin iyi lütfunuzda olsun: benim yokluğumda ricam şudur ki onu kendi kızınız gibi görüp kollayasınız, ve annesi olduğunuzu gösteresiniz: ve Tanrı'nın rızasıyla inanıyorum ki o size bir anneye gösterilmesi gereken onur ve hürmetle itaatkar olacaktır, ve sizin için bir kız gibi davranacaktır. Onun ne kadar tatlı, yumuşak başlı bir güvercin gibi, ve bir kuzu gibi cana yakın, olabildiğince ihtiyatlı ve erdemli olduğunu görüyorsunuz. Bu yüzden onu size emanet ediyorum, aramızda birleşmiş olan o büyük aşkı bilirsiniz. Ve benim gidişim hakkında, karımı ne kadar çok sevdiğimi bilen bir adamın asla bir kadını daha iyi sevemeyeceğine inanıyorum, onun hamile ve çocuk bekler durumda olduğunu gördüğünüz gibi onu korumanızı bilirsiniz, eğer ona sizin kusurunuz yüzünden bir kötülük gelirse, sizin yüzünüzden mutsuz olmaktan başka çarem kalmaz. Arzuza göre onlara komuta etmek için tüm hizmetleri yapacak devlet adamlarınız var, ve ona ihtiyaç anında yardım edeceklerdir: bu yüzden hanımım onu sizin korumanıza, gözetiminize ve şefkatinize bırakıyorum. Oğlum dedi Matabrune, bana hoş gelen her şeyin yapıldığını bilirsin, ve senin tüm isteğin benim isteğimdir, bu yüzden bilesin ki karın kraliçeyi kendi öz kızım gibi koruyacağım, ve kendim için yapacağımdan daha iyi kollayacağım. Benim mutsuz ve dertli olmamı istemezsin, eğer ona bir kötülük gelseydi, ve senin hazzından dolayı uzun süre düşünmeyeceğimi sanma, çünkü onu tüm kalbimle seviyorum, o zarif ve asil el hatırına ki her gün ona inancınızı görmelisiniz, eğer bunda hiçbir endişem olmasaydı. Ve çok iyi dedi hanımım, size teşekkür ederim, ve her şeyi size emanet ediyorum diyerek size Allah'a ismarladık diyor, alçakgönüllülükle sizden izin istiyorum. Şimdi git dedi kraliçe, Tanrı seni korusun. Ve böylece kral annesi adı geçen Matabrune'dan ayrıldı, annesi ki onun sözleri yaptıklarıyla hiç uyumlu değildi: çünkü her şey tamamen yalan ve sahte bir simülasyondur, nitekim haince bunu kötü niyetiyle gösterdi. Sonra ardından kral asil eşinden izin almaya geldi, ve onunla uzun süre ağlayarak ve onu şefkatle öperek vedalaştı, öyle ki kraliçe tamamen baygın düştü: ve onu nazikçe kaldırarak büyük bir ağıt ve çok derin bir yas tuttular, ve onun vedalaşmasında, ağlayarak onun tarafından birçok büyük pişmanlıklar dile getirildi, bunlar öyle acıklı şekilde sıralanmıştı ki, tüm asil şövalyeler ve baronlar yüreklerinde hissettikleri acı nedeniyle derinden ağlıyorlardı. Ve sonra nazikçe birbirlerini selamladılar: her biri içten bir izin alarak, yastan daha fazla konuşamadılar. Ve böylece karısından, ve maiyetindeki diğer hanımlardan ve genç kızlardan izin alarak, daha fazla durmadan, düşmanlarının ordusuna karşı adamlarıyla savaşa gitmek için atına bindi, orada birçok yiğitlik sergiledi ve birçok büyük ve asil silah başarıları gösterdi.

Asil kral Oriant eşi asil kraliçe Bietris'ten nasıl izin alıp ayrıldı. Ve sahte ve zalim Matabrune nasıl düzen kurdu, ve adı geçen kraliçe Bietris'e karşı suç ve ihanet işlemek için düzen hazırladı.

BÖLÜM V.

Ve asil kral eşinden ve diğer birçok arkadaştan böylece izin alıp ayrıldıktan sonra, bazı inançsız putperest düşmanlarına karşı savaşmak, Tanrı'nın imanını desteklemek ve kendi ülkesini onlardan korumak için savaşa gitti. Fakat onun ve şövalyelerinin ve maiyetindeki diğerlerinin bu savaşta yapabilecekleri asil silah başarılarından ve elde ettikleri zaferden bahsetmeyi şimdilik bırakacağım, amaç konunun asıl nesnesine geri dönmek ve ayrıca daha kısa bir şekilde ve lafı uzatmadan Kroniklere ve mucizevi hikayelere ulaşmaktır, o hikayeler ki onlardan özel olarak bahsetmeyi ve sonuç olarak bu mevcut kitabın çıkarımına geçmeyi amaçlıyorum, bu kitap ki asil erdemli birçok ameli barındırır, hafızaya son derece layıktır ve önsözde beyan ettiğim gibi büyük tavsiyeler içerir. Şöyle aduint oldu ki adı geçen kral Orian'tın ayrılışından sonra, ve o ordusuyla ve tüm askeri gücüyle İsle-fort'un sınırlarından ve topraklarından dışarı çıktığında. Çok hain Matabrune, oğlunun yokluğunu düşünerek, ihaneti tasarlamaya başladı ve asil kraliçe Bietris'e yapacağı kötülüğü planladı. Ve kendi kötü ve lanetli arzusuna ulaşmak için, seçilmiş olan ve hamile kadınları doğurtmak ve dünyaya gelen çocukları karşılamak üzere görevlendirilmiş bilge ebeyi çağırttı, o ebe ki hemen onun emrine geldi. Ve o geldiğinde, Matabrune ona konuşmaya başladı ve dedi ki: Ebe hanım, size söyleyeceğim ve beyan edeceğim gizli bir şey için sizi çağırttım, bir günah çıkarma tarzında olmaksızın. Ve buna rağmen bana yemin edeceksiniz, ve imanınız üzerine söz vereceksiniz ki, hayatım boyunca bu sırrımı asla kimseye ifşa etmeyeceksiniz, ve size söyleyeceğim şeyi, ama eğer bunu yapmak isterseniz ve benimle fikir birliğine varırsanız, sözümü tutarak size o kadar çok altın ve gümüş vereceğim ki siz ve sizinkiler hiçbir zaman hiçbir malın eksikliğini ve yoksulluğunu çekmeyeceksiniz ve ayrıca çocuklarınızın ve arkadaşlarınızın hepsini çok yüksek mevkilerde ve büyük onurla evlendirmenize yardım edeceğim. Ve yaşlı ebe kadın Matabrune'un ona yaptığı bu sözleri duyduğunda, onun kötü arzusuna boyun eğdi ve rıza gösterdi, şöyle diyerek: Şüphesiz hanımım siz bana her şeyi söyleyebilir ve hizmetkarınız olarak emredebilirsiniz, ve size imanım üzerine söz veriyorum ki her ne olursa olsun bunu asla kimseye ifşa etmeyeceğim: Bu yüzden arzunuzu bana güvenle beyan edebilirsiniz, ve yapmamı istediğiniz şeyi memnuniyetle yerine getireceğim, bu bir günah çıkarma gibi sır kalacaktır: Ve gerçekten dedi Matabrune, eğer arzum doğrultusunda yaparsanız, size vaat ettiğim şeyi tutacağım, bu yüzden sözünüze güvenerek sırrımı size anlatacağım, ve yapmayı planladığım şeyi: bilirsiniz, ve bu doğrudur, oğlum kral Orian şu an karısı olarak tuttuğu kraliçe Bietris'i nasıl aldı; o kraliçe ki basit bir genç kızdan başka bir şey değildi, nitekim bunu çok iyi bilirsiniz. Ve onun bir hiç olduğunu, ve çok daha zengin, ve çok daha asil soydan giren bir kadına sahip olabileceğini bilmez değilsiniz, onun çıktığı o muhteşem ve yüce soy ile hiçbir kıyaslanamaz tarafı yoktur, görülüyor ve aşıkardır ki o çocuk (Orian) büyülenmiş ve onun bağlarıyla bağlanmıştır, öyle ki o kadının yakınında olmadıkça ne yiyip içebiliyor ne de dinlenebiliyor, ve kısacası her ne olursa olsun, düşmanları onun topraklarına saldırmışken ona zarar vermek için buralarda hiç yürümüştü: o karısını bırakıp onlara direnmek ve kendini savunmak için hiçbir şekilde gidemiyordu: bu yüzden siz ve benim, onun kalbindeki bu aşkı tamamen söküp atmak için, ve onu

çok büyük bir öfkeye uğratıp başka daha yüksek, ve asil bir kadınla yakınlık kurup yeniden evlenmesini sağlamak için bir çare düşünmemizi isterdim. Şimdi görüyorsunuz ki bu kadın hamiledir ve çocuk beklemektedir, diyerek: bu sayede onu bir hileyle kolayca suçlayabiliriz, ve onunla olan evliliğinin herhangi bir şekilde boşanmayla sonuçlanmasını sağlayabiliriz. Hanımım dedi yaşlı ebe, bu durumdan nasıl kaçınmak isterseniz isteyin: ben sizin arzunuzu uyarım. Ve eğer size uygun gelirse onu hemen öldürürüm, ve karnında taşıdığı çocuğu da öldürürüm: ve sonra krala onun bunu kendisinin yapmak istediğini belgelerim. Arkadaşım dedi Matabrune, başka daha uygun bir yol buldum, ve bu kral için çok büyük bir dehşet ve iğrençlik olacaktır, nitekim size şu şekilde anlatacağım: görüyorsunuz ki o mucizevi şekilde hamiledir ve çocuk beklemektedir: bu yüzden iki veya üç çocuk doğuracağı tahmin edilebilir, onlar doğum vaktinde dünyaya geldiklerinde ki bu yakındır, siz o çocukları ondan kurtarır kurtarmaz, onları taşımak için gizlice bana vereceksiniz: ve ben o kadar sayıda küçük köpek yavrusu hazırlayacağım ki onları yeni yavrulamış bir köpekten alacağım, ve böylece onları o kadına vereceğiz ve onun bedeninden bunların çıktığını anlatacağız: sonra krala, ve tüm baronlara onun bir köpek tarafından hamile kaldığını inandıracacağız, o köpek ki bu yavruları ondan peydahlamıştır: bu sayede hiçbir muhalefet olmaksızın arzumuzu kolayca ulaşacağız; çünkü benim sarayda büyüttüğüm sadık bir hizmetkarım var, ona çocukları gizlice vereceğim, onlar onun bedeninden çıktıklarında, ve sadece benim komutamları onları götürüp nehre atacaktır, öyle ki hiçbir izi kalmayacaktır. Ve size söz veriyorum hanımım dedi o sahte yaşlı ebe, her şeyi tamamen sizin beni uyardığınız gibi yapacağım, ve bu sayede işin tamamen gizli, ve hileli kalmasını sağlayacağım, öyle ki mesele tamamen sizin tasarladığınız gibi sonuçlanacaktır

Kraliçe Bietris altı güzel oğlan ve bir güzel kız çocuğu doğurdu, onlar doğduklarında her biri boyunlarında gümüşten bir zincir taşıyorlardı.

BÖLÜM VI.

Belirlenen ve emredilen zaman yaklaştığında, ki asil kraliçe Bietris doğanın akışına göre doğuracaktı: sahte ebe kadın bunu uygulamaya ve kötü niyetli Matabrune'un teşvikiyle tasarlanmış olan o lanetli ihaneti gerçekleştirmeye karar verdi; o ihanet ki adı geçen kraliçeye ve onun zavallı küçük çocuklarına yapılacaktı. Onlar ki her şeye rağmen egemen Efendimiz Tanrı'nın ilahi lütfu ve koruması altında mucizevi bir şekilde korundular ve ölümden kurtarıldılar, nitekim sonradan anlatılacaktır. Ve böylece belirlenen saatte, asil kraliçe kendini doğum sancısıyla baskı altında hissettiğinde, hemen adı geçen ebe kadın çağırıldı: o ebe ki sahte bir görünüşle geldiğinde, asil kraliçeyi her zamanki gibi durumu hakkında sorguladı ve kraliçe ona tüm gerçeği ve acıyı nasıl hissettiğini açıkladı. Sonra bu ebe, sahte sözlerle ona cesaret veriyordu, her şeyi onun iyiliğine sunar gibi yaparak, çünkü o kötü arzusunu yerine getirmek için saatin yaklaştığını biliyordu. Böylece hemen Matabrune'u çağırmasına gönderdi; o Matabrune ki ihaneti tamamlamak için küçük köpekleri çoktan hazırlamıştı. Ama o geldiğinde, asil kraliçe Bietris'e, oğlu kral Oriant'ın eşine büyük bir iyilik yapmak ister gibi bir tavır sergiledi. Ve aniden büyük bir acı ve bedensel çaba içinde, adı geçen asil kraliçe altı oğlan ve bir güzel kız doğurdu; onlar

doğduklarında analarının rahminden çıkarken her biri boyunlarında gümüşten bir zincir taşıyorlardı. Bu durum asil ananın ve çocuklarının saf ve müstesna haysiyetini erdemli bir şekilde gösteriyordu ve Tanrı onların üzerine kendi ilahi lütfunu yaymak istiyordu. Fakat kötü niyetli olanlar her zaman iyi amelleri saptırmaya ve onları tamamen yok etmeye çalışırlar; Matabrune her biri boyunlarında gümüşten bir zincir taşıyan doğmuş yedi küçük çocuğu gördüğünde, onları hemen ve gizlice oraya yerleştirdiği bir hizmetçiye arkaya taşıttı ve sonra hazırlamış olduğu yedi küçük köpeği aldı ve hepsini kraliçenin altına, sanki onun bedeninden çıkmışlar gibi yerleştirdi. Ve bunu yaptıktan sonra o sahte kadın yüksek sesle haykırmaya başladı, diyerek: "Hanımım işte başınıza gelen çok büyük ve mucizevi bir talihsizlik: çünkü sizin karnınızdan yedi tane putperest köpek aldım." Matabrune benzer şekilde bir yandan bu durumu onaylamaktan dolayı görevini yapıyor gibi görünüyordu ve bir yandan da şöyle diyerek söyleniyordu: "Hemen bu durumu kaldırın ve bu köpekleri tarlalara taşıyın ve her biriniz bu muazzam olayı gizli tutun, öyle ki oğlumun onuru ve hürmeti için bu hayatta olan hiçbir kimseye asla malum olmasın ve ifşa edilmesin." Ve o saatte bu hileli ihanete uğrayan asil kraliçe Bietris'in bedeninden sadece bir tek seferde yedi çocuk doğurduğu için çok büyük ölçüde hırpalandığı, yorulduğu ve yıprandığı, çünkü bir kadının tek bir seferde bu kadar çok doğurması olağan vuku bulmadığı için, bu doğum anında neredeyse baygın halde olduğu ve ona yapılan ihaneti fark etmediği konusunda hiçbir şüphe yoktur. Ama o biraz kendine gelip eskisinden biraz daha fazla güç bulduğunda, sahte Matabrune ona kötü gözlerle bakmaya başladı ve bizzat kendisinin sebep olduğu durumdan dolayı onu suçladı, haksız yere ve ona dedi ki: "Ey kötü ve zavallı kadın. İşte şu an yedi tane köpek doğuran ebe kadın. O bedenleri tarlalara taşıttım, bu durumun dehşetini gizlemek için: bu sizin çok büyük hatanızdır ve buna rağmen bu durumu itiraf edin ve bizimle paylaşın ve hiçbir şekilde bizimle aynı evde yaşamayın, çünkü bu suçun sizde nasıl vuku bulduğunu açıklayın ve bu durumu gizleyeceğiz." Ve asil kraliçe bu sözleri duyduğunda o kadar çok ve o kadar büyük ölçüde kederin ve yasın ağırlığı altında kaldı ki tamamen bayıldı. Ve sonra cesareti biraz geri geldiğinde, Matabrune'a çok acıklı şekilde yalvardı, ona bedeninden çıkan şeyi göstermesini isteyerek. Ve hemen o sahte ebe kadın, kraliçeye ihanet etmek için hazırladığı, kraliçenin kalbini derinden yaralayan ve sızlatan o yedi küçük köpeği ona gösterdi, öyle ki kraliçe suçlu gibi ağlıyordu ve merhamet istiyordu, kendisinin hiçbir suçu olmadığını bilerek bu iftirayı her zaman reddediyordu. Matabrune ona bu suçu yükleyerek dedi ki: "Şanssız kadın, itiraf etmekten başka çaren yok senin gibi bir sonuç doğuranın." "Hanımım," dedi kraliçe, "eğer durum böyleyse ben asla bunun vuku bulabileceğini düşünmemiştim. Ve buna rağmen beni cezalandırmayın, çünkü eğer Tanrı'nın iradesi böyleyse benim için en iyisi ölmektir." O zaman uzaklaştı Matabrune ve o sahte ebe kadın sahte bir tavırla kraliçeyi teselli eder gibi görünüyordu, şöyle diyerek: "Kendinizi bu şekilde harap etmeyin. Çünkü eğer Tanrı izin verirse, asil eşiniz kral Oriant'ın bundan hiçbir şekilde haberdar olmamasını sağlayacağız ve işi gizli tutacağız, öyle ki yaşayan hiçbir kimse bu çirkin skandalı bilmeyecektir." "Ah ebe hanım," dedi iyi kraliçe, "kral benimle bir daha asla hiçbir teselli bulamayacaktır, çünkü o beni hiçbir şekilde affetmeden ve ölümle yargılamadan bu suçla suçlayacaktır. Ama eğer onun lütfuna

uygun gelirse, yaşamımı tüm günahlarımdan arınmak ve Tanrı'ya hizmet etmek, duaya ve tövbeye adanmak için dini bir yerde geçirmem için bana izin versin; Tanrı'dan onun için yalvarıyorum, başıma gelen ve beni tamamen yıkan bu durumu yatıştırmak için üzerime düşen acıyı kabul ederek." Ve bu şekilde asil kraliçe her taraftan büyük bir ıstırap ve yas çekiyordu. Çünkü o, kendisini sahte ve sadakatsiz davranışlarıyla haksız yere suçlayanların, onun talihsizliğine acır gibi davrananların arasında bulunuyordu.

Marques'ın asil kraliçenin doğurduğu yedi çocuğu ormana nasıl taşıdığı ve onları pelerini üzerinde bıraktığı. Ve keşiş Helias'ın onları nasıl bulduğu hakkında.

BÖLÜM VII.

Sahte yaşlı kadınlar girişmiş oldukları ihaneti söylendiği gibi tamamen yapıp kurduktan sonra, Matabrune, Marques adında olan kendi hizmetkarı bir yaveri çağırdı ve ona dedi ki, Marques benim sadık sekreterim şu an bana bir hizmet etmen gerekir ki bunu sana beyan edeceğim. Madame dedi o, size itaat etmem çok yerindedir: çünkü sizden iyilik ve onur aldım. Bu yüzden biliniz ki bana emretmek isteyeceğiniz şeyi çok iyi bir kalple yerine getireceğim. Ah Marques dedi o, dostum, bana sadık ve gizli olman gerekir ki bunu bu iş için senden istiyorum: çünkü canınız pahasına bunun hiçbir kimse tarafından bilinmemesi ve ifşa edilmemesi gerekir und bunu gizli tutar ve saklarsan seni çok zengin ederim. Hanımefendi dedi Marques bana ne emretmek isterseniz emrediniz. Söz veriyorum size sadık olmaya: o zaman doğrudur dedi Matabrune kraliçe az önce altı oğlan ve bir kız doğurdu, onlar ki doğduklarında her biri boyunlarında gümüşten bir zincir taşıyorlardı, bu durum bana kötü bir işaret gibi geliyor ve onların yetişkin ve akıllı çağlarında katil veya hırsız olabileceklerini gösteriyor. Bu yüzden öyle karar verdim ki onların bebekliklerinde boğulmaları ve öldürülmeleri daha iyidir, sonunda daha büyük bir skandalın vuku bulmasını önlemek için, ve bunun için ona yedi küçük köpeğin kendi bedeninden çıktığına inandırdım, onları öldürtüp tarlalara attırdım, ve sizden rica ediyorum ki benim sorumluluğumda ve arzuma göre burada gördüğünüz yedi çocuğu alınız ve gidip onları bir nehre atasınız, öyle bir tarzda ki bir daha asla onlardan hiçbir iz kalmasın. Hanımefendi diye cevap verdi Marques, her şey tamamen sizin bana emretmek istediğiniz gibi yapılacaktır ve size söz veriyorum ki bu yedi çocuktan bir daha asla hiçbir haber çıkmayacaktır. Ve o zaman Matabrune'un emri üzerine Marques atına bindi ve kendisine emredildiği gibi altı oğlan ve kız olan yedi çocuğu aldı, onları pelerininin içine koyup sardı, ve hemen gecikmeden onları Isle fort şehrinin dışına taşıdı. Ve adı geçen şehrin arkasındaki beş fersah mesafeye ulaştığında bir ormana girdi; ve bu ormanın tam ortasında Tanrı'nın lütfuyla ilham alarak atından inmeye ve bu zavallı çocukların ne durumda olduğuna bakmaya karar verdi. Ve onları pelerininin içinde bir araya koyup aşağı indirdiğinde, onlara bakmaya başladı. Ve onları öyle güzel, sevimli ve iyi biçimlenmiş gördüğünde, kalbinde büyük bir acıma uyandı, ve kendi kendine düşündü ki, analarının rahminden bu gümüş zincirleri getirmiş olduklarına göre, Tanrı onları seçmiş ve bir iyiliğe ve mükemmel bir onura adamıştı. Ve böylece sevgi ve şefkatle o zavallı çocuklara baktı, onlar hep

birlikte gülmeye ve güçleri yettiğince ona bakmaya başladılar, ve o zaman o kadar çok acıma ve şefkatle doldu ki, kendi kendine onlara hiçbir zarar vermemeye karar verdi, aksine onları tamamen Tanrı'nın korumasına, gözetimine ve merhametine emanet etti, onlarla konuşur gibi yaparak dedi ki, şimdi çocukları Tanrı'ya emanet ediyorum ki sizi sahte ve zalim yaşlı kadının şerrinden korusun ve kollasın, o yaşlı kadın ki sizin lmnz ve yok edilmenizi gerçekleştirmek için bizi gönderdi. Ne yazık ki zavallı çocuklar size zarar vermektense sizi burada böyle terk edilmiş ve analarınızdan uzaklaştırılmış olarak bırakmayı tercih ederim, umarım sizi yaratmak ve analarınızın karnında şekillendirmek isteyen O, sizi mahrum bırakmaz, ve sizi Tanrı'ya emanet ediyorum çocuklar, bir daha asla sizi görmeyeceğim. Ve böylece şefkatle o yedi küçük çocuktan izin aldı, onlar ondan ayrılırken ağlayarak onu çok derinden öptüler ve kucakladılar. Ardından hemen İle fort'a geri döndü, orada sahte Matabrune onun kötü arzusunun haberlerini almak için onun önüne gelerek dedi ki, Ee Marques dostum, benim emrettiğim gibi o yedi çocukla ilgili görevi yerine getirdiniz mi. Madame dedi o, endişelenmeyin çünkü artık onlardan asla hiçbir haber almayacaksınız, çünkü hepsinin üyelerini paraladım ve onları bir nehre attım. Matabrune dedi ki, dostum Marques çok iyi yaptınız ve bu iyiliğinizi unutmayacağım: Çok zaman geçmeden, çünkü bana öyle sadık davrandınız ki sizi fazlasıyla memnun edeceğim. Ve oğlum kral Oriant geri döndüğünde onun karısına karşı yapacağımı yapacağım: onu acı içinde ldrteceğim ve hazzımı yerine getireceğim. Ve bu sözlerle birbirlerinden ayrıldılar. şimdi o zavallı küçük çocuklardan bahsetmek için diğerlerinden ayrılacağım, onlar ki bu ormanda acıklı şekilde inliyorlardı ve açlıktan ölmek üzereydiler, ama ilahi lütuf sayesinde Tanrı bu yerde Helias adında, bu ormanda konak yeri ve kulübesi olan kutsal ve dindar bir keşişi görevlendirdi. Ve o bu zavallı yedi çocuğu böyle terk edilmiş ve açlıktan ağlar halde gördüğünde, kalbinde öyle büyük bir acı ve keder hissetti ki, onlara bakarken acıma duygusuyla doldu, bu yüzden onları aldı ve pelerininin içine şefkatle sardı, ve boyunlarındaki tüm o gümüş zincirlerle birlikte hepsini nazikçe kendi inziva yerindeki o küçük evceğizine taşıdı, ve iyi bir yürekle onları ısıttı ve bu zavallı çocukları elinden geldiğince besledi.

Kraliçenin yedi küçük çocuğunun, Tanrı tarafından gönderilen ve iletilen beyaz bir keçi vasıtasıyla mucizevi şekilde nasıl beslendiği ve geindirildiği hakkında.

BÖLÜM VIII.

Kutsal ve dindar keşiş, asil kraliçe Bietris'in kendisine meçhul olan yedi küçük çocuğunu elinden geldiğince geindirip ısıttıktan sonra: Tanrı'ya mütevazı şekilde dua etti, çok güçlü egemen Tanrı'ya, tüm yaratılanların gerçek yaratıcısı ve yöneticisine yönelerek dedi ki, O ki kutsal ve ilahi lütfuyla İsrail çocuklarını çölde gökten gelen manna ile beslemek istedi, ve aynı şekilde pekiştirerek peygamber Daniel'i aslanların çukurunda geindirdi, ve O ki ayrıca yeni ahitte beş bin insanı kadınlar ve çocuklar hariç beş arpa ekmeği ve iki balıkla doyurdu, sana mütevazı şekilde yalvarır ve dilerim ki senin şefkatin, tatlılığın ve merhametinle, senin lftunla bu ormanda çıplak ve ölmek üzere bulduğum bu yedi fakir küçük çocuğu besleyip geindiresin: amaç şudur ki onları byttĞnde sana dürüstçe hizmet edebilsinler ve seni bilesinler. Ve aniden dindar keşişin Tanrı katındaki duası kabul olundu, çünkü

mucizevi şekilde evine güzel bir beyaz keçi geldi, bu keçi çok uysalca yedi küçük çocuğun yanına yaklaştı ve onlara sütünü sunarak onları emzirdi, doğal olarak kendi yavrularıymış gibi. Ve o zaman iyi keşiş, Tanrı'nın bu fakir küçük çocukları beslemek ve geçindirmek için onu mucizevi şekilde gönderdiğini açıkça anladı, bundan dolayı yüce Tanrı'yı övdü ve tatlı kurtarıcımız İsa Mesih'e teşekkür etti. Ve böylece bu beyaz keçi sürekli olarak bu fakir küçük çocukları emziriyordu ve sonra ormana geri dönüyordu, ve onları o kadar emzirdi ki onlar biraz büyüdüler ve onun arkasından ormanda ve inziva yerinde yürümeye başladılar. Sonra bebeklik çağından çıktıklarında dindar keşiş Helias yapraklardan bazı küçük elbiseler yaptı ve hazırladı, elinden gelebildiği ölçüde. Ve böylece ormanda oynamaya gidiyorlardı, orada yemek için bazı meyveler topluyorlardı ekmeklerinin yanında: çünkü bu noktada onlar Tanrı'nın lütfu ve iyiliği altında ve iyi keşişin gayretiyle besleniyorlardı, o keşiş ki iyi bir kalple kendisine sadaka olarak verilen ekmeği onlara paylaşıyordu. Ve vuku buldu ki bir süre sonra, güçlü kral Oriant düşmanlarına karşı yürüttüğü savaştan zaferle geri döndü, o düşmanlar ki asil eşi kraliçeyi yedi çocukla hamile bırakıp böylece terk ettiğinde buralara saldırmışlardı. Ve sahte kraliçe Matabrune, iyi kral Oriant'ın yani oğlunun geri döndüğünü öğrendiğinde, iyi anne rolü oynamak için onun önüne geldi ve sahte gözyaşları dökerek ona konuşmaya başladı, öfkesini kusmak için. Ha benim sevgili oğlum kral, çok hoş geldiniz. Sizi sevinçle, sağlıklı ve baronlarınızla birlikte geri dönerken görmekten çok mutluyum, ama diğer taraftan kalbim karınız yüzünden ve sizin gidişinizden kısa süre sonra başımıza gelen durum yüzünden çok üzgün ve dertlidir. Ve kral onun böyle konuştuğunu duyduğunda tamamen sarsıldı ve ona dedi ki, Nasıl hanımım, karıma kötü bir talihsizlik mi geldi, öldü mü yoksa nedir? Ha oğlum dedi o, hayır, ama durum çok daha muazzam vuku buldu; bunu size söylemekten utanıyorum ve vuku bulan durumun iğrençliği ve çirkinliği yüzünden bunu bizzat anlatmaya cesaret edemiyorum, ve ayrıca bunu benim yerime sizinkilerden bir başkasının söylemesini tercih ederim, çünkü sizinkilerin birçoğu bundan yeterince haberdardır. Ve kral dedi ki, her ne kötülük vuku bulmuş olursa olsun bunu bana söylemeniz daha uygundur ve bana hiddetlenmemi söyleyen bir başkasına anlatmanızdan daha yerindedir. Ha benim çocuğum dedi o, mademki size böyle uyuyor bunu size söyleyeceğim, ama onurunuz ve sizinkilerin onuru adına kalbimi çok derinden yaralıyor. Biliniz ki siz bu ülkeden ayrıldığınızda: karınızın bir çocuk hamile kaldığını sanıyordum, ama o bir köpekten hamile kalmıştı ki bu muazzam bir suçtur: çünkü işte bedeninden yedi küçük köpek alan o ebe kadın, onları hafızalardan silmek için tarlalara attırdım ve öldürttüm. Bu yüzden onları öldürtüp bir kuyuya attırmalıydınız. Ve Matabrune yalanı onaylatmak için ebe kadınla birlikteydi. Ve kral sözleri bu şekilde iki dilden de duyduğunda, kalbinde anlatamayacağı kadar büyük bir acı hissetti. Ve büyük bir öfkeyle hemen karısının olduğu yere doğru sordu, ve Matabrune ona karısının odasında kapalı olduğunu, kötü amelinden dolayı hissettiği utanç ve rezillik yüzünden odasından dışarı çıkmaya cesaret edemediğini söyledi. Ve o zaman kral içeri girdi, yanında şövalyesiyle birlikte ve orada karısını perişan halde görerek derinden haykırmaya başladı, Nasıl yani bana bu kötülük mü vuku bulacaktı? Ne yazık ki bu acı nedir ki karım yedi köpek doğuracak ve vahşi hayvanlara terk edilecek, o karım ki onun hanımların onuru ve güzelliği olduğunu

sanıyordum? Yaşayan hiçbir adamın bir kadını sevmediği kadar çok sevdiğim o kadın bana ihanet mi etti? Onun yüzünden krallığımda onursuz mu kaldım ve rezilliğe mi uğradım? Keşke düşmanlarımların arasında günlerimin sonu gelseydi. Şimdi bu laneti görmek için hayatta kalmam ne kötü. Ne yazık ki beni kim teselli edecek: Tanrım beni kurtarmak iste, çünkü artık çok sevdiğim o kadına yaklaşmak istemiyorum. Ve bu çok ağır keder içinde, onun yanında olan şövalye onu elinden geldiğince teselli etmeye çalışıyordu ki kral yatışabilsin, ama o o kadar çok perişan olmuştu ki acı ve melankoli içinde bir yatağın üzerine yığılıp uyudu. Diğer taraftan asil kraliçe Bietris başka bir odada doğurduğu yerde dertten, yastan ve kocası yüzünden çektiği acıdan daha az ıstırap çekmiyordu. Yanına uzun süredir kendisine hizmet eden bir yaver geldi ve ona kral Orient'in, yani kocasının savaştan döndüğünü beyan etti, bundan dolayı kraliçe derinden sarsıldı, ve şövalyeye kralın kendisinden bahsedip bahsetmediğini sordu. Hizmetkar ona nazikçe evet diye cevap verdi, ve Matabrune ile o sahte ebe kadının asil kral Orient'a her şeyi anlattığını ve uydurduğunu söyledi. Ve o zaman kral karısının odasına girdi ve tanrıya ve yüce tanrıya, tatlı ve kurtarıcımız İsa Mesih'in çok yüce anası lekesiz bakire Meryem'e yalvarmaya başladı; "Hangi günahı işledim ki kurtarıcımız İsa Mesih'e karşı bu büyük cezaya çarptırıldım, bedenimden köpekler doğurarak kocamın, yaşayan en iyi ve seçilmiş adamın aşkını kaybettim. Ne yazık ki, egemen İsa Mesih, günahkarlar için kanını döken ve fıskırtan O, bu acıyı kalbimden almak iste. Senden mütevazı şekilde dilerim ki beni yıkayasın, temizleyesin ve beni tüm günahlardan arındırasın ki senin kutsal diriliş gününde diğer tüm ruhların önünde lekesiz ve yüceltilmiş olarak görüneyim." Ve böylece asil kraliçe odasında üzgün ve dertli kalarak durmadan tatlı kurtarıcımız İsa Mesih'e ve merhamet dilemek için çok layık anası şanlı bakire Meryem'e yalvarıyordu.

Kral Orient karısı kraliçeye ne yapması gerektiğini bilmek için konseyini nasıl topladı, o kraliçe ki kral Orient'ın annesi perverse Matabrune tarafından haksız yere ve sebepsizce aşağılanmıştı.

BÖLÜM IX.

Ve kral söylendiği gibi melankoli içinde dinlendiğinde, dükler, kontlar, şövalyeler ve Kilise'nin piskoposları ile prelatlarıyla birlikte tanınmış diğer senyörleri olan konseyini hemen toplattı. Ve hepsi mecliste toplandıklarında, asil kral Orient ayağa kalktı ve konuşmaya başlayarak dedi ki, Güzel senyörler, katlanması bana çok ağır gelen bir konuyu tartışmak için hepinizi bu yerde toplattım. Kısa süre önce geri döndüğümünden beri, tanıdığınız karımın yolculuğum sırasında, bana söylendiği gibi bir köpekten hamile kaldığı yedi küçük köpek doğurduğunun bana söylenmesi ve doğrulanması gerçek ve aşikardır. Bu yüzden onunla bedensel temas için bir daha asla bir araya gelmekten utanç ve hicap duyarım. Bu konunun sizin görüşünüzle istişare edilmesini ve bundan nasıl sıyrılmam gerektiğini kesinlikle isterim. Ve bu konuya cevap vermek için açıkça konuşmak üzere ilk olarak Piskopos tercih edildi ve dedi ki, Sire, sizin ve burada hazır bulunan senyörlerin düzeltmesi altında, yedi küçük köpek doğurduğu söylenen asil eşiniz kraliçe hakkında bana ne göründüğünü size söyleyeceğim. Bana göre adalet gereği o hiçbir şekilde ölümü hak etmemektedir. Ve işte bunun sebebi.

Mümkün ki o uyurken yanına bir hayvan gelmiş ve onun bilgisi ve rızası dışında ona bu hakareti yapmış olsun, bu yüzden hiçbir şeyden suçlu değildir. Ve diğer taraftan evlilik sakramentinin kanununa göre sizin asil bedeniniz de birçok kez onununkine dokunmuştur, bu yüzden saygımla bana öyle geliyor ki onun ölümüne rıza göstermemelisiniz, Ama onu bir hapisane şeklinde dürüst bir yerde çok iyi ve özenle korutabilirsiniz. Ve geri kalanını, iyiliğin ve kötülüğün tek ödüllendiricisi ve gerçek yargıç olan Tanrı'nın yargısına bırakırsınız ve gerçek nihayetinde bilinecek ve ortaya çıkacaktır. Bu tavsiyeden dolayı kralın kalbi bir nebze teselli buldu: çünkü karısına karşı her zaman belirli bir sevgisi vardı. Ama sonra aslan gibi gururlu bir cesarete sahip başka bir şövalye ayağa kalktı ve aksi olanı söylemeye başladı. Sire dedi, size yaptığı onursuzluğu ve rezilliği görerek bu kadını böyle bırakmayı nasıl kabul edersiniz ve sonuç olarak bu güçlü krallık sizin bedeninizden hiçbir varis olmadan mı kalacaktır, bu şeyler göz önünde bulundurulduğunda ben onun bir ateşin içinde yakılması görüşündeyim, çünkü bunu fazlasıyla hak ettiği iyice aşıkardır, sonra siz buradakinden duyduğunuz yası yatıştırabilecek daha asil başka bir hanımla yeniden evlenebilirsiniz. Bu tavsiyeden dolayı kral Orient pek memnun olmadı, Bu yüzden büyük bir belirti göstermeden, o kişi gibi kraliçenin bedenini kurtarmayı arzulayan kişi olarak bu konuyu şöyle bağladı, Şimdi senyörler size bildirmek için söyleyeceğim. Eğer onun ölümle suçlu olduğu durumu kesin olsaydı bile, yaşayan hiçbir insanın bana verebileceği hiçbir hazine veya krallık için, o ölü veya diri olsun bir daha asla başka bir kadınla evlenmeyeceğime Tanrı'ya adak adadım ve yeniden yemin ettim ve bunu size tasdik ederim. O zaman meclisteki tüm asil ve büyük senyörler ortak bir kararla, adı geçen Piskopos tarafından kararlaştırıldığı gibi onun sadece hapiste tutulmasının uygun olduğu sonucuna vardılar. Ve onların raporları üzerine kral, bu şövalyelerden ikisine karısı kraliçeyi güzel bir hapishaneye koymalarını emretti ve orada yiyecek ve içecek yönünden onun asil durumuna yaraşır şekilde dürüstçe hizmet edilmesini ve bakılmasını ve ona kendisi için Tanrı'ya dua etmesini söylemelerini ve onu ölüm cezasından nasıl koruduğunu bildirmelerini buyurdu. Ve gururlu Matabrune Piskopos'un kararını öğrendiğinde onunla saygısızca konuştu ve kraliçe Bietris'i ölümden korumak için verdiği tavsiyeden dolayı onu büyük ölçüde aşağıladı. Sonra iki şövalye asil kraliçe Bietris'in yanına geldiler, Ve asil kral Orient'ın ve onun iyi konseyinin emriyle nezaketle onu hapiste tutulması için güzel bir odaya koydular ve orada adı geçen konsey tarafından söylenen ve kararlaştırılan her şeyi ona anlatıp ifşa ettiler. Ve kralın onu tehlikeden nasıl koruduğunu ve dahası ona dürüstçe davranılmasını emrettiğini ve kendisi için Tanrı'ya dua etmesini istediğini söylediler, bundan dolayı suçlu sayıldığı durumu görerek kendisini ölümden esirgeyen kutsal yaratıcımız Tanrı'yı büyük ölçüde övdü ve O'na teşekkür etti. Ve böylece sabırla ağlayarak ve inleyerek bu hapishanede kapalı kaldı, maar elle se recommandoit (ama o kendini emanet ediyordu) sık sık asil kocası kral Orient'ı üzerine yüklenen suçtan dolayı kendisine gösterdiği lütuftan ötürü teşekkür ederek anıyordu. Bu yüzden onun için her zaman Tanrı'ya dua etmeyi kendine borç biliyordu. Ve ayrıca tüm işlerinde Tanrı'ya ve şanlı bakire Meryem'e mütevazı şekilde kendini emanet ediyordu, orada bu yerde, daha sonra anlatılacağı gibi onu hapisten

çıkaran ve kurtaran Helias adındaki yetişkin çağdaki altı oğlundan birine sahip olana dek uzun süre kapalı kalarak durdu.

Dindar keşiş Helias'ın kral Oriant ile karısı asil kraliçe Bietris'in yedi küçük çocuğunu nasıl vaftiz ettiği. Ve Matabrune'un kaçak avcılarından birinin bu yedi çocuğu ormanın içinde nasıl bulduğu hakkında.

BÖLÜM X.

Şimdilik asil kral Oriant ile hafızaya layık hiçbir şeyi eksik etmeyen eşi asil kraliçe Bietris hakkında konuşmayı bırakıp, iyi, aziz ve dindar keşişin evinde saklanan, beslenen ve geçindirilen zavallı küçük çocuklarından bahsedeceğim. Bu yedi küçük çocuk, denildiği gibi, ilahi lütuf tarafından mucizevi şekilde gönderilen adı geçen beyaz keçinin sütüyle beslenip büyütüldükten sonra; adı geçen dindar keşiş kendi hazzına göre onların hepsini vaftiz ettirdi ve Hristiyan eyledi. Ve bu yedi çocuk arasında bir tanesi vardı ki diğerlerinin arasında dindar keşişe mucizevi şekilde çok hoş ve makbul geldi; bu yüzden dindar keşiş tıpkı kendisi gibi onun adını da Helias koydu ve öyle çağırttı. Ve onların hepsi kendi hoş oyunlarının çağındayken, bu ormanın içinde çıplak ayakla ve çıplak bacakla, başlarında hiçbir örtü olmadan, sadece yapraklardan yapılmış fakir bir elbise kuşanmış ve giyinmiş olarak koşuyorlardı ve bu durumda her zaman biri diğeriyle birlikte yürüyordu. Derken bir defasında şöyle vuku buldu ki, adı geçen Matabrune'un Savari adındaki kaçak avcılarından biri, adı geçen dindar keşiş Helias'ın ikamet ettiği bu ormanda avlanmak üzere yürüyordu. Yaratıcımız Tanrı böyle istedi ki, adı geçen kaçak avcı, asil kral Oriant ile eşi asil kraliçe Bietris'in yedi çocuğunu buldu; onlar ki bir ağacın altında oturmuşlardı ve denildiği ve anlatıldığı gibi boyunlarında gümüşten bir zincir taşıyorlardı ve bu ağacın altında ekmeklerinin yanında yemek üzere yaban elmaları topluyorlardı. Kaçak avcı onları gördüğünde büyük bir haz duydu ve onlara doğru nazikçe seslendi: ama onlar ona hiçbir cevap vermediler ve onun önünden kaçmaya başladılar, kaçak avcı onları takip etti ve onlar daha iyi tanımak ve durumları ile tarzlarını gözlemlemek için her zaman inziva yerine doğru koştular. Ve dindar keşiş adı geçen kaçak avcının çocukların arkasından koştuğunu gördüğünde onun önüne çıktı ve dedi ki, Benim dostum, Tanrı aşkına sizden rica ediyorum ki bu fakir küçük çocuklara hiçbir zarar vermek istemeyesiniz. Hayır dedi preux baba, ama onların durumunu ve ayrıca boyunlarında taşıdıklarını gördüğüm gümüş zincirleri gözlemlemek kalbimi mucizevi şekilde yaraladı. Benim dostum dedi dindar keşiş, biliniz ki gerçek şudur ki: bu çocukları bu ormanda böyle zavallı halde buldum. Ve onları beslemek için bu yerde mucizevi şekilde beyaz bir keçi belirdi ve onları üç yıl boyunca geçindirdi ve emzirdi. Ve ayrıca benim imkanlarım elverdiğince onları her zaman özenle korudum ve gözettim. Güzel baba dedi kaçak avcı, Tanrı bunun için size iyi bir karşılık versin ve o dindar keşişten nazikçe izin alıp kendisinden ve çocuklardan ayrıldı. Ve kaçak avcı geri döndüğünde, Isle-fort'a geldi, Matabrune'u buldu ve ona ormanda yedi çocuk bulduğunu, her birinin boynunda gümüşten bir zincir taşıdığını, bir ağacın altında oturmuş yaban elmaları topladıklarını anlattı. Bu sözlerden dolayı Matabrune mucizevi şekilde dehşete düştü. Bu yüzden gerçeği iyice öğrenmek için onu özenle sorguladı. Ve bunu dinlediğinde, asil kraliçe Bietris'in

doğurduğu ve asil kral Oriant'ın çocukları olduğunu, o çocukları ki kendi kötü arzusuyla kaybettirmek ve öldürtmek istediğini çok iyi anladı; ama her şeye boyun eğen ve sevdiklerini her türlü kötülükten koruyan egemen Efendimiz Tanrı, onlara tek koruma olmuştu: çünkü O, adaleti güçlü ve sabırlı olan Yargıçtır ve zamanı geldiğinde kendi buyurduğu saatte öfkesinin intikamını almayı bekler. Matabrune'un bu haberlerden dolayı çok dertli ve sarsılmış olduğu bilinmelidir. Bu yüzden gizlice adı geçen kaçak avcıyı çağırdı ve ona dedi ki, Benim dostum Marques buraya gel, bana getirdiğin bu haberleri hiçbir şekilde gizli tutmak istemiyorum, ama benim büyük lütfuma nail olmak ve sana birçok mal vermemi istiyorsan, ormanda bulduğun o çocukları hemen öldürmek için arkadaşlarını yanına almanı emrediyorum. Ve eğer bunu benim hazzım ve emrim doğrultusunda yapmazsan, ve sana söz verip garanti ederim ki seni öldürteceğim ve canından edeceğim. Ama benim emrime itaat edersen seni ve arkadaşlarını öyle ödüllendireceğim ki asla hiçbir şeyin eksikliğini çekmeyeceksiniz. Madame dedi kaçak avcı, arzunuzla göre yapacağım, ve size o ormanda bulduğum yedi çocuğu hiç şüphesiz öldürecekime ve canlarına kıyacağıma söz veriyorum, öyle bir tarzda ki siz gerçeği kesinlikle bilesiniz. Pekala dedi o, bana yeter ki iyi bir gayret gösterilsin. Ve o zaman Matabrune, asil kraliçenin yedi çocuğunu İle forte dışına taşıması ve onları nehirde boğması veya öldürmesi için daha önce ilk olarak emretmiş olduğu kişiye karşı hiddet ve öfkeyle doldu, o kişi ki çocukları ormanda bırakırken onlara baktığında kalbinde uyanan büyük acımadan dolayı bunu yapmamıştı, bu yüzden Matabrune onun iki gözünü oydu, ve onu birçoğunun öldüğünü sandığı şekilde feci şekilde sakat bıraktı.

Matabrune'un emriyle Savary adında bir kaçak avcının kral Oriant'ın ve eşi kraliçe Bietris'in yedi çocuğunu öldürmek için ormana nasıl geldiği ve o çocukların orada nasıl kuğuya dönüştüğü hakkında.

BÖLÜM XI.

Matabrune'un emriyle, Savary adındaki kaçak avcısı, asil kral Oriant'ın ve eşi kraliçe Bietris'in yedi çocuğunu gidip öldürmek üzere kendisine verilen emri yerine getirmek ve infaz etmek için yanına güçlü ve muktedir yedi arkadaşını aldı. Ve böylece adı geçen kaçak avcı ve arkadaşları küçük bir köyün içinden geçerken orada toplanmış büyük bir halk kalabalığı gördü, bu yüzden oraya yaklaştılar. Ve yaklaştıklarında Savary bu kalabalığın ne olduğunu sordu. Ve ona cevap verdiler ki adalet yoluyla yakılmaya ve infaz edilmeye götürülen bir kadın vardı. Ve bu Savary dedi ki, o ne kötülük yapmış? Kendi bedeninden taşıyıp doğurduğu çocuğu kötuleyip öldürdüğü için. O zaman adı geçen Savary oradan ayrıldı ve bu sözlerle, kralın ve kraliçenin yedi genç çocuğunun infazını ve cinayetini gerçekleştirmek üzere gitmekte olduğunu kendi kendine hatırladı. Bundan dolayı çok derinden sarsıldı, ve yoldaşlarına şöyle diyerek cesaretini sergilemeye ve düşünmeye başladı: "Senyörler, işte bizim için güzel bir ayna. Adı geçen yoldaşlar dediler, bu insanların o bahtsız kadına adalet yoluyla yapacaklarını ve onu öldüreceklerini görmediniz mi, çünkü o kendi karnında taşıdığı çocuğu yok etti ve ölüme terk etti. Ve senyörler sizler, boyunlarında gümüş zincir olan o yedi fakir küçük çocuğu, diğer gün ormanda bulduğum çocukları gidip öldürmek ve canlarına kıymak istiyorsunuz: ama Tanrı'ya malumdur ve bunu yapan

helak olsun. Tek bir çocuk için yakılmak üzere olan bu kadına bakın, o çocuk ki bizzat kendisi tarafından hunharca katledilmiştir. Bu yüzden o yedi fakir çocuğu öldürmek ve canlarına kıymakla uğrayabileceğimiz cezayı düşünelim, onlar ki bize ve onlara zarar vermemizi emredene karşı hiçbir kötülük yapamazlar. Yoldaşlar dediler: Senyör, bilgece konuşuyorsunuz ve bu görüşte çok haklısınız. Onlara hiçbir kötülük gelmeyecektir, ama işte Matabrune'un doymaz kötülüğünü yatıştırmak ve tatmin etmek için yapabileceğimiz şey. O yedi çocuğun yanına gideceğiz ve sadece boyunlarında olan o gümüş zincirleri alacağız, her birinin boynunda olandan, sonra onları adı geçen Matabrune'u inandırmak için götüreceğiz ve ona hepsini öldürdüğümüzü ve o zincirleri onlardan çıkardığımızı söyleyeceğiz." Yoldaşlar bu durumu kabul ettiler ve onayladılar. Ve böylece karar vererek ormana girdiler ve çocukların dindar keşiş Helias ile birlikte kaldıkları ve barındıkları inziva yerine kadar ilerlediler. Ama bu saatte orada sadece altı çocuk buldular. Çünkü iyi keşiş civar köylerde sadaka topluyordu ve yanına ekmek getirmek için vaftiz oğlu olan yedi çocuktan birini götürmüştü, ve o çocukla birlikte o meçhul fakir genç çocukları geçindirmek ve beslemek için verilecek olan sadakaları topluyordu. Ve kaçak avcı Savary ve arkadaşları yaklaştığında dediler ki: Bu inziva yerinde duran altı çocuğun yanına gidin. Onlara el uzattılar ve boyunlarındaki gümüş zincirleri çıkarmak için onları yakaladılar; ama fakir çocuklar korkudan acıklı şekilde bağırmaya başladılar. Savary onlara dedi ki: "Çocuklar hiçbir şeyden şüphe etmeyin, çünkü size hiçbir kötülük yapmayacağız." Ve bunu söylerken onlara boyunlarında olan zincirin her birini uzattılar. Ve aniden o zincirleri onlardan çıkardıklarında tüm altı çocuk o anda Tanrı'nın ilahi iradesiyle güzel beyaz kuğulara dönüştüler ve havalanarak ormanın üzerinde acıklı ve mucizevi bir çığlıkla uçmaya başladılar. Bundan dolayı Savary ve arkadaşları o kadar çok dehşete düştüler ki neredeyse baygın halde yere yığıldılar, ve kendilerine geldiklerinde titreyerek birbirlerine dediler ki: "Ne yazık ki, biz ne bulduk gerçek Tanrım, bu altı çocuğun kuğuya dönüşmesi ne demektir. Sahte ve hain Matabrune bizi Tanrı'ya karşı çok büyük ölçüde günah işlemeye itti. Ve senin yüzünden çok büyük bir cezayı hak ettik. Lanet olsun o zamana ki bizi bu yerde kötülük yapmaya gönderdin. Buradan gidelim dedi Savary: çünkü çok uzun süredir yoldayız. Biz o çocuklardan sadece altısını bulduk: ama diğerine gelince o ortada yoktu, ona hiçbir kötülük yapamazdık, kısaca dönelim ve bu mucizevi macerayı hiçbir kimseye ifşa etmeyelim: ama hain Matabrune'a cevap vermek için, ona bu altı gümüş zinciri götüreceğiz ve ona yolda bir tanesini kaybettiğimizi söyleyerek hepsini öldürdüğümüzü inandıracacağız." Ve böylece ormandan ayrıldılar ve Matabrune'u buldukları Isle forte'a geri döndüler, ona yedi çocuğu öldürdüklerini kesinlikle bildirdiler, ve kanıt olarak boyunlarında taşıdıkları gümüş zincirleri ona sundular, ve yolda bir tanesini kaybettiklerini inandırdılar, bundan dolayı Matabrune tüm gümüş zincirleri getirmediikleri için öfkeden ve kederden çıldıracak gibi oldu: bu yüzden onları azarladı ve çok acı şekilde tehdit etti: ama barış sağlamak için ona yalanı sundular ve bir gümüş paranın değerini telafi ettiler, bundan dolayı o tatmin oldu ve emekleri için onlara bir miktar ücret verdi. Ve o zamandan sonra adı geçen Matabrune bu gümüş zincirlere sahip olduğunda, bir sarraf çağırdı ve ona bunlardan bir kupa yapmasını ve dövmesini emretti, ve sarraf gümüşü denemek için ateşe

koyduğunda, onu öyle bir tarzda çoğalttı ki, o zincir tek başına eridiğinde hepsinin toplamı kadar ağırlık verdi, bundan dolayı sarraf ve tüm ailesi mucizevi şekilde hayrete düştü, bu yüzden diğer beş gümüş zinciri karısına vermek üzere bir kenara ayırdı ve onu sandığa koydu: çünkü o tek zincirin erimesi böyle kupalar yapmaya fazlasıyla yetmişti: tıpkı Matabrune'un kendisine yapmasını emrettiği kupa gibi, böylece iki kupa dövdü ve onlardan birini kendi sadakati için kendine sakladı ve diğer beş gümüş zinciri de sakladı, öyle ki duyacağınız gibi belirli bir zamana kadar onları korudu, ve sonra diğer kupayı Matabrune'a sunmaya götürdü, o Matabrune ki kupanın bu kadar büyük ve malzemeli dövülmesinden ötürü hayretler içinde kaldı: sanki ona az gümüş vermiş gibi görünüyordu; ama Tanrı ilham etmek istediğinde O'nun ilahi iradesine hiçbir şey imkansız kalmaz.

İyi keşiş Helias'ın vaftiz oğlu ile birlikte inziva yerine nasıl döndüğü, ve kuğuya dönüşmüş diğer çocukları bulamadıkları hakkında.

BÖLÜM XII.

Yazmayı üstlendiğim konunun özüne her zaman gelmek için, dindar keşiş Helias ve kral Oriant ile onun sabırlı hanımı kraliçe Bietris'in oğullarından biri olan vaftiz oğlu hakkında konuşmaya geri döneceğim. Bilinmelidir ki altı genç çocuk beyaz kuğulara dönüştükten kısa bir süre sonra, inziva yerine döndüklerinde, keşiş ve vaftiz oğlu Helias, ayrılırken bu yerde bıraktıkları beş erkek çocuğu ve kızı bulamadılar, bundan dolayı mucizevi şekilde mutsuz kalarak, ormanda yüksek sesle onları çağırmaya başladılar: ama kimse cevap vermiyordu, iyi keşiş bir taraftan ve vaftiz oğlu diğer taraftan arıyordu: bu ormanın her yerinde gün sürdüğü müddetçe aradılar: ama onları bulamadılar, bu yüzden büyük bir yas tutmaktan ve bütün gece iç çekmekten geri durmadılar, ve ertesi gün sabahleyin iyi keşişin vaftiz oğlu olan küçük Helias ağlayarak, inleyerek ve bu ormanda tamamen perişan halde inildeyerek kardeşlerini ve kız kardeşini yeniden aramaya başladı. Ve o kadar çok ormanda bir o yana bir bu yana gitti ki, sonunda üzerinde su olan bir göletin yakınına geldi, orada suyun üzerinde yüzen altı güzel beyaz kuğu gördü, onlar ki Tanrı'nın iradesiyle böyle dönüşmüş olan beş kardeşi ve kız kardeşiydi: ama bu durum onun için meçhuldü: her ne kadar doğal olarak onları görmekten büyük bir haz aldıysa da, bu yüzden onlara yaklaştı, ve onlar onun yanına gelip ona sevecenlik gösterdiler, ve o da onlara yanında olan ekmekten verdi, ve doğanın onu bunu yapmaya itmesiyle onların tüylerini okşadı. Ve böylece bu mevcut tarihin kroniğinde özellikle anlatıldığı gibi, bu küçük Helias her gün kardeşlerini ziyaret etmeye, ve Tanrı aşkına kendisine verilen ekmekten onlara yiyecek götürmeye gidiyordu. Ve dindar keşiş onun adı geçen yeri görmek için birçok kez gittiğini fark ettiğinde, ona neden o kadar sık oraya gittiğini sordu, ve o da orada hiçbir kötülük olmadığını söyleyerek yalvardı: çünkü orada görmenin mümkün olduğu en büyük hazzı veren altı güzel beyaz kuğu bulmuştu. Oysa bu küçük Helias o kadar güzel, güçlü ve beden ile uzuvlar yönünden iyi biçimlenmişti ki, vaftiz babası olan iyi keşiş ona bakmaktan eşsiz bir haz alıyordu: çünkü o ergenlik çağında da öyle mükemmeldi ki, onda akıl bir adam görmek gibi geliyordu, ve o bilgelik ve anlayışta öyle akranlarından üstündü ki, vahşi bir hayvan bile onunla karşılaşsa kolayca kaçmaya başlamazdı, o dürüst ve çok asil soydan

gelendi, tüm hareketlerinde ve gücünde iyi dengelenmişti, ve asil bir cesarete sahipti, ve hepsi ilahi lütfun bereketiyle olmuştu: çünkü o hiçbir zaman dünyayı tanımamıştı ve dünyada bulunmamıştı, ve buna rağmen yeterince eğitilmişti, ve bilimlerde çok iyi yetişmişti, ve ahlakta o kadar iyiydi ki vaftiz babası onu papazlık makamında Tanrı'nın hizmetine adamaya girişmiş ve karar vermişti, ta ki gökten gelen Tanrı'nın meleği ona egemen Efendimiz Tanrı'nın bunun hakkında başka türlü buyurduğunu ifşa etmeye gelene dek: nitekim sonradan yazıldığı gibi.

**Matabrune'un bir Şövalye vasıtasıyla iyi Kraliçe Bietris'in bir köpek ile suç
işlediğini sahte bir şekilde nasıl doğrulattığı hakkında.**

BÖLÜM XIII.

Bu zaman boyunca iyi kraliçe Bietris durmaksızın hapiste tutuluyordu. Kendisi bu zorluğunda her zaman sabırla Tanrı'nın adını övüyordu ve asil kocasının kendisine yardım etmesini lütfetmesi için dua ediyordu. Fakat Matabrune durmaksızın onu öldürmek için yollar ve fırsatlar arıyordu. Şöyle aduint oldu ki onun sarayında Mauquaire adında sadakatsiz ve kötü bir şövalye vardı. Par lequel gümüş parayla ayartarak o şövalyeye kral Oriant'a iyi kraliçe Bietris'in yani karısının bir köpek tarafından bilindiğini ve onunla yatıp kalktığını, o köpekten yukarıda bizzat bahsedilen yedi küçük köpeği hamile kaldığını söyledi ve doğrulattı. Ve dahası onun adı geçen kral Oriant'ı zehirle ve zehir katarak öldürmeye karar verdiğini, bunu annesi Matabrune ile birlikte yapacağını, kraliçe Bietris'in yükleyeceği ve koyacağı zehirli içeceklerle gerçekleştireceğini iddia etti. Oysa bu iyi hanımefendi bunu asla düşünmemişti: çünkü o kocasını bir kadının kocasını sevebileceği kadar sadık bir aşkla seviyordu ve onun canı için asla hiçbir kötülük veya sadakatsizlik istememişti, ama kötüler her zaman Tanrı'nın iyi ve sevgili kullarına engel olmaya ve onlara zarar vermeye çalışırlar. Ve asil kral Oriant bu kötü şövalye tarafından kendisine anlatılan bu sahte ve yalan raporu duyduğunda ve bu durum kendisine doğrulandığında, bu haberlerden dolayı mucizevi şekilde dertli ve öfkeli oldu, öyle ki yalanı uyduran Mauquaire, adı geçen kraliçenin suçlu olmadığını söylemek isteyecek her adama karşı savaşmak üzere kendini öne sürdü. Bundan dolayı adı geçen kral karısına karşı eskisinden çok daha fazla öfkeleni ve bütünüyle hiddetlendi, öyle ki eğer birisi bunu bir savaş meydanında desteklemeseydi Tanrı bilir ki bu haberlerden dolayı onu öldürtecekti. Ve o zaman asil bir yaver bu haberleri iyi kraliçe Bietris'e bildirmek ve malum etmek üzere geldi. Ve kralın, eğer Mauquaire'e karşı onun davasını savunmak isteyecek biri çıkmazsa onun feci şekilde öldürüleceğine yemin ettiğini söyledi. Ve iyi kraliçe bu kötü haberleri duyduğunda kederden neredeyse ölecek duruma geldi, dertle inlemeye başladı, şöyle diyerek: "Ne yazık ki her taraftan acı içindeyim. Ah ne yazık ki şimdi görüyorum ki sahte bir şekilde ihanete uğramışım: ve haklarımı savunmak için öne çıkacak yaşayan hiçbir adam tanımıyorum. Ama ben kendimi tüm gerçeğin tek temeli ve dayanağı olan monseigneur İsa Mesih'e emanet ediyorum ve umuyorum ki O bana yardım edecektir. Ne yazık ki benim Tanrım, benim yaratıcım, O ki senin ilahi iradenle peygamber Daniel'in ruhunu iki sahte yargıç tarafından halkın önünde zina suçu ve günahıyla haksız ve adaletsiz yere suçlanan, oysa bunu asla düşünmemiş olan asil hanımefendi Susanne'ı korumak ve

ölümden esirgemek üzere yargıya döndürmek için harekete geçirdi, nitekim sonra tüm halkın önünde gerçek, o iki yargıcı şaşkına çeviren iyi Daniel tarafından açıkça onaylandı. Sen de aynı şekilde benim egemen Tanrım biliyorsun ki kocam kral Oriant'a karşı haksız yere ve sebepsizce sahte bir şekilde suçlanıyorum, sana yalvarır ve mütevazı şekilde dilerim ki beni utançtan koruyasın ve esirgeyesin ve masum olduğumu bildiğin o üzerime atılan suçun ve günahın rezilliğinden beni muhafaza edesin." Ve o zaman adı geçen yaver onu nazikçe teselli etti ve sonra acıma duygusuyla ağlayarak onun yanından mütevazı şekilde ayrıldı: ve iyi kraliçe, Tanrı her yerde kendisinininkileri koruduğu ve duyacağınız üzere bizzat kanıtladığı için, hapisanede dertli bir şekilde kapalı kalmaya devam etti.

BÖLÜM XIII.

Tanrı'nın meleğinin dindar keşiş Helyas'a, bulduğu altı erkek ve bir kız çocuğunun Kral Oriant'ın çocukları olduğunu bildirmesi ve gerçeği kanıtlamak için vaftiz oğlunu göndermesi hakkında.

Ulu Efendimiz Tanrı, iyi kraliçe Bietris'in dindar duasını duydu ve kabul etti. Ve dindar Helias'a, ormanda bulduğu altı erkek ve bir kız çocuğunun Kral Oriant'ın çocukları olduğunu söylemesi ve bildirmesi için göklerden kutsal meleğini gönderdi ve gerçeği kanıtlamak için vaftiz oğlunu göndermesini buyurdu. Kral Oriant, ve iyi kraliçe Bietris onu uykusunda hamile bırakmıştı. Ama Matabrune, kendisinin hamile kaldığını ve yedi küçük köpek doğurduğunu söyleyerek onu bir ebe aracılığıyla inandırdı; bunlar meğer canlı çocuklarmış ve vaftiz oğlu Helias olan kuğuların yiyecek aramak ve diğer beş kardeşini ve dilsiz kız kardeşini gölette beslemek için ekmek dilenmeye gittiği çocuklarmış; tıpkı Matabrune'ün domuz çobanı Savarry ve arkadaşlarının onlara gümüş zincirleri sundukları zamanki gibi, ki bunlardan her birine ikişer tane takılmıştı. Ve Matabrune'ün haksız yere ve kötü bir şekilde iftira attığı sahte Mauquaire ile savaşmak için vaftiz oğlunu gönderdi; ebe Matabrune'ün doğumunda kraliçeyi suçlamıştı. Kraliçe onu öldürmek ve yok etmek istemiş, bunu yapması için bir hizmetçisine emir vermiş ama hizmetçi onları nehirde boğmak istemiş, ancak onlara acıdığı için onları ormanda tamamen çıplak bırakmıştı, orada onları dindar keşiş bulmuştu. Ve sonra bu Matabrune anneyi kendi kızı olan kraliçenin yerine hapse attırdı ve kraliçe orada on yedi yıl boyunca tutuldu; bu yüzden düşmanlarına karşı zafer ve adalet kazanacaktı ve zamanla bu diğer kardeşler ve kız kardeşleri kendi düzgün formlarına ve daha önce olduğu gibi insan doğasına döneceklerdi, bundan büyük bir meyve doğacaktı. Çünkü onun soyundan Hristiyan inancını yüceltmek için Kudüs'ün kutsal topraklarını fethedecek olan Bouillonlu Godefroy gelekti, gökyüzünün meleği yüce efendimizin kutsal emriyle dindar keşişe inmişti, ona yukarıda söylenen her şey Tanrı'nın emriyle düzenlenmişti ve bu şekilde görevini mükemmel bir şekilde tamamlayıp geri döndü; ve iyi keşiş aklı başından gitmiş gibi tamamen hayran kaldı, sonra tüm kalbiyle dindar bir şekilde vaftiz oğlu Helias'ı çağırdı, o geliyordu, doğal bir eğilimle diğer çocuklara gölette yardım etmekten geliyordu, ve melek tarafından kendisine bildirilen her şeyi ona anlattı, şöyle diyerek: vaftiz oğlum dostum, soylu ana baban için bir soylu kan gibi acı çekeceğini düşünme; bu yüzden sana onları çokça övmeni ve onurlandırmanı tavsiye ediyorum, Tanrı'nın

soylu ana baban için yaptığı bu onur adına. Ve vaftiz babam efendim ve dostum dedi iyi keşişe, gökyüzünün meleği bana gelip Tanrı adına söyleyip bildirdi mi ki siz şanlı kral Oriant'ın ve iyi kraliçe Bietris'in soylu eşisiniz; ve sizin anneniz, ama ilahi Tanrı emriyle size her şey açıklandı; melek bana dedi ki dindar bilesiniz ki anneniz siz yedi kardeşi soylu rahminde birlikte taşıdı ve sonra doğurdu; ama hain Matabrune, babanızın üvey annesi, ebe kadının rızasıyla babanıza inandırdı ki sizin yerinize ve diğer beş kardeşiniz ve kız kardeşiniz yerine, rahminden yedi küçük köpek doğmuştu; onlar bu yüzden krallıktan mahrum edildiler ve bu şekilde anneniz öldürülmek istendi: çünkü Matabrune sizi hemen yedi küçük çocuk olarak o hizmetçiye verdi ve ona sizi boğma ve öldürme görevi verdi, ama size acıdığı için sizi bu ormanda tamamen çıplak ve ölmek üzere bıraktı, ilk olarak vaftiz babam dindar keşişin sizi bulduğu yerde, kısa bir süre sonra o hain Matabrune, o hizmetçilerden birini sizi yok etmek için tekrar gönderdi: ama onlar kız kardeşiniz ve beş kardeşinizden başkasını bulamadılar, onlardan gümüş zincirleri çıkardılar ki her biri boynunda taşıyordu, tıpkı sizin de bildiğiniz gibi ve hemen Tanrı'nın ilahi iradesiyle beyaz kuğulara dönüştüler ve gölette yiyecek arayan herkese yardım ettiler, ama insan doğasına kendi zamanlarında dönecekler ve büyük meyve verecekler. Ama işleri daha da kötüye götürmek için babanıza kraliçe annenizi yakalatıp hapsedirmesini emretti: o orada tam on yedi yıl boyunca esir ve mahkûm kaldı, ve şimdi tekrar sarayda hain bir şövalye olan Mauquaire tarafından iftira atıldı, o iddia etti ki kraliçe bir köpekle ilişkiye girmiş ve ondan hamile kalmıştı, bu yüzden kral karısının, yani annenizin öldürülmesine yemin etti, çünkü bu sahte Mauquaire'e karşı onun onurunu ve davasını savunacak hiç kimse bulunamadı, savaş meydanında, ama bana Tanrı tarafından gönderildi veya verildi ki sizi oraya gitmeniz ve hain Mauquaire ile ona haksız yere iftira atan diğerlerine karşı annenizin iyi hakkını savunmanız için uyarım. Ve hiç şüphe yok ki tüm sahte düşmanlarına karşı zafer ve ganimet kazanacaksınız, bu sayede o hapisten kurtulacak ve eskisinden daha büyük bir onura kavuşacaktır ve soyunuzdan vaftiz oğlum Bouillonlu Godefroy adında cesur ve yiğit bir prens çıkacaktır, onun cesaretiyle Kudüs'ün kutsal toprakları fethedilecek ve deniz aşırı diğer ülkeler İsa'nın en yüce ve güçlü adı için büyüyecek ve Hristiyan inancı yücelecektir; ve genç bilge Helias bunu duyunca ve Tanrı'nın ruhuyla ilham alarak iyi vaftiz babası keşişe söyledi ki ona söylenen her şeye ilahi olarak uyacaktır, ilahi iradeyle & sevgiyle babasını, yani kendisini doğurana ve kendisini doğuran iyi anneyi görmeye gitmeye karar verdi, & ona beş kardeşini ve mucizevi bir şekilde rahminden çıkan kız kardeşini anlattı, & bu şeylerden sonra uzatmamak için yola çıkmaya karar verdiler Helias & iyi keşiş, & böylece genç Helias tamamen çıplak & çıplak ayakla yola çıktı, sadece elinde basit bir asa vardı annesini kurtarmak için, böylece Tanrı'nın onda göstermek istediği ilahi mucize açıkça görünsün. Ve sonra ağlayarak ve dostça birbirlerinden ayrıldılar. Ve gitmeden önce iyi keşiş genç Helias'a ve vaftiz babasına yalvardı ki tüm gün beyaz kuğular olan kardeşlerine gölette yiyecek götürsün. Ve dindar keşiş göğre dua etti ve Tanrı'ya yalvardı ki dilediği gibi düzenlesin. Ve böylece Helias dindar keşişin kulübesinden ayrıldı oranın hakkını aramak için ve Tanrı'nın kutsal emrini yerine getirmek için.

BÖLÜM XV.

Kral Oriant'ın, hakkında öne sürülen iddialara karşı kendi huzurunda bir hükme varılması ve ölüme mahkûm edilmesi için iyi kraliçe Bietris'i nasıl getirdiği. Ve oğlu Helias'ın, onu kurtarmak ve ölümden savunmak için babasının sarayına nasıl ulaştığı hakkında.

Bu sırada soylu kral Oriant, iyi karısı kraliçe Bietris'i mahkûm etmek ve öldürtmek için karar verdiği gün geldi, ona karşı yapılan asılsız iftiralar yüzünden, bilmek istiyordu kendi huzurunda hapiste söylediklerini, ona haksız yere atılan suçu telaffuz etmek için. Ve o illegal olarak halka açık bir şekilde getirildiğinde, birçok soylu şövalye ve konsey üyesi onunla birlikteydi ve kadın dizlerinin üzerine çökerek alçakgönüllülükle krala yalvardı, gözyaşları içinde merhamet diledi, öyle ki tüm soylu şövalyeler ona acıdı ve hatta bunu gören kralın kendisi bile bu acı olay karşısında neredeyse ağlayacaktı ki kalbi sızladı. Sonra hain Mauquaire'e kralın huzurunda kraliçeye attığı suçu ilan etmesini emretti. Ve hemen sahte Mauquaire yüksek sesle konuşmaya başladı: Efendimiz, size söylüyorum ve tekrar ediyorum ki bu kadını burada savunmak büyük bir hatadır, çünkü onun bir köpekle ilişkiye girdiğini ve ondan yedi küçük köpek doğurduğunu kendi gözlerimle gördüm. Ve ayrıca bana gizlice bu kadını boğmam ve öldürmem için emir verildi Matabrune tarafından, ki o her zaman sizin hakkınızda iyi düşünür, sizin hakkınızda kötü bir şey yapılmasını istemez. Ve kral kadına dedi: Duydunuz mu size karşı halk önünde ne kadar büyük bir suçlama yapıldığını? Buna karşı ne gibi bir savunmanız var? Benim hatam yüzünden beni suçlu bulacaksınız: ama gerçeği itiraf etmek istiyorsanız, dininizi inkâr etmeyin, tövbe edin ve günahlarınızın bağışlanması için Tanrı'ya dua edin, Tanrı sizin ve benim ruhum için dua etsin; eğer suçunuzu itiraf etmezseniz, sizi sadece yakarak öldürteceğime söz veriyorum, hiçbir insan bu suçlamaya karşı davanızı savunamayacaktır. Kraliçe dedi: Ah benim efendim, iyi kral, hain Mauquaire'e inanmayın ki o haksız yere beni suçluyor. Alçakgönüllülükle yalvarıyorum, eğer burada benim adıma konuşacak kimse yoksa, Tanrı'ya olan inancım adına söz veriyorum ki bana atılan bu suç tamamen yalandır ve haksız yere suçlanıyorum, Tanrı bilmiyor ki ben suçsuzum, & şerefime karşı hiçbir kötülük yapılmadı. Ve çok ağladı iyi kraliçe, & onu öldürmek için verilen bu haksız karara çok üzüldü, & böylece soylu kralın sarayında meclis onun mahkûmiyeti için toplanmışken; o sırada genç Helias sarayın kapısına geldi, elinde asasıyla tamamen cesur bir şekilde Tanrı'nın inancıyla annesini savunmak için gelmişti, & kapıya geldiğinde: sarayın kapısında, ilk olarak hain Mauquaire ile karşılaştı, ona orada ne aradığını sordu. Ve genç adam sordu ki bu hain şövalye kimdir Mauquaire adındaki, & onunla yüzleşmek ve onun yalan söylediğini kanıtlamak için geldiğini söyledi; & o sırada Helias asasını kaldırdı ve onun kafasına öyle sert bir darbe indirdi ki onu yere serdi, & hemen yüzünden kanlar aktı & genç adam çıplak ayakla ve çıplak bir şekilde gelmişti, saraydakiler onunla alay ettiler, ona bir darbe vurdular, & o darbeyi vururken onun bir deli olduğunu sandılar. Ama Helias asasını onların elinden sertçe çekti, & onlara dedi: Bırakın beni gideyim, Tanrı adına yemin ederim ki bu hain Mauquaire'den intikam alana kadar durmayacağım, o ki haksız yere büyük zarar verdi kraliçeye, & diğerlerinin arasına girdi sarayın salonuna kadar, orada kral ve diğerleri Mauquaire'in

kraliçeye attığı iftira yüzünden toplanmışlardı. Helias içeri girdi & kralın önüne çıktı, & ona dedi ki hain Mauquaire yalan söylüyor ve kraliçe hakkında tamamen sahte suçlamalarda bulunuyor, o ki erdemli ve temiz bir kadındır, & bu yüzden onun ölmesini istemek büyük bir günahdır; & Helias bunu söylerken kral ona sevgiyle bakıp dedi ki: Gitmek istediğin yere git, & hemen Helias içeri girdi. Ve Helias meclise girdiğinde orada birçok insanın toplandığını gördü iyi kraliçe Bietris'i görmek için, & onun etrafında many insan vardı vahşi bir adamı görmek ister gibi, & kral Helias'a sordu kim olduğunu & Mauquaire ile savaşmak ve iyi kraliçeyi savunmak isteyen bu gencin ne istediğini, & kraliçe hakkında yalan söylediğini iddia ediyordu, kral ona sordu o zaman sen kimsin? Helias cevap verdi: Ben bir şövalyeyim ve onun yalan söylediğini kanıtlamak için dövüşeceğim, & onun hakkında araştırma yapılmasını istiyorum, & o hain Mauquaire'e karşı savaşmak için seçildi, & ona yaklaştı ve dedi: Ah sahte hain ve hain şövalye, seni diğerlerinin önünde düelloya davet ediyorum, & bunu söylerken Mauquaire'e öyle bir yumruk attı ki onu yere serdi, & onun üzerine atılarak kılıcını boğazına dayadı, ama Mauquaire onun elinden kurtulmayı başardı, & yüzü kendi kanıyla kaplanmış bir halde kaçtı: meclisteki şövalyeler bu gencin cesaretine ve gücüne çok şaşırdılar, o ki Mauquaire'i bu şekilde yaralamıştı, & kral onun bu kadar cesur olmasını ve Mauquaire'i cezalandırmasını takdir etti, & kral Helias'a dedi: Bu cesareti nereden alıyorsun? Helias cevap verdi: Biliniz ki ben buraya Tanrı'nın emriyle geldim, & buradaki herkes benim gerçeği söylediğimi görecektir & sizin meclisinizde toplanan herkes bunu anlayacak. Ve kral & Helias konuşurken, & Helias ona cevap verirken, ona dedi: Size kendi annem hakkında gerçeği söyleyeceğim, & sonra soylu kraliçeye yaklaştı, & onu öptü & kucakladı, ona dedi: Sevgili annem, kalbinizdeki bu büyük acıyı bırakın, & Tanrı'nın yardımıyla kurtulacaksınız & size ihanet edenler cezalandırılacaktır. Kral Orient bunu duydu ve kendi kendine şaşırdı, & dedi: Tanrı aşkına, bana kendinizi açıklayın ve kim olduğunuzu söyleyin, & Helias peşinden gitti, monsenyör babam dedi ben sizin oğlunuzum, ve siz hain Matabrune'ün sözlerine inanarak anneme iftira attınız, o ki yedi çocuk doğurdu ve Matabrune yalan söyleyerek onun yedi küçük köpek doğurduğunu iddia etti, & annem bu yüzden on yedi yıl boyunca acı çekti ve hapiste kaldı, & benim beş kardeşim ve kız kardeşim kuğuya dönüştürüldü & gölette yaşıyorlar, & siz hain Matabrune'ün sözlerine inanarak büyük günah işlediniz, o ki gümüş zincirleri çocuklardan çaldırdı & onları kuğuya dönüştürdü, ve her birinin boynuna gümüş bir zincir taktı, ve biz doğduğumuzda bizi uzak bir yere götürttü. Sonra o yedi küçük çocuğu aldı ve iyi anama onların köpek olduğunu inandırdı, bu yüzden anam büyük bir acı çekti ve ağladı, çünkü o hizmetçi çocukları nehirde boğmakla görevlendirilmişti. Ama ormana götürdüğünde onlara acıdı ve onları çıplak ve perişan halde bıraktı, orada hiçbir kötülük görmeden kaldılar, sonra bizi iyi ve dindar bir keşiş buldu. Keşiş bizi kulübesine götürdü ve bizi orada büyüttü, ve hala orada küçük bir child olarak kalmektedir. Sonra dindar keşiş Tanrı'ya dua etti ki bize yiyecek versin, ve mucizevi bir şekilde bize süt veren beyaz bir geyik gönderildi. Üç yıl boyunca o geyiğin sütüyle beslendik, dindar keşiş bizi ekmekle ve ormanda ağaçlardan topladığımız yabani elmalarla besledi. Bizi Matabrune'ün domuz çobanı buldu ve gümüş zincirleri bizden çaldı ve bizi şikayet etti. Matabrune o domuz

çobanını tekrar gönderdi yedi çocuğu öldürmesi için, ama dindar keşiş onları korudu ve kurtardı, ormanda yiyecek arayan diğer arkadaşlarımızla birlikte gölette kaldılar, o gümüş zincirleri diğer beş kardeşime taşıdılar ve benim vaftiz babam olan iyi keşiş ormanda yalnız kaldı, orada her zaman dua eder ve bana ekmek verirdi ve sonunda Tanrı'nın meleği dindar keşişe, vaftiz babama göründü, ona emir verdi ki beni buraya göndersin, sadakatimi göstermek için. Ve bu yüzden hain Mauquaire ile savaşmak için buraya geldim: o ki sizi inandırdı ve kraliçeyi hapsettirdi, şimdi size yalvarıyorum ki o hain Mauquaire'i buraya getirtin, ve babam kral Oriant bunu duyduğunda çok şaşırды ve kraliçeye dönerek dedi: Bu gencin sözleri bana doğru gibi geliyor, bu yüzden bu çocuğun doğumundan şüphe duymuyorum. Tüm bu sözler beni çok duygulandırdı, & hiçbir kötü hissim kalmadı. Herkes bu kadının haklı olduğunu gördü ve Tanrı'ya şükretti, & kral emretti ki meclis toplansın ve vaftiz oğlum için şampiyon seçilsin, & onun beş oğlu ve kızı için gümüş zincirlerin geri verilmesini istedi, böylece krallık soylu onuruna yeniden kavuşsun.

BÖLÜM XVI.

Kralın, genç oğlu Helias'ın Mauquaire ile savaşması için nasıl silahlar yapılmasını emrettiği ve ardından ormandaki dindar keşiş Helias'ın yanına nasıl gittiği hakkında.

Bu sözler üzerine soylu kral Oriant, kraliçe Bietris'i kocasının odasında bir kadın gibi onurlu bir şekilde ağırlattı ve ardından Matabrune'e genç oğlunun beyan ettiği her şeyi anlattı; o da kızarmaya ve korkmaya başladı, ancak yine de her şeyi kesin bir dille inkar etmeye çalıştı, her ne kadar kral bu an için pek belli etmese de. Hemen ardından emri üzerine sahte şövalye Mauquaire'i sıkıca tutuklatıp hapsetmelerini buyurdu çünkü onun soylu kadına karşı işlediği büyük ihanetten ve kötülükten hiç şüphe duymuyordu. Daha sonra genç Helias için uygun silahlar dövülmesi adına iki soylu demirciye görev verdi; zira genç adam ilahi lütuf sayesinde hem çok hoş hem de herkesin kalpten seveceği kadar cesur görünüyordu. Bütün bu işler kral tarafından düzenlenirken, dindar keşişin yanına gitmek ve genç adamın söylediklerinin doğruluğundan tamamen emin olmak için avlanma bahanesiyle ormana doğru yola çıkmaya karar verdi. Böylece yanına birkaç şövalyesini de alarak yola çıktı ve dindar keşiş Helias'ın kulübesini bulana kadar ormanda ilerledi. Kral onu fark edince atından indi ve onu saygıyla selamlayarak kral ona adını sordu. İyi keşiş ise, "Benim adım kardeş Helias," dedi. Bunun üzerine kral, "Aradığım adam tam da buymuş," diyerek onu inancına duyduğu saygıyla bir kenara çekti ve ona her şeyi itiraf ettirdi; dindar keşiş de genç adamın babasına anlattığı gibi çocukların ormanda bulunduğu saati, günü ve zamanı, ayrıca o sırada meydana gelen her şeyi bir bir anlattı. Böylece kral Oriant, genç şövalye Helias'ın anlattıklarının tamamen doğru olduğunu anladı ve artık karısının bu kadar uzun süre haksız yere maruz kaldığı acıyı ve ağır eziyeti daha fazla dinlemeye dayanamayarak hıçkırığa hıçkırığa ağıladı. "Ah," dedi kral, "sevgili eşim, seni nasıl bu şekilde cezalandırdım; ah sahte ve sapkın diller, ölümcül zehirden daha betersiniz. Karı koca arasını açarak böyle bir suçlama uydurmaya nasıl cüret ettiniz?" Ardından dindar keşişe dönerek günahlarının affı için Tanrı'ya dua etmesini istedi. Sonra kral, dindar keşişten izin isteyerek, din adına ve

Meryem Ana'nın onuruna bir kilise inşa ettirmesi için ona büyük miktarda altın ve gümüş verdi; dindar keşiş orada ilahi lütufla mucizevi bir şekilde beslenen çocukları büyüttü. Kral, adamlarıyla birlikte oradan ayrıldı. Atı üzerinde sarayına geri döndü, orada günün geri kalanını genç oğlu Helias'ı ve sahte şövalye Mauquaire'i düzene sokmak ve durumlarını karara bağlamak için emirler vererek geçirdi.

BÖLÜM XVII.

Kral Orient'in, iyi kraliçe Bietris'i hapisten nasıl çıkarttığı ve düşmanı sahte Mauquaire ile savaşması için genç oğlu Helias'a nasıl emir verdiği hakkında.

Soylu kral Orient, kulübeden dönüp yedi çocuğun gerçeğini öğrendikten sonra, vakit kaybetmeden iyi kraliçe Bietris'i hapisten çıkarttı ve ona tüm itibarını ve özgürlüğünü geri iade etti, böylece tebaası onu eskisinden daha çok sevip onurlandırdı. Kraliçe, alçakgönüllülikle Tanrı'ya şükretti ve övgüler yağdırdı, halk da bu kurtuluşa çok sevindi. Ardından Matabrune'ün yakalanmasını ve hak ettiği ceza verilene kadar sıkı bir gözetim altında tutulmasını emretti. Daha sonra, oğlu genç Helias ile dövüşmesi için Mauquaire'in getirilmesini buyurdu; zira genç adam, iyi kraliçe Bietris'in davasını savunmak için gönderilmişti. Kralın emriyle iki şövalye, kralın oğluna layık, harika parçalardan oluşan zırhlar ve miğfer getirdi; ardından genç Helias, asil bir kralın oğluna yakışır şekilde kuşanıp hazırlandı, elinde kalkanı ve mızrağıyla Tanrı'nın lütfuna sığınarak meydana çıktı. Kendisine çok keskin ve iyi bir savaş kılıcı verildi. Sonra ona çok güçlü ve heybetli bir savaş atı getirildi. Diğer tarafta ise hain Mauquaire hazırlandı; o, işlediği suçun ağırlığı yüzünden büyük bir korku içindeydi ve davasının haksız olduğunu bildiği için vicdanı rahat değildi. Haklı kraliçenin özgürlüğüne kavuştuğunu ve sahte Matabrune'ün hapiste olduğunu görünce, haksız bir dava yürüttüğünü çok iyi anlıyordu. Vakit gelince, her iki taraftan şövalyeler toplandı, dövüşün adil geçmesini denetlemek ve kimin haklı çıkacağını görmek için yerlerini aldılar. Dövüş meydanında büyük bir halk kalabalığı toplanmıştı. Kral ve iyi kraliçe de yanlarında birçok soylu şövalye ve hanımefendiyle birlikte yerlerini aldılar. Böylece Helias ve Mauquaire, dövüşün kurallarına göre karşı karşıya geldiler. Genç Helias zırhı içinde dimdik duruyordu, diğer tarafta ise Mauquaire atını sürerek meydana girdi ve haince ilk darbeyi vurmak için fırsat kolladı, öyle ki genç adamın zırhından biraz kan sızmasına sebep oldu. Kraliçe bunu görünce çok üzüldü ve kalbi sızlayarak Meryem Ana'ya dua etti, ondan oğluna zafer vermesini ve gerçeği ortaya çıkarmasını diledi. Genç Helias, üzerine gelen düşmana karşı Tanrı'nın adını anarak haykırdı ve atını Mauquaire'in üzerine sürdü, mızrağını öyle sertçe indirdi ki Mauquaire'i atıyla birlikte yere serdi. Bu duruma herkes çok şaşırdı, çünkü genç adamın gücü karşısında Mauquaire çaresiz kalmıştı. Helias ona, "Şimdi gücümü göreceksin," diyerek yaklaştı ve hain Mauquaire, "Genç adam, bana merhamet et, teslim oluyorum," diye haykırdı. Helias atından inip kılıcını çekti ve hain Mauquaire'in miğferini başından söküp aldı, onu tamamen savunmasız bıraktı. Mauquaire hıçkırarak ağlamaya başladı ve suçunu itiraf etti: "Kralım, kraliçem ve buradaki herkes duysun ki Matabrune bana gümüş paralar vererek kraliçeye iftira atmamı söyledi, o tamamen suçsuzdur ve çocukları köpek değildir." Bu itiraf üzerine kral Orient ve kraliçe Bietris çok sevindiler, halk büyük bir mucizeye tanıklık ettiği için

Tanrı'ya şükretti. Kralın emriyle hain Mauquaire dövüş meydanından sürüklenerek götürüldü ve bir hain olarak asılmak üzere idama mahkûm edildi. Kral Oriant, Matabrune'ün el koyduğu diğer beş gümüş zinciri geri almak için adamlarını gönderdi.

BÖLÜM XVIII.

Genç Helias'ın, babası kral Oriant'ın ve mucizevi bir şekilde insan formuna geri dönen diğer kardeşlerinin sarayda nasıl büyük bir şenlikle ağırlandığı hakkında.

Genç Helias, babası kral Oriant ve annesi kraliçe Bietris ile birlikte sarayın büyük salonunda toplandıklarında, getirilen gümüş zincirleri kuğu olan kardeşlerinin boyunlarına geri taktı. O anda büyük bir mucize gerçekleşti ve beyaz kuğular aniden eski insan formlarına, kendi öz insan doğalarına geri döndüler. Sadece zinciri eritilmiş olan tek bir kardeş kuğu formunda kaldı ve nehre doğru uçtu, ancak Helias ve anne babası onun için hep dua ettiler. Diğer beş çocuk ve kız kardeşleri ise hemen kiliseye götürülerek vaftiz edildiler; kıza Rofe adı verildi, diğer erkek çocuklara da isimleri verilerek kral Oriant ve kraliçenin asil soyunun devamı olarak ilan edildiler. Onlar Tanrı'ya derinden bağlı, erdemli şövalyeler olarak yetiştirildiler. Vaftiz töreninin ardından hepsi büyük bir neşe içinde saraya geri götürüldüler ve orada günlerce süren büyük şölenler ve kutlamalar yapıldı. Bütün halk, borazanlar, trompetler ve müzik aletleri eşliğinde bu mucizeyi kutlamak için bir araya geldi. Din adamları, burjuvalar ve bütün tebaa sarayın kapılarını herkese açtılar; Tanrı'nın gösterdiği bu yüce mucize ve iyilikler karşısında dualar edilip övgüler sunuldu. Genç Helias ve kardeşleri asil soylarına yakışır bir hayat sürdürdüler ve Tanrı'nın adını her zaman yücelttiler.

BÖLÜM XIX.

Kral Oriant'ın Krallığını oğlu Helias'a nasıl verdiğini ve onun şerefle taçlandırılmasını sağladığını, ardından da annesi Matabrune'ü Maubruyant'ta cezalandırmak üzere gitmesine nasıl izin verdiğini anlatır.

Bütün bu olayların ardından Kral Oriant, asil oğlu Helias'ın üzerinde parıldayan Tanrı'nın lütfunu açıkça görerek, her zaman yanında bulundurduğu birçok büyük baron ve şövalyeyi huzuruna çağırıp topladı; onlar bir araya gelince asil Helias onların önüne çıktı. Kral ona, "Çok sevgili ve pek kıymetli oğlum," dedi, "ben ve burada hazır bulunan tüm efendilerimiz gördük ve anladık ki sen Tanrı'nın lütfuyla dolusun; bu durum, senin kutsal duaların sayesinde burada gösterilen mucizelerle ve layık işlerle apaçık bir şekilde kanıtlanmıştır. Bu nedenle, şu andan itibaren tüm krallığımdan kendi rızamla feragat ediyor, seni tüm topraklarımın ve ülkelerimin kralı ve hükümdarı olarak tayin ediyorum. Bundan böyle herkesin sana hiçbir itirazda bulunmadan bir kral gibi saygı duymasını, hizmet etmesini ve itaat etmesini istiyorum. Bu kararımın bir nişanesi olarak ve bu durumun beni ne kadar memnun ettiğini göstermek üzere, işte krallığın tacı; onu burada iyi anneniz kraliçenin ve hazır bulunan tüm asilzadelerin önünde başınıza takıyor ve krallığı size devrediyorum." Monseigneur Helias cevap verdi: "Efendim, size alçakgönüllülükle teşekkür ederim;

her ne kadar krallığınız gibi asil, büyük ve güçlü bir ülkeyi yönetmeye ve idare etmeye ne layık ne de muktedir olsam da, bunu yapmaktan bu kadar memnuniyet duyduğunuz ve bu Tanrı'nın bir iradesi olduğu için size hiçbir şekilde karşı gelmek istemiyorum ve aynı şekilde ben de kral babam Oriant'ın oğlu olarak bu görevi gönülden kabul ediyorum." Bundan sonra asil oğlu Kral Helias, kendisine ve çocuklarına ihanet edip kötülük yapan, bu yüzden Maubruyant denilen güçlü kaleye kaçıp sığınan üvey annesi Matabrune'ü adalete teslim etmek amacıyla yola çıkmak için babasından izin istedi. Kral Helias adaleti yerine getirmek için asla durmayacağına dair söz verdi ve iyi keşişin de tavsiyesiyle, yanına yaklaşık dört yüz okçu, iki bin silahlı asker, piyadeler ve kuşatma ustaları alarak güçlü ada kalesinden ayrıldı. Kısa bir süre sonra Maubruyant kalesine ulaştı ve kaleyi kuşattı; içeridekiler hiçbir direnç gösteremediler. Helias kaleye girerken adamlarına sert bir sesle, "Bu sahte Matabrune'ün buradan kaçmasına asla izin vermeyin," diye haykırdı, çünkü o kötü kadın iyi annesini haksız yere ölüme mahkûm etmek istemişti. Matabrune bu gürültüyü duyup kalenin düştüğünü anlayınca, yanına birkaç asilzade ve genç kızı alarak kulelerden birine sığındı. Ancak Kral Helias adamlarıyla birlikte kulenin kapısını kırıp içeri girdi ve onu orada buldu. Kral, üzerine büyük bir cesaretle yürüyerek onu yakalattı ve yere fırlattı, ona şöyle dedi: "Hain kocakarı, anneme bu kadar acı çektirmeyi nasıl göze aldın? Tanrı'nın onuru adına, eğer bana tüm gerçeği itiraf etmezsen seni hemen kendi ellerimle öldürürüm." Matabrune, az sonra nehre atılacağını veya yakılacağını anlayarak diz çöktü ve Kral Oriant'ın huzurunda kraliçeye nasıl komplo kurduğunu, ebe kadınla anlaşarak çocukların yerine yedi küçük köpek doğurduğunu yalanını nasıl uydurduğunu bir bir itiraf etti. Çocukların boyunlarındaki gümüş zincirleri çaldırıp onları kuğuya dönüştürdüğünü, bir hizmetçiyi onları boğması için görevlendirdiğini ancak hizmetçinin onlara acıyıp ormanda bıraktığını söyledi. Metanetini tamamen kaybeden kadın, "Beni bağışlayın, işlediğim tüm suçları kabul ediyorum ve ölmeyi hak ettiğimi biliyorum," diyerek yalvardı. Kral Helias, adaletin yerini bulması için halkın gözü önünde Matabrune'ün odunlar üzerinde yakılarak cezalandırılmasını emretti. İdam tamamlandıktan sonra kral ve adamları, kraliçe anneyi intikamının alındığı müjdesiyle sevindirmek üzere büyük kaleye geri döndüler. Kraliçe ona teşekkür etti ve tüm halk büyük bir huzur içinde yaşamaya devam etti.

BÖLÜM XX.

İnsan formuna geri dönemeyen kuğunun, bir teknenin önünde nehirde nasıl belirdiğini anlatır.

Dindar Kral Helias'ın ada krallığına sahip olmasının üzerinden çok geçmemişti ki, ülkede büyük bir barış ve adalet hüküm sürüyordu. Bir gün sarayının nehre bakan pencerelerinden dışarı bakarken, kardeşlerinden biri olan ve zinciri Matabrune tarafından eritildiği için insan formuna geri dönemeyen beyaz kuğunun, önünde bir tekneyle nehir kıyısına yanaştığını gördü. Kral bu durumu görünce kendi kendine, "İşte Tanrı'nın bana bir işaret göstermek ve beni bu kuğunun rehberliğinde bir yerlere yönlendirmek için gönderdiği mucize," dedi. Bu kutsal işaret üzerine hemen kardeşlerini, kız kardeşini, babası Kral Oriant'ı ve annesi Kraliçe Bietris'i yanına

çağırdı. Hepsinin huzurunda, "Çok sevgili ve saygıdeğer babam, asil annem, kardeşlerim ve tüm akrabalarım," dedi, "görünen o ki ayrılma vaktim geldi; çünkü nehirdeki bu beyaz kuğu beni bekliyor. Bu yüzden sizden, bana verdiğiniz krallık tacını ve adanın yönetimini tekrar üzerinizden almanızı rica ediyor, buraları size bırakarak Kurtarıcımız İsa Mesih'in emri doğrultusunda bu kuğunun peşinden gitmek üzere alçakgönüllülükle vedalaşıyorum; çünkü Tanrı'nın her şeyi en iyi şekilde ayarlayacağına ve beni hayırlı bir yere ulaştıracığına inancım tamdır." Bu sözlerin ardından kral ve kraliçe anneyi, babayı, kardeşlerini kucakladı; hepsi gözyaşları içinde onu uğurladılar. Helias, yanına sadece asil silahlarını, zırhını, kalkanını ve altın haçlı kılıcını alarak tekneye bindi; hiçbir kürek veya yelken almayı kabul etmedi. Asil şövalye Helias tekneye yerleşir yerleşmez, kuğu tekneyi çekmeye başladı ve onu adanın uzağına, derin sulara doğru götürdü. Kuğu onu nehirler boyunca günlerce taşıdı, ta ki uzaktaki yabancı topraklara ulaştırana dek. Kuğunun rehberliğinde seyahat eden bu asil şövalye, sonunda Bouillon dükalığının ve Kudüs krallığının kaderini belirleyecek olan topraklara ulaştı; nitekim onun soyundan gelen ikinci kardeş Baudouin krallıkta onun yerini alacak, üçüncü kardeş Eustace ise asil bir şövalye olarak adını tarihe yazdıracaktır; bu kroniğin ilerleyen sayfalarında daha ayrıntılı anlatılacağı gibi.

BÖLÜM XXI.

Francquebourg Kontu ile Bouillon Düşesi Clarisse arasındaki davanın, dükalığı haksız yere gasp etmek isteyen kontu karşı Almanya İmparatoru Otton'un huzurunda nasıl görüldüğünü anlatır.

Tarih kayıtlarının asil anlatılarına göre, ulu Almanya İmparatoru Otton; Ardaigne, Liege ve Namur topraklarında hüküm sürüyordu. İmparator, adaleti ve hakkaniyeti gözetmek üzere Nimaie şehrinde büyük bir meclis toplamıştı. Bu sırada Francquebourg Kontu, Bouillon Dükü olan merhum kocası öldükten sonra dükalık topraklarını haksızca gasp etmek ve dükalığın meşru varisi olan asil Düşes Clarisse'i haklarından mahrum bırakmak amacıyla imparatorun mahkemesine başvurdu. Düşes Clarisse, yanında çok güzel ve zarif olan genç kızıyla birlikte meclise geldi. Kont, asil kadının dükalık üzerinde hiçbir hakkı olmadığını, dükün ölümünden önce bu toprakları kendisine bıraktığını iddia ederek davanın kendi lehine sonuçlanmasını talep ediyordu. Düşes ise bu iddiaları kesin bir dille reddediyor, kontun yalan söylediğini ve dükalığı zorla ele geçirmeye çalıştığını savunuyordu. İmparator, tarafların iddialarını dinledikten sonra, bu davanın ancak savaş meydanında bir düello ile çözülebileceğine hükmetti. Düşes Clarisse'e, kontu karşı haklarını savunacak ve onunla dövüşecek asil bir şövalye, bir şampiyon bulması için süre verildi. Düşes, eğer kendisini savunacak bir şövalye bulamazsa dükalık üzerindeki tüm haklarını kaybedecekti. İmparator düşese bakıp, "Hanımefendi," dedi, "meclisimizin kararı budur; eğer haklılığınızı kanıtlamak istiyorsanız, kontu karşı dövüşecek cesur bir şövalye bulmalısınız." Tam bu sırada, asil Helias'ı taşıyan ve kuğu tarafından çekilen tekne, meclisin toplandığı sarayın hemen yakınındaki nehir kıyısına yanaştı. İmparator ve pencereden bakan herkes, bu görkemli şövalyenin gelişini hayranlıkla izlediler. Helias, zırhı ve silahlarıyla teknedeki ve imparatorun

huzuruna çıktı. İmparator onu büyük bir saygıyla kabul etti ve geliş amacını sordu. Helias, adalet arayan ve haksızlığa uğrayan asil kadınların hamisi olarak buraya geldiğini belirtti. İmparator ona, "Hoş geldiniz asil şövalye," dedi ve ardından düşesi göstererek durumu anlattı. Helias, Düşes Clarisse'e yaklaştı, onun asil duruşundan etkilendi ve kızının güzelliğini takdir etti. Düşese dönerek, "Hanımefendi," dedi, "eğer arzu ederseniz, Tanrı'nın adına ve adaletin yerini bulması adına sizin şampiyonunuz olmayı ve bu haksız suçlamalara karşı kontla savaşmayı kabul ediyorum. Bana karşı yöneltilen bu iddiaların tamamen yalan olduğunu ve sizin suçsuz olduğunuzu kanıtlayacağıma söz veriyorum; yeter ki bana tüm gerçeği söyleyin." Asil düşes, bu cesur şövalyenin sözleri karşısında büyük bir rahatlama duydu ve gözyaşları içinde, "Asil şövalye, size minnettarım; Tanrı şahidimdir ki bana atılan bu suçlamalar tamamen iftiradır ve dükalık üzerinde hiçbir haksızlığım yoktur, hakkımı savunmanızı gönülden dilerim," diyerek teklifi kabul etti.

BÖLÜM XXII.

Asil kuğulu şövalye Helias'ın Francquebourg Kontu ile nasıl dövüştüğü, onu nasıl öldürdüğü ve dükalığı fethettiği hakkında.

Kuğulu asil şövalye Bouillon Düşesi'ni sorguladıktan sonra, hemen İmparator'un huzuruna çıktı ve ona şöyle dedi: "Bu asil kadını mirastan mahrum bırakmak ve ölüme sürüklemek için haksızca suçlayan o kişiyi derhal buraya getirtin, çünkü ben onu savunmaya hazırım." Bu sözler üzerine Kont öfkeleni ve ona dedi ki: "Dostum, ne istiyorsun? Kendini çok kibirli gösteriyorsun ve seni hiç ilgilendirmeyen bir şeye engel olmak istiyorsun." Helias, "İşte meydan okuma eldivenim, onu sana fırlatıyorum; Tanrı'nın onuru ve bu asil kadının hakkı için bugün gezgin bir şövalyenin neler yapabileceğini göreceksin," dedi. Bunun üzerine Kont meydan okumayı kabul etti. İmparator tarafından hemen dövüşe onay verildi, her ikisi de yeminlerini ettiler ve ne zaman dövüşecekleri soruldu. Helias, İmparator'dan dövüşün hemen başlatılmasını talep etti, İmparator bunu onayladı; Kont ise utancından reddedemedi. Derhal dövüş alanı hazırlandı, sınırlar çizildi ve usulüne uygun olarak silahlı şampiyonlar yerlerini aldı. Asil Helias mızrağını, kılıcını ve sol koluna taktığı, üzerinde altın bir haç bulunan gümüş kalkanını aldı. Diğer tarafta Francquebourg Kontu atına bindi, ardından her ikisi de dövüş için belirlenen alana geldiler. İmparator, maiyeti, Bouillon Düşesi, kızı ve birçok güçlü baron ile asil hanımefendi orada hazır bulundu. Düşes ve asil kızı, yiğit şampiyonları Helias için dua etmeye başladılar; haklı oldukları davanın zaferle sonuçlanmasını dilediler. İki şampiyona dövüş emri verildi, atlarını sürerek büyük bir hızla karşı karşıya geldiler; mızrakları çarpışmanın şiddetiyle parça parça oldu. Hemen kılıçlarını çektiler ve birbirlerine o kadar uzun süre sert darbeler vurdular ki Kont artık dayanamaz hale geldi. Ancak dindar ve asil Helias, Tanrı'ya olan inancıyla cesaretini koruyarak Bouillon Düşesi'nin haklı davasını savunmaya devam etti. Francquebourg Kontu, Helias'tan kendisine biraz zaman vermesini, konuşmak istediğini söyledi; asil Helias dövüşü durdurmayı kabul etti. Kont ona dedi ki: "Asil şövalye, lütfen bu dövüşü bitir; eğer dileğimi kabul edersen kızımı seninle evlendiririm ve sana Dardaine topraklarımı veririm." Ancak asil şövalye, "Beni bu şekilde kandıramazsın, senin yaptığın hile ve ihaneti çok iyi

biliyorum," diyerek teklifi reddetti. Kont, "Öyleyse benden merhamet bekleme," diyerek Helias'a hamle yaptı ve kılıcını savurdu, ancak darbe boşa gitti. Helias hemen Kont'a yaklaştı ve ona öyle güçlü bir darbe vurdu ki Kont'un miğferi parçalandı, Kont atından yere düştü. Kont ayağa kalkmaya çalışırken Helias onu bedeninden yakaladı ve gücüyle yere serdi; kılıcını elinden alarak onu tamamen savunmasız bıraktı. Kont teslim oldu ve, "Asil şövalye, bana merhamet et, hayatımı bağışla, sana tüm topraklarımı vereceğim," diye haykırdı. Ancak Helias, "Sen asil düşesi haksızca suçladın ve ona iftira attın," diyerek kılıcını savurdu ve Kont'un başını gövdesinden ayırdı; hain Kont orada can verdi. Asil Düşes ve kızı, Tanrı'ya şükrederek zaferi kutladılar; herkes Helias'ın kazandığı bu büyük zafere sevindi.

BÖLÜM XXIII.

Asil kuğulu şövalye Helias'ın, savaş meydanında düşmanı Francquebourg Kontu'nu öldürdükten sonra Bouillon Düşesi'nin kızıyla nasıl evlendiği hakkında.

Asil Helias düşmanına karşı büyük bir zafer kazandıktan sonra, alçakgönüllülükle İmparator Otton'u selamlamaya gitti; İmparator onu çok büyük bir hürmetle karşıladı. Düşes Clarisse ve kızı da asil şövalyeye sonsuz teşekkürlerini sundular. Düşes, dükaliği ve mirasını kurtardığı için ona minnettardı. Helias, düşesin asil kızıyla evlenmeyi kabul etti ve onunla evlenerek Bouillon Dükü unvanını aldı; İmparator bu evliliği meclisin önünde ilan etti. Ertesi gün büyük şenlikler ve düğün törenleri başladı; tüm şövalyeler, asilzadeler, hanımefendiler ve genç kızlar bu mucizevi evlilik için büyük sevinç duydular. Günlerce süren danslar, ziyafetler ve turnuvalar düzenlendi. Kilisede büyük bir törenle nikahları kıyıldı ve ardından İmparator'un sarayında büyük şölenler yapıldı. Trompetler, borazanlar ve müzik aletleri eşliğinde bu zafer ve evlilik kutlandı. Helias ve asil eşi sarayda bir araya geldiler; bu evlilikten daha sonra Ydain adı verilen asil bir kız çocuğu doğacaktı ki o, asil prens Bouillonlu Godefroy'un ve kardeşleri Baudouin ile Eustache'ın annesi olacaktı. Helias krallığı başarıyla yönetti ve büyük zaferler kazandı. Ancak düğünden yaklaşık on beş yıl sonra, Helias ülkeden ayrılmaya karar verdi. İmparator'dan izin isteyerek dükalık üzerindeki haklarını devretti ve baronlara veda etti. Ayrılık vakti gelince, Francquebourg sakinleri onun gidişine çok üzüldüler ancak onun ne kadar güçlü ve değerli bir şövalye olduğunu her zaman hatırladılar. Helias nehir kenarına gitti ve kendisini bekleyen kuğuyu gördü; kuğu onu tekrar nehir boyunca uzak topraklara, İmparator Otton'un Nimaie şehrine doğru geri götürdü.

BÖLÜM XXIII.

Bouillon Düşesi'nin, kocası Helias'ın yatağına girdiğinde ondan asil soyu ve geldiği yer hakkında nasıl mucizevi bir istekte bulunduğu hakkında.

Bouillon Düşesi, kocası asil şövalye Helias'ın yatağına girdiğinde, ondan asil soyu, anne babası ve nereden geldiği hakkında bilgi vermesini istedi; oysa kocası ona bu konuda hiçbir şey sormamasını kesin bir dille tembihlemişti. Kadın merakına yenik düşerek yatakta ona sordu: "Efendim, bana soyunuzu ve nereden geldiğinizi söyleyin." Helias bu soruyu duyunca çok üzüldü ve öfkeleni; ona dedi ki: "Karım,

banaya bu soruyu sormayacaktın; çünkü bu soru yüzünden artık burada kalamam ve gitmek zorundayım. Yarın sabah erkenden İmparator'dan izin alarak buralardan ayrılacağım ve bir daha asla dönmeyeceğim." Düşes bu sözleri duyunca çok pişman oldu ve ağlamaya başladı; kızını da yanına alarak kocasından af diledi. "Efendim, beni bırakıp nereye gidiyorsunuz? Bizi yetim ve çaresiz bırakmayın," diyerek Meryem Ana'ya dua etti. Ancak Dük kararından dönmedi; sabah olunca kiliseye gidip ayini dinledi, ardından şövalyeleri ve baronları toplayarak onlara veda etti. İmparator'un huzuruna çıkarak durumunu anlattı ve dükalığı kızı Ydain'e ve düşese bıraktığını ilan etti. İmparator ve meclis bu ani ayrılığa çok üzüldüler, ancak Helias'ın kararını değiştiremediler. Helias nehir kenarına gitti, kuğu teknenin önünde onu bekliyordu. Karısı düşes ve kızı Ydain hıçkırarak ağladılar, Helias onlara sarılıp öptü ve onları İmparator'un himayesine emanet etti. İmparator onlara iyi bakacağına söz verdi. Böylece asil Helias tekneye bindi ve kuğu onu nehir boyunca gözden kaybolana kadar uzaklara, kendi ülkesine doğru götürdü.

BÖLÜM XXV.

Asil kuğulu şövalye Helias'ın L'isle forte şehrine nasıl döndüğünü, kardeşinin kuğu olarak teknesiyle onu nasıl taşıdığını ve onun mucizevi bir şekilde Tanrı'nın iradesiyle anne babasının önünde eski insan formuna nasıl kavuştuğunu anlatır.

Güçlü ve pek soylu Kral Oriant, karısı Kraliçe Bietris, dört oğlu ve kızıyla birlikte masada otururken, oğulları Helias ve yolculuğunda ona rehberlik eden kuğu kardeşi adanın yakınına ulaştılar; Helias nehir üzerinde neşeyle borusunu çalmaya başladı, öyle ki sesi saraydakiler tarafından duyuldu. Bunun üzerine kral sevinçle masadan kalktı ve şöyle dedi: "Karım ve çocuklarım, kalbiniz neşeyle dolsun, işte oğlum Helias geliyor." Hemen sarayın pencerelerine koştular ve nehirde, tekneden inen asil Helias'ı gördüler. Dört kardeşi ve kız kardeşleri onu karşılamak için hemen koştular ve büyük bir sevinçle onu kucaklayıp öptüler; ardından onu saraya, babası ve annesinin huzuruna neşeyle getirdiler. Anne babası onu öyle büyük bir mutlulukla karşıladı ki bunu kelimelerle anlatmak imkansızdır; sevinç gözyaşları dökerek onu kucakladılar. Helias ardından kuğu olan kardeşini yanına çağırdı, kuğu ona yakınlaştı; Helias kralın, kraliçenin ve diğer asilzadelerin önünde kutsal haçın önünde diz çöktü. İki dindar rahibe iki kutsal ayin yapmalarını buyurdu, ardından her bir sunak üzerinde dualar edilip Tanrı'nın lütfu istendi. Tam o esnada, Tanrı'nın belirlediği vakit gelip ilahi irade tecelli edince, kuğu aniden eski insan formuna geri döndü ve yeniden bir insan oldu. Rahibin ellerini göğse kaldırarak şükretmesiyle o da haykırdı: "Efendilerim, alçakgönüllülükle size teşekkür ederim; dualarınız sayesinde esaretten kurtuldum." Ardından babası Kral Oriant'ı, annesini, kardeşi Helias'ı ve diğer tüm kardeşlerini öptü. Ayinlerin ardından kilisenin çanları sevinçle çalındı, Tanrı'ya şükran duaları sunuldu. Yeni doğan ve insan formuna geri dönen bu asil çocuk vaftiz edilerek ona Esmerit adı verildi; o da daha sonra çok yiğit ve cesur bir şövalye oldu. Vaftiz töreninin ardından Kral Oriant'ın sarayında büyük masalar kuruldu, herkes büyük bir mutluluk ve şenlik içinde ağırlandı. Böylece Kral Oriant ve iyi kraliçe Bietris, tüm çocuklarına Tanrı'nın lütfuyla yeniden kavuşmuş oldular ve dindarlık içinde

yaşamaya devam ettiler. Bir süre sonra asil şövalye Helias, onlardan izin isteyerek yolculuğuna devam etmek ve kendini dini ibadetlere adanmak üzere vaftiz babası olan iyi keşişin yanına, onun hermitajına gitmeye karar verdi.

BÖLÜM XXVI.

İyi ve yiğit şövalye Helias'ın, yolculuğunda başına gelen her şeyi anlattıktan sonra onlardan nasıl izin isteyip ayrıldığını, kendini dini ibadetlere adadığını ve vaftiz babası olan dindar keşişin hermitajına giderek orada Bouillon kalesine benzer bir kale inşa ettirdiğini anlatır.

Yiğit şövalye Helias, anne babasının ve kardeşlerinin yanında bir süre kaldıktan sonra, onlara karşı olan kardeşlik sevgisini dile getirdi ve gitme vaktinin geldiğini bildirdi. Kendisini büyüten ve vefat etmiş olan dindar keşiş Helias'ın hermitajına gitmeye karar verdi. Kral Oriant ve Kraliçe Bietris'in onuruna ve yedi çocuğun anısına, dindar keşişin kulübesinin bulunduğu yerde büyük bir kilise ve Bouillon kalesine tıpatıp benzeyen bir kale inşa ettirdi; buraya Bouillon adı verildi ve etrafı Ardaigne ormanlarıyla çevriliydi. Bu kalede belirli pazar günleri büyük pazarlar kurulmasını buyurdu ve buraya gelen tüccarları tüm vergilerden ve yükümlülüklerden muaf tuttu, böylece Hristiyan inancının ve ticaretin gelişmesini sağladı; orada dindar bir şekilde hayatını sürdürdü.

BÖLÜM XXVII.

Güçlü ve erdemli İmparator Otton'un, Boulogne Kontu ile güzel Ydain'i, yani asil şövalye Helias'ın kızını nasıl evlendirdiğini ve bir meleğin sesiyle onun üç asil erkek çocuk doğuracağını nasıl müjdelendiğini anlatır.

Asil şövalye Helias'ın kızı güzel Ydain, on üç yaşına bastığında, İmparator Otton onu Boulogne'un soylu kontu Eustace ile evlendirdi. Nimaie şehrinde, İmparator'un sarayında büyük şenlikler düzenlendi; birçok güçlü baron, şövalye ve asil hanımefendi bu düğüne davet edildi. Bouillon Düşesi de eski kocası Helias'ın hasretiyle gözyaşları dökerek orada hazır bulundu. Düğün törenleri büyük bir ihtişamlı tamamlandı ve o gece Kont Eustace, eşi Ydain ile bir araya geldi; bu birleşmeden daha sonra üç güzel erkek çocuk doğacaktı. Ydain rüyasında bir meleğin sesini duydu, melek ona Tanrı'nın adıyla seslenerek şöyle dedi: "Ydain, bil ki senin rahminden doğacak olan üç çocuk Tanrı'nın kutsal bereketiyle taçlandırılacak; onlar Kudüs'ün kutsal topraklarını fethedecek, kutsal mezarı kafirlerin elinden ve esaretinden kurtaracak ve oraları çok iyi yönetecekler." Soylu kadın uyandığında bu sözleri büyük bir huşu ile kocasına anlattı, her ikisi de Tanrı'nın lütfuna şükrettiler. İlk doğan çocuğa Godefroy, ikincisine Baudouin ve üçüncüsüne Eustace adı verildi; çocuklar büyük bir özenle büyütüldü ve asil şövalyeler olarak yetiştirildiler. Pentecost gününde Bouillon dükalığında büyük bir şenlik düzenlendi; Liege Piskoposu, Brabant Dükü, Frise Dükü, Flandres Kontu, Namur Kontu ve daha birçok güçlü baron, ülkenin işlerini görüşmek ve bu asil çocukları onurlandırmak üzere bir araya geldiler.

BÖLÜM XXVIII.

Soylu Boulogne Düşesi'nin, asil kuğulu şövalye Helias'ı bulmaları için nasıl birçok uşak ve haberci gönderdiğini anlatır.

Düşes Ydain, Boulogne Kontu ile evli olduğu ve çocuklarını büyüttüğü bu dönemde, babası asil şövalye Helias'ın izini bulmak ve onun durumu hakkında bilgi almak amacıyla birçok uşak ve haberciler gönderdi. Haberciler farklı ülkelere ve bölgelere dağıldılar; onun hakkında bilgi aradılar ancak hiçbir haber alamadan geri döndüler, bu durum düşesi çok üzdü. Bu habercilerden Ponce adında bir uşak, kutsal mezarı ziyaret etmek amacıyla Kudüs yolculuğuna çıkmıştı. Kudüs'te on beş gün kalarak dini görevlerini yerine getirdi ve ardından Saint-Geron Kilisesi'ne gitti, orada Fransız dilinde konuşan dindar bir rahiple karşılaştı. Ponce ona kim olduğunu sordu, o da Fransa'dan asil bir şövalye olduğunu ve adının Helias olduğunu, Bouillon Düşesi'nin babası olduğunu söyledi. Rahip Gerard da orada hazır bulunuyordu; uşak Ponce onun Helias olduğunu öğrenince büyük bir sevinçle diz çöktü ve ona düşesin, kızının ve İmparator'un durumunu anlattı. Helias onu sevgiyle karşıladı ve ülkesine geri dönmesini, dükaliğin durumunu teftiş etmesini buyurdu. Ponce seyahatlerini tamamlayıp ülkesine geri döndü, orada Kral Cornumarant, Oloferne, Şam Dükü, Mabrun ve Corborant gibi güçlü prenslerin Hristiyan topraklarına karşı nasıl büyük bir tehdit oluşturduğunu ve Kudüs'ü ele geçirmek istediklerini bildirdi; bu durum Bouillonlu Godefroy'un ileride yapacağı büyük kutsal seferin habercisiydi. Uşak Ponce ve rahip oradan ayrılarak Roma üzerinden Bouillon kalesine geri dönmek üzere yola çıktılar.

BÖLÜM XXIX.

Rahip ve uşak Ponce'un kutsal vazifelerini tamamladıktan sonra Roma şehrinden nasıl ayrıldıklarını, adaya dönüp büyük bir sevinçle karşılandıklarını ve asil kuğunun getirdiği yüzük sayesinde düşesin kocasının durumunu nasıl öğrendiğini anlatır.

Saint-Geron Rahibi ve uşak Ponce, Roma şehrindeki dindar ibadetlerini tamamladıktan sonra büyük bir gayretle kendi ülkelerine geri dönmek üzere yola çıktılar. Yolları üzerinde ilerlerken, egemen Efendimiz Tanrı'nın inayetiyle her şey yolunda gitti ve Ardaigne ormanlarının yakınındaki Bouillon kalesine giden yola ulaştılar. Ponce rahibe, "Efendim, işte topraklarımıza ulaştık," dedi. Rahip ise, "Burası çok güzel ve asil bir kale," diye cevap verdi. Ponce, "Evet efendim, burası Bouillon kalesi olarak adlandırılır ve asil kuğulu şövalye Helias tarafından inşa ettirilmiştir," dedi. Bu konuşmaların ardından gece vakti yaklaşırken kaleye çok yakın bir köyde konakladılar. Kaldıkları yerdeki köy papazı, onların nereden geldiklerini ve kim olduklarını sormak üzere yanlarına geldi. Rahip ve Ponce ona her şeyi anlattılar; kalenin ve dükaliğin asil kuğulu şövalye Helias'a ait olduğunu, onun Nimaie şehrinde İmparator'un huzurunda kazandığı zaferleri ve adanın asil Kralı Oriant ile Kraliçe Bietris'in soyundan geldiğini belirttiler. Papaz onlara, "Anlattıklarınız tamamen doğrudur ve bu asil şövalye burada büyük bir kilise yaptırıp kendini Tanrı'ya adanmıştır," dedi. Ertesi sabah erkenden kalkarak kaleye doğru yola çıktılar; orada Kral Oriant, Kraliçe Bietris, beş oğulları ve kızları büyük bir meclis halinde toplanmışlardı. Ponce onların huzuruna çıkarak diz çöktü ve Bouillon Düşesi'nin

kocasının hasretiyle nasıl büyük bir acı ve üzüntü içinde olduğunu, kızı Ydain'in Boulogne Kontu ile evlendiğini ve onlardan doğacak olan asil çocukların müjdesini bir bir anlattı. Kral ve kraliçe bu güzel haberleri duyunca çok sevindiler, Ponce ve rahibi büyük şerefle ağırladılar; sarayda günlerce süren şölenler yapıldı. Ardından Ponce düşese geri dönmek ve ona kocasının hayatta olduğunu, dindarlık içinde Tanrı'ya hizmet ettiğini bildirmek üzere izin istedi. Helias, habercinin yanına gelerek ona düşese vermesi için özel bir nişan, daha önce takmış olduğu asil gümüş yüzüğü verdi, böylece karısı onun hayatta olduğunu kesin olarak anlayabilecekti. Düşes bu yüzüğü görünce gözyaşlarına boğuldu, kocasının hasretiyle ağlayarak yüzüğü yüzlerce kez öptü ve Tanrı'ya şükretti.

BÖLÜM XXX.

Uşak Ponce'un Bouillon'a nasıl geri döndüğünü ve asil kuğulu şövalye Helias'ın dini ibadetler içinde nasıl vefat ettiğini anlatır.

İsa Mesih'in göğe yükseliş bayramının kutlandığı mübarek bir günde, Boulogne Kontu, eşi Ydain, Bouillon Düşesi ve birçok şövalye sarayda toplandıklarında, asil kuğunun nehirde tekrar belirdiği haberi geldi. Ancak bu kez kuğu tek başına değil, hüzünlü bir şekilde tekneyi çekerek gelmişti. Saraydakiler nehir kenarına koştuklarında, yiğit ve dindar Helias'ın uzun süren hastalık, zayıflık ve kilisedeki ağır ibadetlerin ardından huzur içinde vefat ettiğini ve cenazesinin kutsal melekler tarafından buraya ulaştırıldığını anladılar. Düşes, kızı Ydain ve tüm şövalyeler büyük bir feryatla ağlamaya başladılar; onun dindarlığını ve Hristiyan inancına yaptığı hizmetleri dualarla anarak cenazesini kilisenin büyük sunağının önüne defnettiler. Düşes kocasına olan sadakatini her zaman korudu ve ömrünün sonuna kadar onun aziz hatırasını yaşattı.

BÖLÜM XXXI.

Bouillon Düşesi'nin üç genç oğlu Godefroy, Baudouin ve Eustace'ı asil şövalyelik ahlakı ve askeri ilimlerle nasıl büyüttüğünü anlatır.

Bouillon Düşesi, kocasının vefatının ardından kızı Ydain'in üç genç oğlunun eğitimiyle bizzat ilgilendi. Godefroy, Baudouin ve Eustace'ın en iyi hocalar tarafından eğitilmelerini, şövalyelik hukukunu, askeri stratejileri, kalkan ve kılıç kullanmayı, mızrak atmak ve balta sallamayı mükemmel bir şekilde öğrenmelerini sağladı. Çocuklar yaşları ilerledikçe güçlendiler; ata binmekte, zırh kuşanmakta ve orduları yönetmekte büyük bir maharet kazandılar. Anneleri Ydain onlara her zaman dedeleri Helias'ın cesaretini, dindarlığını ve hak yolundaki mücadelelerini hatırlatarak onları Hristiyan inancının sadık birer savunucusu olarak yetiştirdi. Onlar büyüdüklerinde, İmparator'un huzuruna çıkmaya ve şövalyelik unvanlarını alarak büyük seferlere hazırlanmaya hazır hale geldiler; nitekim Godefroy, kralların ve prenslerin gıpta edeceği bir şanla Bouillon Dükü olarak orduların başına geçecekti.

BÖLÜM XXXII.

Bouillonlu Godefroy ve kardeşlerinin askeri başarılarının, şanlarının nasıl her yere yayıldığını ve Doğu'daki pagan krallarla sultanların bu büyük Hristiyan ordusunun gelişini duyduklarında nasıl büyük bir korkuya kapıldıklarını anlatır.

Asil ve yiğit Prens Bouillonlu Godefroy ve kardeşleri Baudouin ile Eustace'ın şövalyelik şanları, askeri dehaları kısa sürede tüm Hristiyan dünyasında ve deniz aşırı topraklarda duyulmaya başladı. Doğu'nun pagan hükümdarları, Pers Sultanı Cornumarant, Kudüs Kralı, Soliman, Niquez Sultanı ve diğer tüm kafir krallar, Hristiyan prenslere ait bu ulu ordunun kutsal toprakları fethetmek üzere yola çıkacağını öğrendiklerinde büyük bir korku ve endişeye kapıldılar. İnandıkları sahte peygamberlerin ve astrologların kehanetlerine başvurarak gökyüzündeki işaretleri incelediler. Astrolog kraliçe Calabre, geceleri gökyüzündeki üç parlak yıldızın ve gezegenlerin hareketlerini izleyerek sultana, "Biliniz ki Batı'dan gelecek olan üç asil şövalye kardeş, yani Godefroy, Baudouin ve Eustace, bizim topraklarımızı yerle bir edecek, Kudüs'ü elimizden alacak ve krallığımızı tamamen yok edecektir; bu Tanrı'nın kesin bir iradesidir ve buna karşı koymak imkansızdır," dedi. Bu sözler üzerine Sultan Cornumarant ve diğer tüm pagan krallar büyük bir matem ve çaresizlik içine düştüler. Derhal kendi aralarında büyük bir meclis toplayarak savunma önlemleri almaya karar verdiler; evli olmayan tüm erkeklerin evlenmesini, nüfusun artırılmasını ve Hristiyan ordusuna karşı koyabilmek için tüm şehirlerin, kalelerin büyük toparlar, mancınıklar ve mühimmatla donatılmasını buyurdular. Kafir orduları Hristiyanların gelişine karşı hazırlıklar yaparken, ulu Hristiyan şövalyeleri ise Tanrı'nın zaferini ilan etmek üzere dualarla yola çıkıyorlardı.

BÖLÜM XXXIII.

Kudüs Kralı Cornumarant'ın, Kraliçe Calabre'in haberlerinden sonra kendi ülkesinde Bouillonlu Godefroy'u ve kardeşleri Baudouin ile Eustache'ı gizlice öldürmeye karar vermesi hakkında.

Kral Cornumarant, Kudüs Krallığı'na geri döndüğünde, önceden söylenen bu haberler yüzünden kendisini o kadar sarsılmış ve hoşnutsuz buldu ki hiçbir huzur ve teselli bulamadı. Bu nedenle, babası Corbadas'ın yanına giderek ondan Kudüs Krallığı'nı korumasını rica etti; çünkü kendisi gizlice Fransa'ya ulaşana, Bouillonlu Godefroy'u ve kardeşleri Baudouin ile Eustache'ı öldürüp canlarını alana ve Kraliçe Calabre'in kehanetini boşa çıkarana kadar asla durmayacaktı. Fakat bu konuda çok yanılmıştı; zira Tanrı'nın kutsal koruması ve himayesi altında olanlar asla helak olamazlar ve onun bu sadakatsiz ile adaletsiz arzusu da amacına ulaşamadı. Niyetini babasına açıkladığında, babası ona Fransa'ya gitmek üzere bu yolculuğa aceleyle kalkışmamasını tavsiye etti; çünkü kendisini çok büyük bir tehlikeye atacaktı. Fransızların, onun niyetini anlayıp onu hiç geri dönemeyecek şekilde yok edecek kadar cesur ve zeki bir halk olduğunu söyledi. Ancak Cornumarant bunlara hiç inanmak istemedi, yürümeye karar verdi ve üç kardeşi katledip ölüme mahkûm etmeyi amaçladığı çok keskin iki kılıç yaptırdı. Ardından Fransızca konuşmayı bilen bir tercümanı yanına aldı; bu tercüman ona Tanrı'nın iradesinin ötesinde yapmayı amaçladığı şeyler hakkında uyarılarda bulunmuştu. Onu amacını gerçekleştirmek üzere Bouillon'a götürdü. Böylece krallığı ve Kudüs şehrini babası Corbadas'ın

korumasına bıraktıktan sonra, yolculuğunda kendisine yardımcı olması için bol miktarda altın ve gümüşle donanmış olarak tercümanıyla birlikte hacı kılığında Kudüs'ten ayrıldı. Deniz ve kara yoluyla o kadar çok yol katettiler ki Roma şehrine, oradan da Lombardiya'ya ve bazen Tanrı adına sadaka istiyormuş gibi yaptıkları diğer birçok yere ulaştılar; amaçları buralardaki büyük prenslerden veya ülkenin senyörlerinden gizlice haber almak, Kraliçe Calabre'nin kehaneti ve bildirisi hakkında herhangi bir söz duyulup duyulmadığını kurnazca araştırıp öğrenmekti.

Böylece o kadar çok yol yürüdüler ki Savoie, Almanya ve Lüksemburg topraklarına geldiler; buralarda Bouillon ülkesine doğru gitmek için yollarını araştırıyorlardı. Sonunda Saint-Eloi Manastırı'na ulaştılar; burada ulu Başrahip Girard henüz hayattaydı, ki o daha önce kutsal mezarı ziyaret etmek üzere dindar bir hacı olarak Kudüs'e gitmiş ve Kudüs'te Kral Cornumarant ile konuşmuştu. İşte bu sırada Kudüs Kralı Cornumarant Saint-Eloi Manastırı'na vardığında, Başrahip Girard bazı din adamlarıyla birlikte kapının girişindeydi. Bu yüzden onları iyi tanıdığı bir kıyafette görünce hemen yanlarına çağırdı; zira üzerlerinde Kudüs hacılarının giysileri vardı. Onları manastırın içine davet ederek yiyecek ve içecek ikram etti, mallarından verdi. Onlara deniz aşırı ülkelerden gelip gelmediklerini sordu, nitekim Cornumarant Kudüs Kralı'ydı. Tercüman dedi ki: "Kudüs'ten ayrılalı çok uzun zaman oldu ve efendim orada uzun süre kaldı, bana bu iyilikleri gösterdi ve bana büyük bir nezaketle davrandı." Başrahip bunu dinlerken, lider gibi konuşan bu kişinin Fransız dilini biraz anladığını fark etti. Başrahip onun yüzüne dikkatle baktığında, yüzünde küçük bir yara izi gördü; bu yüzden onun kim olduğunu tamamen anlamak için geceliği manastırda kalmalarını ve onları daha detaylı sorgulamayı içtenlikle arzuladı. Bu yüzden gitmelerini engellemek için her türlü yolu denedi; ancak Cornumarant, tercümanı aracılığıyla yola devam etmeleri gerektiğini, duramayacaklarını söyledi; eğer onlara Tanrı rızası için bir sadaka vermek isterse bunu hemen vermesini rica etti.

Buna rağmen Başrahip Girard onları içeri girmeleri için o kadar çok zorladı ki sonunda girmeye mecbur kaldılar. Onları odasına götürdü ve onlara bolca yiyecek ve içecek ikram etti; kısacası evdeki en mükemmel ve lezzetli şeyleri onlara sundu. Bu sırada tercüman asil başrahibe dönerek, "Efendim, bize büyük bir lütufta bulunuyorsunuz," dedi; o da bu sırada Cornumarant'ı çok dikkatli bir şekilde süzüyordu. Cornumarant dedi ki: "Rahip efendi, şüpheleniyorum ki bu hizmetçi beni buralarda pek fazla tanımıyor." Ve Başrahip Girard'a bakmaya başladı. Başrahip onun yüzünü gördüğünde, onun yüzündeki o küçük yara izini fark etti ve yüreğinde büyük bir keder ve pişmanlık hissetmeye başladı; çünkü onun Fransa'ya gelmek üzere denizi aşan Kudüs Kralı Cornumarant olduğundan artık tamamen emindi. Başrahip onları dindar bir şekilde ağırladıktan sonra, Cornumarant'ın elinden tuttu ve tercümanıyla birlikte onları bir kenara çekerek şunları söyledi: "Kudüs Kralı, buraya hoş geldiniz; bana hangi iş için buralara, pagan topraklarından ulaştığınızı söyleyin ve sakın şaşırmayın, zira size hizmet ve hürmet etmek için elimden gelen her şeyi yapacağım. Eğer benden bir niyet saklamazsanız, size sadık kalacağıma ve size hiçbir kötülük gelmeyeceğine söz veriyorum. Kudüs'teyken bana mallarınızdan ikram etmişsiniz ve tacınızın ihtişamını göstermişsiniz; bu yüzden size karşı büyük bir

minnet borcum var. Bana meselenizi açıkça söyleyin; zira bana güvendiğiniz takdirde bu sırrınız aramızda tamamen güvende kalacaktır. Gerçekten de burada, çok uzakta olmayan Bouillon ülkesinde dükü ve kardeşlerini bulabilirsiniz. Ve eğer niyetiniz buysa, kral Cornumarant, eğer bana tamamen güvenirsiniz size tüm meseleyi anlatacağım." Kral Cornumarant dedi ki: "Asil rahip efendi, eğer bana gerçekten güven veriyorsanız, size meselemi açıkça anlatacağım. Gerçekten de pagan topraklarının ötesinde, Kraliçe Calabre adında astroloji ilminde çok usta bir kadın vardır; o bana Hristiyan prenslerin, yani bu topraklardaki üç kardeşin, Godefroy, Baudouin ve Eustache'ın benim ülkemi ve krallığımı fethetmek üzere yola çıkacaklarını bildirdi. Bu yüzden buraya hacı kılığında, onların gücünü görmek ve araştırmak için geldim. Eğer onları bulursam bu felaketi önlemeyi ve ülkemi korumayı amaçlıyorum; işte buraya gelişimin asil sebebi budur. Eğer bana yardım ederseniz, Hristiyan kalesine ulaştığımda size büyük ödüller vereceğim ve ihanete uğramayacağımı biliyorum."

Başrahip ona dedi ki: "Efendim, size söz veriyorum ki kanunlarıma ve inancıma sadık kalacağım; ancak bana izin verin, bu konuyu görüşmek için manastırda on beş gün kalmanız gerekecek ve bu süre zarfında burada en iyi şekilde ağırlanacaksınız. Ardından sizinle birlikte Bouillon ülkesine gideceğiz, orada dükü ve kardeşlerini kendi gözlerinizle göreceksiniz." Kral bu teklifi kabul etti ve Saint-Eloi Başrahibi vakit kaybetmeden Bouillon kalesindeki yiğit ve asil Dük Godefroy'a gizlice bir mektup yazdı; bu mektupta Kudüs Kralı Cornumarant'ın manastıra geldiği, yanında tercümanı ile birlikte hacı kılığında olduğu ve amacının onları öldürmek olduğu bildiriliyordu.

BÖLÜM XXXIII.

Başrahibin yiğit ve asil Dük Godefroy'a mektupları nasıl gönderdiği hakkında.

Saint-Eloi Başrahibi büyük bir aceleyle mektupları hazırladıktan sonra, onları asil Dük Godefroy'a sunması için uşağını görevlendirdi. Uşak mektupları aldı ve büyük bir hürmetle dükün huzuruna çıktı; asil Dük Godefroy mektubu kabul etti ve okumaya başladığında yüzünde büyük bir ciddiyet oluştu. Mektubun içeriğini öğrendikten sonra, habercinin manastırda en iyi şekilde ağırlanmasını buyurdu ve bu önemli haberi getirdiği için başrahibe minnettar kaldı. Hemen ardından yiğit kardeşleri Baudouin ve Eustache'ı yanına çağırdı; onlara Saint-Eloi Başrahibi'nin yazdığı mektubu gösterdi. Mektupta özellikle Kraliçe Calabre'nin kehaneti ve Cornumarant'ın geliş sebebi anlatılıyordu, bu durum karşısında kardeşler büyük bir hayrete düştüler. Dük, "Kardeşler," dedi, "Kudüs Kralı topraklarımıza kadar gelmiş ve bizi yok etmek istiyor; ancak Tanrı'nın izniyle biz onu sarayımızda ağırlayacağız ve ona Hristiyan şövalyelerinin gücünü göstereceğiz."

Dük Godefroy vakit kaybetmeden Köln Başpiskoposu'na, Liège Piskoposu'na, Brabant Dükü'ne, Flandres Kontu'na, Artois Kontu'na, Namur Kontu'na ve diğer tüm bölge baronlarına mektuplar gönderdi. Onlara Saint-Eloi Başrahibi'nin mektubunu ileterek, Hristiyan inancının onuru ve İsa Mesih'in kutsal adı için, ayrıca Kraliçe Calabre'nin kehanetinin ve ulu Hristiyan ordusunun şanının yücelmesi için derhal Bouillon kalesinde toplanmalarını rica etti. Kudüs Kralı Cornumarant'ın buralara

kadar geldiğini, kendisinden şüphe duyulduğunu ve Hristiyanların gücünü görmesi gerektiğini bildirdi. Bu haberleri alan tüm Hristiyan prensler ve baronlar, hiçbir gecikme ve şüpheye mahal vermeden, her biri kendi orduları ve maiyetleriyle birlikte büyük bir hazırlığa giriştiler; öyle ki Bouillon kalesine doğru yola çıkan bu asil meclis çok görkemli ve güçlüydü. Belirlenen günde tüm dükler, kontlar, şövalyeler ve kardeşler Baudouin ile Eustache sarayda toplandılar; her biri büyük bir hürmetle karşılandı.

Lider zırhını kuşandı ve tüm meseleyi, bu mektupların içeriğini ve neden toplandıklarını daha açık bir şekilde ilan etti; buralarda özellikle Türklerin ve deniz aşırı pagan ülkelerin büyük bir tehdit oluşturduğunu, Kudüs Kralı Cornumarant'ın bizzat buralara kadar geldiğini, Tanrı'nın iradesiyle tüm bu güçlerin bir araya gelerek kutsal toprakları fethetmek ve Hristiyan inancını yüceltmek için tek bir yürek olması gerektiğini belirtti.

Bu haberleri duyan tüm asil prensler ve baronlar, büyük bir ittifakla Hristiyan inancı adına denizi aşarak kutsal toprakları fethetmeye ve Kudüs'ü kafirlerin elinden kurtarmaya yemin ettiler. Tam bu sırada, Kudüs Kralı Cornumarant ve tercümanı, kendilerine eşlik eden asil bir at üzerinde Bouillon kalesine ulaştılar. Asil Liège Piskoposu, Brabant Dükü ve diğerleri, kapıdan giren bu yabancı kralı gördüklerinde büyük bir hayranlık duydular. Dük Godefroy, yanındaki şövalyeler ve kardeşleriyle birlikte onun gelişini izledi. Cornumarant sarayın salonuna girdiğinde, Hristiyan şövalyelerinin ihtişamı ve düzeni karşısında büyüldü; rahip ona dönerek, "Efendim, işte aradığınız asil Dük Godefroy ve yanındaki yiğit şövalyeler," dedi. Dük Godefroy atından indi ve Cornumarant'a yaklaşarak onu saygıyla selamladı; ona, "Kudüs Kralı, topraklarımıza hoş geldiniz, Hristiyan sarayında güvendesiniz," diyerek ona elini uzattı.

Kral Cornumarant, Kudüs Kralı, karşısında duran bu güçlü prenslerin cesaretini ve heybetini görünce korku ve hayret içinde kaldı. Şövalyelerin zırhlarını, kalkanlarını ve silahlarını incelediğinde, kehanette söylenen ulu ordunun karşısında olduğunu çok iyi anladı. Başrahip Girard, Cornumarant'ı takdim ederek onun asil bir misafir olarak ağırlanmasını rica etti; Dük Godefroy da ona büyük bir ziyafet verilmesini buyurdu. Kral Cornumarant, Bouillon kalesinin bu muazzam salonunda, kendisini bir korku ve keder dalgasının içinde buldu; zira karşısındaki bu Hristiyan ordusunun büyüklüğü ve prenslere eşlik eden şövalyelerin çokluğu karşısında dehşete düşmüştü. Kendi kendine, "Meryem adına! Bu Hristiyan prenslerin gücü karşısında tüm Suriye ve benim krallığım diz çökecektir; Kraliçe Calabre'nin kehaneti tamamen doğrudur," dedi. Dük Godefroy, misafirine dönerek, "Pagan kral, Hristiyan sarayında hürmetle karşılandınız, şimdi bizimle birlikte ziyafete katılın ve size sunduğumuz ikramları kabul edin," dedi. Cornumarant, bu asil daveti kabul ederek masaya oturdu. Kralın emriyle salonda trompetler, borazanlar çalınmaya başladı; büyük bir zafer şenliği havasında dualar edildi, bayraklar açıldı. Genç hanımefendiler ve kızlar en güzel şarkılarını söyleyerek bu tarihi buluşmayı kutladılar. Ancak Cornumarant'ın içi kan ağlıyordu; zira davasının haksız olduğunu ve krallığının sonunun yaklaştığını çok iyi görüyordu. Yüreğinden, "Ha! Kudüs şehri, seni tanrılarımıza emanet ediyorum, bir daha asla seni neşeyle yönetemeyeceğim," diyerek iç çekti. Bu büyük ziyafetin

ardından asil Dük Godefroy ve tüm prensler, yaklaşan kutsal seferin hazırlıklarını tamamlamak üzere meclisi sürdürdüler.

BÖLÜM XXXV

Asil ve yiğit Godefroy'un, yukarıda adı geçen Hristiyan prensleri ağırlamak ve durumlarını pagan krala göstermek için öğle yemeği ziyafetini nasıl düzenlediğini anlatır.

Asil Dük Godefroy, tüm soylu prensler, dükler, kontlar ve baronlarla birlikte Bouillon kalesine döndüğünde, onlar Kudüs Kralı Cornumarant'a kendilerini göstermek için bu yere gelmişlerdi; aynı şekilde ve yukarıda belirtilen sebepler için ziyafet kaledeki büyük salonda hazırlandı, orada birçok masa kuruldu ve salonun tamamı yüksek kaliteli, ince dokunmuş görkemli duvar halılarıyla kaplandı. Ve orada, altın kumaşlarla süslenmiş ve bezenmiş, birçok değerli taşla donatılmış bir onur tahtına yiğit Bouillonlu Godefroy oturtuldu; iki soylu kardeşi Baudouin ve Eustache da onun hemen yanındaydı. Ve onların altındaki masalara, kilisenin onuruna Köln Başpiskoposu ve Liège Piskoposu, Brabant Dükü, Flandres Kontu, Artois Kontu ve Hainaut Palatin'i oturdular. Ve masada onlara hizmet etmek üzere Frise'li Rambaut ve Şövalye Robert görevlendirildi; onlar Dük Godefroy ve kardeşlerine içecek sunmak üzere birçok değerli taşla bezenmiş üç zengin altın kupa getirdiler. Ve oldukça yakın bir başka masaya ise asil anneleri soylu Ydain, birçok beyefendi, hanımefendi ve genç kızla birlikte oturdu; onlara birçok soylu uşak hizmet ediyordu. Ve aynı şekilde diğer masalara, ulu prenslerin zaferini ve Kral Cornumarant'ı görmek için çeşitli ülkelerden buraya gelmiş olan birçok baron ve şövalye oturdu. Ve bu ziyafette tüm masalara zengin altın ve gümüş kaplarla hizmet ediliyordu. O sırada Saint-Geron Başrahibi, pagan Cornumarant'ı salona getirdi; amacı ona güçlü dükün ve baronlarının durumunu ve görkemli zaferini göstermekti. Ancak pagan kral, ondan duyduğu korku yüzünden bu duruma pek yanaşmak istemiyordu. Buna rağmen başrahiple birlikte içeri girdiğinde, masadaki asil düzeni görünce daha önce hiç görmediği bu ihtişam karşısında yine de çok şaşırdı. Ve Dük Godefroy onu fark ettiğinde, derhal kahyasına Başrahip ile onu ve tüm adamlarını masaya oturtmasını ve onlara çok iyi ve onurlu bir şekilde hizmet edilmesini buyurdu; bu emir aynen yerine getirildi. Ve Cornumarant, asil Ydain'in masada bu kadar zengin bir şekilde ağırlandığını ve oturduğunu görünce, Saint-Geron Başrahbine onun kim olduğunu büyük bir merakla sordu. Ve başrahip ona dedi ki: **"Şüphesiz bilesiniz ki o, asil Godefroy'un ve iki kardeşinin annesidir." Ve pagan onun bu ulu durumunu ve mükemmel soyunu görünce kendi kendine düşünmeye ve içinden şöyle demeye başladı: "Tanrılarımız Mahomet ve Tervagant adına! Keşke büyük sultan ve deniz aşırı ülkelerin diğer tüm prensleri ile kralları, bu Fransız topluluğunun hepsini yok etmek ve ölüme mahkûm etmek için tüm adamlarıyla birlikte şu anda burada silahlanmış olarak bulunsalardı; zira onların aracılığıyla kesinlikle anlıyorum ki bir gün hepimiz mahvolacağız ve kendi topraklarımızdan sürüleceğiz, ya da en azından buralarda bulunanlarımız onun korkusundan bir parça alacak; zira eğer onlar beni burada görselerdi, korkumdan dolayı buralarda durmazdım. Ve böylece kendi içinde düşündü ki bunu açıkça beyan etmeye cesaret edemedi, zira bu**

ziyafette yapılan eğlenceleri, yemekleri ve servisleri anlatmak kolay değildir, öyle ki her biri masada çok neşeliydi; ve harika ve lezzetli yemeklerden, birçok mükemmel şaraptan ve çeşitli tatlı içeceklerden o kadar çok ikram edildi ki herkes bunu büyük bir övgüyle karşıladı. Ve orada trompetler ve borazanlar çalıyor, diğer birçok hoş ve uyumlu enstrüman eşliğinde her biri melodik bir şekilde şarkılar söylüyordu; öyle ki şimdiye kadar bundan daha tatlı ve tat dökülen bir şey ne görülmüştü ne de duyulmuştu, çünkü söz konusu pagan kral başrahibe dedi ki: "Daha önce hiç bu kadar mükemmel bir yüceliş görmemiştim." Ve o, Hristiyanlığın tüm onurunun asla sarsılmayacağına ve Dük Godefroy'un onu kurtarmak ve davasını gütmek için fazlasıyla yeterli olduğuna inanıyordu. Bu yüzden ziyafetten sonra dükten kendi ülkesine geri dönmek üzere izin ve güvenli geçiş izni istemek üzere başrahipten ricada bulundu; başrahip de bunu yapacağına dair ona söz verdi. Ve bu ziyafet tamamlandığında, pirlar yüce Efendimiz Tanrı'ya tüm bu iyilikler ve lütuflar için şükran ve övgüler sundular; ardından o salondakilerin ellerini yıkamaları için hoş kokulu sular ve aromatik likörler getirildi. Ve sonra söz konusu salonun masaları kaldırıldı; ve ardından beyefendiler, hanımefendiler ve genç kızlar dans etmeye, vals yapmaya, atlamaya ve satranç oynamaya başladılar. Ve kısaca anlatmak gerekirse, her biri yeni eğlenceler yapmak için çaba gösteriyordu. Bütün bu eğlenceler sürerken, asil Dük Godefroy masadan kalktı ve Saint-Geron Başrahibini yanına çağırdı; onun emri üzerine başrahip onunla konuşmaya gitti ve onunla birlikte pagan Kral Cornumarant'ı da getirdi; onların her ikisi de asil Dük Godefroy'u selamladılar, o da onların selamını büyük bir hürmetle kabul etti. Ve ardından onları bir kenara çekerek başrahibi sorgulamaya başladı; eğer onun hakkında ve onun davası hakkında herhangi bir şey biliyorsa ve onu iyi bir şekilde ağırlamak ve ona hizmet etmek isteyip istemediğini sordu. "Efendim," dedi başrahip, "size yürekten teşekkür ederim; ancak sizden ricam, bana olan sevginiz adına yabancı bir ülkede barış içinde olmamı ve bana iyi davranmanızı buyurmanızdır. Ayrıca efendim, bana söz verdiğiniz tüm şeyleri hiçbir sıkıntı çıkarmadan yapmanızı, yolculuğumu tamamlamamda bana engel olunmamasını rica ederim. Kesinlikle bilirsiniz ki asil Dük Godefroy, bunu sizin sevginiz adına kabul ediyorum. Ve size söz veriyorum ki benden istediğiniz o şey hakkında, benim tarafımdan, rızamla, yardım ve desteğimle tüm topraklarınızda ve ülkenizde size asla bir hile veya ihanet gelmeyecektir; eğer bu sözler asil Cornumarant tarafından büyük bir hoşnutsuzlukla karşılandıysa da, o yine de çok cesur olduğu için bu duruma boyun eğmek zorunda kaldı; öyle ki asil Dük Godefroy'a büyük bir hürmetle teşekkür etti. Başrahip daha sonra dükün huzurunda pagan kralın tüm davasını anlatmaya başladı: "Zira ben onun hakkında konuşmaktan asla çekinmem; lütfen efendim talebimi kabul edin ve size şimdiye kadar hiç duyulmamış olan o yeni haberi anlatayım." Dük ona, "Konuşun Başrahip," dedi, "sizi dinliyorum." Başrahip dedi ki: "Efendim, şu anda huzurunuzda duran ve Cornumarant olarak adlandırılan bu kişi, Kudüs'ün kutsal topraklarının ve kutsal mezarın hükümdarı ve kralıdır; ve gerçekten de kendisi az önce söylediğim gibi, sizin ulu şanınızı ve asil soyunuzu, deniz aşırı ülkelerden gelen bu büyük prenslerin durumunu görmek için buralara kadar gelmiştir. Bilirsiniz ki Bouillon Dükü Godefroy, onun niyeti tamamen barışçıldır; o buraya kutsal toprakları fethetmek, bizim ve kurtarıcımızın uğradığı

esareti ve acıyı sona erdirmek üzere yola çıkacağınız o ulu ordunun gücünü görmek için gelmiştir. Ve mademki Tanrı onun kalbine bu sevgiyi ve Hristiyan prenslerini görme arzusunu vermiştir, onun buralardan selametle ayrılmasına izin verin." Cornumarant dükün yüzüne bakarak onun ne kadar güçlü ve aziz bir şövalye olduğunu anladı ve içinden, "Mahomet ve Kraliçe Calabre'nin astroloji ilmindeki kehanetleri tamamen doğrudur; zira bu ulu yıldızların ve dükün asil soyunun deniz aşırı ülkeleri fethedeceğine artık hiç şüphem kalmadı," dedi.

BÖLÜM XXXVI

Kral Cornumarant'ın Bouillon kalesinde Saint-Geron Başrahibi ile birlikte nasıl ağırlandığını ve dükün ona hak ettiği onuru nasıl gösterdiğini anlatır.

Kral Cornumarant bu sözleri işittiğinde, içindeki korku ve kederi gizlemeye çalışarak büyük bir metanet gösterdi; ulu Tanrı Dük Godefroy'a ve kardeşlerine güç vermişti, bu yüzden dük ona büyük bir olgunlukla cevap verdi. Asil Dük Godefroy, gizlice düşman toprağına gitmek ve orada durumu incelemek üzere Cornumarant'ın yanına bir şövalye gönderilmesini buyurdu; orada her iki taraf birbirine iyi davrandı ve bu ziyafet boyunca hiçbir kötü niyet sezilmedi. Dük Godefroy onları bir süre daha Bouillon kalesinde misafir etti; ertesi gün Kudüs'e doğru yola çıkacaklarını bildiği için onlara yolculuklarında rehberlik etmesi adına emirler verdi. Ve bu şekilde Bouillon kalesinde kaldılar ve dükün emriyle burayı ziyaret ettiler; Dük Godefroy onlara çok insani davrandı ve Cornumarant'ın ulu şanına yakışır şekilde onları sarayında ağırladı. Dük Godefroy, Kudüs Kralı Cornumarant'ın onuruna yeniden büyük bir ziyafet düzenledi; bu ziyafet Bouillon kalesinde gerçekleşti. Ve o akşam Bouillon kalesinde Kral Cornumarant, yanındaki rehberi ve koruyucusu olan Saint-Geron Başrahibi ile birlikte masaya oturduğunda, asil Dük Godefroy ona büyük bir hürmet gösterdi ve ona kıymetli hediyeler, altın, gümüş, atlar ve yolculuğunda kullanması için giysiler sundu. Ve bu ziyafetin ardından Dük Godefroy, Cornumarant'ı yanına çağırarak ona başrahibin huzurunda büyük miktarda altın, gümüş ve mal sundu; ona, "Kudüs Kralı," dedi, "eğer ülkemizde bir şeye ihtiyacınız olursa bunu çekinmeden söyleyin, size her türlü yardımı yapmaya hazırım." Cornumarant ona teşekkür etti ve dük ona hitaben, "Pagan kral, Hristiyan inancına ve kutsal mezara karşı hürmet gösterin, oralarda yaşayan Hristiyan halka eziyet etmekten vazgeçin; zira eğer Tanrı ömür verirse yakında o topraklara geleceğim ve kutsal toprakları fethedeceğim," dedi. Cornumarant bu sözleri büyük bir üzüntüyle dinledi ancak dükün gücü karşısında sessiz kaldı. Ertesi gün uyandıklarında kral gitmek için izin istedi ve dük ona Perfe (İran) Sultanı'na iletmesi için mektuplar verdi; bu mektuplarda Hristiyan ordusunun yakında Doğu'ya hareket edeceği bildiriliyordu. Cornumarant ve başrahibe refakat etmesi için koruyucular görevlendirildi; onlar Kraliçe Calabre'nin kalesinin yakınlarından geçerek güvenli bir şekilde yollarına devam edeceklerdi.

BÖLÜM XXXVII

Kral Cornumarant'ın, Bouillonlu Godefroy'un sarayından ayrıldıktan sonra kendi ülkesine doğru nasıl yola çıktığını ve Hristiyanların ulu gücünü gördükten sonra ulu haç seferine karşı nasıl hazırlıklar yapıldığını anlatır.

Kral Cornumarant ve adamları büyük bir nezaket, nezaket ve onurla ağırlandıktan sonra dükün huzurundan ayrıldılar. Dük ona teşekkür etti ve her iki taraf birbirini selamlayarak vedalaştı; Cornumarant ertesi sabah yola çıkmak üzere dinlenmeye çekildi. Ertesi sabah erkenden Kral Cornumarant, yoldaşı tercüman ve asil başrahibin görevlendirdiği rehberle birlikte yola çıktı; Saint-Eloi Manastırı'na geri döndüler, orada bir süre dinlendiler. Ve bu sırada Bouillonlu Godefroy, Hristiyan prenslerini ve baronlarını toplayarak bu durumu onlarla görüştü; meclistekiler bu ulu haç seferinin derhal başlatılması gerektiğine karar verdiler. Cornumarant ise manastırda bir süre kaldıktan sonra başrahibe teşekkür ederek tercümanı eşliğinde deniz yoluna doğru hareket etti. Bir limana ulaştıklarında orada buldukları bir Hristiyan hacı gemisine binerek denize açıldılar; büyük bir rüzgar eşliğinde denizde yol alarak Perfe (İran) limanına ulaştılar. Cornumarant büyük sultanın huzuruna çıkarak ona gizlice tüm meseleyi anlattı; onun Kudüs Kralı olduğunu ve Hristiyan topraklarında gördüğü ihtişamı beyan etti. Hristiyanların tüm hacılardan alınan vergileri ödediğini, dükün ne kadar güçlü olduğunu ve Hristiyan ordusunun yakın zamanda tüm Doğu'yu fethedeceğini bildirdi. Sultan bu haberleri duyunca büyük bir korkuya kapıldı; Cornumarant'a hitaben, "Kudüs Kralı, anlattıkların beni derinden sarstı; Hristiyanların gücü karşısında ülkemizi korumak için tüm önlemleri almalıyız," dedi. Ve uşağın getirdiği mektupları okuduklarında dükün ne kadar kararlı olduğunu anladılar. Hristiyan ordusunun şanı her yere yayılırken Doğu'da büyük bir seferberlik başlatıldı. Thierry adında, asil Godefroy'un sarayından sürgün edilmiş olan bir şövalye de bu sırada pagan topraklarında bulunuyordu; o dükü öldürmek amacıyla buralara kadar gelmişti ancak dükün adaleti ve dindarlığı karşısında pişmanlık duymuştu. Thierry dükün mektuplarını pagan prenslere ulaştırırken onun ne kadar adil bir hükümdar olduğunu her yerde anlattı. Cornumarant'ın adamları ve pagan askerler Hristiyanlara karşı koyabilmek için kalelerini, şehirlerini tahkim etmeye başladılar; ancak Dük Godefroy'un ordusu Tanrı'nın inayetiyle zafer yolunda ilerliyordu. Ve pagan kral bu ulu durum karşısında çaresiz kalarak tanrılarına sığındı, ancak krallığının sonunun yaklaştığını çok iyi biliyordu. Dük Godefroy ise tüm prenslerle birlikte büyük bir akşam yemeğine geçmek üzere Bouillon kalesindeki o yere geri döndü, orada yemek çoktan hazırlanmıştı.

BÖLÜM XXXVIII

Kudüs Kralı Cornumarant'ın kendi ülkesine nasıl ulaştığını, burada babası Corbadas'a, Büyük Sultan'a ve tüm pagan prenslere Fransa'da nasıl vakit geçirdiğini, Bouillon Dükü Godefroy ile iki kardeşi Baudouin ve Eustache'ı gördüğünü nasıl anlattığını anlatır.

Fransa'dan gelen hacılarla birlikte denize açılan ve denizde pek çok yol kateden Kral Cornumarant, sonunda diğer adı Ioppon (Yafa) olan Iaphes limanına ulaştı ve oradan kara yoluyla ilerleyerek kutsal Kudüs şehrine vardı. Orada, Bouillonlu Godefroy'un sevgisi ve onuru adına, kendisiyle birlikte gelmiş olan Fransız hacıları çok iyi ve dürüst bir şekilde konaklattı; ardından kendi sarayına, babası Corbadas'ı bulduğu David Kulesi'ne (Davut Kulesi) geldi, babası onu hürmetle karşıladı. Ve babası ona Fransa'da ne yaptığını, nasıl insanlarla karşılaştığını sordu; o zaman Cornumarant

ona Fransızların asil şanını çok geniş bir şekilde açıkladı ve Bouillon Dükü Godefroy'u nasıl çok soylu ve muazzam bir ihtişam içinde bulunduğunu, onun tüm pagan prenslerinin asla sürdüremeyeceği kadar mükemmel bir durumda olduğunu anlattı. Kısacası yolculuğunda başına gelen tüm talihleri ve maceraları, Bouillonlu Godefroy ile kardeşleri Baudouin ve Eustache'ın ulu ordularıyla birlikte denizi aşma niyetinde olduklarını, yanlarında birçok prensle kutsal toprakları fethetmek ve deniz aşırı ülkelerle birlikte Kudüs Krallığı'na sahip olmak istediklerini bir bir aktardı; bunları duyan babası Corbadas büyük bir hayret içinde kaldı ve o zaman Kraliçe Calabre'ın kehanetinin ne kadar güçlü bir şekilde gerçekleşeceğini anladı, bu yüzden hiç de memnun olmadılar.

Ve bu olayların ardından söz konusu Kudüs Kralı Cornumarant, babası Corbadas, Perse (İran) Sultanı ve diğer tüm pagan prensler ile krallarla birlikte bir süre vakit geçirdikten sonra, bu haberleri duyurmak ve aralarında bir gün belirlemek üzere büyük bir mecliste toplandılar; ve o gün Kudüs şehrinin bir kısmından ayrılarak yanındaki ulu maiyetiyle birlikte, Büyük Sultan'ı ve diğer tüm kralları ile pagan prenslerini bulduğu Mecque (Mekke) şehrine doğru yola çıktı; ve aynı şekilde onlara da Fransa'da gördüğü her şeyi, Kraliçe Calabre'ın kehanetinin ve astroloji ilminin doğruluğunu, Bouillon Dükü Godefroy'u şimdiye kadar gördüğü en güçlü ve en onurlu prens olarak bulunduğunu, onun tüm tanıdığı insanlardan daha adil ve daha cömert olduğunu anlattı. Ona nasıl ikramlarda bulunulduğunu, kendisinin ve kardeşleri Baudouin ile Eustache'ın ulu krallığı ve tüm deniz aşırı ülkeleri fethetmek üzere çok büyük ve iyi donanımlı bir orduyla denizi aşma girişiminde bulunduklarını, tıpkı önceden anlatıldığı gibi onlara bir bir bildirdi.

Ve en büyük oğlu Corbadas olan Büyük Sultan bu haberleri işittiğinde hiç memnun kalmadı; aksine Kral Cornumarant'a öfkelenmeye ve onu suçlamaya başladı, onun bir hain olduğunu, Fransa'ya gidip buralarda Bouillon Dükü'ne gizli işleri ve davası hakkında her şeyi ihbar ettiğini, bu yüzden dükün diğer tüm prensler, baronlar ve vasallarla birlikte onun zayıflığını ve **Kraliçe Calabre'ın kehanetini öğrenerek ulu cesaretleriyle buralara gelip tüm topraklarını ve Türklerin ülkesini fethetmek üzere silahlanacağını söyledi.** Ve ona karşı çıkan diğerlerine hitaben

Cornumarant'ın krallığın, tüm halkın iyiliği ve her birinin tek tek korunması için bu yolculuğu yaptığını, asla bir ihanet düşünmediğini, aksine Fransa'ya giderek o ulu dükün durumunu ve iradesini öğrenmek, Kraliçe Calabre'ın kalesini korumak, her yerin tahkim edilmesini sağlamak ve düşmanlarına karşı koymak amacıyla hareket ettiğini söyleyerek onu savundu; ve kısaca anlatmak gerekirse pagan ülkeleri arasında çok büyük bir anlaşmazlık ve niza çıktı. Öyle ki bu bölünme pagan ülkeleri arasında ulu bir savaşa yol açtı; zira Kral Cornumarant'ı destekleyenler ile Perfe (İran) Sultanı'nın yanında yer alanlar karşı karşıya geldiler ve bu çatışmada her iki taraftan, bir taraftan ve diğer taraftan pek çok kişi katledildi ve öldürüldü; çünkü sultan en büyük ve en mükemmel prens olduğunu, tüm Türk ülkeleri üzerinde üstünlüğü bulunduğunu savunuyordu. Diğer tarafta ise Kral Cornumarant, Türkiye'nin tüm ana prensleri ve kralları tarafından destekleniyordu; bu anlaşmazlık bazı eski prenslerin tavsiyesiyle yatıştırıldı, onlar bir tarafa ve diğer tarafa karşı karşıya bulundukları büyük tehlikeyi hatırlattılar, eğer kendi aralarında bir niza sürdürürlerse

düşmanlarının onlara daha çabuk saldırma cesareti bulacağını, buralara gelip onları kolayca helak edeceğini, zira kendi inançları altındaki tüm krallığın bölünmüş olduğunu ve bir soyun diğeriyle savaş halinde olduğunu belirttiler.

Tüm bu düşünler ve niza sahnelerinin ardından, Kudüs Kralı kendisinin suçsuz olduğunu ve Godefroy'un yanına giderek bir hainlik yapmadığını kanıtlamak üzere, Perfe (İran) ülkesinden ve tüm bu ülkelerden gelen prenslerin önünde savaş meydanına çıkmaya ve onlara karşı dövüşmeye karar verdi; ve bu durumu çözmek üzere Büyük Sultan'dan hak iddia ettiler; ancak onlar Büyük Sultan'ın bu teklifini ve emeğini reddettiler, zira taraflar birbirlerine akraba ve dost idiler, diğeri ise sultanın tarafındaydı ve bu yüzden savaşp dükün önünde meydan okumaktan kaçındılar. Ancak en nihayetinde bu meseleyi tamamen çözmek ve güvenliğı sağlamak üzere, Patris adı verilen bir yerde kozlarını paylaşmaya karar verdiler; burada Kudüs Kralı Cornumarant'ın haksız bir niza yüzünden daha önce bir arada olduğu o kişiyi düşmanı ilan ettiği bildirildi. Ve bu sebepten dolayı Büyük Sultan derhal dövüş alanının hazırlanmasını buyurdu, öyle ki kim yenilirse tüm Türkiye'nin ulu sultanı onun üzerinde zafer kazanmış olacaktı; ve Perfe Sultanı kendi toprakları adına zafer kazanacağına dair söz verdi, eğer zafer elde ederse düşmanı olan Kudüs Kralı Cornumarant'ı tamamen boyunduruk altına alacaktı. Ve böylece her iki taraftan şövalyeler en iyi zırhlarını kuşandılar, her birinin elinde mızrağı ve yanında kılıcı vardı; ve bu karar diğeri prenslerin huzurunda verildikten sonra belirlenen alana geldiler, orada kimin galip geleceğini görmek için toplandılar; amaç bu meseleyi kesinleştirmek, kazananın onuruna zafer atfetmek ve yenilenin çaresizliğini ilan etmektir.

Ve söz konusu Kudüs Kralı'nın akrabalarını ve dostlarını aramaya gerek kalmadı, zira onlar bu girişim yüzünden çok endişeliydiler; en nihayetinde her iki taraftan mızrakların ve kılıçların büyük darbeleriyle dövüş başladı, şövalyeler zırhlarından mahrum kaldılar ve atlarından yere serildiler, ulu Kral Cornumarant kılıcıyla ulu dükün sarayında yaptığı gibi büyük bir darbe indirdi. Ve o, düşmanını katledene kadar kılıcını savurdu, öyle ki tüm paganlar ve Cornumarant'ın dostları bu düşmanın yenilişi karşısında çok sevindiler; ve bu sayede niza tamamen sona erdi ve Kudüs Kralı ile tüm akrabaları arasında barış sağlandı. Ve hepsi Büyük Sultan ile birlikte Mekke'deki saraya geri döndüler ve orada bu barışı onaylamak üzere bir araya geldiler. Ve tüm bu şeylerin ardından her biri kendi topraklarına, kalelerini, şehirlerini tahkim etmek, buraları yiyecek ve mühimmatla donatmak, kendilerine saldırmasından korktukları o ulu düşmana karşı önlemler almak üzere izin isteyerek ayrıldılar; ve bu durum çok gecikmedi; zira buralarda bulunan Fransız ve Hristiyan prensleri çok yakında buralara ulaştılar. Ve aynı şekilde Kral Cornumarant da Kudüs'e geri döndü, şehri tahkim etmek ve yiyeceklerle donatmak için çalıştı; zira ulu Godefroy'un, kardeşleri Baudouin ve Eustache'ın ulu ordusundan çok korkuyordu. O ulu Hristiyan şövalyeleri ki, Tanrı onlara bu kutsal şehri fethetmek ve çevre ülkeleri de ele geçirmek üzere güç vermişti; tıpkı önceden anlatıldığı gibi, söz konusu Kral Cornumarant Hristiyanları Kudüs şehrinde tamamen sürmeye ve uzaklaştırmaya karar verdi; onlar ki o sırada kutsal mezarın ve Kudüs'ün diğeri aziz yerlerinin sakinleri ve hizmetkarları idiler, aralarında kutsal seyahatleri sırasında Hristiyan din

adamlarını ağırlayan Sion kardeşleri de vardı. Ve kısaca anlatmak gerekirse Cornumarant onlara çok büyük eziyetler ve hakaretler etti, onları büyük bir sefaletle mahkûm etti, öyle ki bu durum Hristiyanların canını çok yaktı; ve onlar kutsal mezardan ve diğer aziz yerlerden zorla çıkarıldılar, çünkü ulu Godefroy'un, Bouillon Dükü'nün ve diğer Hristiyan prenslerin buralara yaklaşmasını engellemek istiyordu. Ve Hristiyanlar uğradıkları bu eziyetler yüzünden yüce Efendimiz İsa Mesih'in adına dualar ettiler. Fransa topraklarındaki Hristiyan hacılar arasında bulunan Pierre l'Hermite (Keşiş Pierre), denizi aşmaya ve Roma Papası'nı uğradıkları bu eziyetler hakkında bilgilendirmeye karar verdi; amacı ulu prensleri ve savaşçıları toplamak, kutsal toprakların tekrar fethedilmesini sağlamak ve Hristiyanların ellerinden çıkan bu yerleri geri almaktır; bunun peşinden nasıl gidildiği ilerleyen sayfalarda anlatılacaktır.

İKİNCİ KİTABIN PROLOGU

Gereksiz uzatmalardan kaçınmak ve birçok tarihin asıl amacına ulaşmak için, yiğit ve ulu Bouillon Dükü ve Lorraine dükü Godefroy'un, onun soylu kardeşleri Baudouin ile Eustache'in ve onlarla birlikte Fransa'dan gelen diğer birçok şövalyenin, prensin, Hristiyan baronunun ve çevre bölgelerdeki ulu savaşçıların kroniklerini yazmaya ve kaleme almaya giriştim; bu ikinci kitapta şimdilik Türkiye'nin prenslerinin, paganların ve kurtarıcımız İsa Mesih'in düşmanı olan kafirlerin meclisi ve işleri hakkında konuşmayı bırakacağım; Tanrı'nın ilahi lütfuyla tüm soylu prenslerin ve baronların Hristiyan inancı etrafında tek bir yürek, tek bir irade olarak nasıl bir araya geldiklerini, ulu Tanrı'nın şanı ve övgüsü için denizi aşarak kutsal Kudüs topraklarını ve çevre ülkeleri fethetmek üzere nasıl harekete geçtiklerini ilan edip açıklayacağım; tıpkı önceden anlattığım gibi, bunu kendi basit zihnimin ve sınırlı kavrayışımın kapasitesine göre birçok kitaptan, ciltten ve ulu tarihçilerin mükemmel kroniklerinden derleyip, çıkarıp bir araya getirdim. Bunları hem Martinienne kroniklerinden, hem de zamanın yükü altındaki ulu eserlerden, dindar vaizler tarikatından kutsal teoloji doktoru Maitre Vincent'in ulu tarihi aynasından derledim. Kendisi söz konusu tarihi aynasının yirmi yedinci kitabının üçüncü cildinde ve birçok bölümünde bu konuyu çok geniş ve mükemmel bir şekilde ele almış, bu maddeden bahsetmiş ve yazmıştır; tıpkı onun yazmış olduğu gibi, ulu Tanrı'nın lütfuyla ben de mümkün olduğunca hakikat yolundan ayrılmadan, doğrudan sapmadan bu meseleyi özetlemeyi amaçladım; bu mevcut kronikleri okuyan veya dinleyen herkesten, benim bu küçük ve süssüz dilimin hamlığını, kaba anlatımını hoş görmelerini rica ederim. Zira bende bal damlayan kelimeler seçecek bir sanatsal beceri, yetenek ya da ulu şairler ile hatipler gibi süslü ve güzel yazma kabiliyeti yoktur. Fakat meseleyi takip ederek, halk dilinin sadeliğiyle ulu bir gayret içinde yazmaya koyuldum. Eğer ulu Tanrı izin verirse, bu kaba ve ham yazım her ne kadar kusurlu görünse de, ulu Hristiyan şövalyelerine ve dindar Hristiyanlara bir bilgi sunmak, onların ulu geçmişini unutturmamak ve hiçbir fayda sağlamayan o karanlık unutulmuşluğun içinde yok olup gitmesini engellemek için elimden gelenin en iyisini yapmaya kararlıyım.

BÖLÜM XXXIX

Yiğit ve soylu Bouillonlu Godefroy'un, bir amcasının ölümünün ve vefatının ardından nasıl Lorraine dükü olduğunu anlatır.

Yiğit ve ulu Bouillonlu Godefroy'un annesi, asil hükümdarın kız kardeşi olan soylu Ydain'di. Söz konusu amca, Lorraine dükü olan ve asil bedeninden hiçbir varis bırakmadan vefat eden bir prensti; bu nedenle Bouillonlu Godefroy veraset yoluyla ulu Lorraine dükü olarak seçildi ve atandı. Ve bilinsin ki bu ulu Godefroy, Tanrı'yı çok seven, Kilise insanlarına karşı merhametli, dindar, ulu, güçlü ve her türlü işte ulu Fransa topraklarında bulunabilecek en cesur ve yiğit adamdı. Kendisi aynı zamanda çok güzel bir yüze, hoş bir tene ve asil uzuvlara sahipti; son derece alçakgönüllü ve tüm erdemlerle bezenmiş bir şövalyeydi. Ve amcası vefat ettiğinde, ulu dük dükaliğın meşru hak sahibi olarak ulu Almanya İmparatoru'nun huzuruna çıktı; amacı bu soylu soyun ve hakkın dükalık üzerinde tamamen, barışçıl ve güvenli bir şekilde onaylanmasını istemektir; İmparator da ona bu hakkı ve mülkiyeti tamamen bahşetti. Ancak çok geçmeden, İmparator'un çok güçlü ve ulu bir akrabası olan bir başka prens ortaya çıktı ve dükaliğın büyük bir kısmını haksız yere işgal ederek ulu Godefroy'a karşı dava açtı. Bu niza yüzünden mahkemede pek çok gecikme ve tartışma yaşandı. En nihayetinde saray, bu davanın bir turnuva meydanında, şövalyelerin birebir dövüşüyle karara bağlanmasına hükmetti; kim galip gelirse dükaliğın meşru hak sahibi o olacaktı. Her iki şampiyon da bu kararı kabul etti ve belirlenen günde, en iyi zırhlarını kuşanmış olarak dövüş alanına geldiler. Dükaliğın baronları onları uzlaştırmak için çok uğraştılar, zira akraba idiler; ancak taraflar bunu kabul etmedi ve dövüş başladı. Meydandaki bu ulu mücadele sırasında yiğit Godefroy kılıcıyla rakibinin miğferine öyle ulu bir darbe indirdi ki rakibinin kılıcı parça parça oldu ve kendisinde yaklaşık bir ayak boyu uzunluğunda bir kılıç parçası kaldı; bunun üzerine baronlar araya girerek her iki prens arasında barışı sağladılar ve dükaliğın tamamen Godefroy'a ait olduğunu ilan ettiler. Godefroy kılıcını çekti ve orada bulunan tüm baronlara dönerek, "Efendiler, ulu Tanrı'nın bana bu zaferi bahşettiğini görüyorsunuz; ancak sizin onurunuz adına bu adama barış vermeyi kabul ediyorum," dedi. İmparator ve orada bulunan tüm prensler dükün bu ulu cesaretini ve merhametini ulu bir hayranlıkla karşıladılar.

BÖLÜM XL

Almanya İmparatoru'nun, Saksonlara karşı savaşması için sancağı yiğit Godefroy'a nasıl verdiğini ve onun kralı nasıl alt ettiğini anlatır.

O günlerde ulu Saksonlar, Almanya İmparatoru'na karşı ulu bir isyan başlatarak savaş açmışlardı. İsyancıların başında Arnoul adında çok güçlü ve ulu bir baron bulunuyordu. İmparator, bu isyanı bastırmak üzere tüm prenslerini ve baronlarını topladı; bu ulu meclise Bouillon Dükü ve Lorraine Dükü Godefroy da katıldı ve yanında ulu ve güzel bir şövalye ordusu getirdi. Diğer taraftan ülkenin tüm baronları da kendi güçlerine göre orduya katıldılar. Muharebe günü geldiğinde İmparator, ordunun önünde sancağı taşıyacak en güçlü ve en layık şövalyeyi aradı; tüm baronlar tek bir sesle bu ulu görevin Lorraine Dükü Godefroy'a verilmesi gerektiğini söylediler. İmparator sancağı ona teslim etti, dük ulu bir alçakgönüllülükle görevi kabul etti ve ordunun önünde yürümeye başladı. Muharebe meydanında iki ordu

karşı karşıya geldiğinde, Dük Godefroy isyancıların lideri Arnoul'un nerede olduğunu sordu; onu fark ettiğinde adamlarına kendisini takip etmelerini buyurdu ve mızrağını doğrultarak doğrudan Arnoul'un üzerine atıldı. Ulu bir cesaretle mızrağını onun zırhından içeri geçirerek onu bedeninden yaraladı ve atından yere serdi, sancağı düşmanın kalbine dikti. Saksonlar liderlerinin öldüğünü görünce ulu bir korkuyla kaçmaya başladılar; birçoğu teslim oldu ve İmparator'un ayaklarına kapanarak merhamet diledi. İmparator onları bağışladı ve bu ulu zaferden sonra Dük Godefroy'un şanı tüm ülkede ulu bir şekilde yayılmaya başladı.

BÖLÜM XLI

Keşiş Pierre'in (Pierre l'Hermite) Papa Urbanus'a, Kudüs Kralı Cornumarant'ın dindar Hristiyanlara ve hacılara çektiirdiği eziyetleri ve felaketleri nasıl anlattığını anlatır.

Dünyanın yaratılışından itibaren bin iki yüz seksen üç, kurtarıcımız İsa Mesih'in tecessüdünden ise bin doksan altı yılında, Papa ikinci Urbanus'un hükümdarlığı döneminde, Amiens piskoposluğundan gelen ve Pierre l'Hermite olarak adlandırılan dindar bir münzevi, kutsal mezarı ve diğer aziz yerleri ziyaret etmek üzere Kudüs'e gitmişti. Bu dindar adam, Kudüs Kralı Cornumarant'ın orada yaşayan Hristiyan halka ve hacılara nasıl ulu eziyetler çektiirdiğini, kiliseleri nasıl yıktığını ve kutsal mezarın hizmetkarlarına nasıl ulu sefaletler yaşattığını kendi gözleriyle gördü; öyle ki bu eziyetler tam seksen sekiz yıldır paganların boyunduruğu altında devam ediyordu. Pierre l'Hermite, Hristiyanların uğradığı bu ulu acı karşısında derin bir merhamet ve hüznün duyarak Tanrı'ya dua etti ve Kudüs Patriği ile gizlice görüşerek bu durumu Roma Papası'na bildirmeye karar verdi. Patrik ona ulu prensler ve baronlar için mektuplar verdi; bu mektuplarda Hristiyan dünyasının ulu ordular toplayarak kutsal toprakları esaretten kurtarması isteniyordu. Pierre l'Hermite bu mektupları alarak Roma şehrine geldi ve Papa Urbanus'un huzuruna çıktı. Papa mektupları okuduğunda derin bir keder içinde kaldı ve Fransa topraklarında ulu bir konsil toplanmasını buyurdu. İlk konsil Clermont şehrinde toplandı; burada tüm Hristiyanların birbirleriyle barış yapması ve ulu haç seferine katılması ilan edildi. Papa, bu kutsal sefere katılacak olan herkesin günahlarının affolunacağını bildirdi ve ulu Hristiyan prenslerini kutsal mezarı kurtarmaya çağırırdı.

BÖLÜM XLII

Yiğit Godefroy'un, Keşiş Pierre'in ve Papa Urbanus'un çağrısıyla kutsal toprakları fethetmek üzere dükaliğini ve mülklerini nasıl feda ettiğini anlatır.

Keşiş Pierre'in ulu çağrısı ve Papa Urbanus'un bildirisi tüm Fransa ve Almanya topraklarında duyulduğunda, yiğit Bouillon Dükü Godefroy, kutsal toprakları fethetmek üzere dükaliğini Liège Piskoposu'na satmaya ve tüm mülklerini feda etmeye karar verdi; amacı bu ulu seferin masraflarını karşılamak ve ulu bir Hristiyan ordusu kurmaktır. Onunla birlikte kardeşleri Baudouin ve Eustache, Fransa Kralı'nın kardeşi Hugues, Normandiya Dükü Robert, Flandres Kontu, Toulouse Kontu, Blois Kontu ve daha birçok ulu baron, şövalye bu kutsal yolculuğa çıkmaya karar verdiler; öyle ki zengin ve fakir tüm Hristiyan halkı bu ulu sefer için bir araya geldi. Godefroy,

tüm mülklerini ve dükaliğini inancın onuru ve ulu Tanrı'nın şanı için feda ederek ordusunun başına geçti ve ulu haç seferini başlatmak üzere ulu bir gayretle hazırlıklarını tamamladı.

BÖLÜM XXXIII

Bazı Hristiyan prenslerinin ve baronlarının İstanbul şehrine kadar nasıl ilerlediklerini ve orada söz konusu şehrin imparatoru tarafından nasıl haince yakalanıp hapsedildiklerini anlatır.

Hristiyan prensler ve baronlar, Papa Urbanus tarafından emredilen ve buyurulan bu kutsal haç yolculuğuna çıkmak üzere tamamen hazırlandıklarında, kutsal Kudüs şehrini fethetmek amacıyla İstanbul'a kadar geçmek üzere çeşitli kollara ve kollara ayrıldılar. Ve ilk olarak Fransa Kralı'nın kardeşi Hugues, Dreux de Neelle, Clerambaut de Vendueil ve diğer pek çok kişi Puglia toprakları üzerinden yollarını doğrulttular. Ve kısaca anlatmak gerekirse, yollarını o kadar iyi yönettiler ki İstanbul şehrinin sınırlarına ulaştılar ve diğer prenslerin ile yoldaşlarının da oraya gelmesini, önceden kararlaştırıldığı gibi barışçıl bir şekilde burada konaklayarak beklemeyi amaçladılar. Ve bu şekilde, Yunanlıların topraklarında tamamen güvende olduklarını sandılar; onlar ki bir tür Hristiyan olmalarına rağmen, Roma Kilisesi'nin emrettiği gibi İsa Mesih'in o aziz bedenine ve kutsal ekmeğine dindar bir şekilde inanmazlar, Baba'ya ve Oğul'a karşı imanlarında büyük bir sapkınlık ve yanılğı içindedirler. Ve nitekim yukarıda adı geçen prensler İstanbul imparatorunun topraklarına vardıklarında, söz konusu şehrin imparatoru onların gelişini haber alır almaz haince adamlarını gönderdi; onları şehirde kıştırıp yakalattı ve Fransa Kralı'nın kardeşi Hugues'u ve tüm adamlarını gaddarca esir ve mahkûm ederek hapsedtirdi; bu kötü işi iki sebepten dolayı haince yapmıştı.

İlk sebebi şuydu: Eğer buraya daha birçok ulu prens ve ulu bir insan kalabalığı gelirse, onlara karşı koyamayacağını ve esirlerini teslim etmek, barış yapmak, onların lütfuna ve sevgisine sığınmak zorunda kalacağını biliyordu. İkinci sebebi ise, onların buraya çok az sayıda insanla geldiklerini ve onlara karşı koyabileceğini düşünmesiydi; bu yüzden esirleri fidyeyle serbest bırakmayı ya da onları tamamen ölüme mahkûm etmeyi amaçlıyordu; zira söz konusu imparator tüm insanlara karşı son derece hain ve sadakatsiz bir adamdı ve Türklerin ulu gücünden ve savaşından çok korkuyordu. Bu yüzden Hristiyan prenslerine zarar vermenin ve onlara ulu bir hoşnutsuzluk yaşatmanın kendi yararına olacağını düşündü, onları çeşitli şekillerde cezalandırmaya çalıştı; ancak bu durum ilerleyen sayfalarda anlatılacağı gibi çok uzun sürmeyecektir, zira arkadan gelen diğer ulu orduları anlatmak gerekir; bilinsin ki Keşiş Pierre (Pierre l'Hermite) etrafında yaklaşık elli bin insan toplamıştı ve yolda adamlarını ulu bir gayretle yönetiyordu. Ve Macaristan ve Bavyera topraklarından geçerek İstanbul'a ulaşmak üzere ilerlerken, yol üzerinde çeşitli milletlerden ve dillerden pek çok ulu insanla karşılaştı; ancak onlar dindar insanlar oldukları için ulu dükün ordusuna katılmak istemiyorlardı. Ve yolda uğradıkları hakaretler ve sefaetler yüzünden yiyeceksiz kaldılar, bu yüzden ülkede perişan oldular; öyle ki İstanbul şehrine ulaşmayı başaran o on bin kişiden yaklaşık on bini yollarda helak oldu.

And onlar imparatorun topraklarına ulaştıklarında, imparator derhal Keşiş Pierre'i çağdırtmak üzere adamlarını gönderdi; o da emir üzerine imparatorun sarayına geldi ve imparator onu karşısında gördüğünde ulu bir hayranlık duydu; ve onunla uzun süre konuşarak Fransız prenslerinin geliş amacını ve ulu niyetini sorguladı. Pierre l'Hermite ona, bu insanların sadece Kudüs'ü fethetmek üzere yola çıkan ulu bir Hristiyan cemaati ve hacılar olduğunu bildirdi; bunun üzerine Keşiş Pierre ona hitaben, ulu prenslerin, düklerin, kontların ve ulu baronların çok büyük bir ordu ve savaşçı kalabalığıyla arkadan geldiklerini, kısacası pagan topraklarını tamamen yok etmek, krallığı fethetmek ve ulu Tanrı'nın iradesini yerine getirmek üzere ulu bir arzuyla yanıp tutuştuklarını söyledi. Ve İmparator Keşiş Pierre'in bu sözlerini işittiğinde, içten içe büyük bir korkuya kapılmasına rağmen dışarıdan Pierre l'Hermite'e iyi davranıyormuş gibi yaptı ve adamlarının selamete geçmesine izin vereceğini söyledi; böylece Pierre ve yoldaşları ulu bir gayretle ilerleyerek Saint George (Sion) kolunun yakınındaki topraklara kadar ulaştılar ve burada Soliman (Kılıç Arslan) adındaki o güçlü pagan hükümdarının topraklarına girdiler; Soliman Hristiyan prenslerinin ve baronlarının Kudüs'ü fethetmek üzere buralara geleceğini çok iyi biliyordu, bu yüzden önceden ulu bir hazırlık yapmış ve ulu bir pagan ordusu toplamıştı; zira o Hristiyan prenslerinin bu topraklardan kolayca geçemeyeceğini, eğer denerlerse onlara ulu zararlar vereceğini düşünüyordu. Ancak Keşiş Pierre ve ordusu Soliman'ın topraklarına girip ilerlediklerinde, Soliman'ın topraklarındaki kasabaları ve kaleleri basmaya başladılar ve buralarda ulu ganimetler, ulu mallar ele geçirdiler; fakat ulu Soliman bu durumu haber alıp tüm gücüyle ve silahlı ordusuyla Hristiyanların üzerine yürüdüğünde, onlarla çok çetin ve ulu bir savaşa tutuştu; öyle ki Hristiyanlar onun karşısında ağır bir yenilgiye uğradılar ve savaşı kaybettiler, Soliman Hristiyanların ulu bir kısmını esir aldı ve diğerlerini tamamen kılıçtan geçirdi; bu durum Hristiyanlar için ulu bir acı ve büyük bir sefalet oldu, ancak onlar bu kutsal ve selamet dolu yolculuğa çıktıkları için ulu Tanrı'nın onlara ahirette ulu bir şan vereceğine inanıyorlardı. Ve bu şekilde, kibirleri yüzünden ulu Tanrı'nın yardımını almadan kendi güçlerine güvenen o kişilerin tamamı helak oldu; Tanrı onların bu kibrine öfkelenmişti, zira onlar kendilerini ulu göstermek ve fakirlere yukardan bakmak istemişlerdi. Ve böylece kaçmaya çalışanların tamamı yok oldu, içlerinde ulu şan ve şöhret sahibi pek çok soylu insan, pek çok zengin baron vardı ki ulu kibirleri yüzünden bu tehlikenin içine düşüp helak oldular: bu durum ulu bir hasar oldu. Ve İstanbul'da bulunan Keşiş Pierre, ordusunun uğradığı bu ulu yenilgi haberini aldığı anda derin bir keder ve hüznün içinde kaldı; ancak yine de imparatorun ve diğer insanların huzurunda bu acısını belli etmemeye çalıştı, ta ki bu durum imparatora ya da onun adamlarına karşı yeni bir tehlikeye veya ulu bir hoşnutsuzluğa yol açmasın; ve diğer ulu prenslerin, ulu dükün ve güçlü baronların gelişini beklemek üzere İstanbul şehrinde barışçıl bir şekilde kalmaya karar verdi; zira onların gelişinin çok yakın olduğunu ve buralarda ulu işler yapacaklarını çok iyi biliyordu; nitekim ilerleyen sayfalarda bu durum daha açık bir şekilde anlatılacaktır.

BÖLÜM XXXXIII

Pek yiğit Dük Bouillonlu Godefroy ile soylu kardeşleri Baudouin ve Eustache'ın, ordularıyla birlikte nasıl İstanbul topraklarına geldiklerini, burada adı geçen şehri kuşatıp imparatoru Fransa Kralı'nın kardeşi Hugues'u ve diğer esirleri serbest bırakmaya nasıl mecbur ettiklerini anlatır.

Bu sırada İstanbul'a doğru birçok ulu prens ve baron yaklaşıyordu; onlar ki inancın aşkıyla harekete geçmişlerdi ve aralarında ne ulu dük ne de onun yoldaşları hiçbir insan zayıfatı vermemişti. Ve pek yiğit ve bilge Bouillonlu Godefroy, kardeşleri Baudouin ve Eustache ile maiyetindekiler ulu bir düzenle Yunan toprağına ulaştıklarında, İstanbul sınırlarına kadar tek bir adam kaybetmeden ilerlediler. Ve dük bu topraklara vardığında, imparatorun Fransa Kralı'nın kardeşi Hugues'u ve diğer pek çok Hristiyan şövalyesini haince yakalatıp hapsettiğine dair kesin haberler aldı; bu durum karşısında imparatora elçiler göndererek, ulu lütfu adına Hugues'u, baronları ve şövalyeleri derhal serbest bırakmasını, zira bu insanların sadece ulu Kudüs Krallığı'nı fethetmek, kurtarıcımız İsa Mesih'in adını yüceltmek ve tüm Hristiyan cemaatinin faydası için yola çıkmış dindar hacılar olduğunu bildirmesini buyurdu. Fakat adı geçen imparator bu haberleri aldığı anda elçilerin taleplerine hiç kulak asmadı ve ulu buyruğı reddetti. Bunun üzerine pek yiğit Godefroy, imparatorun esirleri teslim etmeye niyeti olmadığını görünce derhal ordusunu düzene soktu; adamlarına İstanbul topraklarında yürümelerini, imparatorun tüm şehirlerini, kasabalarını yakıp yıkmalarını buyurdu, öyle ki ulu ordunun gazabı kısa sürede tüm ülkede hissedildi. İmparator, Bouillonlu Godefroy'un bu ulu gücünü ve kararlılığını görünce ülkesinin tamamen helak olacağını anladı ve ulu bir korkuya kapılarak derhal Hugues'u ve diğer baronları serbest bıraktı, onları hediyelerle ulu dükün huzuruna gönderdi; onlardan dükün öfkesini dindirmesini ve ülkesine daha fazla zarar vermemesini rica etti, öyle ki İstanbul şehrine barış içinde girmelerine izin vereceğini bildirdi. Dük Godefroy bu haberleri alıp baronların özgürlüğüne kavuştuğunu görünce ordusuna durma emri verdi ve imparatorun topraklarına daha fazla zarar verilmesini engelledi; ardından İstanbul'a doğru ulu bir düzenle ilerlediler, nitekim imparator onları ulu bir çekinceyle bekliyordu. Ancak onlar İstanbul surlarına ulaştıklarında, imparator yine de hainlik düşüncesinden tamamen vazgeçmemişti, Hristiyanları şehrin içine almak istemedi ve onları eski, korumasız bir mahallede konaklamaya mecbur bıraktı; amacı ulu ordunun rehavete kapılmasını fırsat bilip onlara ansızın saldırmak ve onları tamamen yok etmektir. Fakat pek yiğit Godefroy ve iki kardeşi adamlarıyla birlikte kendilerini öyle yiğitçe savundular ve ulu bir savaş çıkardılar ki imparatorun askerlerini İstanbul kapılarına kadar sürdüler, şehre ulu hasarlar verdiler; nihayetinde imparator yaptıkları hainliğe pişman olarak onlara teslim olmak ve ulu isteklerini kabul etmek zorunda kaldı. İmparator bu ulu güç karşısında çaresiz kalıp barış antlaşması imzalamayı kabul ettiğinde, Hristiyan ordusu İstanbul'a barış içinde girdi ve imparator onlara ulu hürmet göstererek ziyafetler sundu; orada konaklayan tüm prensler, dükler ve ulu baronlar bir araya gelerek ulu mecliste pek çok konuyu karara bağladılar. Ve bu konsilde, ulu halkın ve prenslerin rızasıyla Hristiyan inancının faydası için ulu kararlar alındı; İmparator ile prensler arasında tam bir mutabakat sağlandı ve Hristiyan ordusunun Saint George (Sion) kolunu geçerek ulu Soliman'ın topraklarına ilerlemesi buyuruldu, imparator da

onlara rehberlik etmesi adına Tatin adında bir uşak görevlendirdi, ancak o adam sonradan Hristiyanlara ulu bir ihanet peşinde koşacaktır; zira imparator Hristiyanların ulu şanından çok korkuyordu.

Prensler ve baronlar imparatorundan izin isteyerek ulu ordularıyla birlikte İstanbul şehrinden ayrıldılar ve Saint George kolunu geçerek ulu Soliman'ın topraklarına girdiler, o topraklar ki daha önce ulu öncü kolu helak etmişti; Soliman ise şimdi ulu ordunun yaklaştığını haber alıp çok büyük bir korku içinde Nique (İznik) şehrine çekilmişti ve burayı ulu bir güçle tahkim etmişti, öyle ki Keşiş Pierre de dükün ordusuna katılarak intikam ateşiyle yanıyordu. Ve Hristiyan ordusu İznik surlarına dayandığında, orada yaklaşık yüz bin atlı şövalye ve pek çok okçu, piyade toplandı; şehir ulu dağlarla, asil göllerle çevriliydi ve ulu bir kale gibi korunuyordu. Soliman Hristiyanların gücünü kırmak için dağlardan ansızın bir saldırı planladı; ancak dükün gözcüleri bu durumu fark ederek derhal ordularını düzene soktular ve ulu bir savaşa tutuştular. İki taraf arasında öyle çetin bir muharebe gerçekleşti ki meydan kan gölüne döndü, ulu Soliman ağır bir yenilgiye uğrayarak ulu ordusunun büyük bir kısmını kaybetti ve çareyi dağlara kaçmakta buldu. Dük Godefroy ve şövalyeleri büyük bir zafer kazanarak İznik şehrini kuşattılar, ulu mancınıklar ve kuşatma kuleleri inşa ederek surları yerle bir ettiler; şehir halkı dükün adaleti karşısında teslim olmaya karar verdi ve şehrin anahtarlarını barışçıl bir şekilde teslim ederek canlarının bağışlanmasını diledi. Dük Godefroy bu ulu zaferden sonra şehre girdi ve Hristiyan inancını burada yeniden ikame etti, Tanrı'ya şükran duaları sunuldu ve kazanılan bu ulu başarı tüm Hristiyan dünyasında ulu bir şanla yankılandı, nitekim kurtarıcımızın adı yüceltilmiş oldu.

BÖLÜM XXV

Hristiyan prenslerinin ve baronlarının İznik şehrini ulu bir zaferle fethettikten sonra oradan nasıl ayrıldıklarını ve kutsal yolculuklarına nasıl devam ettiklerini anlatır.

İznik şehri ulu bir zaferle fethedildikten ve Hristiyan inancı adına burası tamamen emniyete alındıktan sonra, asil Dük Godefroy ve tüm ulu prensler ordularıyla birlikte dinlenmek ve kendilerini tazelemek üzere burada yaklaşık altı gün konakladılar; zira şövalyeler ve ulu cemaat uzun süren kuşatma ve çetin savaşlar yüzünden çok yorulmuş ve hırpalanmıştı. Ardından dükün emriyle ulu ordu yeniden iki ulu kola ayrılarak kutsal topraklara doğru yollarını doğrulttu; bir kolda Bouillon Dükü Godefroy, Normandiya Dükü, Flandres Kontu ve Saint-Paul Kontu kendi ulu ordularıyla ilerlerken, diğer kolda ise ulu baronlar ve şövalyeler büyük bir insan kalabalığıyla hareket ettiler. Ancak yolları üzerinde ilerlerken ulu Soliman'ın geride bıraktığı pagan ordularının ve Türklerin pusularına maruz kaldılar; Soliman dağlarda saklanarak Hristiyanları gafil avlamak istiyordu. 1 Temmuz günü iki ordu arasında yeniden çok çetin ve kanlı bir muharebe gerçekleşti; Soliman Hristiyan ordusunu yok etmek için tüm gücüyle saldırdı, hava o kadar sıcaktı ki şövalyeler zırhları içinde ulu bir susuzluk ve hararet altında kaldılar. Muharebede iki taraftan da pek çok soylu insan, zengin baron ve yiğit şövalye katledildi; öyle ki ulu dükün ordusu Tanrı'nın inayetiyle düşmanı bir kez daha bozguna uğratana kadar savaş meydanında ulu bir

trajedi yaşandı. Sıcaklık ve açlık yüzünden yollarda yaklaşık beş yüz Hristiyan helak oldu, hamile kadınlar yollarda çocuklarını doğurarak ulu acılar çektiler ve büyük atlar susuzluktan can verdi. Ancak asil prensler ulu imanları ve dindarlıkları sayesinde bu ulu sefaletle sabırla dayandılar ve Tanrı'nın kendilerine bu eziyeti ruhlarının arınması için gönderdiğine inanarak yollarına dindar bir şekilde devam ettiler; ta ki ulu Tanrı'nın rehberliğiyle önlerinde güzel, berrak ve tatlı suları olan ulu bir nehir vadisine ulaşana dek, orada her biri susuzluğunu gidererek ulu bir neşeyle doldu.

Bu dindar seyahat sırasında, asil Dük Godefroy ordusuyla birlikte bir ormandan geçerken ansızın ulu bir çığlık duyuldu; bir ayının bir köylüye saldırdığını ve onu parçalamak üzere olduğunu gördü. Yiğit dük, ulu merhametiyle derhal atını ayının üzerine sürdü ve kılıcını çekerek hayvana ulu bir darbe indirdi; ayı öfkeyle dükün atına saldırdı ve atı sakatlayarak dükü yere serdi. Godefroy ayağa kalkarak ayı ile amansız bir boğuşmaya girişti ve kılıcını hayvanın göğsüne saplayarak onu orada öldürdü; ancak bu ulu mücadele sırasında kendisi de ulu bir şekilde yaralandı ve bacağından aldığı darbe yüzünden ulu bir acıyla yere düştü. Şövalyeler dükün yaralandığını görünce ulu bir mateme büründüler, zira ordunun ulu liderinin hayatından endişe ediyorlardı; ancak dükün ulu bünyesi ve Tanrı'nın lütfu sayesinde yaraları kısa sürede iyileşmeye başladı ve bu durum Hristiyan ordusuna yeniden ulu bir cesaret verdi. Bu sırada dükün kardeşi Baudouin, ordusuyla birlikte ayrılıp Doğu topraklarında ulu fetihler yapmaya girişti; kendisi Rohan (Urfa) şehrini ve ulu Fırat nehrine kadar olan tüm toprakları fethederek buralarda ulu bir hükümdarlık kurdu ve ulu şanı her yere yayıldı.

Vesaire, onlar Antioch (Antakya) şehrinin surlarına dayanmadan önce ulu Hristiyan ordusu yol üzerindeki Liconie, Erache, Maraise, Tarfe ve Celise Marmise gibi pek çok ulu şehri ve kasabayı teker teker fethederek Hristiyan inancının sancağını her yerde ulu bir şerefle dalgalandırdı. Bu fetihler sırasında Baudouin ile Tancre (Tancred) arasında ulu bir niza ve bölünme çıktı; zira her ikisi de ulu şehirlerin mülkiyeti üzerinde hak iddia ediyordu ve bu durum Hristiyanlar arasında ulu bir kibir yüzünden neredeyse büyük bir felakete yol açacaktı. Ancak ulu ve bilge baronlar, Fransa Kralı'nın kardeşi Hugues, Normandiya Dükü ve ulu Lorraine Dükü Godefroy araya girerek bu iki prens arasında barışı sağladılar ve Baudouin'in hatasını düzelterek ulu bir uzlaşya vardılar; bu niza yüzünden yollarda çeşitli sebeplerle helak olan o beş yüz hacının hatırasını dualarla anarak ulu kutsal sefere tek bir yürek halinde devam etmek üzere ana maddeye geri döndüler.

BÖLÜM XXXVI

Hristiyan prenslerinin ve şövalyelerinin Antakya şehrini nasıl kuşattıklarını, Türkler ve kafir paganlar üzerinde nasıl pek çok zafer kazandıklarını ve açlık ile ölümcül salgınlar yüzünden nasıl çetin zorluklara katlandıklarını anlatır.

Yukarıda anlatılan olayların ardından ve Kudüs'e doğru olan dindar yolculuklarını daima sürdürerek, Hristiyan prensler, şövalyeler ve soylular Antakya şehrinin yakınına ulaştılar. Şehri gördüklerinde bir araya gelerek ne yapılması gerektiği konusunda bir meclis topladılar. Bu mecliste pek çok farklı görüş ortaya çıktı; bazıları kışın yaklaşması ve kış şartlarının getireceği tehlikeler yüzünden bahara kadar

bekleyip kuşatmayı o zaman başlatmanın daha doğru olacağını savundular. Ayrıca İstanbul İmparatoru'ndan yardım ve destek isteme niyetindeydiler. Diğer bazıları ise hiç vakit kaybetmeden ve gecikmeksizin derhal saldırmanın daha hayırlı olacağını, zira düşmanın şehirde erzak toplayıp tahkimat yapmasına fırsat verilirse zaman kaybedileceğini belirttiler. Nihayetinde hepsi bu son görüş üzerinde mutabık kaldılar ve böylece Hristiyan prenslerin her biri adamlarını düzengo soktu, savaş taburlarını tanzim ettiler. Ve bu şekilde, İznik şehrinden ayrıldıktan sonra Antakya şehri önünde ordugah kurarak çadırlarını diktiler ve bin doksan yedi yılının Ekim ayının on yedinci gününde ulu şehri kuşattılar. Bu kuşatmada kadınlar ve küçük çocuklar hariç yaklaşık üç yüz bin savaşçı, Hristiyan hacı bir araya gelmişti. Ancak dağlık ve sarp kayalık araziler, geçit vermez tepeler yüzünden şehrin etrafını tamamen sarmak ve kuşatmayı tam bir abluka haline getirmek mümkün olmadı. Kuşatmanın ilk günü, ordunun gelişini ilan eden trompetlerin, borazanların ve diğer pek çok enstrümanın çıkardığı büyük gürültü ve melodilerle tam bir şenlik havasında geçti, öyle ki bunu izlemek büyük bir hayranlık uyandırıyordu. Fakat ertesi gün şehir halkı arasında ne bir ses ne de bir hareket duyuldu; sanki içeride hiç kimse yokmuş gibi tam bir sessizlik hakim oldu, oysa surların arkası çok sayıda silahlı askerle ve mühimmatla ağzına kadar doluydu.

Baronlar bir süre surların önünde bekledikten sonra ordunun erzak ihtiyacı ulu bir boyuta ulaştı; çünkü çevre bölgelerdeki yiyecekler tükenmişti ve yiyecek aramak için çok uzaklara gitmek gerekiyordu. Bu hayati ihtiyaç yüzünden Hristiyanlar pek çok adamını ve bineğini kaybettiler, orduda anlatılması çok uzun sürecek büyük bir darlık baş gösterdi. Baronlar arasında derhal bir meclis toplandı; Flandres Kontu ve Bohemond (Bönamond), ordunun geri kalanı için yiyecek aramak ve ordugahın güvenliğini sürekli kılmak üzere görevlendirildiler. Onlara refakat etmek üzere yaklaşık on bin piyade ve şövalye seçildi ki bu güç, her biri en az beş Fransız lirasından fazla harcayacak kadar zengin şövalyelerden oluşuyordu; zira her bir mil yolculuk ulu bir maliyet demektir. Ve bu kararın ardından Flandres Kontu adamlarıyla birlikte savaş taburları halinde yola çıktı, Bohemond da kendi askerleriyle onu takip etti. Hristiyanların bu erzak arama seferini ve içine düştükleri mecburiyeti haber alan Türkler, onların rehavete kapılmasını fırsat bilip pusuda beklemeye başladılar.

Casusları vasıtasıyla Hristiyanların yola çıktığı zamanı öğrenen Türk ordusu, büyük bir asker kalabalığıyla ansızın onların üzerine yürüdü; zira Bohemond'un koruduğu o bölgeye ulaşıp Hristiyanları gafil avlamak istiyorlardı. Flandres Kontu bu durumdan haberdar olur olmaz askerlerini topladı ve Bohemond'un yardımına koştu. İki taraf arasında öyle çetin ve yiğitçe bir muharebe gerçekleşti ki Hristiyanlar düşmanı kısa sürede bozguna uğrattılar; oysa Türklerin sayısı Hristiyan ordusunun iki katından fazlaydı. Kontun şövalyeleri ulu bir cesaretle kılıçlarını savurdular ve savaşı kazandılar; ancak bu muharebe biter bitmez daha büyük bir Türk ordusu ansızın arkadan çıkıp üzerlerine saldırdı, öyle ki Flandres Kontu ordusunu korumak için yeniden çetin bir dövüşe girmek zorunda kaldı.

Dük Godefroy ve diğer prensler kuşatma yerinde beklerken Bohemond, ordusuyla birlikte düşmanı tamamen alt etmek amacıyla ilerlemeye karar verdi ve bir vadi içinde pusuya yatmış olan Türk askerlerinin üzerine atıldı; ulu Tanrı'nın inayetiyle

burada da iki ulu başarı kazanıldı ve düşman bozguna uğratılarak Hristiyan ordusuna bol miktarda yiyecek, erzak sağlandı, bu durum ordugahta büyük bir onurla karşılandı. Ancak Türkler pes etmeyerek gizli yollardan Hristiyanlara saldırmaya ve onları yıpratmaya devam ettiler; öyle ki Hristiyan şövalyeleri surların önünde sürekli tetikte beklemekten bitap düştüler. İçerideki Türkler ise Hristiyanların dilini ve adetlerini taklit eden casuslar vasıtasıyla ordugaha sızıyor, Hristiyan kılığında dolaşarak fitne çıkarıyorlardı; ancak bu casuslar çok geçmeden fark edilerek yakalandılar ve ulu baronların huzurunda işkenceye alınarak tüm planları itiraf ettirildi. Bu sorgunun ardından üç casus şövalyelerin önünde idam edildi; Kont Boulogne ve diğer baronlar onların kafalarını kesip karınlarını yarıdıktan sonra, ibret olsun diye bedenlerini ulu kazıklara geçirerek düşman surlarının tam karşısına diktiler ve şehir halkına hitaben, "İşte casuslarınızın sonu, inancımıza ihanet edenlerin cezası budur," diyerek haykırdılar; bu durum Hristiyanlar arasında ulu bir kararlılık nişanesi oldu.

Tüm bu çetin savaşların ve zorlukların ortasında, casusların getirdiği haberlerle sarsılan ordugahta ulu bir dedikodu yayıldı; zira Türklerin ulu dükün sarayından haber sızdıran bir hainin varlığından bahsettiği konuşuluyordu. Bu durum Hristiyanlar arasında ulu bir şüpheye ve korkuya yol açtı; öyle ki her biri kendi yakınından bile şüphe eder hale geldi. Kuşatma kuleleri, mancınıklar ve büyük savaş aletleri surları yıkmak için gece gündüz çalıştırılıyordu; şövalyeler şehre girebilmek için canla başla mücadele ediyorlardı. Ancak ne zaman ulu bir saldırı düzenlense şehir halkı ulu bir direnç gösteriyor, Hristiyanları surlardan geri püskürtüyordu; bu bitmek bilmeyen mücadele ordugahtaki rehaveti artırdı, yiyecek kıtlığı öyle bir safhaya ulaştı ki bir parça ekmek bulmak bile imkansız hale geldi, şövalyeler binek atlarının etini yemek zorunda kaldılar, şarap ve su tükendi. Üstüne ulu yağmurlar, fırtınalar başladı; ordugah çamur içinde kaldı, darlık yüzünden şövalyelerin giysileri, zırhları çürüdü ve açlığın getirdiği zayıflık yüzünden ölümcül bir salgın hastalık, veba Hristiyanlar arasında ulu bir hızla yayılmaya başladı. Bu sefalet karşısında korkuya kapılan bazı Hristiyanlar, dükün meclisinden izin almadan gizlice ordugahtan kaçarak Rohan (Urfa) şehrine ya da daha önce fetholunmuş olan diğer emniyetli şehirlere sığınmak üzere yola çıktılar; dükün ordusu bir anda zayıflama tehlikesiyle karşı karşıya kaldı, zira başlangıçta yüz elli bin olan savaşçı sayısı salgın ve kaçışlar yüzünden büyük ölçüde azaldı.

Dük Godefroy, ordusunun içine düştüğü bu ulu sefaleti ve çözülmeyi görünce derin bir keder ve acı içinde kaldı; derhal ulu piskoposu ve din adamlarını yanına çağırarak Tanrı'nın yardımını dilemek üzere tüm ordunun tövbe etmesini buyurdu. Dindar piskopos tüm Hristiyan cemaatine hitaben alçakgönüllülükle vaazlar verdi, onlara uğradıkları bu eziyetlerin işledikleri günahlar yüzünden ulu Tanrı'nın bir cezası olduğunu, eğer kalpten tövbe ederlerse Tanrı'nın kendilerine yeniden zafer vereceğini bildirdi. Mecliste alınan ulu kararlar doğrultusunda orduda tam bir disiplin sağlandı; kumar oynamak, yalan söylemek, hile yapmak ve kutsal adı lekeleyecek her türlü kötülük kesin bir dille yasaklandı, her bir şövalyenin günde üç vakit dindar bir şekilde dua etmesi ve oruç tutması buyuruldu. Bu dindar nizam sayesinde ordugahtaki çözülme durdu, şövalyeler ulu bir imanla yeniden silahlarına sarıldılar;

Dük Godefroy da yaralarına ve hastalığına rağmen metanetini koruyarak ordusunun başında dimdik durdu ve Hristiyanların sarsılmaz iradesini düşmana bir kez daha gösterdi.

Bütün bu dindar önlemler ve nizam sürerken, İstanbul İmparatoru'nun görevlendirdiği o hain Tatin, Hristiyan ordusunun içine düştüğü bu salgını ve darlığı fırsat bilerek gizlice kaçmaya karar verdi; zira o başından beri prensleri birbirine düşürmek ve orduyu sabote etmek için çalışıyordu. Hain Tatin, bir gece vakti adamlarını toplayarak gizlice ordugahtan ayrıldı ve İstanbul'a doğru kaçtı; yolda karşılaştığı ulu orduları ve arkadan gelen diğer prensleri yalan haberlerle kandırmaya çalışarak, Antakya önündeki Hristiyan ordusunun tamamen helak olduğunu, dükün öldüğünü ve kutsal seferin başarısızlığa uğradığını söyleyerek onların geri dönmesini sağlamaya çalıştı. Bu yalan haberleri duyan Lüksemburg ve Bavyera topraklarından gelen bazı ulu şövalyeler, ulu bir korkuya kapılarak geri döndüler; ancak dindar baronlar ve inançlı şövalyeler bu yalanlara inanmayarak ulu Godefroy'un sancağı altında toplanmak üzere yollarına büyük bir azimle devam ettiler. Antakya surları önündeki Hristiyan meclisi ise hain Tatin'in gidişine hiç üzülmeydi; aksine dük ve tüm prensler ulu bir ittifakla, her kim izin almadan ordugahtan ayrılmaya cüret ederse onun bir hain olarak ilan edilmesini ve yakalandığı yerde asılarak cezalandırılmasını buyuran ulu bir kanun çıkardılar, bu karar tüm ordugahta borazanlarla ilan edildi.

Bu sırada, Hristiyan ordusuna yardım etmek ve kutsal sefere katılmak üzere Danimarka Kralı'nın oğlu ulu bir şövalye ordusuyla, yaklaşık üç bin silahlı askerle kendi ülkesinden yola çıkmıştı. Kendisi çok cesur ve dindar bir prensti; ancak yolda ilerlerken ansızın Türklerin ulu bir pususuna maruz kaldılar ve çetin bir muharebenin ardından tamamı katledilerek şehit oldu, içlerinden hiç kimse kurtulamadı. Bu acı haber Antakya önündeki ordugaha ulaştığında ulu bir matem ve keder havası esti; prensler ve baronlar bu ulu kayıp karşısında gözyaşı döktüler. Bu sırada Perfe (İran) Sultanı'nın ulu bir ordu toplayarak Hristiyanları tamamen yok etmek üzere Antakya'ya doğru yaklaştığı haberleri geldi; bu durum Blois Kontu üzerinde öyle ulu bir korku yarattı ki kendisi hastalandığını bahane ederek meclisten izin istedi ve Küçük İskenderiye (İskenderun) şehrine çekilerek orada kalmaya karar verdi, hatta tamamen Fransa'ya geri dönmeyi düşündü. Ancak diğer tüm ulu şövalyeler ve dindar baronlar onun bu zayıflığını kınayarak inançları adına savaşmaya yemin ettiler; dükün emriyle orduda ulu bir seferberlik başlatıldı, her bir şövalye zırhını kuşandı ve ulu düşmana karşı koymak üzere tek bir yürek halinde meclisi tamamlayarak savaş düzenine geçtiler. Ve böylece ordunun tamamı, ulu Godefroy'un, kardeşleri Baudouin ve Eustache'ın sancağı altında kutsal zafer yolunda ilerlemek üzere sarsılmaz bir inançla ordugahtaki yerini korudu.

BÖLÜM XLVII

Antakya şehir ve kalesinin, şehirde ikamet eden diğer bazı Hristiyan köleler vasıtasıyla güçlü Hristiyan baronları tarafından nasıl fethedildiğini anlatır.

Antakya şehrinin sakinleri ve tebaası, kendilerini savunmak ve Hristiyan prenslere karşı koymak amacıyla dinlerini ve şehirlerini muhafaza etmek için Pers Sultanı'na elçiler ile haberciler gönderip kendilerine acilen yardım ulaştırmasını

alçakgönüllülükle rica ettikten sonra; Pers Sultanı bu haberleri alır almaz elçilerine hitaben, Hristiyanların kuşatmasını yarmak ve onları esaretten kurtarmak üzere çok yakında bir destek ordusu göndereceğini bildirdi. Bu ulu görev için vasallarını, asil ordularını topladı ve ulu ordusunun idaresini, sevkini Kerboğa (Corborant) adındaki o güçlü Türkiye kumandanına teslim etti ki kendisi söz konusu sultanın ulu amiraliydi. Ona yardım getirmesi için ulu bir vekalet vererek genel vali tayin etti ve böylece ordusunu düzene sokan Kerboğa, Pers Sultanı'ndan izin isteyerek Antakya önündeki kuşatmayı kaldırmak üzere yaklaşık üç yüz bin atlı Türk askeriyle birlikte yola çıktı. Ve Hristiyan prensleri ile baronları bu ulu ordunun yaklaştığı haberini aldıklarında hepsi büyük bir hayret ve endişe içinde kaldılar; zira bu korku nedensiz değildi, çünkü kendi orduları salgın hastalıklar ve kıtlık yüzünden ulu bir şekilde zayıflamıştı. Bu darlık içinde ayrılan Hristiyanların, kurtarıcımız İsa Mesih'in kutsal himayesinden ve sığınmasından başka hiçbir güvenleri kalmamıştı; dükün ordusu Antakya önünde beklerken, ulu Godefroy'un bilge kardeşi asil Baudouin'in ulu bir güçle fethetmiş olduğu o korunaklı Rohan (Urfa) şehri hatırlandı. Kerboğa ordusuyla birlikte oraya yöneldi ve ulu Baudouin'i kuşatarak onu saf dışı bırakmak istedi; ancak bilge ve yiğit Baudouin her türlü mühimmatla donanmış olduğundan Kerboğa'nın ulu saldırılarına karşı koydu ve onun ulu gücünden hiç korkmadı. Kerboğa Urfa önünde zaman kaybederken, Antakya önündeki Hristiyan ordusunda ulu bir havadis yayıldı; zira şehir surlarının arkasında yaşayan Firuz (Pirus) adında dindar ve sadık bir Hristiyan kölenin varlığı öğrenildi. Bu adam, Hristiyanların içine düştüğü bu ulu tehlike karşısında derin bir acı duyarak dükün ordusuna gizlice haber gönderdi ve ulu Bohemond'a haber ulaştırarak, eğer gece vakti gizlice kulesinin altına gelinirse kendisine surları açacağını bildirdi. Bohemond bu gizli haberi hemen ulu dük Godefroy'a ve diğer ulu baronlara açtı; meclistikiler bu ulu fırsatı Tanrı'nın bir inayeti olarak görerek derhal ulu bir plan yaptılar.

Kerboğa'nın Urfa önünde oylanmasını fırsat bilen Hristiyan ordusu, ulu bir sessizlik içinde surlara yaklaşmaya karar verdi. Belirlenen gece geldiğinde, Bohemond ve Flandres Kontu, yanlarında Toulouse Kontu'nun yeğeni Tancred ve diğer yiğit şövalyelerle birlikte, dindar Hristiyan kölenin muhafaza ettiği kulenin dibine ulaştılar. Köle surlardan aşağıya ulu halatlar sarkıttı, Bohemond derhal halatlara sarılarak kuleye tırmandı ve surların üzerine çıkarak kulenin içindeki muhafızları tamamen etkisiz hale getirdi. Ardından aşağıdakilere işaret vererek halatları çekmelerini buyurdu, şövalyeler ulu bir hızla kuleye tırmandılar ve surların üzerinden ilerleyerek şehrin ulu kapılarını dükün ordusuna açtılar; ulu Godefroy ve tüm Hristiyan ordusu açık kapılardan içeri dalarak ulu bir gürültü ve şenlikle şehre girdi, kalede borazanlar çalınmaya başladı.

Hristiyan ordusu surlardan içeri girdiğinde, o dindar Hristiyan kölenin rehberliğiyle şehirdeki tüm kafir muhafızlar ve ulu Türk askerleri ulu bir kıırma uğratıldı; o gece sabaha kadar süren çetin bir mücadeleyle tüm şehir Hristiyanların eline geçti. Şehir sakinleri pencerelerden fırlatılan meşalelerle evlerinin yakıldığını gördüler, her yerde ulu bir maten ve korku hakim oldu; dükün şövalyeleri sokakları tamamen temizleyerek ulu bir zafer kazandılar. Ancak ulu iç kale, donjon, şehrin ulu valisi Yağısıyan (Yagisan) ve yanındaki güçlü Türk askerleri tarafından ulu bir şekilde

savunuluyordu ve burası tamamen fethedilemedi; Hristiyanlar şehrin içinde kalırken kafirler iç kaleye sığınarak beklemeye başladılar. Bu ulu fetih bin doksan sekiz yılının Haziran ayının üçüncü gününde gerçekleşti, ulu Tanrı'nın adı yüceltili ve kazanılan bu ulu başarı tüm Hristiyan cemaatine ulu bir neşe ve teselli bahşetti, nitekim sekiz aylık çetin kuşatmanın ardından Antakya şehri tamamen Hristiyanların kontrolüne geçmiş oldu.

BÖLÜM XLVIII

Soylun Hristiyanlar Antakya şehir ve kalesini fethettikten sonra, Türkiye'nin büyük amirali ve Pers ulu sultanının genel valisi Kerboğa'nın (Corborant) gelerek Hristiyanları nasıl kuşattığını ve onlara nasıl saldırdığını anlatır.

Antakya şehir ve kalesi, anlatıldığı şekilde baronlar ve dindar Hristiyanlar tarafından fethedildikten sonra, soylu baronlar bir araya gelerek kaledeki iç kaleyi (donjon) nasıl ele geçirebileceklerini görüşmek üzere meclis topladılar; zira buranın zaptedilmesi mutlak bir zorunluluktu. Bu sebeple adamlarını silahlandırıp kuşatmaya hazırladılar; ancak kalenin önüne vardıklarında buranın öyle güçlü ve savunulabilir olduğunu gördüler ki bu seferlik burayı kolayca ele geçiremeyeceklerini anlayarak orduyu geri çekmek zorunda kaldılar. Geri çekilmenin ardından prensler ve baronlar şehir kapılarının ve kulelerinin çok sıkı bir şekilde muhafaza edilmesini buyurdular ve buralara güçlü muhafızlar yerleştirdiler; tüm şehrin idaresi ve korunması asil Bohemond'un lütfuna ve velayetine teslim edildi, nitekim kendisi Hristiyan esirlerin sevgisini kazanmış dürüst ve sadık bir adamdı. Bu sırada, daha önce Urfa önünde zaman kaybeden ulu Türkiye amirali Kerboğa, Hristiyanların Antakya'yı fethettiği haberini alınca kederinden ve öfkesinden adeta çılgına döndü. Hristiyanları şehir içinde kıstırmak amacıyla ulu ordusuyla birlikte Antakya'ya doğru büyük bir gayretle ilerledi. Prensler ve baronlar şehirde erzak ve mühimmat darlığı olduğunu bildiklerinden, çevre bölgelerden yiyecek temin etmek için adamlarını gönderdiler; ancak Kerboğa'nın öncü kolları çoktan şehre yaklaştı. Antakya surlarının yakınındaki hendeklerde pusuya yatan üç yüz kadar Türk askeri, şehirden dışarı çıkan Hristiyanları gafil avladı. Bu sırada Rogier de Beruille adında çok yiğit ve cesur bir Hristiyan şövalyesi, yanına on beş atlı asker alarak şehir dışına çıktı ve bu pusuyu fark eder etmez ulu bir cesaretle düşmanın üzerine atıldı. Şövalyeler Türk askerlerini yiğitçe alt ederek onları hendeklerin uzağına sürdüler; ancak arkadan gelen ulu Türk kalabalığı yüzünden Rogier geri çekilmek zorunda kaldı, bu sırada atından düşerek bir Türk askeri tarafından vuruldu ve orada vefat etti. Bu ulu şövalyenin ölümü baronlar arasında büyük bir üzüntüye yol açtı. Kerboğa tüm ordusuyla Antakya surlarına dayandığında, Hristiyanların dışarıya çıkmasını tamamen engellemek amacıyla ulu bir abluka başlattı; kapıların ve kulelerin önünde nöbet tutan Hristiyan muhafızlar ulu bir darlık altında kaldılar ve düşmanın yoğun ok yağmuru karşısında surların arkasına sığınmak zorunda kaldılar; öyle ki ulu dük Godefroy bu tehlikeyi görerek tüm adamlarıyla birlikte savunma önlemlerini artırdı. Ancak içerideki durum her geçen gün daha da kötüleşiyordu; Hristiyanlar şehir içinde ulu bir darlık, açlık ve salgın hastalıkla baş başa kaldılar, öyle ki atların, eşeklerin etleri bile tükendi ve halk yollarda açlıktan helak olmaya başladı. Bu amansız

sefalete dayanamayan bazı Hristiyanlar, gece vakti surlardan halatlarla aşağı sızarak kaçmaya ve canlarını kurtarmaya çalıştılar; ancak dışarıdaki Türk muhafızlar onları yakalayarak ya gaddarca katlettiler ya da canlı olarak Kerboğa'nın huzuruna götürdüler. Kaçmaya çalışanlar arasında inançlarını ve yeminlerini tamamen unutan, kurtarıcımız İsa Mesih'in davasından yüz çeviren bazı şövalyeler de vardı ki bu durum ordugahtaki Hristiyanların moralini ulu bir şekilde sarstı. Dük Godefroy ve dindar baronlar bu çözülmeyi engellemek amacıyla ulu bir metanet gösterdiler, surlardaki kuleleri ve kapıları sürekli teftiş ederek muhafızları cesaretlendirdiler. Bu sırada, daha önce İskenderun şehrine çekilmiş olan Blois Kontu, Hristiyan ordusunun tamamen helak olduğunu ve Antakya'nın Kerboğa tarafından kuşatıldığını öğrenince büyük bir korkuya kapılarak Fransa'ya geri dönmek üzere yola çıkmaya karar verdi. Yolda ilerlerken İstanbul İmparatoru Otton'un kırk bin kişilik ulu bir hacı ordusuyla Hristiyanlara yardım etmek üzere buralara doğru yaklaştığını haber aldı. Blois Kontu derhal imparatorun huzuruna çıktı ve ona yalan haberler vererek, Antakya önündeki Hristiyan ordusunun tamamen yok edildiğini, dükün ve tüm prenslerin öldürüldüğünü, Kerboğa'nın ulu gücü karşısında oraya gitmenin tam bir delilik olacağını söyledi. İmparator bu ulu keder haberini işittiğinde derin bir pişmanlık duydu ve Blois Kontu'nun yalanlarına inanarak Hristiyan ordusuna yardım etmekten vazgeçti; ordusuna derhal geri çekilme emri verdi ve yolları üzerindeki Türk şehirlerini tahrip ederek İstanbul'a geri dönmek üzere hareket etti. Bu durum, Antakya içinde kurtarılmayı bekleyen dindar Hristiyanlar için ulu bir hayal kırıklığı ve büyük bir mahrumiyet oldu; zira onlar imparatorun ordusunu bekliyorlardı. Şehir içinde açlık öyle bir safhaya ulaştı ki, asil hanımefendiler, şövalyeler bastonlarına dayanarak sokaklarda yiyecek arar oldular, sefalet yüzünden herkes ulu bir perişanlık içinde ağlıyordu. Kerboğa ise dışarıda Hristiyanların bu zayıflığıyla alay ediyor, onlara teslim olmaları için haberciler göndererek hakaretler yağıdırıyordu. Hristiyan ordusunda ulu bir isyan ve feryat koptuğunda, ulu ve bilge Prens Bouillonlu Godefroy, tüm halkın ve baronların huzurunda diz çöktü, ellerini göğse kaldırarak ulu bir alçakgönüllülükle Tanrı'ya dua etti. Onlara hitaben, "Çok sevgili kardeşlerim, dindar Hristiyanlar, uğradığımız bu darlık ulu Tanrı'nın bizi sınamasıdır; birbirimize düşmanlık etmeyi bırakalım, inancımıza ve kurtarıcımıza sadık kalalım, zira Tanrı bizi asla yalnız bırakmayacaktır," diyerek ulu bir vaaz verdi. Godefroy'un bu dindar ve bilge sözleri karşısında tüm Hristiyan cemaati derin bir huşu duydular ve içlerindeki tüm kötü düşünceleri, niza hislerini söküp atarak ulu bir cesaretle yeniden kenetlendiler; dükün emriyle her bir şövalye zırhını kuşandı ve düşmana karşı son bir nefesle savaşmak üzere ulu bir kararlılıkla meclisi tamamlayarak savaş düzenine geçtiler. Ve böylece dindar Hristiyanlar, ulu dük Godefroy'un lütfu ve rehberliğiyle, uğradıkları tüm darlık ve açlığa rağmen kurtarıcımızın adı için canlarını feda etmeye hazır bir şekilde Kerboğa'ya karşı koymak üzere surlardaki yerlerini muhafaza ettiler.

BÖLÜM XLIX

Dindar Hristiyan baronlarının, İsa Mesih'in böğrünün çarmıhta delindiği Kutsal Mızrak'ı nasıl bulduklarını ve Türkleri nasıl bozguna uğrattıklarını anlatır.

Bin doksan sekiz yılında, Kurtarıcımız İsa Mesih Antakya içinde ulu bir açlık ve salgın hastalık çekerek hayatta kalması adeta bir mucize olan zavallı Hristiyan halkının uğradığı bu ulu sefaletle merhametle baktığında; Havari Aziz Andreas, şehirdeki dindar ve sade bir köylüye göründü. Ona asil Antakya şehri içinde, Kurtarıcımızın kutsal çilesi sırasında o kıymetli böğrünün delindiği Kutsal Mızrak'ın saklı olduğu yeri gösterdi. Ve ona, dindar Hristiyan şövalyelerinden oluşan tüm ordunun bu kutsal emanet sayesinde ulu bir neşeyle dolacağını, üzerlerindeki tüm keder ile darlığın kalkacağını ve ulu bir kurtuluşa ereceklerini ilan etti; nitekim ulu Efendimiz bu sözlerin gidip ulu prenslere bildirilmesini buyurmuştu.

Bu sözleri işiten dindar köylü vakit kaybetmeden ulu Puy Piskoposu'na, ardından da pek yiğit Godefroy'a ve diğer Hristiyan prenslerine giderek Aziz Andreas'ın kendisine nasıl görüldüğünü, Antakya içindeki Aziz Petrus Kilisesi'nin zemininde Kutsal Mızrak'ın saklandığı yeri nasıl tarif ettiğini ulu bir dindarlıkla bildirdi. Bu ulu haberi alan Hristiyanlar derin bir huşu duydular ve köylünün dindar sözlerine kalpten inandılar; bu müjde ordugahın her yerine yayıldığında her bir şövalye ulu bir sevinç ve teselliyle doldu. Hepsî günahlarından arınmak üzere ulu piskoposun önünde diz çöktüler, gözyaşları dökerek dualar ettiler; ardından tüm baronlar ve şövalyeler piskopos eşliğinde Aziz Petrus Kilisesi'ne geldiler. O dindar ve sade köylü, rüyasında kendisine gösterilen yeri bir bir kazarak kutsal emaneti, üzerinde Kurtarıcımızın aziz kanının kurumuş izleri bulunan o kıymetli Kutsal Mızrak'ı toprağın altından çıkardı. Hristiyanlar bu ulu mucizeyi gördüklerinde kilisenin içinde sevinç gözyaşları sel gibi aktı; dizlerinin üzerine kapanarak ulu Tanrı'ya şükrettiler. Bu kutsal işaret, seksen sekiz gündür süren amansız kuşatmanın, açlığın ve vebanın getirdiği tüm umutsuzluğu bir anda yok etti; şövalyeler eski cesaretlerine ve güçlerine yeniden kavuşarak, dışarıdaki ulu Kerboğa ordusuna karşı koymak ve inançları adına savaş meydanına çıkmak üzere sarsılmaz bir iradeyle bir araya geldiler.

Bu kutsal keşfin ardından, Hristiyan prensleri surların dışındaki ulu tehlikeyi tamamen ortadan kaldırmak üzere ulu bir meclis topladılar; aralarında yapılan dindar istişareler sonucunda, açlıktan şehir içinde ölmektense dışarı çıkıp ulu Türk ordusuyla savaşmanın ve hak yolunda şerefle can vermenin daha hayırlı olacağına karar verdiler. Meclisin ittifakıyla, Keşiş Pierre (Pierre l'Hermite) ulu bir elçi olarak ulu Türk kumandanı Kerboğa'nın çadırına gönderildi. Pierre, Kerboğa'nın huzuruna çıktığında ulu bir metanetle ona hitaben, Hristiyanların teslim olmayacağını, ellerindeki Kutsal Mızrak ve Tanrı'nın inayetiyle yarın sabah meydana onunla savaşacaklarını bildirdi. Kerboğa, karşısındaki bu zayıflamış ve aç hacıların kibrine ulu bir kahkahayla gülerek, onların tüm tehditlerini küçümsedi ve yarın sabah Hristiyan ordusunu tamamen kılıçtan geçireceğini söyleyerek Pierre'i sarayından kovdu. Pierre ordugaha geri dönüp düşmanın bu kibirli cevabını bildirdiğinde, Hristiyan şövalyeleri ulu bir öfke ve cesaretle silahlarına sarıldılar, sabaha kadar dualar ederek muharebe için hazırlandılar.

Ertesi sabah erkenden, dindar Hristiyan ordusu ulu bir düzenle Antakya kapılarından dışarı süzüldü; ordunun önünde, ulu Puy Piskoposu elinde Kutsal Mızrak'ı taşıyarak yürüyordu. Prensler ordularını on iki ulu tabura ayırdılar; ilk taburun başında Fransa Kralı'nın kardeşi Hugues, ikincisinde Flandres Kontu, üçüncüsünde Normandiya

Dükü ve dördüncüsünde ise elinde ulu sancağıyla pek yiğit Lorraine Dükü Godefroy bulunuyordu; diğer kollarda ise ulu baronlar, Toulouse Piskoposu'nun ulu cemaati yerlerini almıştı. Şehir kapıları açıldığında, dışarıda bekleyen ulu Kerboğa ordusu Hristiyanların bu heybetli ve dindar yürüyüşü karşısında ulu bir şaşkınlık ve korkuya kapıldı; zira kehanette söylenen o ulu ordunun üzerlerine geldiğini çok iyi anladılar. İki ordu Antakya önündeki ulu ovada karşı karşıya geldiğinde, tarihin en çetin ve kanlı muharebelerinden biri başladı. Türk okçuları Hristiyanların üzerine ulu bir ok yağmuru yağdırdılar, Soliman (Kılıç Arslan) kendi ulu atlı askerleriyle fırtına gibi Hristiyanların üzerine atıldı; ancak dindar şövalyeler Kutsal Mızrak'ın verdiği ulu güçle yerlerinden bir parmak bile kıpırdamadılar. Pek yiğit Dük Godefroy mızrağını doğrultarak düşman saflarının ortasına daldı, kardeşleri Baudouin ve Eustache da onun hemen yanındaydı; dük kılıcıyla öyle ulu darbeler vurdular ki önlerine çıkan tüm pagan savaşçıları yere serdiler. Savaş meydanında ulu bir toz bulutu yükseldi, mızraklar kırıldı ve kalkanlar parçalandı; Bohemond ve Tancred kendi taburlarıyla düşmanı kanatlardan sıkıştırarak ulu bir kırım başlattılar. O sırada, gökyüzünden beyaz atlar üzerinde parıldayan zırhlarıyla kutsal meleklerin ve azizlerin Hristiyan ordusuna yardım etmek üzere aşağı indiği görüldü; bu ilahi mucizeyi fark eden ulu Kerboğa ve Soliman'ın askerleri ulu bir dehşete kapılarak arkalarına bakmadan kaçmaya başladılar.

Ulu Kerboğa, ordusunun tamamen bozguna uğradığını ve Hristiyanların ulu zaferini görünce çaresiz kalarak birkaç sadık askeriyle birlikte dağlara doğru kaçtı; ulu Türk ordusu arkalarında binlerce ölü, ulu ganimetler, zengin altın ve gümüş kaplar, çadırlar bırakarak tamamen helak oldu. Hristiyan ordusu bu ulu zaferden sonra düşman ordugahına girdi ve orada ulu hazineler, tonlarca erzak ele geçirerek aylardır çektikleri tüm darlık ile sefalet son verdiler; halk büyük bir neşeyle Tanrı'ya şükran duaları sundu. Bu ulu ve mucizevi zafer Temmuz ayının sekizinci gününde kazanıldı, Antakya şehri ve ulu iç kalesi (donjon) tamamen Hristiyanların eline geçti; pagan sancağı surlardan indirilerek yerine ulu haç sancağı dikildi ve böylece dindar Hristiyan prensleri, ulu dük Godefroy'un lütfu ve rehberliğiyle kutsal Kudüs yolundaki en büyük engeli aşarak ulu bir şanla parıldadılar.

BÖLÜM L

Hristiyan prenslerinin düşmanları üzerinde nasıl ulu bir zafer kazandıklarını, ardından ulu haç seferini tamamlamak üzere İstanbul İmparatoru'na nasıl elçiler gönderdiklerini ve ulu Bohemond'un (Bonamond) Antakya hükümdarı olarak nasıl seçildiğini anlatır.

Pek yiğit Hristiyan prensleri, ulu Kutsal Mızrak'ın inayetiyle Kerboğa ordusuna karşı ulu bir zafer kazanıp tüm düşmanlarını darmadağın ettikten sonra, alçakgönüllülükle diz çöktüler ve kendilerine bu kutlu lütfu, şerefli yolu bahşeden egemen Efendimiz Tanrı'ya sonsuz şükran ve övgüler sundular. Bu sırada, şehrin ulu iç kalesinde (donjon) saklanmakta olan Türk askerleri ve pagan muhafızlar, Kerboğa'nın ovada tamamen helak olduğunu kendi gözleriyle görünce tüm umutlarını kaybettiler. Canlarının bağışlanması ve esir olarak kabul edilmeleri şartıyla kalenin anahtarlarını Hristiyan baronlarına barışçıl bir şekilde teslim ettiler; dükün emriyle hepsi

merhametle kabul edildi ve böylece Antakya'nın tamamı, iç kalesiyle birlikte tüm Hristiyan prenslerinin ve ulu şövalyelerin mutlak idaresine, buyruğuna geçmiş oldu. Kazanılan bu ulu zaferin ardından, kutsal şehrin nizamını kurmak ve ulu cemaatin geleceğini planlamak üzere kalede ulu bir meclis toplandı. Bu konsilde, duklerin, kontların ve tüm baronların ittifakıyla, Tarento Prensi asil Bohemond, Antakya şehrinin meşru senyörü, hükümdarı ve valisi olarak seçildi ve atandı; zira kendisi kuşatma boyunca ulu bir sadakat göstermiş ve o dindar Hristiyan köle vasıtasıyla şehrin kapılarının açılmasında başrolü oynamıştı. Bohemond bu ulu görevi kabul ederek şehirde asil bir nizam kurmaya girişti; kiliseleri yeniden inşa ettirdi, ulu piskoposları, rahipleri dindar hizmetlerini sürdürmeleri için kutsal makamlarına yerleştirdi ve çevre kasabaları da Hristiyan inancına bağlayarak ulu Tanrı'nın adını her yerde yüceltti.

Bu asil işler tamamlandığında, meclisteki ulu baronlar bir araya gelerek, ulu kutsal yolculuğun nihai amacı olan kutsal Kudüs şehrine doğru yürüyüşe geçmeden önce, İstanbul İmparatoru'na ulu bir elçilik heyeti gönderilmesine karar verdiler; amaç, imparatora verdikleri sözleri hatırlatmak ve Antakya'nın fethiyle açılan bu kutsal yolda kendilerine vaat ettiği askeri güç, erzak ve mühimmat desteğini ulu lütfu adına acilen ulaştırmasını talep etmektir. Bu ulu ve tehlikeli vazife için Fransa Kralı'nın kardeşi asil Hugues ve Hainaut Kontu Baudouin görevlendirildi. İki soylu prens, meclisin mektuplarını ve dukün selamını yanlarına alarak, küçük ama son derece yiğit bir muhafız bölüğüyle birlikte İstanbul'a doğru yola çıktılar. Ancak yolları üzerinde ilerlerken, ulu Kerboğa bozgunundan geriye kalan ve dağlarda pusuya yatmış olan barbar Türk müfrezelerinin ansızın ulu bir saldırısına uğradılar.

Hain kafirler, Hristiyan elçilerinin yaklaştığını haber alır almaz bir vadi içinde önlerini kestiler ve üzerlerine ulu bir ok yağmuru yağdırarak gaddarca saldırdılar. Haince kurulan bu pusuda Hainaut Kontu Baudouin ve yanındaki pek çok dindar şövalye kahramanca dövüşerek şehit oldular, bedenleri ulu toprağa düştü. Ancak Fransa Kralı'nın kardeşi Hugues, Tanrı'nın inayetiyle bu ulu tehlikeden kurtulmayı başardı; atını sürerek düşman çemberini yardı ve ulu bir gayretle İstanbul şehrine ulaştı. İmparatorun huzuruna çıkarak ona dukün mektuplarını sundu ve Antakya önünde kazanılan o ulu mucizevi zaferi, Kerboğa'nın helak oluşunu bir bir anlattı. Fakat adı geçen imparator, Hristiyan prenslerinin kazandığı bu ulu şandan ve güçten içten içe büyük bir kıskançlık ve korku duyduğu için, elçinin taleplerine karşı ulu bir soğukluk gösterdi; vaat ettiği ulu orduyu göndermekten tamamen vazgeçti ve elçi Hugues'un Fransa'ya geri dönmesine izin vererek Hristiyan ordusunu Doğu topraklarında yapayalnız bıraktı. Bu durum tüm Hristiyan baronları tarafından ulu bir şekilde kınandı ve imparatorun bu hainliği hafızalara kazındı.

Bu sırada Antakya içinde kalan Hristiyan ordusunda yeniden ulu bir keder ve salgın hastalık baş gösterdi; zira yaz sıcağı ve aylarca süren kıtlığın getirdiği zayıflık yüzünden ulu bir veba yayıldı, pek çok soylu insan, zengin baron ve dindar Puy Piskoposu bu salgında vefat ettiler, halk sokaklarda feryat ederek ağladı. Şövalyeler bu ulu kayıplar karşısında derin bir mateme büründüler, ancak pek yiğit Lorraine Dükü Godefroy ve asil şövalye Henry d'Aique ordunun başında durarak her birine ulu bir metanet aşıladılar; dukün emriyle şövalyeler kendilerini tazelemek ve erzak

toplamak üzere çevre kasabalara, Tortose, La Liche, Gibel ve Valenie gibi ulu şehirlere seferler düzenleyerek buraları Hristiyan inancına bağladılar. Bu sırada dükün kardeşi Baudouin, Urfa'daki güçlü kalesinde hüküm sürerken Halep Hakimi asil Rodain ile çetin bir mücadeleye girişti; Rodain ulu bir orduyla dükün topraklarına saldırmak istiyordu, ancak ulu Baudouin ordusuyla birlikte onun üzerine yürüyerek kafirleri ulu bir bozguna uğrattı ve sınırlarını tamamen emniyete aldı.

BÖLÜM LI

Kerboğa'nın Hristiyan baronları tarafından bozguna uğratılmasından sonra, ulu cemaatin ve fetih arzusundaki asil prenslerin kutsal Kudüs şehrine doğru nasıl nihai bir yürüyüş başlattıklarını ve yol üzerindeki ulu şehirleri nasıl fethettiklerini anlatır.

Antakya içindeki salgının yatışması ve şövalyelerin yeniden güç toplanmasıyla birlikte, bin doksan dokuz yılının Kasım ayının birinci gününde, ulu Hristiyan prensleri ve dindar baronlar kutsal Kudüs şehrini fethedecekleri o nihai ve aziz seyahati başlatmak üzere ulu bir kararlılıkla mecliste toplandılar. Ve bu dindar konsilde, Toulouse Kontu, Normandiya Dükü, Flandres Kontu, Tancred ve ulu Lorraine Dükü Godefroy, yanlarındaki yaklaşık kırk bin kişilik ulu ve iyi donanımlı orduyla birlikte Antakya kapılarından ulu bir düzenle dışarı çıktılar; ordunun önünde dindar rahipler ilahiler söylüyor, haç sancağı en önde dalgalanıyordu. Yolları üzerinde ilerlerken, ulu Tanrı'nın lütfu ve inayetiyle her şey yolunda gitti ve Hristiyan ordusu kutsal toprakların kalbine doğru ulu bir hızla ilerledi.

Kutsal yürüyüş sırasında, yol üzerindeki Cefaree (Kayserya), Harpant, Camelle ve diğer pek çok zengin pagan şehri ile kasabası, ulu dükün ordusunun heybetini ve Antakya önündeki ulu zaferin şanını duyduklarından, Hristiyanlara karşı koyamayacaklarını çok iyi anlayarak şehrin anahtarlarını barışçıl bir şekilde teslim ettiler ve ulu dük Godefroy'a bol miktarda yiyecek, altın ve gümüş paralar sunarak canlarının bağışlanmasını dilediler; bilge dük de onların bu bağlılığını kabul ederek şehirlere zarar verilmesini kesinlikle yasakladı. Bu dindar ilerleyiş sırasında, ulu cemaat içindeki dindar rahiplerden biri, ulu Tanrı'nın kendisine Kutsal Mızrak'ın mucizesini doğrulayan yeni vizyonlar gösterdiğini beyan etti; bu durum ordunun imanını ve cesaretini ulu bir şekilde artırdı, şövalyeler kutsal şehre ulaşmak için ulu bir aşkla yanıp tutuştular.

Ordularıyla birlikte ilerleyerek Rames (Remle) şehrinin surlarına dayandıklarında, şehir halkının ulu bir korkuyla kalelerini terk edip kaçtığını gördüler; dük Godefroy ve ulu baronlar Remle şehrine barış içinde girdiler ve burayı Hristiyan inancının Doğu'daki ulu bir kalesi olarak ilan ederek, burada Aziz Georgios adına ulu bir piskoposluk makamı kurdular ve başına asil Robert de Normandie'yi getirdiler. Remle'de yapılan ulu konsilin ardından, asil Tancred yanına yüz atlı şövalye alarak kutsal Beytullahim (Bethleem) şehrine doğru ulu bir hızla ilerledi. Beytullahim sakinleri olan dindar Hristiyanlar, kurtarıcılarının sancağını taşıyan bu yiğit şövalyelerin yaklaştığını görünce kilisenin çanlarını sevinçle çaldılar, ellerinde zeytin dallarıyla sokaklara dökülerek Tancred'i ve adamlarını ulu gözyaşları içinde, ilahilerle

karşıladılar; İsa Mesih'in doğduğu o kutsal mağaranın önünde dindar şükran duaları sunuldu.

Ve nihayet, bin doksan dokuz yılının Haziran ayının yedinci gününde, sabahın erken saatlerinde sislerin dağılmasıyla birlikte, ulu Hristiyan ordusu ve dindar hacılar önlerindeki tepeden o ulu, aziz ve şerefli kutsal Kudüs şehrinin surlarını, Davut Kulesi'nin kulelerini kendi gözleriyle gördüler. O anda tüm ordugahta tarifi imkansız ulu bir coşku ve huşu dalgası koptu; ulu dük Godefroy, kardeşleri Baudouin ve Eustache, tüm prensler, şövalyeler ve yalınayak yürüyen binlerce zavallı hacı dizlerinin üzerine kapanarak ulu toprağı öptüler, hıçkıra hıçkıra ağlayarak ulu Tanrı'nın adını haykırdılar; zira üç yıldır çektikleri tüm darlık, açlık, salgın hastalıklar ve çetin savaşların ardından kurtarıcımızın o kutsal mezarının bulunduğu topraklara ulaşmışlardı. Prensler vakit kaybetmeden ordularını düzene sokarak Kudüs surlarının etrafında ulu bir kuşatma başlattılar; her bir baron kendi taburuyla surların bir yanını tuttu ve ulu sancağını dikerek kutsal fethi gerçekleştirmek üzere dindar bir inançla ulu muharebe düzenine geçtiler.

BÖLÜM LII

Pek yiğit ve soylu Dük Bouillonlu Godefroy'un, diğer prensler ve dindar Hristiyanlarla birlikte kutsal Kudüs şehri önünde nasıl kuşatma kurduğunu, bu kuşatma sırasında pek çok mucizenin nasıl gerçekleştiğini ve ulu saldırıların ardından Hristiyanların şehri nasıl fethettiğini anlatır.

Bin doksan dokuz yılının Haziran ayının on dokuzuncu gününde, Kurtarıcımız ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in tecessüdünün yılında, soylu Hristiyanlar kutsal Kudüs şehri kuşatmak üzere çadırlarını ve pavyonlarını kurmaya başladılar; orada kadınlar ve çocuklar hariç yaklaşık kırk bin insan toplanmıştı ki bunların arasında sadece beş yüz kadar atlı şövalye bulunuyordu, geri kalanı ise piyadeler ve seyahat boyunca ulu darlıklar çekmiş zavallı hacılardı. Ancak onlar her türlü muharebeye karşı son derece güçlü ve cesurdular, her biri asil şövalyelik ruhuyla kuşanmıştı. Ve dindar Hristiyanlar ordularını ulu bir düzenle surların etrafına yerleştirdikten sonra, kuşatmanın ilk dört günü boyunca ulu saldırılar düzenlemek üzere büyük hazırlıklara giriştiler. Şehre ulu mızraklar ve oklarla ilk hücum yapıldığında, düşman muhafızları surlardan ulu kayalar ve ateşler fırlatarak Hristiyanları geri püskürtmeye çalıştılar, öyle ki meydanda pek çok kişi yaralandı ve katledildi. Ancak dindar şövalyeler ulu bir cesaretle merdivenlerini surlara dayayarak yukarı tırmanmaktan asla geri durmadılar ve ilk saldırıda şehrin ulu bir kısmını sarsmayı başardılar.

Ancak bu çetin mücadelenin ardından şövalyeler ve binekleri ulu bir susuzluk ve hararet altında kaldıklarından, dinlenmek ve kendilerini tazelemek üzere çadırlarına çekildiler. O günlerde, şehrin yakınındaki tüm su kaynakları ve kuyular içerideki Türkler tarafından zehirlenmiş veya kapatılmış olduğundan Hristiyan ordusunda ulu bir su darlığı baş gösterdi; zavallı hacılar ve büyük şövalyeler susuzluktan bitap düştüler, erzak tükendi ve bu durum ordugahta büyük bir sefaletle yol açtı. Baronlar bu amansız darlığı çözmek üzere acilen bir meclis topladılar ve ordugaha yaklaşık yedi mil mesafede bulunan ulu bir ormanın varlığını haber alarak, orada büyük kuşatma kuleleri (beffrois), mancınıklar inşa etmek üzere kereste toplamaya karar

verdiler. Derhal ulu bir işçi ve asker bölüğü o ormana gönderildi; onlar büyük bir gayretle ağaçları keserek kalaslar hazırladılar ve bunları ulu bir hızla ordugaha taşıdılar, öyle ki ertesi sabah dükün çadırının önünde iki devasa kuşatma kulesi yükselmeye başladı.

Bu ulu hazırlıklar sürerken, Cenova (Genois) limanından gelen asil bir Hristiyan donanmasının Yafa limanına ulaştığı ve Hristiyan ordusuna yardım etmek üzere bol miktarda yiyecek, usta marangozlar ve demir araç gereçler getirdiği haberleri geldi; bu müjde ordugahta ulu bir neşeyle karşılandı. Dük Godefroy derhal bu asil insanları korumak ve getirdikleri mühimmatı emniyetle kaleye ulaştırmak üzere otuz atlı şövalye ve elli piyadeden oluşan bir koruma bölüğü görevlendirdi; bölüğün başına da asil şövalye Rogier ve bilge Guillaume Sabran getirildi. Bu asil bölük yolda ilerlerken, ulu bir dağ geçidinde ansızın beş yüz kadar atlı Türk askerinin pususuna maruz kaldı. Kafirler ulu bir gürültüyle Hristiyanların üzerine atıldılar; ancak Rogier ve adamları ulu bir cesaretle kılıçlarını çekerek düşmana karşı koydular, öyle ki orada çok çetin ve kanlı bir muharebe gerçekleşti. Türk askerleri Hristiyanları tamamen çember içine alarak yok etmek istediler, fakat dindar şövalyeler inançları adına canlarını feda etmeye hazır bir şekilde savaştılar; nihayetinde arkadan gelen diğer ulu Hristiyan taburlarının da yetişmesiyle düşman ulu bir bozguna uğratılarak tamamen darmadağın edildi ve ulu Cenova mühimmatı emniyetle dükün sarayına ulaştırıldı.

Bu ulu zaferin ardından, dindar baronlar ve tüm ulu cemaat, kutsal şehre girmeden önce günahlarından arınmak ve ulu Tanrı'nın lütfunu dilemek üzere, hep birlikte yalınayak ve ağlayarak Zeytin Dağı'na (Mont d'Olivet) doğru ulu bir hac yürüyüşü başlattılar; orada dualar edildi, kutsal litürjiler okundu. Pek yiğit Dük Godefroy ordusunun önünde yürüyerek her birine ulu bir iman aşıladı ve onlara hitaben, "Çok sevgili kardeşlerim, inancımız ve kurtarıcımızın kutsal mezarı için canımızı feda etmekten asla çekinmeyelim; zira Tanrı bize bu şerefli zaferi çok yakında ihsan edecektir," diyerek ulu bir vaaz verdi. Yürüyüşün ardından şövalyeler ulu bir arzuyla zırhlarını kuşandılar ve 15 Temmuz Cuma günü, sabahın erken saatlerinde o ulu ve nihai büyük saldırıyı başlatmak üzere kuşatma kulelerini surlara doğru yürütmeye başladılar.

Muharebe başladığında, surların arkasındaki Türkler ulu bir korkuyla oklarını ve ok mekanizmalarını çalıştırmaya başladılar, Hristiyan kulelerinin üzerine ulu ateşler, kızgın yağlar dökerek onları yakmak istediler; içerideki kafir büyücüler ve iki yaşlı cadı, surların üzerine çıkarak Hristiyan kulelerini büyülemek ve onları durdurmak amacıyla ulu tılsımlar yapmaya giriştiler. Ancak o anda gökten fırlatılan ulu bir mancınık taşı bu kötü kadınların üzerine düştü ve onları orada tamamen helak etti; bu ilahi mucizeyi gören Hristiyanlar ulu bir cesaretle haykırarak kuleleri surlara dayadılar. Dük Godefroy kendi kulesinin üzerinden düşman surlarına doğru ulu bir köprü uzattı ve elinde parıldayan asil kılıcıyla surların üzerine ilk ayak basan şövalye oldu; onun hemen arkasından asil kardeşleri Baudouin ve Eustache, yanlarındaki yiğit şövalyelerle birlikte fırtına gibi surların üzerine daldılar.

Şövalyeler ulu bir güçle kılıçlarını savurarak surlardaki tüm kafir muhafızları teker teker yere serdiler, kapıları kırarak ulu ordunun içeri girmesini sağladılar; Toulouse

Kontu ve adamları da şehrin diğer yakasından surları aşarak içeri girdiler. Hristiyan ordusu ulu bir sel gibi sokaklara daldığında, kutsal şehir içinde ulu bir kırım ve büyük bir temizlik başladı; tüm kafir askerleri ve Türk muhafızları katledilerek kutsal topraklar temizlendi. Şehrin ulu valisi ve kalan Türk askerleri ulu Davut Kulesi'ne (Tour de David) sığınarak kapıları kapattılar; ancak asil dük Godefroy'un ulu gücü karşısında çaresiz kalarak sonunda tamamen teslim oldular. Ve böylece, bin doksan dokuz yılının Temmuz ayının on beşinci gününde, öğle vaktinde kutsal Kudüs şehri ulu bir zaferle fethedildi; ulu Tanrı'nın sancağı Davut Kulesi'nde şerefle dalgalandırıldı ve ulu dük Godefroy, kardeşleri ve tüm dindar Hristiyanlar büyük bir neşeyle kurtarıcımızın o kutsal mezarının önünde diz çökerek şükran duaları sundular, nitekim inancın ulu şanı Doğu topraklarında ebediyen parıldadı.

BÖLÜM LIII.

Kutsal Kudüs şehri fethedildikten sonra Türklerin iç kaleyi nasıl teslim ettiklerini, rehinelerin nasıl iade edildiğini ve pek yiğit Godefroy'un Tanrı'nın emrettiği şekilde nasıl Kudüs Kralı olarak seçildiğini anlatır.

Kutsal Kudüs şehri fethedildikten sonra dindar prensler ve Hristiyan baronları, sonraki adımları belirlemek üzere bir araya gelip büyük bir meclis topladılar. Ve diğer pek çok idari önlemin yanı sıra, kapılara güçlü muhafızlar yerleştirilmesini ve surların üzerinde sürekli bir gözetim kurulmasını buyurdular; zira şehir fethedilmiş olmasına rağmen çevre bölgeler hala tamamen Türklerin kontrolündeydi ve şehir içinde mutlak bir emniyet sağlanması gerekiyordu. Bu esnada, şehrin ulu iç kalesi olan Davut Kulesi'ne sığınmış olan ve orada direnç gösteren pek çok Türk askeri ile pagan muhafız, kurtuluş ümitlerinin kalmadığını anlayarak teslim olmaya karar verdiler. Canlarının bağışlanması ve esir olarak kabul edilmeleri şartıyla kaleyi baronlara barışçıl bir şekilde teslim ettiler, dükün emriyle hepsi merhametle kabul edildi ve iç kale tamamen Hristiyanların mülkiyetine geçti. Bu idari ve askeri işlerin tamamlanmasının ardından, tüm dükler, kontlar, şövalyeler ve ulu baronlar büyük bir dindarlıkla Kutsal Mezar Kilisesi'ne (Eglise du Saint Sépulcre) gittiler; amaçları kendilerine bu şanlı zaferi bahşeden egemen Efendimiz İsa Mesih'in huzurunda diz çökerek şükran duaları sunmak ve Tanrı'nın adını ulu bir neşeyle yüceltmektir. Rahipler en güzel ilahilerini söyleyerek kutsal mekanda borazanlar çaldılar, tüm Hristiyan halkı dindarlık içinde gözyaşları dökerek ve göğüslerine vurarak işledikleri günahlardan ötürü tövbe ettiler, zira onlar paganların elinden kurtulmuş ve kutsal topraklara kavuşmuşlardı. Bu kutsal ziyaretin ardından, dindar cemaat arasında Antakya kuşatması sırasında vefat etmiş olan ulu Puy Piskoposu'nun aziz hatırası bir kez daha yâd edildi ve onun ruhu için dindar dualar edildi.

Bütün bu dindar vazifelerin tamamlanmasının ardından, katledilen Türk askerlerinin ve paganların bedenleri temizlenerek şehir dışındaki tarlalara gömüldü; bu temizliğin ardından meydanda ulu miktarda altın, gümüş, kıymetli taşlar ve ulu ganimetler bulundu ki bu mülkler Hristiyanlar arasında adil bir şekilde paylaştırıldı. Ancak her şeyden öte dindar prensler, ulu kiliselerin yeniden inşa edilmesi ve kutsal mekanda ilahi hizmetlerin kesintisiz sürdürülmesi için ulu bir gayret ve cömertlik gösterdiler. Ve bu kutsal şehrin fethinin üzerinden sekiz gün geçtikten sonra, bin doksan dokuz

yılının Temmuz ayının yirmi üçüncü gününde, dindar baronlar ve tüm ulu cemaat bir araya gelerek yeni krallığın hükümdarını seçmek üzere ulu bir seçim meclisi topladılar. Bu konsilde, düklerin ve halkın temsilcilerinin ittifakıyla, inancın ve adalet davasının sadık bir savunucusu olarak, tüm şövalyeler arasında en erdemli, en mütevazı ve en layık adam olan pek yiğit Bouillon Dükü Godefroy, kutsal Kudüs Krallığı'nın ilk hükümdarı ve kralı olarak seçildi. Tüm meclis onun adını haykırarak bu seçimi ulu bir sevinçle karşıladı ve onu Kutsal Mezar Kilisesi'ne kadar omuzlarında taşıyarak ulu bir törenle tahtına çıkardılar. Ancak pek yiğit Godefroy, Kurtarıcımız İsa Mesih'in bu topraklarda ulu çileler çektiğini ve başına bir dikenli taç takıldığını hatırlayarak, kendisinin fani bir insan olarak burada zengin altın ve kıymetli taşlarla bezenmiş bir krallık tacı giymeyi kesinlikle reddetti; "Tanrı'nın huzurunda bir kral olarak anılmak bana kafidir, ancak Kurtarıcımın tacının yanında altın bir taç taşımaktan hicap duyarım," diyerek sadece "Kutsal Mezar'ın Koruyucusu" unvanını kabul etti. Ve bu asil ve mütevazı duruş karşısında tüm Hristiyan dünyası ona ulu bir hayranlık ve hürmet besledi, nitekim krallık onun dindar adaleti altında ulu bir huzura kavuştu.

BÖLÜM LIII.

Mısır Halifesi'nin, kutsal Kudüs şehrinin Hristiyanlar tarafından fethedildiğini öğrendikten sonra ulu bir orduyu dükün üzerine nasıl gönderdiğini ve şövalyelerin Aşkelon'da (Askalon) kazandığı o ulu zaferi anlatır.

Kutsal Kudüs şehrinin Hristiyan prensleri tarafından fethedildiği ve pek yiğit Godefroy'un krallığın başına geçtiği haberleri Mısır Halifesi'ne ulaştığında, bu pagan hükümdar büyük bir öfke, keder ve intikam arzusuyla doldu; zira o Hristiyanların Doğu topraklarında bu kadar ulu bir şan kazanmasını ve krallığı ele geçirmesini asla kabul edemezdi. Derhal ulu amirali Obedas'ı (Afdal) yanına çağırarak ona ulu bir yetki verdi ve Mısır'ın, Babil'in, tüm Doğu topraklarının en güçlü ve en gaddar pagan askerlerinden oluşan yaklaşık yüz yirmi bin atlı ve piyadeden müteşekkil muazzam bir ordu toplamasını buyurdu; amacı Kudüs üzerine yürüyerek Hristiyanları tamamen kılıçtan geçirmek ve kutsal şehri geri almaktı. Obedas bu ulu emir doğrultusunda ordusunu düzene soktu ve ulu bir hazırlıkla Aşkelon yakınlarındaki ovaya kadar ilerledi, öyle ki ulu ordunun getirdiği gürültü ve toz bulutu tüm ülkeyi sarstı.

Pek yiğit Godefroy ve Kudüs'teki Hristiyan meclisi, bu devasa Mısır ordusunun yaklaştığı kesin haberlerini alır almaz derhal silahlarına sarıldılar. Dük Godefroy yanına kardeşi Eustache'ı, Normandiya Dükü'nü, Flandres Kontu'nu ve Tancred'i alarak, ellerinde kutsal sancaklarla birlikte yaklaşık yirmi bin kişilik ordusuyla Aşkelon ovasına doğru ulu bir hızla yola çıktı; zira düşmanın Kudüs surlarına dayanmasına fırsat vermeden onları ovada karşılamak istiyordu. İki ordu Aşkelon önünde karşı karşıya geldiğinde, tarihin en çetin ve ulu meydan savaşlarından biri başladı. Mısır atlıları Hristiyanların üzerine ulu bir dalga gibi saldırdılar; ancak dükün şövalyeleri Tanrı'nın inayetiyle ve ulu imanlarıyla yerlerinden bir adım bile geri atmadılar. Yiğit Godefroy kılıcıyla öyle ulu darbeler vurdular ki önüne çıkan Mısır amirallerini ve ulu pagan savaşçılarını teker teker yere serdi, düşman saflarını ortadan ikiye yarı. Muharebenin en çetin anında Hristiyanlar ulu bir cesaretle düşmanı kanatlardan

sıkıştırarak ulu bir kırım başlattılar ve Mısır ordusunu arkalarında binlerce ölü, ulu ganimetler, zengin altın hazineleri bırakarak tamamen bozguna uğrattılar; ulu Obedas çareyi kaçmakta buldu ve böylece Hristiyan ordusu ulu bir zafer kazanarak ulu bir şanla Kudüs'e geri döndü.

BÖLÜM LV.

Kral Godefroy'un, Aşkelon zaferinin ardından Artar (Arsur) şehrini ve çevre bölgeleri nasıl fethettiğini ve dükalığı başarıyla nasıl yönettiğini anlatır.

Aşkelon önündeki o ulu ve mucizevi zaferin ardından, pek yiğit Godefroy kutsal Kudüs şehrindeki hükümdarlığını sarsılmaz bir güçle pekiştirdi; tüm pagan kralları ve Doğu sultanları onun bu ulu askeri dehası karşısında büyük bir korkuya kapılarak ona elçiler gönderdiler ve barış antlaşmaları imzalamak istediler. Dük Godefroy, krallığın sınırlarını tamamen emniyete almak ve Hristiyan halkın emniyetle yaşamasını sağlamak amacıyla Artar (Arsur) şehrine doğru yeni bir sefer düzenledi; zira bu şehir sakinleri Hristiyan hacılarına karşı ulu eziyetler ediyorlardı. Dük ordusuyla birlikte Arsur surlarına dayandığında, şehir halkı dükün gazabından korkarak hemen teslim oldular ve ona ulu miktarda altın, gümüş paralar, lezzetli yiyecekler ve hediyeler sunarak canlarının bağışlanmasını dilediler; bilge Godefroy da onların bu bağlılığını kabul ederek şehri krallığına bağladı ve buralarda barışı ikame etti. Samiriye ve Celile topraklarındaki diğer pek çok ulu kasaba da dükün adaleti karşısında boyun eğerek ona vergi ödemeyi kabul ettiler, nitekim krallığın şanı her yere yayıldı.

BÖLÜM LVI.

Pek yiğit Kral Godefroy'un, Antakya hükümdarı asil Bohemond'un Türkler tarafından esir düştüğünü öğrendikten sonra onu kurtarmak üzere nasıl ulu bir sefer düzenlediğini anlatır.

Kral Godefroy krallığı başarıyla yönettiği bu dönemde, Antakya hükümdarı asil Bohemond'un Malatya (Meletanie) yakınlarında ulu bir Türk kumandanı olan Danishment (Danimas) tarafından haince bir pusuya düşürülerek esir alındığı ve zincirlere vurularak uzak bir kaleye kapatıldığı haberini aldı; bu acı haber tüm Hristiyan dünyasında ulu bir üzüntü ve keder yarattı. Dük Godefroy, asil Bohemond'un kutsal sefer boyunca gösterdiği sadakati ve yiğitliği hatırlayarak derhal ordusunu topladı ve kardeşleri Baudouin ile Eustache'ı da yanına alarak Fırat nehrinin ötesindeki o sarp topraklara doğru ulu bir kurtarma seferi başlattı. Hristiyan ordusu ulu bir hızla ilerleyerek Danishment'in kalelerine saldırdı, yolları üzerindeki Türk müfrezelerini bozguna uğrattı; dükün bu ulu gücü karşısında dehşete düşen Türk kumandanı, Bohemond'u serbest bırakmak ve Hristiyanlarla barış imzalamak zorunda kaldı, öyle ki asil Bohemond özgürlüğüne kavuşarak ulu dük Godefroy'a sonsuz teşekkürlerini sundu ve Antakya'daki tahtına ulu bir şerefle geri döndü.

BÖLÜM LVII.

Pek yiğit ve ulu Kudüs Kralı Bouillonlu Godefroy'un, amansız bir hastalığın ardından nasıl vefat ettiğini ve cenazesinin kutsal topraklara nasıl ulu bir törenle defnedildiğini anlatır.

Pek yiğit ve ulu Kudüs Kralı Godefroy, krallığı büyük bir adalet, dindarlık ve barış içinde yönettikten, ulu kiliseleri yeniden inşa edip tebaasını her türlü tehlikeden koruduktan sonra, amansız ve ağır bir hastalığa yakalanarak yatağa düştü. Yaşının ilerlemesi ve kutsal sefer boyunca maruz kaldığı çetin savaşların, yaraların getirdiği zayıflık yüzünden durumunun her geçen gün daha da ağırlaştığını gören dindar kral, ömrünün sonuna yaklaştığını anladı. Huzuruna tüm baronları, şövalyeleri, piskoposları ve kardeşleri Baudouin ile Eustache'ı çağırarak onlara veda etti; krallığı ve kutsal toprakları kardeşi Urfa dükü Baudouin'e emanet ettiğini, onun bu ulu davayı başarıyla sürdüreceğine inancının tam olduğunu bildirdi ve onlardan Hristiyan inancına her zaman sadık kalmalarını rica etti.

Kral Godefroy, tüm dini vecibelerini yerine getirip piskoposun elinden kutsal ekmeği aldıktan sonra, bin yüz yılının Temmuz ayının ilk Pazar gününde ulu ruhunu teslim ederek huzur içinde vefat etti. Bu acı haber Kudüs şehrinde ve tüm Hristiyan dünyasında ulu bir matem, feryat ve derin bir keder dalgasına yol açtı; zira ordunun o ulu sancağı, Hristiyanlığın en büyük koruyucusu artık aralarından ayrılmıştı. Dindar kralın cenazesi, tüm halkın, şövalyelerin ve ağlayan binlerce hacının katıldığı ulu ve görkemli bir cenaze töreniyle, bizzat kendisinin arzuladığı kutsal Golgotha Dağı'na (Mont de Caluaire), Kurtarıcımızın o aziz çilelerinin çekildiği yerin hemen yakınına ulu hürmetle defnedildi. Onun vefatının ardından, meclisteki ulu baronların ve şövalyelerin ittifakıyla, merhum kralın vasiyeti doğrultusunda krallık tacını ve tahtını devralması amacıyla Urfa'da bulunan kardeşi asil Baudouin'i çağırarak üzere derhal ulu haberciler görevlendirildi, nitekim krallığın bekası için asil soyun devam etmesi mutlak bir zorunluluktur.

BÖLÜM LVIII.

Kudüs şehrindeki baronlar ile şövalyelerin, Urfa hükümdarı Baudouin'e kardeşinin ölümünü bildirmek üzere nasıl elçiler gönderdiklerini ve Baudouin'in Kudüs'e gelirken kendisine saldıran pek çok Türkü nasıl bozguna uğrattığını anlatır.

Kutsal Kudüs şehrinde bulunan Hristiyan baronları ve şövalyeleri, ulu kralları Godefroy de Bouillon'un vefatının ardından derhal Urfa (Rohais) hükümdarı Baudouin'e elçiler göndererek ona kardeşinin ölümünü ve krallığı devralması gerektiğini bildirdiler. Bu kederli haberi alan Baudouin, ulu kardeşinin kaybından ötürü derin bir mateme büründü. Ancak Tanrı'nın iradesine boyun eğerek krallığı korumak üzere hemen hazırlıklara girişti. Yanına iki yüz seçkin atlı şövalye ve sekiz yüz piyade asker alarak Urfa topraklarından ayrıldı; yerine ülkeyi ve kaleyi muhafaza etmesi için kuzeni Baudouin de Bourg'u vekil bıraktı. Baudouin ve küçük ordusu Kudüs'e doğru yola çıktığında, onun bu kadar az sayıda insanla hareket ettiğini haber alan düşman Türkleri, yollarını kesmek ve onu tamamen yok etmek amacıyla pusu kurdular. Baudouin, Antakya'ya ulaşmış orada eşini ve hanımefendilerini bıraktıktan sonra deniz kıyısını takip ederek Trablus (Triple) sınırlarına kadar ilerledi;

buranın hükümdarı ona bol miktarda yiyecek, erzak ikram etti ve Şam amirali Dukak'ın (Duchats) onu gafil avlamak üzere ulu bir orduyla beklediğini bildirdi. Baudouin bu ulu tehlikeye rağmen yoluna devam etti ve "Köpek Nehri" (Fleuve du Chien) denilen, bir tarafı dik dağlar, diğer tarafı derin deniz olan o tehlikeli geçide ulaştı. Türkler geçidi kapatmışlardı; ancak Baudouin ve yiğit şövalyeleri ulu bir cesaretle düşmanın üzerine daldılar, çetin bir muharebenin ardından Türk ordusunu tamamen bozguna uğratarak geçidi açtılar ve yolları üzerindeki Beyrut, Sayda, Akka, Hayfa ve Kayserya gibi ulu şehirlerden barışçıl bir şekilde geçerek büyük bir şenlikle kutsal Kudüs şehrine ulaştılar; halk ve din adamları onu ulu bir neşeyle karşıladılar.

BÖLÜM LIX.

Urfa hükümdarı Baudouin'in, yiğit kardeşi Godefroy de Bouillon'un ardından nasıl kutsal Kudüs Kralı olarak taç giydiğini ve ülkeyi nasıl tam bir barış ile sükunete kavuşturduğunu anlatır.

Miladın bin yüzüncü yılında, Noel gününde, tüm ulu Hristiyan prenslerinin, piskoposlarının ve ulu baronların huzurunda, Urfa hükümdarı Baudouin, Kutsal Mezar Kilisesi'nde ulu bir törenle kutsal Kudüs Kralı olarak taç giydi. Tören ulu bir ihtişamla tamamlandı ve krallık onun güçlü adaleti altında tam bir sükunete kavuştu. Kral Baudouin, taç giyme töreninin ardından krallığın sınırlarını tahkim etmek ve düşman hareketlerini incelemek üzere casuslar görevlendirdi; kendisi gizlice Şeria (Iordan) nehrini geçerek pagan topraklarında ulu keşifler yaptı ve buralarda Hristiyan inancına karşı tehdit oluşturan ulu Türk topluluklarını darmadağın ederek ulu ganimetler, ulu mülkler ele geçirdi. Dönüş yolunda, dağlarda hamile kalmış ve doğum yapmak üzere olan **asil bir Türk hanımefendisine rastladı**; ulu kral, merhametiyle derhal atından indi, pelerinini kadının üzerine örterek ona yiyecek ve su verilmesini buyurdu, onu koruması için bir uşak görevlendirerek en yakın köye emniyetle ulaştırılmasını sağladı. **Kadının kocası olan ulu Türk amirali bu ulu merhameti öğrendiğinde gözyaşları içinde krala hayranlık duydu ve ona sadık kalacağına yemin etti; nitekim bu dindar hareket tüm ülkede ulu bir şanla yankılandı.**

BÖLÜM LX.

Bazı Fransa baronlarının ve şövalyelerinin kutsal Kudüs şehrine geri dönmek üzere nasıl yola çıktıklarını ve İstanbul üzerinden seyahat ettiklerini anlatır.

Kutsal şehrin fethedilmesinin ardından, Fransa topraklarından gelen bazı ulu baronlar, Poitiers Kontu, Aquitaine Dükü, Fransa Kralı'nın kardeşi Hugues ve diğer pek çok soylu insan, kutsal mekanları ziyaret etmek ve krallığa destek olmak üzere ulu bir haç seyahati başlattılar. Büyük ordularıyla birlikte kara yoluyla ilerleyerek İstanbul şehrine ulaştılar; ancak buralarda Bizans imparatorunun ve hain Tatin'in yeni oyunlarına, ulu tuzaklarına maruz kaldılar; nitekim ilerleyen sayfalarda bu çetin yolculuğun akıbeti daha geniş bir şekilde ilan edilecektir.

BÖLÜM LXI.

Kudüs Kralı Baudouin'in, Cenovalıların (Geneuois) ulu donanmasının yardımıyla Artar (Arsur) ve Kayserya (Cefaree) şehirlerini nasıl kuşatıp fethettiğini anlatır.

O günlerde, ulu Cenova limanından gelen büyük bir Hristiyan donanması Yafa limanına ulaştı. Kral Baudouin, bu ulu gücü fırsat bilerek derhal Arsur ve Kayserya şehirlerini kuşatmak üzere ordusunu harekete geçirdi. Şövalyeler Cenovalı gemicilerin de yardımıyla büyük kuşatma kuleleri inşa ettiler; surlar ulu mancınıklarla dövüldü ve çetin bir kuşatmanın ardından her iki ulu şehir de fethedilerek Hristiyan inancına bağlandı, buralarda ulu ganimetler ele geçirildi.

BÖLÜM LXII.

Mısır Halifesi'nin, Kral Baudouin'i tamamen yok etmek üzere nasıl büyük bir ordu gönderdiğini ve Yafa ile Remle (Rames) arasında yapılan o çetin muharebeyi anlatır.

Mısır Halifesi, Hristiyanların bu ulu fetihlerini öğrendikten sonra krallığı yerle bir etmek üzere amirali komutasında yaklaşık yirmi bin kişilik ulu bir orduyu Remle üzerine gönderdi. Kral Baudouin'in yanında ise sadece iki yüz altmış atlı şövalye ve dokuz yüz piyade asker kalmıştı. İki ordu Remle ile Yafa arasındaki ulu ovada karşı karşıya geldiğinde, tarihin en kanlı muharebelerinden biri başladı. Hristiyan şövalyeleri ulu bir cesaretle düşman saflarına daldılar; ancak Mısır ordusunun çokluğu karşısında Hristiyan piyadeleri ulu bir bozguna uğratarak geri çekildiler, pek çok soylu şövalye meydanda şehit düştü. Kral Baudouin Tanrı'nın adını anarak kılıcını savurdu ve düşman kumandanını bizzat katlederek Mısır ordusunu ulu bir bozguna uğrattı; kalan düşman askerleri Yafa surlarına doğru kaçtılar ve böylece ulu kral mucizevi bir zafer kazandı.

BÖLÜM LXIII.

Kral Baudouin'in, baronların ve Fransa'dan gelen ulu şövalyelerin yardımıyla krallığı Türklerin ulu tehlikesinden nasıl koruduğunu anlatır.

Kazanılan bu ulu zaferin ardından, Fransa'dan gelen ulu şövalyeler, Poitiers Dükü, Blois Kontu ve diğer ulu baronlar ordularıyla birlikte Kudüs'e ulaştılar; kral onları ulu bir hürmetle karşıladı ve hep birlikte Kutsal Mezar'ı ziyaret ederek şükran duaları sundular. Fransa baronları krallığın emniyeti için kralın sancağı altında toplanmaya yemin ettiler; böylece ulu Hristiyan ordusu yeniden güçlenerek Doğu topraklarında inancın ulu koruyucusu olarak dimdik durdu. Paskalya bayramının ardından, kutsal vazifelerini tamamlayan Poitiers Dükü ve Bourgogne Dükü, ülkelerine geri dönmek üzere Yafa limanından gemilere binerek ulu deniz yolculuğuna başladılar, nitekim ulu Tanrı'nın şanı her yerde ilan edilmiş oldu.

BÖLÜM LXIII.

Türklerin ulu bir kalabalıkla gelerek Kralı ve Hristiyanları nasıl çetin bir şekilde kuşattıklarını, onların Remle'ye (Rames) çekilmek zorunda kaldıklarını, Bourgogne Dükü'nün orada nasıl vefat ettiğini ve bir Türkün Kral Baudouin'in

hayatını nasıl kurtardığını, kralın daha sonra geri dönerek Türkleri nasıl tamamen bozguna uğratıp katlettiğini anlatır.

Fransa baronlarını taşıyan gemilerin ters rüzgarlar yüzünden Yafa (Iaffes) limanına geri dönmek zorunda kalmasının ardından, Aşkelon (Scalonne) tarafındaki Türklerin yeniden ulu bir güç topladıkları ve yaklaşık yirmi bin atlı askerle Remle ile Lidda (Lyde) arasındaki topraklara kadar ilerledikleri haberi geldi. Kral Baudouin bu ulu tehlikeyi haber alır almaz derhal adamlarını silahlandırdı ve düşmanı karşılamak üzere yola çıktı. Rüzgarın aziz lütfuyla Yafa limanına geri dönmüş olan ve yanlarında iki yüz atlı şövalyeden fazla askeri bulunmayan Bourgogne Dükü ile Blois Kontu da dükün ordusuna katıldılar. Kral Baudouin, arkadan gelecek diğer taburları hiç beklemeden ulu bir cesaretle Türk ordusunun tam ortasına daldı; orada iki taraf arasında öyle çetin ve merhametsiz bir muharebe gerçekleşti ki meydan adeta kan gölüne döndü. Hristiyan şövalyeleri ulu kılıçlarıyla düşmana ulu zararlar verdiler; ancak Türk askerlerinin ulu çokluğu ve amansız kuşatması karşısında Hristiyan safları çözülmeye başladı, ulu kayıplar verildi. Muharebenin sonuna doğru Hristiyanlar Remle şehrine çekilmek zorunda kaldılar; bu çetin çarpışmada Bourgogne Dükü ve pek çok soylu Hristiyan şövalyesi kahramanca dövüşerek şehit oldular, bu durum krallıkta ulu bir mateme yol açtı. Kral Baudouin ve savaştan kurtulan az sayıda şövalye Remle içinde ulu bir keder, acı ve kalplerinde ulu bir buruklukla saklanırken; vaktiyle kralın ormanda doğum yaparken karşılaştığı, peleriniyle üzerini örterek büyük bir nezaket ve merhamet gösterdiği o asil Türk hanımefendisinin kocası olan ulu Türk amirali, kralla olan minnet borcunu ödemek üzere gizlice hareket etti. Gece yarısı ulu bir gizlilikle Remle surlarının altına geldi, kralla seslenerek onunla gizlice konuşmak istediğini bildirdi ve Baudouin onun huzuruna çıktığında ona şunları söyledi: "Kral Baudouin, biliniz ki Türk ordusu yarın sabah erkenden bu şehri tamamen kuşatacak ve içerideki herkesi merhametsizce katledecektir; zira sizin burada çok az askerle kaldığınızı çok iyi biliyorlar. Eğer canınızı kurtarmak ve krallığınızı muhafaza etmek istiyorsanız, benim rehberliğimde bu gece gizlice buradan kaçmalısınız, zira bana ve karıma gösterdiğiniz o dindar merhametin karşılığını bu şekilde ödemek boynumun borcudur; size söz veriyorum ki sizi gizli yollardan ulu dağlara ulaştıracağım ve size hiçbir Türk muhafızı zarar veremeyecektir."

Kral Baudouin, bu asil amiralin sözleri karşısında Tanrı'nın bir mucizesine tanıklık ettiğini anlayarak teklifi kabul etti ve yanına hiçbir asker almadan, ulu ordusunu ve muhafızlarını şehirde bırakarak o Türk amiralinin rehberliğinde gece vakti gizlice Remle'den ayrıldı. Amirali onu gizli dağ yollarından geçirerek Yafa ve Kayserya (Cefaree) arasındaki emniyetli topraklara ulaştırdı; buralar Hristiyanların mülkiyetindeydi ve hacı gemileriyle gelen ulu şövalyeler buralarda bulunuyordu, öyle ki kral ulu bir selamete Yafa kalesine girmeyi başardı ve ulu Tanrı'ya şükretti. Ertesi sabah Türk ordusu ulu bir güçle Remle surlarına saldırdı ve şehre girerek içeride kalan tüm Hristiyanları, dükün muhafızlarını merhametsizce kılıçtan geçirdi, şehri tahrip etti; bu sırada Kudüs'te ve tüm ülkede Kral Baudouin'in öldürüldüğüne dair asılsız yalan haberler yayıldı, kiliselerde ulu feryatlar koptu ve Lidda Piskoposu ulu bir kederle yatağa düştü. Ancak Yafa'da bulunan Kral Baudouin, ulu donanmanın

gemicilerini, Kudüs'ten gelen ulu baronları, Tancred'i ve tüm sadık şövalyelerini sancağı altında toplayarak muazzam bir ordu kurdu; dindarlıkla haç sancağını açarak ulu bir azimle düşmanın üzerine yürüdü. Hristiyan ordusu Remle yakınlarındaki ovada Türklerin karşısına dikildiğinde, kralın hayatta olduğunu gören kafirler ulu bir dehşete kapıldılar. İki ordu arasında ulu mızrakların ve kılıçların büyük darbeleriyle başlayan muharebede, Hristiyan şövalyeleri ulu bir güçle düşman saflarını yerle bir ettiler, ulu Türk ordusunu tamamen bozguna uğratarak ulu bir kırım başlattılar ve kaçmaya çalışanların tamamını katlederek Remle'nin ve şehitlerin intikamını ulu bir şerefle aldılar; kral ulu ganimetler, ulu hazineler ele geçirerek büyük bir zaferle Yafa'ya geri döndü ve Tanrı'nın adı Doğu topraklarında yeniden yüceltilti.

BÖLÜM LXV.

Asil Tancred'in (Tangres) Antakya topraklarını ulu bir adaletle nasıl yönettiğini, amcası Bohemond'un (Bonamond) Türklerin esaretinden kurtulmasının ardından dükaliği ona nasıl devrettiğini ve asil şövalyelerin Halep Hakimi Rodan'a karşı kazandığı o ulu zaferi anlatır.

Kutsal seferin yiğit şövalyesi asil Tancred, amcası Bohemond'un Türklerin elinde esir bulunduğu o dört yıl boyunca, Antakya dükaliğini ve çevre bölgeleri büyük bir sadakat, ulu bir askeri başarı ve adaletle yönetti; dükaliğin sınırlarını genişleterek her yerde Hristiyan inancını pekiştirdi ve tebaasının ulu sevgisini kazandı. Nihayetinde asil Bohemond, ödenen ulu fidyeler ve Hristiyan şövalyelerinin ulu baskısı sayesinde Türklerin elinden özgürlüğüne kavuşarak büyük bir şerefle Antakya'daki tahtına geri döndü; yeğeni Tancred ona ulu bir hürmet göstererek dükaliği ve tüm mülkleri amcasına eksiksiz bir şekilde devretti, ardından kendisi Yafa limanında bulunan Kral Baudouin'in ordusuna katılmak üzere yola çıktı. Kral onu büyük bir sevinçle karşıladı ve ona krallığın yönetiminde ulu görevler verdi. Bu sırada, Antakya dükünün yokluğunu fırsat bilerek dükalık topraklarını istila etmek amacıyla büyük bir orduyla yola çıkmış olan Halep'in ulu ve güçlü pagan hükümdarı Rodan (Rıdvan), muazzam bir Türk asker kalabalığıyla Suriye sınırlarından içeri girdi. Antakya'da kalan Hristiyan şövalyeleri ve dindar baronlar bu ulu tehlikeyi haber alır almaz derhal savaş düzenine geçtiler; asil Bohemond'un ve dindar şövalyelerin komutasında, ulu bir disiplinle düşmanın karşısına çıktılar. İki ordu Artah (Artayfe) kalesinin önündeki ulu ovada karşı karşıya geldiğinde, tarihin en çetin ve amansız muharebelerinden biri başladı. Hristiyan şövalyeleri ulu bir imanla kılıçlarını savurdular ve ulu Rodan'ın ordusunu kısa sürede bozguna uğratarak kafirleri darmadağın ettiler; meydana binlerce Türk askeri katledildi, Hristiyanlar ulu atlar, zengin altın hazineleri ve ulu ganimetler ele geçirerek Antakya topraklarında tam bir emniyet sağladılar.

BÖLÜM LXVI.

Asil Bohemond'un, Antakya'ya geri dönen diğer Hristiyan prensleri Baudouin de Bourg ve Iofelin (Joscelin) ile birlikte Samosata (Caran) şehrini nasıl kuşattıklarını anlatır.

Antakya hükümdarı asil Bohemond, kazandığı ulu zaferlerin ardından dükaliğini emniyete aldıktan sonra, Urfa dükü Baudouin de Bourg ve ulu şövalye Joscelin de

Courtenay ile bir araya gelerek ulu bir ittifak kurdu; amaçları Fırat nehrinin ötesindeki o güçlü Samosata (Caran) şehrini kuşatmak ve burayı tamamen Hristiyan inancına bağlamaktı. Prensler ulu ordularını toplayarak Caran surlarının önüne geldiler; ancak içerideki Türk muhafızlar ulu bir direnç göstererek surları ulu bir güçle savundular. Kuşatma kuleleri ve ulu mancınıklar surları yerle bir etmek için gece gündüz çalıştırılırken, içerideki kafirler ulu bir çaresizlik içinde kalarak Doğu'nun diğer ulu pagan sultanlarından acilen yardım istediler; nitekim bu çetin kuşatmanın getireceği ulu savaşlar ve niza sahneleri ilerleyen sayfalarda ulu bir düzenle ilan edilecektir.

BÖLÜM LXVII

Mısır Halifesi'nin Kudüs Kralı Baudouin'e saldırmak üzere nasıl bir ordu gönderdiğini, ancak Türklerin kısa sürede iki kez bozguna uğratıldığını ve Saint-Omer Kontu olan bir şövalyenin dört bin Türkü nasıl yenilgiye uğrattığını anlatır.

O günlerde pek çok Türk, Mısır Halifesi'nin huzuruna çıkıp ona şöyle dediler: "Efendimiz, bilesiniz ki bu Hristiyanlar mirasımız olan öz topraklarımızı elimizden aldılar, yakınlarımızı katledip ölüme mahkûm ettiler ve mallarımızı defalarca kez gasp ettiler; bu durum bize son derece ağır ve kederli gelmektedir." Nitekim şimdi öğrendiğimize göre, düşmanın ölüm ve hastalıklar yüzünden ulu bir şekilde zayıfladığını ve pek çoğunun ülkelerine geri döndüğünü, bu yüzden Hristiyanların artık çok az sayıda savaşçıya sahip olduğunu ve büyük bir muharebeye güç yetiremeyeceklerini biliyorlardı. "Eğer üzerlerine yürür ve nerede bulunuyorlarsa onlara saldırırsak, onları tamamen yok etmemiz, kalelerini fethetmemiz ve hepsini boyunduruğumuz altına almamız işten bile değildir." Bu tavsiye üzerine Mısır Halifesi ikna oldu ve vakit kaybetmeden iki ulu kumandanına büyük bir ordu toplama görevi verdi; amaçları Yafa'da (laffes) bulunan Kral Baudouin'i kuşatmak ve eğer gerekirse onu gafil avlamaktı. Böylece söz konusu kumandanlar, halifenin emri doğrultusunda Hristiyanların üzerine yürümek üzere muazzam bir Türk ordusu hazırladılar. Kral Baudouin, Mısırlıların büyük bir asker kalabalığıyla kendisine saldırmak üzere yaklaştığı haberini aldığı anda hiç de sarsılmadı; oysa elinde düşmana karşı koyacak çok az sayıda adam bulunuyordu. Kendisinde toplayabildiği tüm güçle, sadece iki yüz elli atlı şövalye ve iki bin piyade askerle Yafa kalesinde bir araya gelerek ne yapılması gerektiğini görüşmek üzere meclis topladı; zira ulu Fransız adetlerine göre her zaman düşmanın önünde yürümek ve asil şövalyelerin cesaretini kanıtlamak mutlak bir kuraldı. Diğer tarafta ise şehre saldırmak üzere kara yoluyla gelen Türklerin sayısı yaklaşık on beş bin atlı askerden oluşuyordu ve onlar iki kola ayrılmışlardı; bu kollardan biri nehir kıyısını takip ederek ilerliyordu ki kralın bundan hiç haberi yoktu, zira o sadece Yafa'dan dışarı çıkan ve üzerlerine gelen diğer düşman taburlarına odaklanmıştı. Kral Baudouin hiç beklemeden ulu bir cesaretle Türk ordusunun tam ortasına daldı; orada iki taraf arasında öyle çetin, merhametsiz ve mucizevi bir muharebe gerçekleşti ki şövalyeler ulu kılıçlarıyla Türk saflarını darmadağın ettiler. Ancak düşmanın ulu çokluğu karşısında Hristiyan piyadeleri ulu bir darlık altında kaldılar ve ulu kayıplar vererek geri çekilmek zorunda kaldılar; sonunda Remle (Rames) şehrine sığındılar. Bu çetin muharebede Bourgogne Dükü

ve pek çok dindar şövalye şehit düştüler, bu durum krallıkta ulu bir mateme ve keder dolu bir acıya yol açtı. Fakat daha önce ulu kralın ormanda doğum yaparken peleriniyle örterek ulu bir merhamet gösterdiği o asil Türk amirali, krala olan sadakatini kanıtlamak üzere gece vakti gizlice Remle surlarının altına geldi, krala seslenerek onunla gizlice konuştu ve onu dağ yollarından geçirerek ulu bir selamette Yafa'ya ulaştırdı, öyle ki kral ulu bir kurtuluşa erdi. Dışarıdaki Türkler ise Hristiyanların kaçtığını görünce ulu bir neşeyle Remle'yi tahrip ettiler ve Yafa'yı kuşatmak üzere ilerlediler; ancak kralın sağı olduğunu ve ulu donanmanın gemicileriyle birlikte yeniden silahlandığını görünce ulu bir korkuya kapılarak arkalarına bakmadan Mısır'a doğru kaçmaya başladılar; yolda ulu fırtınalara ve yıldırımlara maruz kalarak birçoğı denizde boğuldu, kalanlar ise perişan bir halde ölkelerine geri döndüler.

Bu ulu zaferin ardından, Saint-Omer Kontu asil şövalye Hugues de Tabarie, yanına aldığı küçük bir süvari bölüğüyle, yaklaşık yüz yirmi atlı şövalyeyle birlikte düşman topraklarında ulu keşifler yapmaya ve Hristiyan hacılarını korumak üzere yolları teftiş etmeye başladı. Yolda ilerlerken ansızın dört bin kadar atlı Türk askerinden oluşan devasa bir düşman ordusunun pususuna maruz kaldı. Hugues ve şövalyeleri bu ulu tehlike karşısında hiç korkmadılar; aksine Tanrı'nın adına sığınarak ulu bir cesaretle kılıçlarını çektiler ve düşmanın üzerine atıldılar. İlk darbede Türk kumandanını bizzat katleden Hugues, düşman saflarında ulu bir bozgun yarattı; şövalyeler ulu bir gayretle kılıçlarını savurarak o dört bin kişilik Türk ordusunu tamamen darmadağın ettiler ve ulu bir zafer kazanarak ulu ganimetler, ulu hazinelerle birlikte büyük bir şenlikle Kudüs'e geri döndüler, nitekim ulu Tanrı'nın adı her yerde yüceltilmiş oldu. şimdi hikayemizde, daha önce Türklerin elinde esir bulunan ve büyük fidyeler karşılığında özgürlüğüne kavuşarak Antakya'daki tahtına ulu bir şerefle geri dönen bilge Prens Bohemond'dan bahsetmek gerekir. Kendisi dükaliğı yeğeni Tancred'den devraldıktan sonra Fransa'ya gitmeye ve orada ulu ordular toplayarak kutsal topraklara geri dönmeye karar verdi. Fransa Kralı Philippe (Filip) onu büyük bir hürmetle karşıladı ve ona ulu şanına yakışır şekilde kızını eş olarak verdi; Bohemond asil eşi ve yanına aldığı ulu altın, gümüş hazineleriyle birlikte ulu bir ordu toplayarak gemilerle İstanbul üzerinden kutsal topraklara geri dönmek üzere yola çıktı. İmparator Otton onun bu ulu gücünden korktuğı için ona yollarda ulu zorluklar çıkardı; ancak Bohemond dindarlığı ve askeri dehasıyla tüm bu engelleri aşarak yaklaşık beş bin atlı şövalye ve kırk bin piyade askerle ulu bir ordu halinde kutsal Kudüs şehrine ulaştı ve orada ulu bir neşeyle karşılandı, ancak yolda yakalandığı amansız bir hastalık yüzünden çok geçmeden ulu ruhunu teslim ederek vefat etti; bu acı kayıp tüm Hristiyan cemaatinde ulu bir mateme yol açtı, cenazesi ulu hürmetle kutsal toprağı defnedildi ve dükaliğın idaresi asil oğlu genç Bohemond'a ve onun vasilerine bırakıldı, nitekim ulu Fransa Kralı Philippe de onun ardından ulu dualar etti.

BÖLÜM LXVIII

Türklerin, asil Bohemond'un vefat ettiğini ve Urfa dükü Baudouin de Bourg ile şövalye Joscelin'in (Ioffelin) esir düştüğünü öğrendikten sonra Urfa

topraklarını fethetmek üzere nasıl büyük bir ordu topladıklarını, ancak Tancred'in onları nasıl ülkeden sürdüğünü anlatır.

Asil Bohemond'un vefatı ve Urfa dükü Baudouin de Bourg ile ulu şövalye Joscelin'in Türkler tarafından haince esir alınarak zincirlere vurulduğu haberleri kafir hükümdarlara ulaştığında, bu durumu fırsat bilen Türk amiralleri muazzam bir ordu toplayarak Urfa (Rohais) topraklarını tamamen fethetmek ve Hristiyanları buralardan kazımak üzere ulu bir istila başlattılar; öyle ki ulu Türk ordusu Fırat nehrini geçerek dükaliğin kalbine kadar ilerledi ve buralarda ulu hasarlar verdi. Antakya'da bulunan asil Tancred, bu ulu tehlikeyi haber alır almaz derhal ordusunu topladı ve yanına aldığı yiğit şövalyelerle birlikte Urfa topraklarına doğru ulu bir kurtarma seferi başlattı. Tancred'in ordusu ulu bir hızla ilerleyerek Samosata yakınlarında düşmanın karşısına çıktı; iki ordu arasında öyle çetin, kanlı ve amansız bir muharebe gerçekleşti ki meydan adeta bir kırım alanına döndü. Yiğit Tancred kılıcıyla düşman saflarını darmadağın etti ve ulu Türk ordusunu ağır bir yenilgiye uğratarak onları tamamen ülkeden sürdü; oysa düşmanın sayısı Hristiyan şövalyelerinin katbeati üzerindeydi. Bu ulu zaferden sonra Tancred, esaretten kurtulan Baudouin de Bourg ve Joscelin'in Urfa'daki mülklerine barış içinde geri dönmelerini sağladı; ancak iki prens arasında ulu bir kibir ve hırs yüzünden dükaliğin mülkiyeti üzerinde ulu bir niza ve bölünme baş gösterdi, öyle ki bu niza Hristiyanlar arasında ulu bir savaşa yol açma tehlikesi taşıyordu. Fakat dindar piskoposlar ve ulu dük Godefroy'un aziz hatırasını taşıyan bilge baronlar araya girerek bu iki prens arasında tam bir barış ve uzlaşa sağladılar; taraflar yeminlerini ederek Hristiyan inancı adına ulu bir ittifak kurdular ve böylece ulu Hristiyan ordusu Doğu topraklarında inancın ulu sancağı altında tek bir yürek halinde şerefle durmaya devam etti.

BÖLÜM LXIX.

Bazı Baronların Trablus (Triple) önünde Toulouse Kontu Raymond'un oğlu Bertrand ile Guillaume lordain arasında barışı nasıl sağladıklarını, Guillaume'un nasıl katledildiğini, Trablus kuşatmasının nasıl kaldırıldığını, Cübeyl (Gibel) şehrinin nasıl fethedildiğini ve soylu Kudüs Kralı'nın yardımıyla Trablus şehrinin nasıl ele geçirildiğini anlatır.

Guillaume lordain, Trablus önündeki kuşatmayı dört yıl boyunca sıkıca sürdürdükten sonra; Toulouse Kontu Raymond'un silah taşıma çağına gelmiş olan oğlu Bertrand, Hristiyan savaşçılarla dolu yaklaşık altmış kadirga ile Trablus şehrinin önüne ulaştı. O sırada Guillaume lordain, merhum Toulouse Kontu Raymond'un tüm topraklarını, mülklerini ve miraslarını elinde tutuyordu. Bertrand, onun yegane oğlu ve mirasçısı olarak Guillaume lordain'in huzuruna çıktı ve babasından kalan topraklar ile mülkleri kendisine iade etmesini alçakgönüllülükle talep etti. Ancak Guillaume lordain, bu mülkleri geçerli ve yeterli haklara dayanarak elinde bulundurduğunu ileri sürerek pek çok sebeple buna karşı çıktı ve mülklerin hakiki sahibi olduğunu iddia etti. Her iki tarafın iddiaları üzerine ulu baronlar ve şövalyeler araya girerek bu nizayı çözmekle görevlendirildiler; en nihayetinde taraflar arasında tam bir uzlaşa sağlandı ve Guillaume lordain'in haklı mirası olarak Arka (Arches) ve Tartus (Tourthouse)

şehirlerine sahip olması, Bertrand'ın ise Trablus ve Cübeyl (Gibel) şehirlerinin meşru senyörü olması kararlaştırıldı.

Bin yüz on yılının Şubat ayında, Kudüs Kralı Baudouin, krallığın tüm şövalyelerini ve ulu baronlarını toplayarak Beyrut şehrini karadan ve denizden ulu bir abluka altına aldı; Cenovalıların yirmi kadırgası da limanı kapattı. Çetin bir kuşatmanın ardından şehir kapıları parça parça edildi ve Hristiyan ordusu içeri dalarak ulu bir kırım başlattı; kaçmaya çalışan tüm Türk muhafızları katledildi, ulu kral mucizevi bir zafer kazanarak şehirde Hristiyan inancını yeniden ikame etti ve canlarını bağışladığı halktan ulu miktarda fidyeler alarak Yafa limanına geri döndü. Aynı yılın Nisan ayının yirmi birinci gününde ise ulu Norveç Kralı'nın kardeşi büyük bir donanma ve güçlü bir orduyla Yafa portuna ulaştı; kral onu ulu bir hürmetle karşıladı ve hep birlikte Kutsal Mezar'ı ziyaret ederek şükran duaları sundular. Norveç prensi, krallığın emniyeti için kralın sancağı altında savaşmaya yemin etti; böylece ulu Hristiyan ordusu karadan ve denizden Sayda şehrini kuşattı, şehir halkı dükün gücü karşısında ulu bir korkuyla teslim olarak şehri teslim ettiler ve böylece Sayda tamamen fethedildi.

Bin yüz on iki yılında, Antakya'nın genç hükümdarı Roger ve Trablus Kontu Bertrand, ulu kral Baudouin'in sancağı altında toplanarak Doğu topraklarındaki ulu fetihlerine devam ettiler. Ancak bu sırada, Şam amirali Manduc (Mevdud), muazzam bir Türk ordusu toplayarak Hristiyanları tamamen yok etmek ve kutsal toprakları geri almak üzere Şeria (Iordan) nehrini geçerek krallık sınırlarından içeri girdi. Kral Baudouin bu ulu tehlikeyi haber alır almaz çok az sayıda adamıyla düşmanı karşılamak üzere yola çıktı; ancak Manduc'un casusları kralın hareketlerini izleyerek onu bir vadide gafil avladılar. İki ordu arasında öyle çetin, merhametsiz ve amansız bir muharebe gerçekleşti ki Hristiyan piyadeleri ulu bir bozguna uğradılar ve pek çok yiğit şövalye savaş meydanında şehit düştü; kral Baudouin ulu bir cesaretle kılıçlarını savurarak düşman çemberini yarmayı başardı ve ulu bir selametle geri çekildi. Bu sırada Şam'a geri dönen Manduc, ulu kalesinde saklanırken gizli bir suikastçı tarafından bıçaklanarak katledildi; kafir hükümdarlar bu ani ölüm karşısında ulu bir dehşete kapıldılar ve davasının haksız olduğunu anlayarak ulu Tanrı'nın bir cezası olarak bunu kabul ettiler, öyle ki Hristiyan toprakları bu büyük tehditten mucizevi bir şekilde kurtulmuş oldu.

Bin yüz on beş yılında, Bursuk (Bourset) adındaki o ulu ve güçlü pagan prensi, Türkiye'nin tüm emniyetini sarsacak büyüklükte muazzam bir Türk ordusu toplayarak Antakya ve Halep sınırlarına kadar ilerledi; amacı tüm Hristiyan şehirlerini yakıp yıkmaktı. Antakya hükümdarı Roger, bu ulu istilayı haber alır almaz derhal Kudüs Kralı Baudouin'den acilen yardım ve ittifak talep etti. Kral Baudouin vakit kaybetmeden ordusunu topladı ve Şam hükümdarı Togan (Tuğtekin) ile de gizli bir ittifak kurarak Bursuk'un üzerine yürüdü; zira pagan hükümdarlar arasında da ulu bir niza ve bölünme baş göstermişti. Hristiyan ordusu Bursuk'un saflarına ansızın ulu bir baskın düzenledi ve iki taraf arasında yapılan o dehşetli muharebede Bursuk'un ordusu tamamen bozguna uğratılarak darmadağın edildi, ulu pagan sancağı yere düşürüldü ve Hristiyanlar ulu ganimetler ele geçirerek Doğu topraklarında inancın ulu sarsılmaz gücünü bir kez daha tüm dünyaya ilan ettiler.

BÖLÜM LXXVII.

Türk Bursuk'un Antakya topraklarında yeniden savaşmaya nasıl döndüğü ve orada aniden büyük zararlar verdiği; ancak Antakya Prensi ile Urfa Kontu Baudouin de Bourg'un onu nasıl bozguna uğrattığını anlatır.

Türk Bursuk kendi ülkesine döndükten sonra Hristiyanlara daha fazla zarar vermek üzere yeniden harekete geçti, bundan dolayı ulu bir hoşnutsuzluk duyarak tüm Kudüs Krallığı'nın ve Antakya topraklarındaki Hristiyanların kendi mülklerine çekildiğini sandı; Şam Kralı da onunla birlikteydi, bu yüzden gizlice Antakya topraklarına kadar ulaştı ve buralarda kasabaları, düzlükleri yakıp yıkmaya, köylüleri katlederek ulu zararlar vermeye başladı; ancak bu durum onun adına pek uzun sürmeyecektir, çünkü Antakya Prensi bu durumdan ötürü ulu bir öfke ve gazap duyarak vakit kaybetmeden Urfa Kontu'na haber gönderdi ve ondan yardım istedi. O iki prens büyük bir ordu topladılar ve Eylül ayının on ikinci gününde Antakya'dan yola çıkarak doğrudan Roche Kalesi'ne doğru ilerlediler; oradan düşmanlarının hareketlerini izlemek üzere casuslar gönderdiler ve çok geçmeden Türklerin Remle (Rames) vadisinde ordugah kurduklarını haber aldılar. Hristiyan şövalyeleri ulu bir imanla zırhlarını kuşandılar ve düşmanı gafil avlamak üzere savaş düzenine geçerek ilerlediler; Bursuk Hristiyan ordusunun aniden üzerlerine geldiğini görünce ulu bir dehşete kapıldı ve kardeşini, muhafızlarını yanına alarak savunma önlemleri almaya çalıştı, iki taraf arasında öyle çetin, merhametsiz ve mucizevi bir muharebe gerçekleşti ki şövalyeler ulu kılıçlarıyla düşman saflarını darmadağın ettiler. Ve ulu Efendimiz Tanrı'nın lütfuyla Türkler ulu bir bozguna uğrayarak kaçmaya başladılar; şövalyeler onları kovalayarak ulu bir kırım başlattılar, meydanda yaklaşık dört bin Türk askeri katledildi ve Bursuk ulu bir çaresizlikle gizlice en uzak dağlara kaçarak canını kurtarabildi; bu ulu zaferden sonra Hristiyanlar ulu ganimetler, ulu atlar ele geçirerek büyük bir neşeyle Yafa (Iaffes) limanına geri döndüler.

Bu ulu zaferin üzerinden çok geçmeden, Faremie (Famiya) adı verilen o ulu şehir fethedildi ve Hristiyanların mülkiyetine geçti; şehir içinde ulu zenginlikler, ulu hazineler ele geçirilerek şövalyeler arasında adil bir şekilde paylaştırıldı ve kral şehirde güçlü bir muhafız bölümü bırakarak düşman saldırılarına karşı emniyet sağladı, ardından kendisi ulu bir şanla Kudüs'e geri döndü. Ancak çok geçmeden kutsal kral Baudouin, amansız ve ağır bir hastalığa yakalanarak yatağa düştü; ömrünün sonuna yaklaştığını anlayarak ulu ruhunu dindarlık içinde teslim etti ve vefat etti; bu acı kayıp krallıkta ulu bir mateme ve keder dolu bir acıya yol açtı. Onun vefatının ardından, meclisteki ulu baronların, piskoposların ittifakıyla, Paskalya gününde Kutsal Mezar Kilisesi'nde toplanılarak merhum kralın yerine geçmesi amacıyla Urfa Kontu asil Baudouin de Bourg kutsal Kudüs Krallığı'nın yeni hükümdarı ve kralı olarak seçildi ve ulu bir törenle taç giydi.

Kral II. Baudouin tahta çıktığında, Mısır'ın, Babil'in ulu prensleri ve Şam Hakimi Togtekin (Dodequin) büyük bir ordu toplayarak krallığı yerle bir etmek üzere yeniden Hristiyan topraklarına saldırdılar; ulu mülkleri ateşe vererek Kudüs üzerine yürümek istediler. Yeni kral Baudouin de Bourg, bu ulu tehlikeyi haber alır almaz derhal ordusunu topladı ve yanına aldığı yiğit şövalyelerle birlikte Aşkelon (Escalonne) ovasına doğru ulu bir hızla ilerledi. İki ordu karşı karşıya geldiğinde, tarihin en çetin

ve kanlı muharebelerinden biri başladı; Mısır atlıları ve Şam askerleri Hristiyanların üzerine ulu bir dalga gibi saldırdılar, ancak dükün şövalyeleri ulu imanlarıyla yerlerinden bir adım bile geri atmadılar. Şövalyeler ulu kılıçlarıyla düşman saflarını darmadağın ettiler, ulu Togtekin'in ordusunu ve Mısırlıları ağır bir yenilgiye uğratarak onları tamamen bozguna uğrattılar ve kaçmaya çalışanların tamamını katlederek krallık sınırlarında tam bir emniyet sağladılar; bu ulu zaferden sonra kral büyük bir şerefle Kudüs'e geri döndü.

O günlerde krallıkta ulu bir nizam kuruldu ve Tapınak Şövalyeleri (Templiers) tarikatının temelleri atıldı; dindar şövalyeler kutsal yolları hacılar için korumaya ve inanç adına savaşmaya yemin ettiler, Reims Başpiskoposu ve Roma elçisi de bu ulu tarikatı kutsayarak onlara ulu imtiyazlar bahşetti, nitekim bu dindar nizam tüm Hristiyan dünyasında ulu bir şanla yankılandı.

Bu sırada, ulu bir Türk kumandanı olan Gasi (İlgazi), merhum Bouillon dükünün kutsal seferini hatırlayarak Hristiyanlara karşı ulu bir intikam arzusuyla doldu; Şam Hakimi Togtekin ile büyük bir ittifak kurarak muazzam bir orduyla Antakya ve Urfa sınırlarından içeri girdi, buralarda kasabaları tahrip ederek ulu zararlar verdi.

Antakya'nın genç hükümdarı Roger, bu ulu tehlikeyi haber alır almaz derhal Kudüs Kralı II. Baudouin'den acilen yardım istedi; kral da ordusuyla birlikte kuzeye doğru ulu bir hızla ilerledi ve iki taraf arasında yapılan o çetin muharebede ulu İlgazi'nin ordusu tamamen bozguna uğratarak darmadağın edildi, ulu pagan sancağı yere düşürüldü; kral ve asil Roger büyük bir zafer kazanarak Antakya topraklarında tam bir emniyet sağladılar, ardından ulu kral Baudouin ordusuyla birlikte doğruca Antakya şehrine girdi.

BÖLÜM LXXI.

Balak adında ulu bir Türkün, Kudüs Kralı Baudouin de Bourg'u gece vakti Urfa'ya (Rohais) doğru ilerlerken nasıl yakaladığını ve onu esir ederek Tapiere Kalesi'ne nasıl götürdüğünü anlatır.

O dönemde Kudüs Kralı Baudouin de Bourg Antakya'da bulunurken, Balak adındaki ulu bir Türk kumandanı Antakya topraklarında büyük tahribatlar yapmaktaydı; bu Türk, Urfa Kontu ile ulu kuzeni Galerand'ı hiçbir şövalye refakati olmadan kırlarda savunmasız bir halde yakalayıp esir ettiği için ulu bir gurur ve kibirle dolmuştu. Balak, ulu casusları vasıtasıyla Kudüs Kralı'nın Antakya'ya yaklaştığını haber alır almaz doğrudan onun geçeceği yollara doğru çekildi; her ne kadar ona açıkça saldırmaya cesaret edemese de, kazandığı bu ulu avantajı pekiştirmek ve kralı ulu bir zayıf yaşatmak amacıyla onu uzaktan sinsice takip etmeye başladı. Kudüs Kralı ise, esir düşen ulu prenslerin durumuna ulu bir buruklukla içerleyerek, onlara nasıl yardım edebileceğini derin bir hüznün içinde düşünerek Urfa'ya doğru ilerliyordu; zira onların ulu Türk kumandanı Balak tarafından Tapiere Kalesi'ne kapatıldığını ve ulu bir darlık içinde olduklarını çok iyi biliyorlardı. Bu yüzden kral, yola çıkmadan önce Hristiyan şehirlerinin ve kalelerinin en iyi şövalyelerle tahkim edilmesini, buralara ulu miktarda mühimmat yığılmasını buyurmuştu; amacı ülkeyi Balak'ın ulu gazabından tamamen korumaktı. Ancak ulu Balak, kralın Corbeful Kalesi'nden ayrılarak gece vakti ulu bir

rehavet içinde Urfa şehrine doğru ilerlediğini haber alır almaz pusuda bekleyen tüm askerlerini harekete geçirdi.

Hristiyan şövalyeleri ve ulu muhafızlar, yollarda hiçbir düzen gözetmeden, ulu bir yorgunlukla adeta uyur gibi ilerlerken, ulu Balak'ın askerleri gece karanlığından faydalanarak ansızın ve büyük bir gürültüyle Hristiyan ordusunun üzerine daldılar. Savaş düzeninden mahrum olan şövalyeler ulu bir dehşete kapılarak darmadağın oldu ve canlarını kurtarmak amacıyla kaçırmaya başladılar; bu ulu arbede sırasında Balak ulu bir cesaretle kralın atının dizginlerine yapıştı ve karanlıkta kim olduğunu tam anlayamamasına rağmen onun ulu hükümdar Baudouin de Bourg olduğunu fark eder etmez onu ulu bir sevinçle yakaladı. Kralı sıkıca bağlayarak Fırat nehrinin ötesindeki Tapiere Kalesi'ne götürdü ve onu, daha önce esir aldığı Urfa Kontu ile kuzeni Galerand'ın kapatıldığı o aynı zindana hapsetti. Suriye topraklarında ve tüm krallıkta ulu kralın esir düştüğü gerçeği yayıldığında Hristiyan tebaası ulu bir kedere ve sarsılmaz bir öfkeye büründü. Kudüs şehrindeki ulu baronlar ve piskoposlar, krallığı ulu bir nizam altında tutmak ve kutsal toprakları muhafaza etmek üzere derhal ulu bir meclis topladılar; bu dindar konsilde, Eustace Grenier adındaki o dürüst, sadık ve bilge baron, krallığın ulu genel valisi ve koruyucusu olarak seçildi ve atandı, ta ki ulu Efendimiz Tanrı kralı esaretten kurtarana dek.

Bu sırada, esir düşen prenslerin intikamını almak üzere harekete geçen yaklaşık elli dindar şövalye, dindarlık içinde gizlenerek ve üzerlerine tüccar kıyafetleri giyip altlarına ulu bıçaklar saklayarak gizlice Tapiere Kalesi'nin kapısına ulaştılar; kalenin kapıcısına içeride haksızca soyulduklarını beyan ederek adalet aradıklarını söylediler. Kapıcı kapıyı açar açmaz şövalyeler ulu bir hızla içeri daldılar, kapıcıyı ve muhafızları teker teker katlederek kaleyi ele geçirdiler; zindandaki ulu kralı, Urfa Kontu'nu ve Galerand'ı zincirlerinden kurtararak onlara ulu bir neşe bahşettiler. Ancak ulu Balak'ın kalenin düştüğünü ve kralın özgür kaldığını haber alması çok uzun sürmedi; o ulu bir öfkeyle muazzam bir Türk ordusu toplayarak Tapiere Kalesi'ni ulu bir kuşatma altına aldı ve surları ulu mancınıklarla dövmeye başladı. Kral Baudouin, bu ulu güce karşı kaleyi uzun süre savunamayacağını bilerek asil Joscelin'i gizli dağ yollarından Kudüs'e gönderdi; Joscelin yanına aldığı iki yüz dindar şövalye ve ulu donanmanın gemicileriyle birlikte kralı kurtarmak üzere ulu bir hızla kuzeye doğru ilerledi. Ancak ulu Balak, Hristiyan yardım ordusunun yaklaştığını haber alır almaz kaledeki kuşatmayı daha da şiddetlendirdi ve surlarda açılan gediklerden içeri dalarak ulu kralı yeniden esir aldı; kral bu kez ulu bir zincirle Carrhae şehrine gönderildi ve diğer ulu esirler de gaddarca katledilerek Hristiyan dünyasında ulu bir matem havası estirildi.

Bu ulu keder haberini alan Venedik Dükü ve ulu donanması, Hristiyan prenslerine yardım etmek ve ulu Balak'tan intikam almak üzere yüz yirmi kadırgasıyla birlikte Kıbrıs üzerinden Yafa limanına ulaştı; ulu genel vali Eustace Grenier ve dindar Kudüs Patriği onları ulu bir hürmetle karşıladılar. Hristiyan ordusu ve ulu Venedik donanması karadan ve denizden ulu Sur şehrini kuşatmak üzere ulu bir ittifak kurdular; piskoposlar ve ulu piranlar mecliste toplanarak surların ulu kuşatma kuleleriyle dövülmesini buyurdular, öyle ki içerideki Türk muhafızlar ulu bir korkuya kapılarak Şam Kralı Togtekin'den acilen yardım istediler. İki taraf arasında yapılan o

çetin ve amansız muharebe sırasında Venedik gemicileri Mısır donanmasını denizde tamamen bozguna uğratarak gemilerini yaktılar, ulu Togtekin'in ordusu da ovada darmadağın edilerek ulu bir kırıma uğratıldı; nihayetinde Sur şehri tamamen fethedilerek Hristiyan inancına bağlandı, kral Baudouin'in intikamı ulu bir şerefle alındı ve ulu mülkler Hristiyanlar arasında adilce paylaştırıldı, nitekim ulu Tanrı'nın şanı Doğu topraklarında ebediyen sarsılmaz bir güçle parıldadı.

BÖLÜM LXXII.

Mısır ordularının ve Şam Hakimi Togtekin'in Hristiyan topraklarına karşı nasıl büyük ittifaklar kurduklarını, ulu kalelerini nasıl donattıklarını ancak kralın ve şövalyelerin onları nasıl çetin muharebelerle geri püskürttüğünü anlatır.

Bu ulu zaferlerin ve sarsılmaz başarıların ardından, ulu Mısır ordularından ve Şam hükümdarı Togtekin'in topraklarından gelen yeni havadisler kutsal Kudüs Krallığı'na ulaştı; buralarda özellikle kafirlerin Hristiyan şehirlerini kuşatmak üzere büyük filolar ve gemiler hazırladıkları beyan ediliyordu. Kral II. Baudouin ve ulu Venedik Dükü, Aşkelon ovası yakınlarında ordugah kurmuş olan Mısır askerlerine ve Şam müfrezelerine karşı derhal yeni bir askeri hareket kararı aldılar; Venedikliler kadirgalarıyla denizde tam bir emniyet sağlarken şövalyeler de karada düşman kollarını sıkıştırmaya başladılar. İki taraf arasında yapılan ve günlerce süren o ulu deniz ve kara muharebelerinde, Hristiyan şövalyeleri ulu bir cesaret ve inançla kılıçlarını savurarak düşman saflarını tamamen darmadağın ettiler; buralarda binlerce Mısır askeri ve Türk okçusu katledilerek savaş dışı bırakıldı, Hristiyan ordusu ulu ganimetler, zengin altın hazineleri ele geçirerek krallığın sınırlarını mutlak bir emniyete aldılar.

Bu ulu fetihlerin ardından, krallığın idari işlerini ve şehirlerin nizamını görüşmek üzere ulu piskoposlar, dükler ve asil genel vali Eustace Grenier büyük bir mecliste toplandılar; bu konsilde, Venedik donanmasına ve dindar gemicilere yaptıkları ulu hizmetlerin bir nişanesi olarak Sur ve Akka şehirlerinde ulu imtiyazlar, ticaret hakları ve mülkler verilmesi buyuruldu, öyle ki bu dindar anlaşma tüm Hristiyan dünyasında ulu bir şerefle ilan edildi. Kral Baudouin ise esaretten döndükten sonra krallık tacını yeniden kuşanarak tebaasını adaletle yönetmeye devam etti; kiliseleri tahkim ettirdi, yoksul hacıların yollarda emniyetle seyahat etmesi için güçlü devriyeler görevlendirdi ve böylece ulu Tanrı'nın adı Doğu topraklarında ebediyen sarsılmaz bir ihtişamla parıldadı.

Mevcut tarihi kroniklerin asil kayıtlarında ilan edildiği üzere, Trablus Kontu ve ulu Kudüs valisi, ordularıyla birlikte Şam sınırlarına ulaştıklarında orada büyük bir Türk asker topluluğunun hazır bulunduğunu ve kendi topraklarına geri dönmek üzere çekilen o ulu düşman taburlarını beklediğini gördüler; zira kafirler Hristiyan şövalyelerinin ulu dehasından ötürü onlarla doğrudan karşılaşmaya cesaret edemeyerek geri çekilmekteydiler. Venedik Dükü de kendi gemilerini Sur limanından hareket ettirerek yaklaşık altı bin mil mesafedeki uzak limanlara kadar düşmanı takip etti ve Mısır donanmasının hareket kabiliyetini tamamen felç etti. Hristiyan ordusu ve ulu baronlar, Şam hükümdarının ulu bir korkuyla kendi topraklarına kaçtığını ve muharebe meydanını tamamen terk ettiğini öğrendiklerinde, ulu haç sancağını ulu bir

neşeyle açarak Sur kuşatmasını başarıyla tamamladılar; ardından her bir prens kendi topraklarına, dükalıklarına büyük bir şerefle geri döndü, nitekim ulu Tanrı'nın inayetiyle Hristiyanlığın şanı Doğu topraklarında ebediyen sarsılmaz bir güçle parıldadı.

BÖLÜM LXXIII.

Bazı Türk askerlerinin Sur şehrindeki kuşatma kulelerini ve Hristiyanların çadırlarını yakmak üzere şehirden nasıl gizlice çıktıklarını, ancak Hristiyan baronlarının onları nasıl yakalayıp kafalarını şehrin ahalisi önünde kestirdiklerini anlatır.

Sur şehri ahalisi, Şam Kralı'nın ve Mısır Halifesi'nin kendilerine yardım ulaştırmakta tamamen aciz kaldığını ve ümidin tükendiğini kendi gözleriyle gördüklerinde, o kadar büyük bir umutsuzluğa ve kederli bir çaresizliğe kapıldılar ki artık ne yapacaklarını bilemez hale geldiler. Çünkü bizim dindar insanlarımız ve şövalyelerimiz, şehre ve surlara öyle amansız ve ulu bir tarzda saldırıyorlardı ki içerideki kafirlerin tamamı hayret ve dehşet içinde kalmıştı. Kaldı ki, kentin içinde savaştan anlayan ulu tüccarlar ya da ulu zanaatkarlar bulunmadığından, oranın halkı askeri nizamı ve ulu şövalyeler gibi dövüşme usulünü hiç mi hiç bilmiyordu. Şehirde o kadar az sayıda gerçek savaşçı kalmıştı ki bunlar surları Hristiyanlara karşı muhafaza etmekte ve halka ulu bir cesaret vermekte tamamen bitap düşmüşlerdi. Bu çaresizlik anında, içerideki bazı **Sarazen şövalyeleri ve ulu Türk muhafızları**, kendi insanlarına ulu bir gayret ve cesaret aşılama amacıyla, bir gece vakti gizlice Sur şehrinin kapılarından dışarı süzüldüler; niyetleri Hristiyan ordusunun ordugaha dikmiş olduğu o devasa ahşap kuşatma kulelerini (beffrois) ve ulu çadırları meşalelerle ateşe vermek ve onları tamamen yakarak sabote etmektir.

Ancak onların bu ulu hilesi ve haince planı düşündükleri gibi ulu bir lütufla sonuçlanmadı; zira dışarı çıktıkları anda Hristiyan gözcüleri tarafından fark edildiler ve ulu bir şanssızlıkla geri çekilmeye bile fırsat bulamadan dindar şövalyeler tarafından çember içine alınarak teker teker yakalandılar. O sırada ateşe verilmiş olan ahşap kuşatma kulelerinden birinin üzerinde alevler yükselirken, Fransa topraklarından gelen çok soylu ve yiğit bir şövalye, canını hiç sakınmadan yangının ortasına daldı ve yukardan kendisine uzatılan ulu su kaplarıyla alevleri söndürmek için amansız bir mücadeleye girişti. Sur surlarındaki Türk okçuları ve ulu kafir muhafızlar, bu yiğit Fransız şövalyesini kulenin üzerinde fark eder etmez ulu tatar yaylarıyla (arbalètes) onun üzerine ulu bir ok yağmuru yağdırmaya başladılar; ancak asil şövalye ulu imanının verdiği güçle ok darbelerine hiç aldırış etmedi, ulu bir metanetle kuledeki yangını tamamen söndürdü ve ardından hiçbir yara almadan, sapasağlam aşağı inmeyi başardı. Bu ilahi mucizeyi gören Hristiyan ordusu ulu bir hayranlık ve neşeyle doldu; yakalanan tüm **Türk casusları ve o Sarazen askerleri** ulu baronların huzuruna getirildi. Prenslerin emriyle, surlardaki düşman halkının ve şehir ahalisinin kendi gözleriyle göreceği şekilde, o hainlerin tamamının kafaları kesildi ve bedenleri parçalara ayrılarak surların tam karşısındaki hendeklere fırlatıldı; bu gaddar ceza içerideki tebaanın tüm cesaretini yerle bir etti ve ulu kaledeki Türk muhafızları büyük bir perişanlık içinde kederli bir mateme büründü.

BÖLÜM LXXIII.

Kudüs Kralı Baudouin de Bourg'un, Balak'ın elinde iki yıl esir kaldıktan sonra fidyeler karşılığında nasıl özgürlüğüne kavuştuğunu ve ardından Halep şehrini nasıl kuşattığını anlatır.

Kudüs Kralı Baudouin de Bourg, ulu Türk kumandanı Balak'ın elinde tam iki yıl boyunca Tapiere Kalesi'nde ağır esaret zincirleri altında kaldıktan sonra, Hristiyan baronlarının ve akrabalarının ödediği ulu fidyeler, ulu rehineler karşılığında nihayet özgürlüğüne kavuştu ve zincirlerinden kurtuldu. Özgür kalır kalmaz krallığın sancağını yeniden eline alarak büyük bir şerefle Antakya'ya ulaştı ve orada ulu bir neşeyle karşılandı; ardından dindar eşi kraliçeyi ve hanımefendilerini yanına alarak büyük bir şenlikle kutsal Kudüs şehrine geri döndü, kiliselerde ulu Tanrı'ya şükran duaları sunuldu. Kral Baudouin krallık tahtına yeniden oturduğunda, ulu Balak'ın vefat ettiğini ve onun topraklarının kafir hükümdarlar arasında ulu bir bölünmeye yol açtığını haber aldı; bu durumu fırsat bilerek Halep (Halappe) şehrini tamamen fethetmek ve Hristiyan inancına bağlamak amacıyla muazzam bir ordu topladı. Prensler ve ulu baronlar dükün sancağı altında bir araya gelerek Halep surlarının önüne geldiler ve şehri ulu bir güçle kuşattılar. Ancak Halep'in ulu amiralleri ve pagan muhafızları Hristiyanların bu ulu kuşatması karşısında ulu bir korkuya kapılarak Fırat nehrinin ötesindeki diğer ulu Doğu sultanlarından acilen yardım istediler; nitekim yaklaşık **yedi bin atlı askerden oluşan büyük bir Mısır ve Türk ordusu Hristiyanları arkadan vurmak üzere ulu bir hızla yola çıktı**; ancak kral ve ulu şövalyeler bu durumu haber alıp kuşatmayı geçici olarak kaldırarak düşmanı karşılamak üzere yola çıktılar ve böylece krallık sınırlarında yeni ulu muharebelerin kapısı açılmış oldu.

BÖLÜM LXXV.

Kral Baudouin'in, dindar şövalyelerin ve Poitiers Kontu Guillaume'un yardımıyla Mısır ordularına karşı kazandığı o ulu zaferi ve Antakya topraklarında asil şövalyelerin gösterdiği ulu cesaretleri anlatır.

İsa Mesih'in tecessüdünün bin yüz on sekizinci yılının Ocak ayında, pek yiğit ve muazzam Kudüs Kralı Baudouin, yanına aldığı ulu şövalyeler ve Fransa topraklarından gelen o ulu Poitiers Kontu Guillaume ile birlikte, krallığı istila etmek üzere ulu bir kalabalıkla gelen Mısır ordularının karşısına dikildi. İki ordu Aşkelon (Escalonne) ovası yakınlarında karşı karşıya geldiğinde, tarihin en çetin ve kanlı muharebelerinden biri başladı. Dük Godefroy'un ve merhum kralların aziz sancağını taşıyan Hristiyan şövalyeleri, ulu bir imanla kılıçlarını çekerek düşman saflarının tam ortasına daldılar. Kral Baudouin ve yiğit şövalyeleri ulu kılıçlarıyla öyle ulu darbeler vurdular ki önlerine çıkan tüm pagan amirallerini ve Mısır süvarilerini teker teker yere serdiler; meydana ulu bir toz bulutu yükseldi, mızraklar kırıldı ve kalkanlar parça parça oldu. O sırada, Poitiers Kontu Guillaume kendi ulu taburuyla düşmanı kanatlardan sıkıştırarak ulu bir kırım başlattı; dindar şövalyelerin gösterdiği bu ulu cesaret karşısında Mısır ordusu ulu bir dehşete kapılarak arkalarına bakmadan kaçmaya başladılar.

Mısır amirali, ordusunun tamamen bozguna uğradığını ve Hristiyanların ulu zaferini görünce çaresiz kalarak birkaç sadık askeriyle birlikte gemilere doğru kaçtı; ulu Mısır ordusu arkalarında binlerce ölü, ulu ganimetler, zengin altın hazineleri ve çadırlar bırakarak tamamen helak oldu. Hristiyan ordusu bu ulu zaferden sonra düşman ordugahına girdi ve orada ulu hazineler ele geçirerek ulu bir şanla Kudüs'e geri döndü, nitekim Kurtarıcımızın adı Doğu topraklarında ebediyen sarsılmaz bir güçle parıldadı. Bu ulu zaferlerin ardından, ulu kral Baudouin de Bourg krallığı başarıyla yönetmeye devam etti; ancak düğünden yaklaşık yirmi dört yıl sonra, amansız bir hastalık yüzünden yatağa düşerek ulu ruhunu teslim etti ve vefat etti; cenazesi ulu hürmetle Golgotha Dağı'na, kardeşlerinin hemen yanına defnedildi ve krallık tacı ulu baronların rızasıyla kızı güzel Ydain ile evlenen asil Anjou Kontu Fulco'ya (Foulque) devredildi.

Bu sırada, Beyrut (Baruth) limanına yanaşan ulu Mısır donanması ve pagan gemileri, şehri karadan ve denizden kuşatarak Hristiyanları buralardan kazımak istediler; ancak Beyrut'ta bulunan dindar şövalyeler ve ulu baronlar, dükün muhafızlarıyla birlikte ulu bir cesaretle surları savundular. Kafir gemiciler şehre girmek için ulu kuleler inşa ettiler, fakat Hristiyanlar surlardan fırlattıkları ulu mancınık taşlarıyla düşman gemilerini denizde tamamen bozguna uğratarak birçoğunu yaktdılar; kaçmaya çalışan Mısır askerleri gemilerine binerek ulu deniz yoluna doğru kaçtılar ve bu çetin muharebede yaklaşık yüz otuz sekiz Türk askeri katledilerek Beyrut şehri ulu bir selamete kafirlerin elinden kurtarıldı, nitekim ulu Tanrı'nın şanı her yerde ilan edilmiş oldu.

BÖLÜM LXXVI

Kudüs Kralı Baudouin'in, kızlarından birini eş olarak genç Bonamond'a vermesi, onunla evlendirmesi ve Antakya şehrini ona geri iade etmesi üzerine.

Bu sırada genç Bonamond Suriye topraklarına ulaştı; kendisi, geçmişte çok asilce bahsedilen merhum Antakya Prensi Bonamond'un oğludur. Genç Bonamond ulaştığında, Kudüs'ün soylu kralı onu çok dürüstçe ve büyük bir onurla kabul etti; öyle ki birkaç gün sonra ona, Antakya şehrini ve tüm toprakları ile geçmişte merhum babası Bonamond'a ait olan bağlı yerleri gönüllü olarak geri verdi ve iade etti. Ardından, Kudüs Kralı Baudouin'in iki kızı olduğu için onlardan birini ona eş olarak verdi ve onunla evlendirdi; düğün şenlikleri ve kutlamaları, orada hazır bulunan birçok asil baronun eşliğinde büyük bir zafer ve onurla gerçekleştirildi. O sırada genç Bonamond on sekiz yaşındaydı; fakat cesur, atılgan ve yiğit bir şövalyeydi. Evlenmesinden bir süre sonra, adamlarından bazıları tarafından kendi topraklarında iyi ve güzel bir kalenin bulunduğu konusunda bilgilendirildi.

Carsanam adı verilen bu kaleyi Türkler yakın zamanda kazanmıştı; ona öyle göründü ki eğer burayı yeniden fetheder ve kazanırsa asil ve onurlu bir iş yapmış olacaktı. Baronlarını, silahlı adamlarını topladı ve kralın yardımıyla Carsanam şehrini kuşatmaya gitti; kendisi ve adamları orada kendilerini öyle yiğitçe gösterdiler ki kısa sürede burayı zorla aldılar ve içeride bulunan tüm Türklerin başlarını kestirdiler; fidye karşılığında hiçbirini esir almak istemedi çünkü başlangıçta Türklerin hiçbir malını istemediğini göstermek niyetindeydi. Orada bulunan az sayıdaki esirden büyük bir

hazine elde etti. Kısa bir süre sonra, bir sebep yüzünden Bonamond ile Urfa Kontu Ioffelin arasında büyük bir anlaşmazlık baş gösterdi; aralarında büyük tartışmalar ve çekişmeler yaşandı ve bazı savaşlar meydana geldi; fakat sonunda Kudüs'ün soylu kralı, aralarında öyle bir barış sağladı ki birbirleriyle iyi dost oldular ve tüm çekişmeleri son buldu. Barış yapıldıktan sonra kral Kudüs şehrine geri döndü ve çok geçmeden Akra limanına Fouques adında asil Anjou dükü ulaştı; oradan Kudüs'e geldi ve kral onu çok saygıyla kabul edip ona iyi ikramlarda bulundu. Dükün gelişinden birkaç gün sonra, kral ona ikinci kızını eş olarak verdi ve onunla evlendirdi; ona kendi vefatından sonra Kudüs krallığına sahip olacağını ve kral olacağını vaat etti. Böylece dük, kralın kızıyla evlendi ve düğün törenleri çok onurlu ve büyük bir saygıyla yapıldı; dük, Kudüs kralına tüm işlerinde içtenlikle ve sadakatle hizmet etti.

Bu evlilik döneminden sonraki yaz, kral iki kızını yukarıda belirtilen şekilde evlendirmişken, Tapınak Şövalyeleri'nin ilk lideri olan Hue de Parans ve diğer din adamları, Şam krallığını fethetmek ve ele geçirmek amacıyla Fransa'ya destek aramaya gönderilmişlerdi; büyük bir Hristiyan topluluğuyla geri döndüler. Fransızların bu yeni seferi sırasında, asil Kudüs Kralı, Anjou dükü Fouques, Trablus Kontu, genç Antakya Prensi Bonamond, Urfa Kontu ve yürüyerek ya da at sırtında olan büyük bir Hristiyan cemaati toplandı; hepsi Şam şehrini kuşatmak üzere birlikte yola çıktılar. Sahaya ve tarlalara vardıklarında, komutanları onlara savaş düzeni almalarını emretti; orada çok büyük miktarda silahlı adam ve güzel ordular buldular, bu yüzden Şam topraklarında diledikleri her şeyi yapabileceklerini düşündüler. Bu büyük sayıya, atlıların ve silahlı adamların çokluğuna güvendiler ancak asıl güvenmeleri gereken yüce Tanrı'nın lütfuna inanmadılar. Bu yüzden, Tanrı'ya karşı nankörlükleri sebebiyle Şam krallığı ve topraklarına ulaştıklarında başladıkları işin sonucunu çok kötü bir şekilde kaybettiler. Megisapar adı verilen bir yere kadar ilerlemişlerdi; dük buraya erzak aramaları için adamlarını göndermişti çünkü buna ihtiyaçları vardı.

Kudüs Başkomutanı Guillaume du Bois, at sırtında iyi donatılmış bin kadar silahlı adam ve iyi atlarla birlikte, dükün emrettiği gibi ihtiyaç duyulan şeyi aramak için Suriye topraklarına doğru yola çıktı. Yolculukları sırasında, düşmanlarını gözlemek konusunda bilgece davranmadılar; çünkü düşmanlar tarlalara dağılmış ve yayılmışlardı, her biri bir taraftan evleri ve köyleri arıyorlardı. Şam Kralı Dodequin ise uyanıktı; beraberinde büyük sayıda Türk vardı, onlarla birlikte gizlice bu Hristiyanların ne şekilde hareket ettiğini araştırıyordu. Hristiyan komutanların basitçe ilerlediğini ve hatta bazılarının erzak toplamak için dağıldığını görünce, üzerlerine hücum ettiler; onların çoğunu hazırlıksız yakalayıp öldürdüler, kaçabilen diğerleri ise hemen kaçış yolunu seçtiler ve diğer asil baronların bulunduğu orduya döndüler. Her biri kendi acısını ve korkusunu anlatarak baronları, şövalyeleri ve yiğit silahlı adamları uyardı; hepsi Şam kralına doğru gitmek üzere düzene girdiler. Türkler ise onların geldiğini görünce ve Hristiyanların tanrısal yardımlardan mahrum kaldıklarını bildikleri için gökyüzünün kapılarını açtılar: Üzerlerine mucizevi bir yağmur, şimşekler ve fırtınalar yağdı, öyle ki zavallı Hristiyanlar önlerini göremiyorlardı, atlarını yönlendiremiyorlardı ve Türklerin kendilerine nasıl saldırdığını anlayamıyorlardı.

Öyle bir fırtına koptu ki akarsular taşıdı ve dindar Hristiyanlar, Tanrı'nın kendilerine ve girişimlerine karşı öfkelenildiğini açıkça anladılar. Her biri kendi toprağına geri dönmek üzere mütevazı bir şekilde Tanrı'ya yalvardı; günahlarının bağışlanmasını dilediler. Fırtına dindikten sonra her biri kendi yerine geri döndü. Genç Antakya Prensi Bonamond'un kendi genç yaşında parlamaya ve yiğit bir şövalye olmaya başladığı bu dönemde, Halep'in Türk lideri Rodain, Antakya topraklarını yağmalamak ve zarar vermek amacıyla büyük bir Türk topluluğıyla çıkageldi. Genç Prens Bonamond, Halep liderinin kendi topraklarına savaşmak amacıyla girdiğini duyunca, adamlarını topladı ve onlarla çarpışmak için Antakya'dan ayrıldı.

Salapalie yakınlarında karşılaştılar ve düşmanlarla amansız bir savaşa tutuştular; fakat savaş konusunda çok yetenekli ve bilgili olan Türk lider Rodain, kapıları ve geçitleri tutmuştu. Antakya Prensi geçmişte bahsedildiği gibi çok az adamla ilerlemişti ve savunmasız kalmıştı; düşmanı tarafından pusuya düşürüldü. Genç Prens Bonamond orada yiğitçe savaştı fakat sonunda öldürüldü; onunla birlikte olan diğer asil ve yiğit şövalyeler de öldürüldü veya esir alındı. Bu olay, Antakya şehrinde ve halkı arasında büyük bir acıya sebep oldu; asil prenslerinin ölümünü duyduklarında çok büyük bir kedere boğuldular. Kudüs Kralı'na haber göndererek, Tanrı aşkına kendilerine yardıma gelmesini, Bonamond'un öldürüldüğünü ve Türklerin şehri kuşatmak üzere olduğunu bildirdiler. Kral bu haberi aldığında çok üzüldü, kalbinde büyük bir keder duydu; fakat mucizeler yaratan Tanrı, onun Antakya Prensesi ile evlenmiş olan kızını korudu. Prenses, kocasının ölümünden sonra şehri yönetmeye devam etti.

Antakya halkından ve Hristiyan topraklarından olan büyük sayıdaki kaçak, Fırat nehrini geçerek Antakya topraklarına sığınmıştı; çünkü asil ordunun yok edildiğini görmüşlerdi. Antakya'yı savunmak amacıyla ordular toplandı. Sayette'e kadar ilerlediler. Trablus Kontu'nun kız kardeşi olan hanımefendi, Kudüs Kralı'nın ayaklarına kapanarak kocası Trablus Kontu'na yardım etmesini diledi; çünkü kendisi kale içinde kuşatılmış durumdaydı ve düşmanların gücü karşısında daha fazla dayanamayacaktı. Kral ona yardım edeceğine söz verdi; kralın gelişiyile birlikte Halep prensi kuşatmayı kaldırdı ve kendi topraklarına geri döndü. Kral, Trablus Kontu'nu kurtardıktan sonra oradan ayrıldı ve Antakya'ya yöneldi. Şehre yaklaştığında, içeride bulunan asil elçiler onu onurla karşıladılar; Türklerin Fırat nehrini geçtiğini bildirdiler. Kral, Antakya'da düzeni sağladıktan sonra bilgece bir karar alarak orayı idare etmesi için Urfa Kontu Ioffelin'e teslim etti. Bu dönemde kral yaşlıydı, düşmanları karşısında krallığı yiğitçe savundu; fakat ağır bir hastalığa yakalandı. Antakya'nın koruyucusu olan baronlar ve din adamları onun yanına geldiler. Prenses, merhum kocası Bonamond'dan olan küçük kızının vesayetini ve idaresini bilge Kudüs Kralı'na teslim etmek istedi; nitekim asil kral krallığın ve Antakya'nın emniyeti için ulu önlemler almaya devam etti. Kudüs'e geri dönen Kral Fouques, burada büyük bir onurla kabul edildi; büyük küçük tüm halk onun gelişine çok sevindi.

BÖLÜM LXXVII

Kral Fulco'nun (Fouques), Antakya ve Urfa dükalıkları arasındaki o büyük nizayı nasıl yatıştırdığını, Tapınak Şövalyeleri'nin ulu savaşlarını ve Şam ile Mısır ordularına karşı kazanılan başarıları anlatır.

Ulu Kral Fulco, krallık tacını giydikten sonra Hristiyan topraklarında tam bir adalet ve asil bir nizam kurmak üzere büyük bir gayretle çalışmaya başladı. Bu sırada, babası vefat eden ve esaretten kurtulduktan sonra Urfa topraklarında dindarlık içinde yaşayan ulu Kont Joscelin (Ioffelin), amansız ve ağır bir hastalığa yakalanarak yatağa düştü. Durumunun her geçen gün daha da ağırlaştığını ve ömrünün sonuna yaklaştığını anlayan dindar kont, ellerini göğse kaldırarak ulu bir alçakgönüllülükle Tanrı'ya dua etti; "Egemen Kurtarıcım İsa Mesih, günahlarımı bağışla ve kutsal toprakları bu kafirlerin elinden koru," diyerek ulu ruhunu huzur içinde teslim etti ve vefat etti; cenazesi ulu hürmetle Urfa Kilisesi'ne defnedildi. Onun vefatının ardından, dükaliğin ve kontluğun meşru varisi olarak onun asil oğlu genç Joscelin dükaliğin başına geçti ve babasının tahtına ulu bir şerefle oturdu.

Türklerin Sultanı, Chifon adı verilen kaleyi kuşatmıştı; Urfa Kontu, babasının vefatından sonra genç yaşına rağmen adil bir şekilde yönetimini üstlendiği bu toprakları korumak için silahlandı; genç yaşına rağmen bilgece hareket etti ve babasının izinden giderek Türklerin saldırılarına karşı koydu; ulu Tanrı'nın yardımıyla düşman ordusunu bozguna uğrattı; sultan, genç kontun bu başarısını görünce geri çekilmek zorunda kaldı; genç Kont Joscelin, zaferinin ardından topraklarına geri döndü; bu haber tüm Hristiyan dünyasında sevinç yarattı; Kral Fouques, dindar bir şekilde Tanrı'ya şükretti ve krallığın sınır emniyeti için kaleler inşa etmeye karar verdi; ulu elçinin getirdiği haberlerin ardından kral ulu ordusunu topladı ve Kudüs'e dönen elçi, halkın ulu sevinç gösterileriyle karşılandı.

BÖLÜM LXXVIII.

Yafa efendisinin, Kayserye lordu tarafından vatana ihanetle nasıl suçlandığı; bunun üzerine ihanetinin anlaşıldığı ve ortaya çıktığı, bu yüzden Aşkelon'daki Türklerle ittifak kurduğu, ardından Kudüs patriğinin krala karşı yaptığı sadakatsizliği anlatır.

Kral Fouques Kudüs'te ülkenin birçok baronu ve lorduyla birlikte bulunuyorken, Kayserye lordu ve efendisi Gautier kralın huzuruna çıktı ve ona: Yafa Kontu Hue'nin kendisine karşı hainlik ettiğini, haince ve sadakatsizce onun ölümüne yemin ettiğini söyledi ve bunu ona karşı kanıtlamaya hazır olduğunu belirterek meydan okuma rehinini ortaya koydu; ve Yafa Kontu bu sözleri duyduğunda dışarı çıktı ve onun söylediklerini yalanladı, benzer şekilde o da kendi rehinini ortaya koydu; ve böylece birçok sözün ardından rehinler kabul edildi ve taraflara kralın sarayına gelip dövüşmeleri için gün verildi; ve belirlenen gün taraflara bildirildiğinde, Kayserye lordu Gautier geldi ve söz konusu sarayda şahsen hazır bulundu. Ancak Yafa'nın asil kontu Hue gelmedi, aksine başka bir adam gönderdi.

Belirlenen o günde, dürüstçe hükmedildiği üzere onun ihanet suçu sabit görüldü ve kabul edildi; ve Yafa kontu hakkında bu şekilde hüküm verildiğini, kendisinin kibirli ve gururlu bir adam olarak görüldüğünü duyduğunda, kendilerine inanç ve ittifak sözü verdiği Aşkelon'daki Türklerin yanına gitmeye karar verdi; onlar da Hristiyanlara karşı

onun en büyük destekçisi ve yardımcısı olacaklarına ve krallığını koruyacağına dair ona iyi güvenceler verdiler; bu yüzden Aşkelon halkı yeni bir cesaret buldu, şehirden dışarı çıktılar ve Kudüs Kralı'nın topraklarını yakıp yıkmaya ve tüm asil baronlara zarar vermeye başladılar, tıpkı kralın adamlarını toplayıp Yafa şehrini kuşatmak üzere yola çıktığı sıradaki gibi; fakat Yafa sakinleri bu haberleri duyduklarında ve efendilerinin çılgınlığını ve küstahlığını anladılar, şehrin anahtarlarını kralın önüne getirip ona teslim ettiler; ve Kudüs patriği bu anlaşmazlığın büyümesinden derin üzüntü duyarak kralın huzuruna çıktı, Yafa kontunun kendisiyle barış yapmasını sağlamak amacıyla arabuluculuk etti, çünkü Hristiyan prensler arasındaki bu çekişmeden Türklerin faydalanmasından korkuyordu ve bir taraftan diğer tarafa taşınan haberlerle nihayet Yafa kontu ile kral arasında barış sağlandı, öyle ki söz konusu kont, Kudüs krallığından üç yıl boyunca sürgün edilmeyi kabul etti ve bu barıştan sonra Yafa tarafındaki kendi topraklarına güvenle geri dönebilecek, mülklerinin gelirlerini toplayıp alabilecekti; ve böylece sarayda hazır bulunanlar anlaştılar ve kont, bu uzlaşmayı ve kararı krala onaylatmak üzere Kudüs'e geri döndü.

BÖLÜM LXXIX.

Şam Kralı'nın, efendinin karısıyla birlikte Bellinas şehrini nasıl kuşattığı anlatılır.

Bu sırada Kudüs'te Regnier le Brun adında zengin bir adam yaşıyordu, kendisi Bellinas adı verilen şehrin lorduydu; bu şehrin önüne Şam kralı gelerek kuşatma başlattı. Kudüs Kralı bu haberleri aldığı anda, söz konusu şehre yardım etmek için hızla yola çıktı; fakat o kadar hızlı yetişemedi ki şehir ele geçirildi ve kazanıldı; çünkü şehir her türlü savunmadan yoksundu ve Şam kralı burayı aldığı anda, dükün eşini ve oradaki diğer birçok esiri beraberinde Şam'a götürdü; bu sırada, hatasından dolayı Kudüs krallığından ayrılmak zorunda olan Yafa kontu, hâlâ Kudüs'te bir konukevinde kalıyordu ve orada masada zar atıyordu; o sırada şans eseri içeride Bretanyalı bir şövalye bulunuyordu; masadaki bu şövalye Yafa kontuna öyle bir vurdu ki ona büyük bir yara açtı; ve bu durum Kudüs'teki Hristiyanlar arasında büyük bir kargaşaya ve infiale sebep oldu, bu işi yapan şövalyeyi hemen yakalayıp zindana attılar; ve bazıları kralın bunu yaptırdığını iddia etti, bundan dolayı kral çok üzüldü; ve kral Kudüs baronicileri önünde kendisini temize çıkardığında, onun emriyle söz konusu şövalye yargılandı ve Bretanyalı şövalye tamamen suçlu bulunarak uzuvlarının kesilmesine mahkum edildi; ancak kral bunu yasakladı ve açıkça emretti ki onun hiçbir uzvu kesilmesin, aksine kral ulu öfkesiyle onun kör edilmesine hükmetti; bu ceza öyle bir şekilde yerine getirildi ki hiç kimse buna karşı çıkamadı, böylece suçlu cezalandırıldı ve krallıktan sonsuza dek sürüldü; ve Yafa kontu iyileştikten sonra tüm Kudüs krallığından ayrıldı ve Fransa'ya gitti, bir daha hiç geri dönmedi ve o zamandan beri soyundan kimse kalmadı. Bir süre sonra Şam kralının elçileri kralın huzuruna çıktılar ve barış anlaşması teklif ettiler, bunun üzerine esirleri, erkekleri ve kadınları geri iade edeceklerini, ayrıca Bellinas şehrini de geri vereceklerini bildirdiler; asil Kont Poitiers'nin oğlu Raymond ile Antakya'nın genç prensesi arasındaki evliliğin tamamlanması için anlaştılar, böylece düğün kutlamaları

yapıldı ve asil prens ulu bir şerefle tahta oturdu. Asil lordların ve asil şövalyelerin asil duruşlarından bahsetmek yeterlidir, nitekim Aşkelon'daki Türklerin Mısır'dan sürekli büyük destekler aldıkları ve Hristiyanlara zarar vermek istedikleri doğrudur, çünkü eğer prensler ve baronlar ortak bir karar almasalardı, Aşkelon'daki Türklerin bu Hristiyanlar üzerine akın etmesini engellemek kolay olmayacaktı. Prenseler ve baronlar bir araya gelerek meclis kurdular, Türklerin ülkede bu kadar rahat dolaşmasını engellemek için ne gibi bir çare bulabileceklerini tartıştılar; Aşkelon yakınlarında Hristiyanlarını koruyacak bir kale inşa etmeye ve oraya iyi muhafızlar yerleştirmeye karar verdiler; ve ulu Iacob'un soyunun mirası olan ve İbrahim'in de bulunduğu o kutsal yerde, ulu bir su kaynağının yakınında kalenin inşasına başladılar. Kale inşa edilip tamamlandıktan sonra, Hristiyan prensleri ve baronları ortak bir kararla kalenin muhafazasını ve idaresini Hospitalier Şövalyeleri'ne verdiler; böylece kaleyi savunacaklar, Aşkelon topraklarını gözetecekler ve Hristiyanların güvenliğini sağlayacaklardı.

BÖLÜM LXXXI.

Şam Başkomutanı ile Trablus Kontu'nun büyük bir Türk ordusuyla karşılaşması anlatılır.

Tüm bu şeylerden sonra, Şam Kralı'nın başkomutanı olan Bazac adında bir Türk, büyük bir Türk topluluğuyla kendi ülkesinden ayrıldı ve Trablus kontluğuna girerek orayı yağmalamaya ve ateşe vermeye başladı; kont bu haberleri alır almaz, bu başkomutanın karşısına çıkmak için adamlarını titizlikle topladı; Montpelerin denilen yerde karşılaştılar ve burada öyle büyük ve zalimce bir savaşa tutuştular ki Lübnan dağındaki Hristiyanlar Trablus kontuna ihanet ettiler; kontun yanındaki Hristiyanların çoğunu öldürdüler ve kaçabilen zavallı Hristiyanlar bu tehlikeden kurtulup kaçtılar. Bu sırada ölen eski kontun oğlu olan genç Raimod, Hristiyanlardan büyük bir topluluk bir araya getirdi, babasının ölümünün öcünü almak için büyük bir gayretle yola çıktı, Lübnan dağına yürüdü ve bu ihanete sebep olan ve suçlu olan herkesi yakalayıp öldürdü, son savaşa kadar her yeri kontrol altına aldı; ardından Trablus şehrine geri döndü, orada babasının cenazesini buldu ve onu Trablus şehrinde onurlu bir şekilde defnetti; eski kont tüm hayatı boyunca yiğit bir asil ve savaş lideri olmuştu, tüm Hristiyanlar tarafından çok sevilirdi.

BÖLÜM LXXXII.

Konstantiniyye İmparatoru Jean adındaki liderin, Antakya topraklarına gelerek buranın lordu olduğunu iddia etmesi, çünkü baronların ona boyun eğdiğini, bu yüzden Antakya şehrini kuşattığını anlatır.

Bu dönemde ülkeye yeni haberler ulaştı; Konstantiniyye İmparatoru Jean'ın büyük bir orduyla Antakya topraklarına geldiği ve buranın egemenliğini talep ettiği bildirildi; çünkü asil Prens Godeffroy de Bouillon ve diğer baronların kutsal topraklara gitmek üzere denizi geçtiklerinde, Konstantiniyye İmparatoru ile bir anlaşma ve sözleşme yaptıkları, imparatorun fethedecekleri tüm şehirlerin imparatorluğa ait olacağını taahhüt ettiği söyleniyordu; bu yüzden Hristiyanlar imparatora saygı duyuyorlardı. İmparator onlara çok güzel ve zengin hediyeler vermişti ve aynı şekilde imparatorun

babası da asil prens Godeffroy'a ve ardıllarına, baronlar kendisinden yardım ve destek talep ettiklerinde her zaman yardıma geleceğine dair söz vermişti; imparator Antakya topraklarına geldiğinde, asil baronlar onun bu talebine karşı çıktılar ve imparatorun babasının kendilerine karşı görevini tam olarak yerine getirmediğini, aksine tamamen tersini yaptığını ve kendilerine çok büyük zararlar verdiğini söylediler, bu yüzden imparatorla yapılan hiçbir anlaşmaya uymak zorunda olmadıklarını belirttiler; imparator ise onların babasına karşı görevlerini yapmadıklarını, bu yüzden imparatorluğun Antakya topraklarını geri istediğini ve burayı tekrar imparatorluğa bağlayacağını söyledi; Antakya'nın mirasının bir yabancıya, Antakya Prensi Raymond'a verilmiş olmasından büyük rahatsızlık duyduğunu, bu yüzden bu ülkeye geldiğini ifade etti; fakat baronların bu itirazlarına rağmen imparator Antakya topraklarını tamamen ele geçirmek istedi, bu yüzden onlardan ayrıldı ve Tarfe şehrini kuşatmaya gitti, burayı zorla ele geçirdi ve içeride bulunan tüm şövalyeleri ve savaşçıları dışarı çıkardı; orada Antakya Prensi Raymond adına savaşan adamlar vardı; ardından kendi şövalyelerini ve silahlı adamlarını oraya yerleştirdi; ve bundan sonra zorla alabileceği tüm şehirleri ele geçirmeye başladı, Adain şehri de dahil olmak üzere diğer asil şehirleri aldı ve o sırada imparatorun çok büyük sayıdaki silahlı askerleri karşısında kimsenin ona karşı koyamayacağı açıkça anlaşıldı; nihayet asil Antakya şehrini kuşatmak ve burayı ele geçirmek için ordusunu yerleştirdi; asil Hristiyanların kırk yıl önce kazandıkları ve fethettikleri bu şehri imparator talep ediyordu; ancak ne imparator ne de babası geçmişte burası için hiçbir şey yapmamıştı. İmparator kuşatma düzenini aldığı anda, Antakya şehrine tüm gücüyle saldırdı; fakat şehrin içindekiler güçlerinin yettiği kadar kendilerini en iyi şekilde savundular, asil Kont Poitiers'nin oğlu olan prensleri ve lordları Raymond'a olan sadakatlerini her zaman korudular; ve böylece imparatorun kuşatması, şehir halkına saldırmak üzere devam etti.

BÖLÜM LXXXIII.

Trablus Kontu ve Antakya Prensinin, düşmanlarına karşı yardım almak için Kudüs Kralı'na nasıl elçiler gönderdikleri üzerine.

Sözü kesmeden veya daha önce anlatılan konuyu inkar etmeden bilinmelidir ki, Halep Prensi, Konstantiniyye İmparatoru'nun Antakya şehrini kuşattığını öğrendiğinde ve anladığında, diğer taraftan da Trablus Kontu'nun kısa bir süre önce, söylediğim gibi, bir önceki savaşta öldürülmüş olduğunu ve bu yüzden ülkenin iyice zayıflamış bulunduğunu gördüğünde; Hristiyanlara tüm gücüyle zarar vermek üzere adamlarıyla birlikte harekete geçti ve Trablus kontluğunda yer alan ve kurulu olan Montferrat adındaki güçlü bir kaleyi kuşatmaya geldi. Haberler genç Trablus Kontu olan genç Raymond'a ulaştığında, ulu Rabbimiz İsa Mesih'in onuru için hemen Kudüs Kralı'na elçiler gönderdi ve ondan yardım talebinde bulundu; bu yüzden kral, merhamet duyarak ve kutsal Katolik inancının her daim büyümesini arzularak, yardım etmek amacıyla adamlarını topladı ve genç Trablus Kontu'na doğru yola çıktı; ve kral bu şekilde yoldayken, Antakya şehrinden gelen ve ona Konstantiniyye İmparatoru'nun gelişini, bazı şehirleri ve birçok kaleyi nasıl ele geçirdiğini, ve Antakya önünde yeniden kuşatma düzeni aldığını bildiren elçilerle karşılaştı; bu

yüzden prens ve baronlar ulu bir alçakgönüllülükle krala yalvarıp ondan kendilerini kurtarmasını talep ettiler; ve böylece kral, yapması gereken ilk hamleyi derinlemesine düşünerek büyük bir endişe içinde kaldı ve öncelikle Montferrat kalesi önündeki Türklerin elindeki kuşatmayı dağıtmaya karar verdi, umuyordu ki ardından Tanrı'nın rızasıyla gidip Antakya prensini ve baronlarını kurtaracaktı; ve böylece yolunu doğrudan genç Trablus Kontu ile birlikte Montferrat'a doğru çevirdi; fakat Halep Prensii, Kudüs Kralı'nın ve genç kontun gelişini öğrendiğinde, Montferrat kalesi önünde tuttuğu kuşatmayı kaldırdı ve Hristiyanların iki ordusunun arasına girmek amacıyla yola çıktı, nitekim Halep Prensii'nin Hristiyan ordularını aramak ve birinden diğerine gitmek için iki yolu vardı; ve Kudüs Kralı bu dağlık yolu bilmiyordu ve kendisini yanıltan adamlar tarafından yönlendiriliyordu: Çünkü onu öyle sarp ve dar dağlardan geçirdiler ki adamlar ancak birbiri ardınca ilerleyebiliyordu, bu da büyük bir tehlike oluştuyordu, bu yüzden Halep Prensii kralın bu yoldan gittiğini çok iyi biliyordu. Kralın bu yolda ilerlediğini öğrendiğinde, ordusuyla birlikte Hristiyanları önceden vurmak üzere o yola doğru hareket etti, zira o dar yolda Hristiyan ordusunun cephe halinde ilerlemesi mümkün değildi; söz konusu Halep prensi, Türkleriyle birlikte o kötü yollarda pusuya yatarak Kudüs Kralı'nı ve adı geçen Hristiyanları hazırlıksız yakalamak için bekledi; ve böylece Hristiyanları gafil avladılar, onlar da Türkler tarafından aniden basıldıklarında hiçbir hazırlık yapamamışlardı ve hemen bozguna uğradılar; orada Hristiyanların birçoğu öldürüldü ve hiçbirisi esir alınmadı. Ve kral, adamlarının bu şekilde aniden bozguna uğradığını gördüğünde, bazı baronlarının iyi tavsiyelerine uyarak hızla oradan ayrıldı ve Montferrat kalesi içerisine sığınarak kurtuldu; ve bu savaşta Godeffroy adında yiğit bir şövalye öldü ve vefat etti; kendisi, ulu Urfa Kontu olan yaşlı Joscelin'in kardeşiydi; ve ayrıca ulu Joscelin, yani Trablus Kontu olan genç Joscelin ve diğer birçok asil şövalye orada esir düştü, benzer şekilde silahlı adamların teçhizatları da tamamen kaybedildi; zira hepsi esir alındı ve öldürüldü, öyle ki her iki tarafta da çok sayıda at telef oldu ve tüm erzaklarını ile ordunun mühimmatını kaybettiler, öyle ki Kudüs krallığı ve onunla birlikte kaleye çekilen diğer şövalyeler, beraberlerinde Montferrat kalesine girdiklerinde yanlarında hiçbir yiyecek getirememişlerdi ve o kalede çok az erzak vardı; mucizevi bir şekilde Türklerin kuşatması kalenin önünde oldukça uzun bir süre devam etti.

Ve Halep Prensii, kralı bu şekilde bozguna uğrattığını ve ardından Kudüs krallığını kuşatma altına aldığını, ve beraberinde Trablus Kontu'nu esir tuttuğunu gördüğünde, ulu bir kibire kapılmaya ve gururlanmaya başladı, bu yüzden Montferrat kalesini yeniden kuşattı, burayı kısa sürede adamlarının yardımıyla ele geçireceğini düşünüyordu; çünkü kaledekilerin hiçbir şeyleri yoktu ve onlara yardım ulaştırılması imkansızdı, zira Kudüs krallığının en güçlüleri kral ile birlikte kalenin içinde mahsur kalmıştı. Ve diğer taraftan Antakya topraklarındaki baronlar da Konstantiniyye İmparatoru'nun güçleri tarafından kuşatılmıştı, bu yüzden imparatorla savaşacak durumları yoktu, imparator da kaleyi alabileceğini ve kralı orada dilediği gibi tutabileceğini düşünüyordu; ancak soylu kral, düşmanı Halep prensinin kuşatmasını ve ulu baskısını gördüğünde, gizlice Antakya Prensii Raymond'a, Urfa Kontu Joscelin'e ve benzer şekilde Kudüs Patriği ile tüm şehirlere ve vatandaşlara elçiler

gönderdi ve onlara içinde bulundukları durumu ve zarureti bildirerek, her birinden Tanrı rızası için ve tüm Hristiyan aleminin onuru adına, kendisinin kuşatılmış olduğu yere yardıma gelmelerini talep etti; ve aynı dönemde Rabbimiz Tanrı her şeyi en iyi şekilde düzene soktu, asil şövalyelerimize ulu ama acı dolu bir macera gönderdi: Gürcülerin komutanı olan ve Hristiyan olan asil şövalye Renaut, Türkleri gözlemek üzere çıktığı bir gün Türkler tarafından esir alındı, bu büyük bir kayıptı zira kendisi Aşkelon Türklerine karşı her zaman büyük bir çabayla Hristiyanların yararına çalışan cesur ve yiğit bir şövalyeydi.

BÖLÜM LXXXIV.

Dindar Hristiyan prensler, baronlar, şövalyeler ve diğerleri, dindar Kudüs Kralı'na yardıma gitmek üzere kendilerini nasıl hazırladılar.

Elçiler ve haberciler, Kudüs Kralı'na yardım götürmeleri için Hristiyan prenslerine ve baronlarına mesajlarını ulaştırdıktan sonra, kral Montferrat kalesi içinde Türkler tarafından kuşatılmış durumdaydı. Antakya Prensi ve Konstantiniyye İmparatoru, asil Hristiyanların her türlü kalesine saldırmış durumdaydı; ve imparator her ne kadar az sayıda adama sahip olsa da, Antakya şehrini kuşatmıştı çünkü orası imparatora karşı direnmek ve savunma yapmak için uygun ve elverişli bir şehirdi, imparatorun da her iki durumdaki zorluklara karşı en iyi şekilde yetişmesi gerekiyordu; fakat soylu ve sadık vasal olan asil Raymond, asil Kudüs Kralı'nı yüzüstü bırakmak istemedi, zira kral ona her türlü ihtiyacında ve işinde sık sık yardım ve destek sağlamıştı; benzer şekilde Urfa Kontu da krala yardım etmek için ordusunu topladı, zira kendisi kralın gerçek ve iyi bir dostuydu; ve ayrıca ulu Kudüs Patriği de ulu bir Hristiyan topluluğuyla birlikte hazırlık yaptı ve yanına ulu ve gerçek haçımızı, kurtarıcımız İsa Mesih'in ulu haçını aldı. Ve kısacası deniz aşırı topraklardaki tüm Hristiyanlar harekete geçtiler, ulu kralları olan Kudüs Kralı'na yardım etmek istiyorlardı. Ve Şam Kralı'nın büyük bir Türk ordusu topladığı ve Hristiyanların çok az adama sahip olduğunu bildiği için onlara zarar vermek amacıyla harekete geçeceği öğrenildi; kendisi de Hristiyanları her yönden engellemek için ulu bir çaba sarf ediyordu ve öyle bir durumdaydı ki hiçbir şeyin içeri girmesi mümkün değildi, bu yüzden kale içindekiler açlık ve susuzluktan ulu bir bitkinlik çekiyorlardı ve kalede ulu sayıda hasta ve yaralı Hristiyan vardı, öyle ki kaleyi savunacak durumda değillerdi; zira bir önceki kuşatmanın darbe ve ulu taşları yüzünden kalenin duvarları zarar görmüştü ve içeride Hristiyanları koruyacak neredeyse tek bir sağlam ev kalmamıştı, Türkler ise durmaksızın içeriye ulu taşlar fırlatıyorlardı; kısacası kalenin içindekiler açlık ve ulu zahmet yüzünden öyle bir durumdaydılar ki ulu güçlü adamlar bile bastonlara ve desteklere dayanarak yürüyebiliyorlardı; ve ulu Rabbimiz Tanrı'nın yardımından başka hiçbir güvenceleri yoktu, O'nun yardımını diliyorlardı; ve ulu elçinin gelmesini çok uzun bir süre beklediler, zira Halep'in Türk prensi her türlü işinde ulu bir gayretle hareket ediyor ve eğer kralı esir alabilirse tüm Türkiye toprakları için ulu bir başarı elde edeceğini düşünüyordu; bu yüzden kaledekilere her şekilde zarar vermek için ulu bir çaba gösteriyordu; fakat Halep prensi, Hristiyanların kendisini vurmak üzere ulu bir orduyla geldiklerini öğrendiğinde, durumun kendisi için ulu bir tehlike oluşturabileceğini anladı, bu yüzden onların gelişini beklemek istemedi; aksine ulu

kurnazlığı ve ulu hilesi sayesinde, Kudüs Kralı ve orada bulunan baronlarla konuşmak üzere dağlık yoldan Türk elçilerini ve habercilerini gönderdi; Montferrat kalesi önündeki kuşatmayı kaldırmak istediğini, öyle ki Halep prensinin onlara merhamet ettiğini söylemelerini emretti, ve hatta Kudüs Kralı da dünyadaki tüm krallar arasında en çok onurlandırılan krallardan biri olduğu için, ona karşı ulu bir saygı göstermek istediğini belirtti; bu yüzden kral dilerse kaleyi ve içindeki malları teslim edip oradan ayrılabilirdi; ve tüm Hristiyanlar onun bu teklifini ulu bir lütufla kabul ettiler; ve böylece Trablus Kontu'nu ve elinde tuttuğu diğer Hristiyan esirleri serbest bıraktı ve onları kralın huzuruna gönderdi; ve soylu Kudüs Kralı ve baronlar, diğer Hristiyanlar gibi bu haberi duyduklarında ulu bir sevinç yaşadılar; ve hepsi ulu bir şaşkınlık içinde kaldılar, zira Halep prensinin kendilerine bu kadar lütuflar ve cömert bir teklifte bulunmasını beklemiyorlardı, zira kalenin içindekilerin hiçbir kurtuluş umudu yoktu; bu yüzden kaleyi teslim etmek ve bu düşmanla barış anlaşması imzalayarak ulu bir barış elde etmek konusunda anlaştılar; ve böylece barış yapıldı ve Montferrat kalesi Halep prensine teslim edildi, o da kaleyi aldı ve Kudüs Kralı'na, Trablus Kontu'na ve tüm Hristiyan prenslerine teslim etti ve onlara söz verdiği gibi güvenli bir şekilde gitmelerine izin verdi; ve kral ulu bir nezaket ve ulu bir lütufla Halep prensini onurlandırdı, o da kralla birlikte kaldı; ve böylece kral ve adamları çok hoşnut kaldılar, barış yapıldıktan sonra her iki taraf da birbirinden ulu bir memnuniyetle ayrıldı; ve kral dağları aşarak Akra şehrine geldi, orada kendisine ulu bir yardım ordusunun ulaştığını gördü; bu ordu Antakya prensi, Urfa kontu ve ulu sayıda Hristiyan tarafından kralın tehlikede olduğunu düşünerek gönderilmişti; ve kral onları gördüğünde ulu niyetleri ve cesaretleri için onlara ulu bir teşekkürde bulundu ve başından geçen tüm olayları onlara anlattı; ve Halep prensi ile nasıl barış yaptığını belirtti; ve bunun ardından hep birlikte, kendi işlerini ve ihtiyaçlarını düzene sokmak amacıyla yola çıktılar; ve her biri kendi topraklarına geri döndü; ve Kudüs Kralı da krallığında biraz dinlenmek amacıyla Kudüs'e geri döndü. Konstantiniyye İmparatoru ile Antakya prensi arasında barışın nasıl yapıldığı ve kabul edildiği üzerine.

BÖLÜM LXXXV.

Antakya prensinin, Konstantiniyye İmparatoru'nun hâlâ şehri kuşatmakta olduğunu öğrendikten sonra Kudüs Kralı'na nasıl geri döndüğü anlatılır.

Konstantiniyye İmparatoru, Antakya şehri önündeki kuşatmasını sürdürüyordu, nitekim bu durum şehre, şehirlere ve içindeki insanlara ulu zararlar veriyordu; diğer taraftan da orada bulunan asil ailelerin birçoğunu yok ediyordu, bu yüzden imparator onlara karşı her türlü ulu gücünü gösteriyordu; fakat baronlar durumun gidişatını bilgece ve ihtiyatlı bir şekilde değerlendirdiler ve bu savaşın uzamasının kendilerine ulu bir yıkım getireceğini anladılar; bu yüzden Hristiyan prensleri araya girdi ve imparatora ulu bir cesaret ve ulu bir niyetle bu savaşa son vermesini talep ettiler; baronlar imparatora tüm bu şeyleri ulu bir dille anlattılar, öyle ki imparator da onlara kulak verdi ve ulu bir yumuşaklıkla yaklaştı; ve talep ettikleri şeyleri kabul ederek imparatorla barış sağlandı; ve bunun ardından imparator, Antakya prensine ordusuyla birlikte ayrılma izni verdi; imparator ile Antakya prensi arasında tüm bu

dağlık ve geniş toprakların, ve ayrıca imparatorun fethedeceği veya gelecekte fethedebileceği tüm şehirlerin imparatorluğa ait olacağı, ancak asil Antakya şehrinin prens Raymond'ın elinde kalacağı konusunda bir anlaşma ve sözleşme yapıldı; ve prens de imparatora ulu bir sadakatle hizmet edeceğine, ona karşı iyi ve sadık bir vasal olacağına dair yemin etti; ve ayrıca imparator da ona karşı ulu bir onur ve hürmet gösterdi, tüm baronlar da aralarındaki bu ulu barıştan ve uzlaşmadan ulu bir memnuniyet duydular; ve böylece yapılan bu anlaşma ve sözleşme ile iki prens arasındaki barış sağlandı ve Antakya prensliği Konstantiniyye İmparatoru'nun egemenliği altına girdi; ve imparator kendi mirasını güvence altına aldı, ve ayrıca imparator yardım talep ettiğinde ona ulu bir destek sağlayacaklarına ve asil Antakya prensinin imparatorun ulu bir vasalı olacağına dair söz verdiler; ve bu şekilde yapılan anlaşma ile imparatorun gelecek yıl geri dönmesi, üç asil şehri kuşatması ve buraları doğrudan Antakya prensinin eline ve egemenliğine teslim etmesi kararlaştırıldı; imparatorun da bu fetihleri gerçekleştirmesi mümkün olacaktı; ve gelecek kış dönemi için imparatorun şehre yerleşmesi, kış boyunca orada kalması ve adamlarını serinletmesi, Sicilya eyaletinde ve Tarfe yakınlarındaki topraklarda dinlenmesi uygun görüldü, zira orası yaşamak ve kalmak için ulu ve bereketli bir yerdi, ve ordusuyla birlikte orada kalacaktı. Konstantiniyye İmparatoru'nun ordusuyla birlikte Antakya şehrinin önüne gelmesi, ve ardından Kayserye şehri önünde kuşatma düzeni alması üzerine.

BÖLÜM LXXXVI.

Konstantiniyye İmparatoru'nun yaz vaktinde prenslerin ulu gücü ve yiğit silahlı adamlarla Antakya'dakiler için nasıl geri döndüğü ve ardından Kayserye şehri önünde kuşatma düzeni aldığı üzerine.

Ertesi yaz, Antakya ve tüm o topraklar arasında yapılan barış ve anlaşmanın ardından, Konstantiniyye İmparatoru adamlarını topladı ve sefer hazırlıklarına başladı; ve asil Antakya topraklarına geldi ve asil imparatorun vadettiği gibi, Antakya prensi ve Urfa kontu da kendi adamlarıyla birlikte geldiler ve asil imparatorla birlikte hareket ettiler; ve hep birlikte Kayserye şehrini kuşatmaya gittiler, nitekim bu şehrin Suriye topraklarında yer alan ulu ve güçlü bir şehir olduğu, iki dağ arasında kurulu olduğu ve içinden ulu bir nehrin geçtiği bilinirdi; imparator burayı ulu bir güçle kuşattı ve ulu kurnazlığıyla şehre saldırdı; ve o dar dağlık yollarda Hristiyanların orduları ulu bir cesaretle savaştılar, öyle ki imparatorun getirdiği ulu mancınıklar ve ulu taşlar şehre ulu zararlar verdi; ve kaledekiler de ulu bir direnç gösterdiler ve ulu bir çabayla kendilerini savundular; bu yüzden asil Hristiyanlar ulu bir gayretle ve cesaretle savaştılar, zira bu işin sonunda ulu bir başarı elde edeceklerini biliyorlardı; ve asil imparator da kaledekilere ulu hediyeler ve ulu ikramlar gönderdi, öyle ki kaledekiler de onun bu ulu cömertliğinden ulu bir memnuniyet duydular; ve böylece Hristiyan orduları ulu bir gayretle kuşatmayı sürdürdüler; bu sırada Antakya prensi ve Urfa kontu masalarda zar atıyorlardı ve çadırlarında ulu bir keyif çatıyorlardı; ve onların bu ulu gayretsizliği ve cesaretsizliği imparatorun gözünden kaçmadı, zira onların bu işe karşı hiçbir ulu niyet göstermediklerini gördü ve bu yüzden onları ulu bir dille kınadı; ve imparator onların bu ulu lakayitliğini gördüğünde, iki prensin durumunu ulu bir

endişeyle değerlendirdi; ve imparator onların bu ulu niyetten uzak olduğunu görünce, oradan ayrılmaya karar verdi; ve böylece imparator oradan ayrıldı ve ordusuyla birlikte yola çıktı; ve iki prensi de yanına alarak Antakya topraklarına doğru ilerledi; ve onlara ulu bir yumuşaklıkla yaklaştı, öyle ki onlar da imparatorun bu ulu büyüklüğünden ulu bir memnuniyet duydular; ve böylece ulu ordusuyla birlikte Antakya şehrine doğru ilerlediler.

Ve imparator oraya ulaştığında, kent sakinleri ve Hristiyanlar ulu bir şaşkınlık içinde kaldılar; zira imparatorun ulu bir orduyla geldiğini görmüşlerdi; ve ulu bir korkuya kapıldılar, çünkü imparatorun şehre girmek ve Donjon kalesine kendi muhafızlarını yerleştirmek istediğini, ve kenti tamamen kendi egemenliği altına alacağını düşünüyorlardı; fakat imparator onların bu ulu şüphelerini gördüğünde, onlara ulu bir güvence verdi ve onlarla ulu bir dille konuştu; ve kentin ileri gelenleri ve ulu vatandaşları imparatorun bu ulu sözlerini duyduklarında ulu bir cesaret buldular; ve imparatora ulu bir saygı göstererek kentin kapılarını açtılar ve onu onurla karşıladılar; ve imparator kente girdiğinde, kentin asil sokaklarında ulu bir düzen sağladı ve kentin asil kiliselerini ulu bir saygıyla ziyaret etti; ve kentin içindekiler imparatorun bu ulu adaletinden ulu bir memnuniyet duydular; ve imparator kentin asil sarayına yerleşti ve orada ulu bir şerefle kaldı; ve asil Antakya prensi Raymond ve Urfa kontu Joscelin de onunla birlikte kaldılar ve imparatora ulu bir sadakatle hizmet ettiler; ve imparator kentin asil Donjon kalesine yerleştiğinde, orada ulu bir şölen düzenledi; ve tüm baronlar imparatorun bu ulu büyüklüğünü gördüklerinde ulu bir hayranlık içinde kaldılar; ve imparator orada ulu bir süre kaldıktan sonra, kentin idaresini asil Antakya prensine teslim etti ve ona ulu bir lütufta bulundu; ve ardından ordusuyla birlikte oradan ayrıldı ve Konstantiniyye'ye doğru yola çıktı; ve kentin içindekiler imparatorun bu ulu ayrılışından derin bir üzüntü duydular; ve asil prens ve baronlar imparatoru ulu bir şerefle uğurladılar; ve imparator dağları aşarak kendi Hristiyan topraklarına güvenle geri döndü. Ve imparator ve Hristiyanlar arasında yapılan bu ulu barış ve anlaşma, ulu Katolik inancının büyümesine ve kutsal toprakların korunmasına ulu bir katkı sağladı; ve imparator da kendi krallığına ulaştığında, tüm uyrukları tarafından ulu bir sevinçle ve onurla karşılandı.

BÖLÜM LXXXVII.

Flandre Kontu Thierry'nin ve eşinin, kendi adamlarıyla birlikte Kudüs'e nasıl ulaştıkları üzerine.

Ve Konstantiniyye İmparatoru kendi ülkesine döndükten sonra, Flandre Kontu Thierry ve eşi, diğer birçok asil şövalye ve çok sayıda adamıyla birlikte yola çıkıp Kudüs'e ulaştılar; orada Suriye topraklarının tüm lordları ve asil baronları onları ulu dürüstlikle karşıladılar ve onlara çok büyük bir onur gösterdiler; ve Kudüs'ün içinde birkaç gün boyunca çok iyi bir şekilde ağırlandıktan sonra, Kral ve Kont Thierry, kendi adamlarıyla birlikte Kudüs şehriden çıkıp Suriye topraklarını gezip görmeye karar verdiler ve Galabah şehri topraklarına doğru at sürdüler; ve ilerleyerek yol kesen, Hristiyan fukaralarını soyan bazı haydutların ve casusların çekildiği ve yaşadığı bir kalenin yakınına geldiler; bu yüzden Kral ve Flandre Kontu bu kaleyi kuşatıldılar. Ve onlar orada kuşatmadayken, büyük bir Türk topluluğunun hep birlikte

harekete geçtiği, Kudüs topraklarına kadar akın ettiği, Jordan nehrini ve Eriha topraklarını geçtikleri ve Lut Gölü denilen gölün sağından yollarına devam ettikleri haberi geldi; ve ardından gayretle ilerleyerek Amos ve Abacuth adındaki iki peygamberin doğduğu Tetua şehrine kadar geldiler ve orada Türkler o kadar çoktu ki şehri ele geçirdiler ve içeride kapana kısılmış buldukları halkı katlettiler; fakat bu durum büyük bir başarı olmadı zira Türklerin gelişini öğrenen halkın büyük bir kısmı şehirden çıkıp başka bir yere gitmişti. Ve Türklerin bu haberleri Kudüs'e kadar ulaştı; o sırada orada Tapınak Şövalyeleri'nin ulu üstadı olan, Poitou doğumlu Robert adında asil bir şövalye bulunuyordu; o yiğit Robert kendisini gösterdi ve yanına alabildiği kadar silahlı adamla birlikte Kudüs'ten çıktı ve ordusunda Kralın sancağını taşıttı; her ne kadar Kral orada olmasa da sancağı Robert de Vachers adında asil, büyük ve güçlü bir şövalye taşıyordu. Ve böylece Tapınak Şövalyeleri'nin ulu üstadı, Türklerin bulunduğunu öğrendikleri yere doğru yollarını doğrudan çeviren birçok asil Hristiyanla birlikte ilerledi; fakat Türkler onların geldiğini anlar anlamaz hemen kaçış yolunu seçtiler ve Helebon denilen, Yusuf'un doğduğu söylenen yere doğru kaçtılar; ve oradan da ataların yattığı Ebron'a doğru kaçtılar ve Türkler Ebron ovalarına inip orada durmak üzere o tarafa yöneldiler. Ve Hristiyanlar Türklerin önlerinden kaçtığını görünce her şeyi kazandıklarını sandılar ve buraya şuraya dağıldılar, öyle ki Türklerin peşinden tarlalara yayıldılar ve artık bir arada durmuyorlardı, ve bununla birlikte düşmanlarını bozguna uğratmaktan başka bir şey düşünmüyorlardı. Ve her zaman kılıçlarını gözleyen Türkler, Hristiyanları bu şekilde dağılmış görünce geri döndüler, bir araya geldiler ve dindar Hristiyanlarımıza öyle bir saldırdılar ki onlardan büyük bir kısmını katlettiler ve diğerleri hayatlarını ya da kendilerini kurtarmak için kaçtılar; fakat içlerinden bazıları Tetua'ya kadar kovalandı ve bu takipte Tapınak Şövalyeleri'nin yiğit bir şövalyesi katledildi; ve bilinmelidir ki Hristiyanlarımızın bu bozgununda, soylu adamlarımızın tüm teçhizatları kaybedilmeseydi bu durum Hristiyanlık için büyük bir zarar olmayacaktı; Tanrı'ya onların ruhları için dua edilir. Ve bu süre zarfında Kudüs Kralı ve Flandre Kontu, bahsettiğim o haydutların ve yol casuslarının bulunduğu kalenin önünde kuşatmadaydılar; ve Hristiyanların bu bozgun haberleri oraya ulaştığında, Kral buna çok üzüldü ve şu an için buna yardım edemedi; fakat bizim adamlarımızın bu haberlerden duyduğu ulu öfke sebebiyle, o kaleye öyle şiddetle saldırdılar ki burayı zorla ele geçirdiler ve içerideki Türk baronlarını acı dolu bir ölümle öldürdüler; ve ardından Kral ve Flandre Kontu, adamlarıyla birlikte Kudüs'e geri döndüler.

BÖLÜM LXXXVIII.

Şam Başkomutanı'nın Halep prensine karşı Kudüs Kralı ile nasıl ittifak kurduğu, ve Bellinas şehrinin bir anlaşma ile Kudüs Kralı'na nasıl kuşatılıp teslim edildiği üzerine.

Yukarıda bahsedilen şeylerden sonra, yukarıda yazılı birçok bölümde kendisinden sıkça söz edilen Türk Halep prensi, başka bir Türk'ün üzerinde olan Şam Krallığı'nı gidip kazanmak ve fethetmek için adamlarını silahlandırdı ve hazırladı; o sırada orada Edmard adında bir Hristiyan Türk şövalye bulunuyordu, kendisi Şam Krallığı'nın Başkomutanı idi ve Şam Kralı'nın kızıyla evlenmişti; bu yüzden söz

konusu Başkomutan, Halep prensine karşı ne yapabileceğini düşündü. Ve iyice düşündükten sonra, Kudüs Kralı'na kendisine yardım etmesi ve Şam kralı olan efendisi için destek vermesi adına yalvarmak ve ulu bir alçakgönüllülükle talepte bulunmak üzere elçiler gönderdi; ve eğer kral bunu yaparsa, Hristiyanların kaybetmiş olduğu Bellinas şehrini ona iade edip geri verecekti, nitekim orada pek fazla yardım bulamamışlardı; ve bununla birlikte, ücret olarak her hafta ona yirmi bin altın pizan verilmesini ve teslim edilmesini sağlayacaktı; ve bu sözleşmeyi ve anlaşmayı kesin ve makbul tutmak için ona rehin olarak iyi ve sadık rehineler verecekti. Ve Kudüs Kralı bu haberleri aldığı anda, bu mesele üzerinde ne yapması gerektiği konusunda meclisine danıştı; ve nihayet meclisi tarafından bu durum karara bağlandı ve üzerinde düşünüldü ki bu talebi kabul etmesi gerekiyordu: Çünkü Halep prensi, Kralın en yakın komşularından biriydi ve ona her geçen gün daha fazla zarar veriyordu, bu yüzden tüm Hristiyanlığın yararı adına onun ulu gücünü kırmak için elinden geleni yapmalıydı; ve böylece bu sözleşme ile anlaştılar; ve Kral, Şam'dakilerle birlikte yola çıktı; fakat Şam topraklarına girmiş olan Halep prensi, bu ittifakı ve ulu macerayı duyunca, Kudüs Kralı'nın o toprakların insanlarıyla ittifak kurduğunu anladığında geri döndü, kendi topraklarına çekildi ve Şamlılara karşı savaşı bıraktı. Ve Kudüs Kralı görevini yerine getirdiğini gördüğünde, Şam Başkomutanı'ndan sözleşme uyarınca kendisine vaat edilen şeyi, yani Bellinas şehrini ona geri vermesini talep etti ve istedi; nitekim Dodequin adındaki Şam Kralı, Hristiyanlar tarafından fethedilen bu şehri daha önce bir anlaşma ile kendi oğluna vermişti, bu yüzden Başkomutan, Krala şehri savaşı ve zor kullanmadan teslim edemiyordu; böylece Kudüs Kralı ile Başkomutan arasında Bellinas şehrini kuşatmak üzere yeniden anlaşıldı; ve bu şehri daha kolay geri alabilmek için, Kudüs Krallığı Antakya Prensi'ni ve o yerlere gelmiş olan Urfa Kontu'nu çağırdı, onlar da diğerleriyle birlikte Bellinas şehrinin her taraftan kuşatılması için yiğitçe hareket ettiler, ve oradan sonra burası şiddetle saldırıya uğradı, harikulade bir şekilde; zira herkes Kudüs Kralı'nın asil krallığı adına yiğitçe davranmayı düşünüyordu, bu yüzden yapılan ve gerçekleştirilen şeylerin tarzını anlatmak imkansızdır: Zira bunu anlatmak meseleyi çok uzatacaktır; sadece şunu anlatmak yeterlidir ki saldıranlar görevlerini tam olarak yerine getiriyorlardı, aynı şekilde şehrin içindekiler de kendilerini yiğitçe savunuyorlardı: Çünkü onlar Halep Prensi'nin, söz verildiği üzere kendilerine yardıma gelmesini her zaman bekliyorlardı; bu sırada Kutsal Baba'nın elçisi olan bir Kardinal, Beauvais'li ulu piskopos oğlu ulu Kardinal, yardım etmek amacıyla oraya ulaştı; o Kardinal ulu bir asil ve dindar bir baba idi; söz konusu Kardinal diğerleriyle birlikte Bellinas kuşatmasına gitti, ve Kral ile diğer tüm Hristiyan prensler ve baronlar tarafından ulu bir hürmetle karşılandı; bundan sonra şehre her zamankinden daha iyi bir şekilde ulu bir gayretle saldırıldı, ve birçok saldırıdan sonra Başkomutan Edmard, Bellinas şehrindekilerle öyle bir şekilde konuştu ki içeride bulunanlar şehri ulu bir gönüllülükle Kudüs Kralı'na teslim ettiler, ve yiğit Kudüs Kralı da burayı devraldı ve geçmişte burayı kaybeden o Hristiyanlara, hakları uyarınca ait olduğu gibi geri iade etti; ardından Kudüs Kralı kendi ülkesine döndü, ve Şam Başkomutanı da ulu bir sevinçle ve Kudüs Kralı'nın kendisine ulu bir şekilde söz verdiği ve kabul ettiği destekle geri döndü; ve ayrıca Kral kendi asil adamlarından ve kendisinininkilerden ulu

bir memnuniyet duydu: Zira onları sözlerinde ve sözleşmelerinde her zaman sadık bulmuştu; ve Konstantiniyye İmparatoru ve ayrıca Antakya prensi ve o toprakların baronları hakkında konuşmaya geri dönmek üzere bu meseleyi burada bırakıyorum. Bahsedilen bu şeylerden bir süre sonra, Antakya prensi ve Urfa kontu bir araya geldiler, ve Konstantiniyye İmparatoru'na, yapılmış olan sözleşmeyi ve anlaşmayı tamamlamak isteyip istemediğini sormak ve öğrenmek üzere elçiler gönderdiler, nitekim daha önce yazıldığı üzere; ve İmparator uzun zamandır Antakya'dan ayrılmış olduğunu yazmıştı, ve İmparator prenslerin kendisine yaptığı bu talebi öğrendiğinde, Hristiyan silahlı askerlerinden ulu bir kalabalık topladı, öyle ki ulu bir ordu kurdu; adamlar toplandığında Aziz George topraklarından geçti, ve bunca günden sonra Ytaille denilen asil bir şehre gelene kadar ulu seferler yaptı; burası ele geçirildi ve fethedildi, ve Filistin topraklarında kurulu bir şehirdi, orada İmparator iki oğlunu kaybetti, onlar o topraklarda bir ateş yüzünden öldüler; bu durum karşısında İmparator harikulade bir şekilde kederlendi ve öfkelendi, bu yüzden diğer iki oğluna komutayı verdi ve Konstantiniyye'ye geri döndü, ve yanlarında o ölen iki kardeşin naaşlarını taşıyarak onları Konstantiniyye'de defnetmelerini emretti, ve diğer taraftan da kendi yolculuğundan dönene kadar Konstantiniyye'de alacağı yeni haberleri babasına bildirmesini emretti. Ve bu sırada babasının vasiyeti ve dindar arzusu tam ve dürüstçe yerine getirildi, ardından İmparator yanına dördüncü oğlunu alarak yola çıktı, ve vaat ettiği şeyi tamamlamak üzere yolculuğa koyuldu. Ve kısa bir süre içinde, ulu ordusuyla birlikte Urfa topraklarına ulaştı, ve oraya vardığında hemen harekete geçerek Corbeful adındaki kalenin önüne kuşatma düzeni kurdu; burası Urfa kontuna ait bir kaleydi; ve o bu kaleyi kuşattığında, Urfa kontuna, daha önce aralarında yapılmış olan sözleşmeleri ve anlaşmaları tutması için rehineler göndermesini emretti; o da bunu vaat etti, ve o sırada kaleyi hiçbir şüphe duymadan teslim etmeye hazır: Zira ulu kral bir kez bile aralarındaki sözleşmeyi bozmamıştı. Ve Urfa kontu bu haberleri aldığı anda ulu bir şaşkınlık yaşadı: Zira ne cevap vereceğini bilmiyordu. Ancak yine de Yfabel adındaki genç kızını ona gönderdi: İmparator onu kabul etti ve dindar babası Urfa kontu için ona ulu bir lütufta bulundu, ve bunun üzerine İmparator Corbel kalesinden ayrıldı, ve oradan Antakya dükaliğine geçti, ve prence şehri ve kalesini sözleşme ve anlaşma uyarınca kendisine teslim etmesini emretti; ve kendisi bunu yapmaya, ve yapması gereken her şeyi yerine getirmeye hazır; ancak prens bu yeni haber karşısında ulu bir şaşkınlık yaşadı ve ne yapacağını bilemedi, bu yüzden Antakya'nın tüm baronlarını ve lordlarını toplamaktan başka bir çare bulamadı; ve onlar toplandığında onlarla konuştu; ve onlara İmparatorun ne talep ettiğini gösterdi; onlar da kendi meclislerinde fikir birliğine vardılar ki İmparator Jean'a elçiler göndereceklerdi; bu elçiler İmparatora bu talebinden vazgeçmesi için yalvaracaklardı, ve böylece İmparatorla konuşmak üzere seçilen adamlar geldiler; ve kısacası ona söylenen her şeye karşı çıktılar, öyle ki orada birçok söz söylendi ve bir taraftan diğer tarafa iddialar ileri sürüldü; fakat hiçbir şekilde İmparator onların bu talebini kabul etmek istemedi, öyle ki elçiler onun tarafından ulu bir şekilde zorlandılar, sonunda Prens Raymond'a gidip ona net bir cevap vermesini, ulu mirasını ve Antakya dükaliğini sadece karısı Berfayüz yüzünden elinde tutamayacağını söylemeye mecbur kaldılar; zira kendisi oranın

gerçek varisi değildi, bu yüzden eğer vaat edilen sözleşmeleri tutmazsa hiçbir şekilde oradan ayrılamayacağını, ve eğer bu ulu talebi hemen kabul etmezse hiçbir şekilde ulu hükümdarın elinden kurtulamayacağını, aksine asil bir prens olarak efendisi için dürüstçe davranması gerektiğini belirttiler, zira aksi takdirde hiçbir şeyi elinde tutamazdı. Ve İmparator bu cevabı duyduğunda ulu bir hiddet ve öfke duydu, bu yüzden dükalık içindeki Hristiyanlara ulu bir kötülük yapmak üzere Antakya dükalığından ayrıldı, ve hiçbir şey yapmadan oradan gitmek niyetinde değildi, aksine tüm dükalığı ulu öfkesiyle yakıp yıkmayı düşündü.

İmparator ulu öfkesiyle düşünürken, bu asil şehre, çöl taşı denilen asil şehre gitti. Ve Konstantiniyye İmparatoru'nun ordusunu toplayıp geri dönmek üzere olduğu sırada, Antakya dükalığındaki dindar insanlar o avı harikulade bir şekilde seviyorlardı ve avın heyecanına kapılmışlardı; ve hatta İmparatorun kendisi de ulu bir yay aldı ve bir kez o ormana gitti, ve adamları ona ulu orman hayvanlarını ulu bir şekilde sürerken o çalılıkların içinde bekledi; o sırada İmparator ve yayı elinde olan tüm okçular oklarını germiş, ulu hayvanları vurmak üzere bekliyorlardı; ve avcılar köpekleriyle birlikte o çalılığın içinde bağıyorlardı; o sırada ulu bir yaban domuzu çalılıktan dışarı fırladı ve ulu bir hızla Yunanistan İmparatoru'nun ve orada bulunan diğerlerinin üzerine doğru koştu; ve İmparator o yaban domuzunu görünce hemen okunu ona doğru fırlattı, fakat ulu domuz oku göğsüne aldığı anda daha da ulu bir öfkeyle fırladı ve ulu gücüyle fırlatılan okun ulu ucu İmparatorun eline çarptı; öyle ki İmparator elinden ulu bir şekilde yaralandı, ve zehir hemen ulu koluna doğru yükseldi, ve o ulu zehir yüzünden harikulade bir acı çekmeye başladı, bu yüzden hemen ulu konak yerine götürüldü; orada ulu üstat cerrahlar ve hekimler onun bu ulu yarasını iyileştirmek ve ona yardım etmek için ulu bir titizlikle çalıştırıldılar; fakat o asil yara ve ulu zehir kısa bir süre içinde ulu bir şekilde büyüdü ve arttı, öyle ki hekimler ve cerrahlar ona açıkça ulu acıyı bildirdiler ve bu yaradan asla kurtulamayacağını söylediler: Bu yüzden ulu kolunu zehrin yayılmasını engellemek için kesmelerini talep etti, fakat cerrahlar ona bunun ölümcül olacağını ve kendisinin ulu yaşından dolayı buna dayanamayacağını belirttiler; bunun üzerine İmparator ölümünün yaklaştığını anladı, ve ulu bir dindarlıkla İmparatorluk adına en küçük oğlu olan asil Manuel'i çağırdı, ve onu ulu baronların huzurunda yeni İmparator olarak ilan etti ve ona ulu tacını verdi, ve bunun ardından diğer iki büyük oğlunu onun emrine verdi; ve bu şeyleri tamamladıktan sonra İmparatorluğun ulu organları ve hayati azaları ulu zehir yüzünden tamamen iflas etti, öyle ki hiçbir çare bulunamadan o asil domuz avı yüzünden vefat etti; kendisi ulu dindar ve her türlü iyi işe ulu bir cömertlikle bağlı asil bir hükümdardı, ve İkinci Sicilya topraklarında, asil dostlarının yattığı yerde vefat etti; efendimizin miladi bin yüz otuz sekiz yılında nisan ayında hayata gözlerini yumdu. Ulu İmparator defnedildikten ve yeni İmparator asil Andronique tüm prensler ve baronlar tarafından babasının vasiyeti uyarınca ulu bir şekilde kabul edildikten sonra, asil Andronique ordusunu topladı ve oradan ayrıldı, o ulu prensin vefat ettiği yerden gidip tüm Yunanistan topraklarına ulaştı; oradan Konstantiniyye'ye vardığında, orada Guifart adında asil bir kardeşi olduğunu öğrendi, kendisi ulu bir şövalyeydi ve asil İmparator Antakya'dayken yeni haberler almıştı; ve bu yeni İmparator Andronique bundan pek memnun kalmamıştı, zira o asil ağabeyi Guifart, İmparatorun ulu elçisi

olan o Hristiyan şövalyeyi ulu zindana atmıştı; bu şövalye Konstantiniyye'nin ulu hazinesini koruyan kişiydi; bu yüzden İmparator ona ulu bir hiddet duydu ve Guifart'ın Hristiyanlığa karşı ulu bir şiddet göstermesini asla kabul etmedi; ve dindar İmparator o şövalye Guifart'ı ulu zindandan çıkarttı, ve iki kardeş arasında ulu bir barış ve uzlaşma sağlanması için ulu bilge adamları görevlendirdi; onlar da iki kardeş arasında ulu bir barış sağladılar, öyle ki ulu sözleşmeler yapıldı ve ulu İmparator iki kardeşten en genci olarak kaldı, ve ben şimdilik bu konuyu burada bırakıyorum. Andronique o zamanlar ulu bir gençti. Ve bu sırada asil Kudüs Kralı ulu Fouques, Lydes, Lez ve Rames şehirlerinin yakınlarında ulu bir şekilde bulunuyorken, Escalonne şehrine on fersah mesafede ulu bir kale inşa ettirdi; ve oraya Şam topraklarından asil şövalyeler yerleştirdi, ve bu Hristiyanlar Escalonne tarafındaki Türkleri engellemek için ulu bir çaba gösteriyorlardı; bu kaleye Berfabee adını verdiler, ve diğeri Ybelin idi; ve bundan sonra deniz aşırı topraklardan ulu bir güç daha ulaştı, buraya beyaz kule adını verdiler; ve bu üç kalenin ulu gücü sayesinde Escalonne şehri ulu bir baskı ve boyunduruk altına girdi; zira bu üç kalede ulu miktarda yiyecek ve ulu sayıda silahlı asker bulunuyordu; bu yüzden Escalonne'daki Türkler şehirlerinden dışarı çıkamıyorlardı ve ulu bir zarara uğruyorlardı; bu yüzden Türkler Mısır'a elçiler göndererek ulu bir alçakgönüllülükle kendilerine yardım ulaştırmalarını talep ettiler; zira her taraftan kuşatılmış durumdaydılar ve ulu tehlike altındaydılar. Ve bu süre zarfında soylu Kudüs Kralı Akra'da bulunuyorken, kral ve kraliçe ulu bir tarlada kendi adamlarıyla birlikte ulu bir av partisi düzenlediler; ve tarlalarda ulu bir şekilde ilerlerken önlerinden bir yaban tavşanı fırladı; ve soylu kral o tavşanı görünce ulu atını hızla onun peşine sürdü, ve o ulu atın üzerinde ulu kılıcı elindeyken, atı ulu bir çukura tökezledi ve kral atından ulu bir şiddetle düştü, ve ulu kılıcı da ulu elindeyken ulu başının üzerine düştü; ve bu düşüşle kral ulu bir yara aldı ve tamamen ulu bir şekilde ezildi; öyle ki soylu kral o ulu düşüşten sonra tek bir söz bile söyleyemedi, ne ulu duasını edebildi ne de kendisini Rabbimiz Tanrı'ya dindar bir şekilde emanet edebildi; sadece o ulu merhametiyle ruhunu teslim etti; ve o dindar kralın Akra'da ve tüm Kudüs krallığında vefat etmesi ulu bir acıya sebep oldu; efendimizin miladi bin yüz kırk dört yılında vefat etti; kendisi yedi yıl boyunca ulu krallık yapmıştı, ve onun cenazesi selefleri olan dindar kralların yanına ulu bir hürmetle defnedildi; ve onun vefatından sonra onun ulu oğlu asil Baudouin krallık tahtına ulu bir şerefle oturdu.

Asil dindar Kral Baudouin, babasının vefatından sonra henüz on üç yaşındaydı; kendisi ulu ve asil bir gençti, ve onun ulu annesi krallığı ulu bir bilgece yönetti; zira krallıkta hiçbir ulu isyanın çıkmasına izin vermedi; ve bu asil anne krallığı ulu bir onurla korudu. Ve bu sırada Antakya prensi Raymond ve ulu kont Joscelin hakkında konuşmaya geri dönmek gerekir; aralarında hiçbir ulu neden yokken ulu bir nefret ve ulu bir düşmanlık baş göstermişti, öyle ki birbirlerine ulu bir şekilde zarar vermekten başka bir şey düşünmüyorlardı; ve bu süre zarfında ulu ulu güçlü Türk prensi Halep prensi Sanguins, ulu sayıda Türk ve pagan topluluğuyla yola çıktı, ve Urfa şehrini kuşatmaya geldi; o sırada Urfa kontu kendi kalesi olan Corbeful'de bulunuyordu; bu yüzden Urfa şehri onu savunacak silahlı adamlardan ve düşmana karşı uzun süre dayanacak erzaklardan yoksundu; bu ulu tehlikeyi duyan Halep prensi, şehre ulu bir

güçle saldırdı, ve orayı ulu bir şekilde muhasara altına aldı, zira o sırada şehirde pek fazla asil muhafız yoktu; ve Halep prensi şehri ele geçirmek için ulu sayıda mancınık ve ulu kuşatma aletleri kurdurdu; ve Urfa kontu bu yeni haberi aldığı anda, hemen komşu prenslerden ve ulu dostlarından yardım istedi; ve Antakya prensi Raymond'a ulu mektuplar ve elçiler göndererek ondan ulu merhametiyle kendisini bu ulu tehlikeden kurtarmasını talep etti; fakat Antakya prensi aralarındaki ulu nefret yüzünden ona hiçbir yardım göndermek istemedi, ve onun ricasına kulak asmadı. Ve ulu Urfa kontu bu durumu gördüğünde ulu bir keder içinde kaldı; ve benzer şekilde Kudüs Kralı'na ve krallığın ulu baronlarına elçiler göndererek onlardan yardım istedi; onlar da bu ulu haberi aldıklarında ulu bir hiddet duydular, ve kraliçe hemen ulu sayıda Hristiyan silahlı asker toplattı, ve krallığın en ulu Başkomutanı olan Manassier'yi ordunun başına getirdi, ikincisi Naplus'lu Philippe idi, ve üçüncüsü Tabarie'li Helinas idi; ve bu Hristiyan ordusu yola çıkmaya hazırlanırken, genç Kral Baudouin de onlarla birlikte gitmek istedi, zira ulu Rabbimiz İsa Mesih'in onuru için görevini yerine getirmek istiyordu, ve Hristiyanlığın o asil sınır kenti olan Urfa şehrine yardım etmeyi arzuluyordu; zira o asil kent ulu Prens Godeffroy de Bouillon zamanından beri Hristiyanların elindeydi, ve asil baronlar burayı ulu bir şerefle fethetmişlerdi; ve İmparatorla yapılan o ulu anlaşmalar uyarınca burası Hristiyanlığın ulu bir kalesiydi, bu yüzden burayı kaybetmek ulu bir yıkım olacaktı; fakat bizim ordumuz oraya ulu bir hızla yetişemedi, zira yollar ulu sarp ve tehlikeliydi; ve bu sırada Halep prensi şehre ulu bir şiddetle saldırdı, ve ulu mancınıklarıyla kentin surlarında ulu bir gedik açtırdı; ve Türkler o gediğin açıldığı yerden ulu bir hızla kentin içine daldılar, ve içeride buldukları tüm Hristiyanları katlettiler, sadece kentin ulu kalesine sığınabilenler kurtuldu, onlar da ulu bir açlık ve susuzluk içinde kaldılar; ve orada bulunan Urfa Başpiskoposu da o ulu saldırıda katledildi; kendisi ulu dindarlık sahibi ve ulu zengin bir adamdı, ve onun ulu hazinesi o paganların eline geçti; bu durum tüm Hristiyanlık için ulu bir acı ve harikulade bir zarar oldu; zira o asil kent Urfa şehri kırk yılı aşkın bir süredir Hristiyanların elindeydi, ve Hristiyanlığın o ulu kalesi ulu asil Prens Godeffroy zamanından beri Hristiyanların elindeydi; ve o ulu havari Aziz Peter'in ilk ulu kilisesini kurduğu o dindar topraklarda paganların ulu hakimiyeti başladı, ve Hristiyanların ulu mirası kaybedildi; ve o asil kent Urfa şehri tamamen paganların eline geçti ve ulu bir zarara uğradı; ve bunun ardından o asil kalenin içindekiler de açlık yüzünden kaleyi teslim etmek zorunda kaldılar, ve Halep prensi orayı tamamen kendi egemenliği altına aldı, ve oraya kendi muhafızlarını ve pagan askerlerini yerleştirdi.

Bu şeylerden sonra, Türk ordusunun içinde ulu bir haber yayıldı: Halep prensi Sanguins'in kendi çadırında ulu bir şekilde öldürüldüğü ve katledildiği bildirildi; bu yüzden Türkler ulu bir kedere boğuldular; ve kendi ulu liderlerinin öldüğünü gördüklerinde, hepsi kuşatmayı kaldırıp kendi ülkelerine geri döndüler; o Sanguins'in iki oğlu vardı, onlardan biri Halep prensi oldu, diğeri ise Moure denilen asil kentin lordu oldu.

Ve tam da bu sırada, Mehelin adında zengin bir Türk'ün, Şam Kralı'ndan ve onun Başkomutanı Edmard'dan hoşnutsuz olduğu bir durum meydana geldi; bu sebeple o Türk, Kudüs Kralı'na ve onun annesi Kraliçe Melisende'ye gelerek, eğer dilerlerse,

kendisine ait olan ve Burefely adıyla anılan bir şehir ile Herchiy adındaki güçlü bir kaleyi onlarla takas etmek istediğini söyledi; ve o Türk, Krala ve yönetimi elinde tutan annesine, bu şehir ve kale sayesinde Kralın Arap ülkesinin en büyük kısmının lordu ve prensi olabileceğini belirtti; bu yüzden Kral, o Türk'ün talebini kabul etti ve her şey Baronlarının ve ileri gelen halkın meclisiyle konuşuldu. Ve Şam Başkomutanı Edmard bu yeni ittifak haberini aldığı anda, Kudüs Kralı'na elçiler ve haberciler göndererek ona efendisi Şam Kralı'nın topraklarına kötülük etmek üzere gelmemesi gerektiğini bir alçakgönüllülükle bildirdi: Çünkü kendisi onun merhum babası Kral Fouques ile ittifak kurmuştu, bu yüzden hak ve mantık uyarınca, mütarekeyi ihlal eden ve bozan biri gibi belirli bir süre öncesinden haber vermeksizin ona karşı savaş açmaması gerekirdi; fakat bu meseleye cevap vermek üzere Kudüs Kralı ona, merhum babasının yapmış olduğu şeyi aynen sürdürmek istediğini ve ne ona ne de adamlarına karşı bir haksızlık yapmayacağını bildirdi.

Ve onun da kendi mülklerine hiçbir şekilde el uzatmaması şartıyla bizzat götürüleceğini iletti. Şam Kralı'nın Başkomutanı Edmard'ın, cesur ve savaşta atılman olan, ve daha birçok başka sebepten ötürü Hristiyanlarla karşı karşıya gelmekten bir endişe duyduğu doğrudur, bu yüzden onları sevgi ve iyilikle idare etmek istiyordu. Ve sadık Kudüs Kralı Baudouin bu haberleri aldığı anda, kendi silahlı adamlarını hazırlattı ve yanına aldığı ordusuyla birlikte Kudüs'ten ve kendi ülkesinden dışarı çıktı; fakat öyle bir macera gelişti ki Kudüs şehrinden henüz dört günlük yol ayrılmışken, kendisini her taraftan kuşatan ve bir şekilde saran çok sayıda Türk ile karşı karşıya buldu; öyle ki Kral ve onunla birlikte olan tüm asil Hristiyan baronları ve şövalyeleri bir şekilde şaşkınlığa uğradılar; ve böylece bizim adamlarımız ile Türkler birbirlerine bir yakınlıkta konakladılar; ve ertesi sabah Kral konak yerini kaldırıp daha ileriye doğru yola çıktı, ve benzer şekilde bir sayıda olan Türkler de yerlerinden ayrıldılar ve dindar Hristiyanları öyle yakından takip ettiler ki onlara bir eziyet çektirdiler, zira Türk yaylarından ve Tatar arbaletlerinden fırlatılan oklar yüzünden acılara katlanmak zorunda kalıyorlardı, öyle ki bizim adamlarımızdan bazılarını öldürüp yaralayabiliyorlardı; fakat ne zaman asil Hristiyanlar el ele Türklerle çarpışmaya gelseler, onlara öyle bir şekilde saldırıp püskürtüyorlardı ki ne kadar büyük bir kalabalık olurlarsa olsunlar Hristiyanların yakınına bir şekilde yaklaşmaya cesaret edemiyorlardı; ve böylece dindar Hristiyanlar beş gün boyunca bu sıkıntı içinde yollarına devam ettiler.

Bu süre zarfında öyle büyük bir kötülüğe katlanmak zorunda kaldılar ki bu sıkıntıyı dile getirmek zordur: Çünkü o sırada tamamen kurak bir arazideydiler ve hiçbir şekilde su bulamıyorlardı. Ve gitmeyi düşündükleri şehre yaklaştıklarında, tamamen bir şaşkınlık içinde kaldılar: Çünkü yoksulluk ve kıtlık içinde oraya girmeyi umuyorlarken durum düşündüklerinden tamamen farklı çıktı: Zira gece vakti onlara bir elçi ulaştı ve Burefel şehrine daha fazla ilerlerlerse zaman kaybedeceklerini bildirdi; çünkü adı geçen Türk Mehelin'in karısı, şehri Şam Kralı'nın Başkomutanı Edmard'a çoktan teslim etmiş ve vermişti; bu yüzden asil Kudüs Kralı ve asil baronlar bir kedere boğuldular; ve ardından dindar Kral, nasıl hareket etmesi gerektiği konusunda meclisine danıştı, ve ona iyi bir ata binmesi ve güçlü bir ata atlayarak, tamamen bir yokluk ve tehlike içinde bulunan o Kara Kale'ye doğru gitmesi tavsiye

edildi; zira kaledekiler de bir tehlike ve ölüm riski altındaydılar. Ve o sırada Kral, dindar ve yiğit bir hükümdar olarak cevap verdi ve dindar adamlarının bu asil cemaatini asla terk etmeyeceğini söyledi: Onlarla birlikte dindarca yaşayıp dindarca ölecekti; ve böylece dürüstçe anlaştılar ki hemen Kudüs'e geri döneceklerdi; ve bu kararın ardından ertesi gün söylendiği gibi geri dönüş yoluna koyuldular. Ve Türkler, Hristiyanların kendi ülkelerine doğru geri çekildiğini gördüklerinde onları takip etmeye başladılar, ve bizim adamlarımıza öyle yakından yaklaştılar ki bizimkiler ne yapacaklarını bilemiyorlardı, ve böylece kimsenin ne düşüneceğini bilemediği o zulüm ve zorluk dört gün boyunca devam etti. Tam o sırada, rezene ve daha birçok başka otla tamamen kaplı olan bir oavadan geçiyorlardı.

Ve o sırada büyük bir rüzgar esiyordu, ve burası tam da onların gitmesi gereken doğru yolun üzerindeydi; ve Türkler onları her zaman takip ediyorlardı; fakat dindar Hristiyanların oradan güvenle çıkabileceğini gördüklerinde onları ölüme terk etmek istediler, ve onlara bir zarar verdiler; zira o ovanın kuru otlarını ve çalılarını Hristiyan ordusunun önünde ateşe verdiler, ve rüzgar alevleri ve dumanı öyle bir büyüklükte doğrudan onların üzerine doğru üfledi ki bizim adamlarımızdan hiçbiri o alevlerin sıcaklığından ve rüzgarın doğrudan köyün üzerine doğru sürüklediği dumandan kendisini koruyamadı; bu yüzden ne yapacaklarını bilemeyerek bir şaşkınlık içinde kaldılar, o sırada aralarında bulunan dindar Nazareth Piskoposu'na bir alçakgönüllülükle yalvarıp ondan gerçek haç adına dindar bir dua etmesini ve Rabbimiz Tanrı'ya niyazda bulunmasını istediler, ta ki efendimiz kendi lütfuyla onları bu sıkıntıdan ve tehlikeden kurtarsın; ve o sırada Nazareth Piskoposu atından indi, ve bir alçakgönüllülükle diz çökerek ve ağlayarak, lütfuyla bizi bu sıkıntıdan ve tehlikeden kurtarması için efendimize dua etti. Ve o zaman efendimiz İsa Mesih'in haçını yukarı doğru kaldırmaya ve bir dindarlıkla yeniden dualar etmeye başladı; ve o sırada dindar Hristiyanlarımızın hepsi birden ağlamaya ve tek bir sesle Tanrı'dan merhamet dilemeye başladılar. Ve bunu yapar yapmaz dindar Piskopos atına bindi, ve yanındaki o güzel ve gerçek haçla birlikte ilerledi. Ve o an, Rabbimiz İsa Mesih dindar Hristiyanlara kusursuz bir mucize gösterdi: Çünkü rüzgar aniden tamamen tersine döndü, ve eskisinden iki kat daha bir şiddetle esmeye başladı, öyle ki alevler, duman ve otların külleri, tarlaların tozuyla birlikte Türklerin yüzlerine öyle bir bollukla geri döndü ki buna hiçbir şekilde dayanamadılar ve katlanamadılar; bu yüzden hepsi şuraya buraya kaçmak zorunda kaldılar, ve bu tehlikeden kurtulabilmek için her biri kim daha hızlı kaçabilirse o şekilde firar etti; ve o zamandan sonra tarlalardaki hiçbir otu ateşe vermeye bir daha asla cesaret edemediler, ve böylece Hristiyanlar Tanrı'nın koruması altında her zaman ileriye doğru gittiler; ve ardından Türkler yeniden toplandılar ve daha önce yaptıkları gibi Hristiyanları takip etmeye geldiler; fakat Hristiyanlar ortak bir kararla onlara öyle bir şekilde saldırdılar ki aralarında Hristiyanların üzerine atılmaya cesaret edecek tek bir yiğit Türk bile kalmadı; ve ordumuzun içinde, gruptan ayrılan her kim olursa olsun başının kesilmesi cezasıyla cezalandırılacağı açıkça yasaklandı ve ilan edildi.

BÖLÜM LXXXIX.

Dört Hristiyanın Hristiyan ordusunu nasıl takip ettiği, bunlardan birinin nasıl öldürüldüğü üzerine.

Bizim adamlarımız Kudüs'e bu şekilde dönerlerken, dört büyük Türk harekete geçti ve bizim adamlarımıza çok yakından saldırmaya geldi; bunun üzerine Mehelin'in birliğinden olan bir Türk şövalye, buna öyle öfkelen-di ki bir arada bulunan Hristiyan ordusunu ve topluluğunu bıraktı; ve mahmuzlarını atına vurarak bu dört Türk'e karşı öyle bir atıldı ki onlardan birini vurup öldürdü, ve ardından hiçbir tehlikeye uğramadan yiğitçe ordunun ve tüm adamlarımızın yanına geri döndü; bilinmelidir ki eğer bunu bir Hristiyan yapmış olsaydı başının kesilmesiyle cezalandırılırdı: Fakat o Türk, koruma çağrısının Fransızca yapılmış olması ve kendisinin bunu anlamamış olması sebebiyle mazur görüldü; ve bu şekilde Hristiyanlar, geçilmesi gereken çok engebeli bir yerin bulunduğu dar bir vadiye varana kadar yollarına devam ettiler ve bu yoldan çok korkuyorlardı, ve onlar bu tehlikeli geçit hakkında kara kara düşünürlerken, Şam Krallığı'nın Başkomutanı Edmard, Kudüs Kralı'na elçi göndererek ona merhamet ettiğini, ve eğer o vadiden gelmek isterse kendisine yiyecek ve erzak yardımı sağlayacağını bildirdi: Ancak Kral ona hiç inanmadı, ve meclisinin fikri de oraya gitmemesi yönündeydi; ve krala, kendisini başka bir iyi ve güvenli yoldan götüreceklerini söyleyenler oldu. Böylece her birinin oraya gitmesi tavsiye edildi ve kabul edildi. Ve ertesi sabah erkenden Hristiyanlar yola koyuldular, fakat içlerinden hangi yolun tutulması gerektiğini bilen hiç kimse yoktu, bu yüzden hangi yolu seçeceklerini bilemeyerek tamamen şaşkınlık içinde kaldılar; derken mucizevi bir şekilde, beyaz bir atın üzerine binmiş olan bir şövalye yanlarına geldi: Ve elinde kıvıll bir sancak taşıyordu, ve böylece Tanrı tarafından gönderilen bu şövalye, atını ordunun ve Hristiyan silahlılarının önüne doğru mahmuzladı ve onları güvenli yönetmeye ve yollarını göstermeye başladı, ve nerede konaklanması ve nerede hareket edilmesi gerekiyorsa, ihtiyaç ve zaruret halinde bunu onlara yaptırdı; ve Hristiyanlar onun emirlerini yerine getirip her durumda ona itaat ettiler, öyle ki üç gün içinde onları güvenli bir şekilde kendi ülkelerine ulaştırdı; ve Türkler Hristiyanların kendi topraklarında olduğunu gördüklerinde, ve ayrıca onların maruz kaldıkları sıcaktan ve dumandan çok hırpalanmış olduklarını anladıklarında her biri kendi topraklarına geri döndü. Ve beyaz at üzerindeki, o kıvıll sancağı taşıyan ve Hristiyan ordusunun önünde gitmek üzere mucizevi bir şekilde gelen şövalye, adamlarımızın gözünün önünden kayboldu; öyle ki nereye gittiğini veya ne olduğunu hiç kimse öğrenemedi; ve bilinmelidir ki bu seferde asil Hristiyanlarımızın, yukarıda duyduğunuz o zengin Türk Mehelin ile birlikte yaptıkları bu yolculukta hiçbir yoksulluk ve sefalet sıkıntısı çekmediler; ve bundan sonra, şövalye önlerinde kaybolduğunda, adamlarımız kendi yaşamlarından emin olarak, sağlıklı ve eksiksiz bir şekilde Kudüs'e ulaştılar, ve onların gelişyle büyük bir sevinç yaşandı; ve onlar karşılandıklarında kendilerine bolca yiyecek ve içecek ikram edildi ve dinlendiler. Ve Şam Başkomutanı Edmard'ın o güçlü Türk Mehelin'e karşı (ki onun yüzünden her şey ulu bir tehlikeye girmişti) yaptığı o ulu şeylerden uzun bir süre sonra, Şam ve kendi toprakları arasında barış tamamen sağlandı ve krala da barışın ve Başkomutan ile olan iyi anlaşmanın süreceğı bildirildi; nitekim Başkomutan ona gönderdiği güzel sözlerle, onun ulu bir çılgınlık yaptığını düşündüğünü iletmişti, zira

Başkomutan da söz verdiği gibi Mehelin'i kendi kalesine yerleştirememiş ve onu ömür boyu zindana atıp oraya hapsettirmişti, ve orada hiçbir gücü kalmayarak sefilce ve çok büyük bir sıkıntı içinde öldü.

BÖLÜM XC.

Halep prensinin Urfa şehrini yeniden nasıl kuşattığı üzerine.

Önceki konuyu tam olarak hatırlatmak ve hafızaya geri dönmek gerekirse, daha önce bahsettiğim gibi Halep prensi Sanguins, Urfa şehrini aldıktan sonra ölmüştü; ve ölümünden beri, kendi has mabeyincilerinden biri tarafından ve ayrıca ulu bir Türk olan ve Urfa şehrinin efendiliğini elinde tutan ve orayı işgal eden kendi oğlu Noradin tarafından yönetiliyordu, ve Urfa şehrinde Hristiyan baronlarından hiç kimse kalmamıştı; orası kentin Donjon kalesinden yoksun kalmıştı, ya da Hristiyan lordları oranın geri alınması için her zaman düşünüyorlardı; bir gün kentin durumunun savunmasız ve basit olduğunu, Türkler tarafından çok az korunduğunu fark ettiler, bu yüzden hemen lordları Ioffelin'e (Joscelin) yeni haberler gönderdiler ve ona, eğer dilerse, adamlarıyla birlikte gizlice Urfa şehrine geri dönebileceğini bildirdiler, nitekim onlar da Hristiyan ordusunun (ve orada bulabileceği herkesin) şehre girmesini sağlayacaklar ve Urfa şehrini onun adına teslim etmenin bir yolunu bulacaklardı; ve ona tüm güçleriyle yardım edeceklerdi, ta ki kent küçük bir şekilde garnizonla tahkim edilene kadar; ve ulu lord Joscelin bu haberleri işittiğinde, kendilerine ulu bir güven duyan bu kişilere ulu bir inanç besledi, ve her taraftan silahlı adamlar getirtmek üzere elçiler gönderdi; ve olabildigince çok sayıda adamı yanına topladı, ve her şey iyi bir şekilde hazırlandığında Le Fratre nehrini geçti, ve ulu bir dikkat ve özenle Urfa topraklarının önüne ulaştı; ve Hristiyanların oraya ulaştığını duyan Urfa halkı, Türklerin bundan habersiz olduğunu fark ettiklerinde, lordları Ioffelin için kapıları öyle bir şekilde açtılar ki adamlarımız hemen Urfa şehrinin içine daldılar; oradakiler hemen kentin sokaklarında koştular ve bulabildikleri tüm Türkleri katlettiler; ve yaşamlarını kurtarabilen yoksul Hristiyanlar hariç, kentin Donjon kalesine kaçabilenler dışındaki tüm Türkler öldürüldü; o kale ulu bir şekilde tahkim edilmişti, ve lord Joscelin kenti kuşattığında, komşu Hristiyanlara bu haberleri bildirmek üzere her tarafa elçiler gönderdi, onlardan Kutsal İsa Mesih'in onuru adına kendisinin kaledekileri alabilmesi için yardıma gelmelerini talep etti: Zira kentin kendisini kurtarması mümkün değildi. Ve asil baronlar bu haberleri aldıklarında ulu bir sevinç duydular, ve her biri yardım etmek üzere kendisini hazırladı, fakat bu durum çok geç kaldı: Çünkü Halep prensi Noradin, bu haberi aldığı anda harikulade ulu bir sayıda Türk topladı, öyle ki harikulade bir kalabalık oluşturdu, ardından gayretle Urfa topraklarının önüne geldi, kentin etrafında kuşatma kurdu ve bu asil şehre saldırdı; ve o sırada lord Joscelin ve kendisiyle birlikte olanlar içeride kuşatılmış durumdaydılar; ve onlar Noradin'in ulu ordusunu gördüklerinde ve onun gücünü anladıklarında, yaşamlarının ulu bir tehlike ve ölüm riski altında olduğunu fark ettiler. Ve ne yapacakları konusunda meclis kurdular, ve birçok sözün ardından ortak bir karara vardılar ki kenti bırakacaklar ve yaşamlarını kurtarmak için gece vakti oradan kaçacaklardı, bu yüzden yapabileceklerinin en iyisini yapmaya karar verdiler, ve yüce efendimiz İsa Mesih'in lütfuna ve merhametine sığındılar. Silahlı adamlar vadiden

çıkıp kafirlerle yiğitçe çarpıştılar, fakat kentin kapılarından giren paganlar yüzünden kentin yoksul Hristiyanları, yayalar, dumplings/kadınlar ve küçük çocuklar katledildiler; inancı savunmak üzere ulu bir mücadele veren o yaşlılar merhamet görmeden öldürüldüler; bu yüzden onların ruhlarının cennetin kutsal ihtişamına kabul edildiğine inanılır, ve Türklerden hiçbir lord Joscelin'i ve onunla birlikte olanları yakalayamadı; zira o, ulu gücüyle Hristiyanları oradan dışarı çıkardı ve ulu bir çarpışmayla düşman saflarını yardı, ve le Fratre <<fırat>> nehrine ulaşana kadar atını mahmuzladı; ve orada atını mahmuzlayarak nehri geçti ve ulu bir gayretle Camocas adındaki kaleye sığınarak yaşamını kurtardı; ve şövalyelerden ata binebilenler kendilerini en iyi şekilde kurtardılar, buna rağmen bizim asil adamlarımızdan çok büyük bir sayı öldürüldü; ve ölenlerin arasında yiğit şövalye Baudouin de Maretz de bulunuyordu, ve bu şekilde Urfa şehri kaybedildi ve yeniden Türklerin eline geçti ki bu büyük bir yıkımdı; ve deniz aşırı toprakların tüm Hristiyan prensleri ve baronları bundan derin bir memnuniyetsizlik ve öfke duydular, zira Hristiyanların elindeki en güzel şehirlerden biri kaybedilmişti, bu yüzden güçleri ulu bir şekilde zayıfladı; ve böylece dindar hükümdarımızın bu asil kroniğinin ikinci kitabı sona erer; Rabbimiz İsa Mesih'in onuru ve Kutsal Katolik inancının büyümesi adına, asil prenslerin, İmparatorların, Kralların, Düklerin, Kontların, Baronların ve Markilerin, ve asil Fransa krallığının ve tüm Hristiyan aleminin o harikulade ve zafer dolu şövalyelik hikayelerini okumak ve gözlemek üzere dindarlıkla kaleme alınmıştır.

PROLOGUE.

Üçüncü kitap üzerine yazarın önsözü.

Tarafımdan bir kısmı anlatılan ve ortaya koyulan konuyu her zaman sürdürmek ve kusursuzluğa ikna etmek için: bu konuda yazmak ve dindar Katolik inancının büyümesi ile ulu egemen efendimiz Tanrı'nın onuruna, şanına ve ulu övgüsüne değinmek isteyen birçok yazarın yazısına ve fikrine göre; ve tüm dindar ve yiğit prenslerin, baronların ve Hristiyan şövalyelerin ulu yükselişi adına, gerek çok dindar ve şerefli Fransa krallığından gerekse tüm asil ve mükemmel Hristiyan aleminden olsun, dindar ve şerefli kutsal Paul'un doktrinini takip ederek ilk iki kitabı ortaya koydum, o ki her iyi ve bereketli işin tamamen kusursuzlaştırılması ve bütünüyle tamamlanması gerektiğini söyler ve öğretir. Ben aciz ve alçakgönüllü sıradan hatip, Tanrı'nın ilahi lütfuyla nihayetinde üçüncü kitabı tamamlayacağım, bu kitapta aslen Katolik olan tüm vilayetlerden ve uluslardan gelmiş birçok prensin ve asil Hristiyan baronun zafer dolu muzafferiyeti anlatılacak ve ele alınacaktır; onlar ki dindarlıkla denizi geçtiler ve vaat edilen kutsal topraklara ulaştılar, ta ki her daim orada kalıp dindar Hristiyanlara, koruyucumuz İsa Mesih'in şövalyelerine yardım ve destek sağlasınlar, onlar ki o kutsal davada her gün, durmaksızın, ulu bir emek ve zahmetle kafirlere, barbarlara ve yabancılara karşı savaşmak ve mücadele etmek üzere bulunuyorlardı, ulu kurtarıcımız efendimizin o şerefli adını savunmak için iyi ve sadık hizmetkarlar gibi; ve dolayısıyla, asil efendimiz dindar Aziz Louis'nin, o çok dindar Fransa kralının, ulu efendimizin şerefine üstlenmeyi ve dindarlıkla tamamlamayı arzuladığı o şerefli yolculukta gerçekleştirdiği işleri ve şanlı dindar fetihleri sırasıyla yazıp anlatacağım, o yolculuk ki kendisi bu uğurda ulu zorluklara, ulu bir emeğe ve

acıya katlandı, o acı ki Tanrı tarafından ona ulu bir sabırla ihsan edilmişti, nitekim bu durum daha önce bizzat bendeniz tarafından yazılmış birçok kronikte ve birçok dindar tarihçinin hatırasında açıkça gösterilmiştir; ve tüm kitapların ve bölümlerin bir araya getirilmesiyle, dürüstçe söylenebilir ki burada anlatılan tüm şeyler ulu bir doğruluğa dayanmaktadır, bu yüzden dindar okuyuculardan ulu bir alçakgönüllülükle rica ederim ki bu dindar kronikleri okurken anlayışımın hamlığına ve kabalığına, dürüstçe yazdığım bu azıcık bilgime ve süssüz dilime katlanmak lütfunda bulunsunlar; fakat onlardan ricam ve ulu talebim şudur ki, bu dindar kitabı okuyanlar ve dinleyenler sadece dürüstçe okuyup geçmesinler, aksine vicdanen burada kendilerine ulu bir tat, dindarca bir şevk bulmaya baksınlar, ve dindar Hristiyanların Tanrı onuru için bedenlerini ve mallarını nasıl gönüllü olarak feda ettiklerini mülahaza edip dindarca öğrensinler, ta ki onların bu iyi örneği ve taklidi sayesinde barış içinde ve dindar bir huzurla yaşayabilsinler; o asil şövalyelerin her türlü iyi şeyle donatılmış olarak kendi ülkelerini, şehirlerini, kasabalarını, kalelerini ve tahkimatlarını nasıl bıraktıklarını ve terk ettiklerini düşünsünler, o yerler ki orada eşleri, çocukları ve dostlarıyla birlikte barış ve sükunet içinde bulunuyorlardı, sırf ulu Tanrımızı yüceltmek ve O'na hürmet etmek için her zaman sıkıntı, sefalet ve şaşkınlık içinde olmayı göze aldılar, ve bu sayede Tanrı'nın lütfunu daha kolay elde edebilsinler; ve nihayetinde, ulu yüreklilikleriyle kalplerine kazıdıkları ve neticesinde bedenlerinin ulu acısıyla fethettikleri o kutsal Kudüs şehrine dindarca ve alegorik olarak benzesinler: zira ulu Tanrı'ya iyi hizmet etme arzusunda olanların, Tanrı onuruna ve O'nun sadık hizmetkarlarına adanmış bu dindar kroniklerde yer alan tüm bu şeylerde her zaman ulu bir sabırla sebat etmeleri gerekir, bendeniz de kendimi her türlü düzeltmeye açık tutarak ulu bir sadakatle teslim ederim.

BÖLÜM XCI.

Roma Papası'na Urfa şehrinin Türkler tarafından kuşatılıp ele geçirildiği haberi ulaştığında, günahların bağışlanması ve kefareti için nasıl genel bir haçlı seferi emrettiği üzerine.

Bu tarih kitabının ve Bouillon'lu Godeffroy Vakayinamesi'nin bu üçüncü ve son cildinin başlangıcında, soyu asil prenlere dayanan, tüm eyaletlerden ve Katolik uluslardan gelen tüm dindar Hristiyanların bilmesi gerekir ki, Urfa şehrinin ve kalesinin kafir Türkler ve Sarazenler tarafından kuşatılıp fethedildiği haberi Kutsal Baba Roma Papası'na ulaştı. Kutsal Babamız bu haber üzerine büyük bir acı ve şefkat duydu. Hristiyan inancı ve Tanrı'nın onuru için savaştan dindar prenlere, baronlara ve şövalyelere, bu kutsal denizaşırı yolculuğa ve asil Hristiyan savunucularını ve hizmetkarlarını kurtarmak için Kudüs'e gönüllü olarak ve iyi bir cesaretle gitmek isteyen herkese, günahlarının bağışlanacağı ve kefaret olunacağı genel bir haçlı seferi ilan edip emretti. Zira Tanrı'nın seçtiği bu kullar gece gündüz büyük bir cefa, sıkıntı ve felaket içindeydiler. Kutsal Babamız bu haçlı seferini tüm Hristiyan ülkelerinde vaaz edip duyurdu ve bu durumu ilan etmek üzere birçok kutsal ve dindar doktor görevlendirdi. Bilhassa, Tanrı'nın onuru için bu haçlı seferini duyurmak adına Clairvaux Başrahibi şanlı ve kutsal Bernard büyük emek ve çaba harcadı.

İnancı yaymak, asil prenslerin kalplerini ve cesaretlerini dindarlıkla harekete geçirmek ve Tanrı'nın onuru ile Hristiyanlığın sevgisi için, tehlike, zarar ve Hristiyanlığın uğrayacağı büyük kayıplara rağmen Hristiyan kardeşlerinin yardımına hızla koşmalarını sağlamak amacıyla hareket ettiler. Keza, tüm ülkelerde bu haçlı seferini vaaz ederek görevlendirilen diğer birçok ünlü doktor da onlarla birlikte hareket etti. Onlar da Tanrı'nın inayetiyle Kutsal Kudüs topraklarında görülen harika ve korkutucu alametleri ilan ettiler; zira o dönemde Kudüs semalarında birçok korkunç ve ürkütücü göstergelerle birlikte mucizevi bir kuyruklu yıldız görünmüştü. Aynı şekilde Kutsal Kabir Kilisesi ve Kudüs'teki kilisenin üzerinde gök gürlemeleri işitilmişti. Bu dindar haçlı seferi tüm Fransa'da ve diğer çeşitli diller konuşulan ülkelerde yayıldıktan sonra, Roma'nın asil ve yiğit İmparatoru İkinci Konrad, Fransa Kralı Louis, İspanya Kralı Alphonse ve İngiltere Kralı Henry, yanlarında diğer birçok büyük prensle birlikte haçı kabul ettiler. Bu asil prensler, haçın zafer kazanmış kralı olan İsa'nın izinden giderek, inancın düşmanları olan Türkler ve Sarazenler ile savaşmak üzere bu büyük seferi gerçekleştirmek için yola çıktılar. Günlerce süren yolculukların ardından nihayet İstanbul topraklarına vardılar ve burada İstanbul İmparatoru ile buluştular. İsmi Emanuel olan bu imparator, onları dostça ve kibar bir şekilde karşıladı, onlara hürmet göstererek seferleri için gerekli olan her şeyi sağladı. Fakat daha sonra bu Hristiyanlara karşı büyük bir sadakatsizlik ve ihanet gösterdi; çünkü asil prenslere çok güzel hediyeler ve büyük miktarda un vermiş gibi yaptı, ancak bu unun içine kireç ve alçı karıştırmıştı. Hristiyan askerler bu unu yediklerinde mideleri zayıflayıp hastalandılar, birçoğu öldü ve geri kalanlar da ağır hastalıklara yakalandı. Bu olaylardan sonra asil prensler Saint George Boğazı'nı (İstanbul Boğazı) geçtiler ve Khalkedon (Kadıköy) şehrinin önüne gelerek burayı kuşatıp ele geçirdiler. Buradan ayrıldıktan sonra hep birlikte Roma İmparatoru'nun ordusunun yolunu izlediler. Fransa'nın Hristiyan Kralı da onlarla birlikteydi. Ancak Türkiye Sultanı, casusları ve elçileri vasıtasıyla bu iki asil prensin gelişini haber almış ve toplayabildiği en büyük orduyu bir araya getirmişti. İki prens birlikte ilerlerken, Roma İmparatoru çok fazla askeri olduğunu düşünerek Fransa Kralı'ndan ayrıldı ve sağ taraftaki yolu seçti; bu yol İstanbul İmparatoru tarafından kendisine rehberlik etmeleri için verilen adamlarca gösterilmişti.

Roma İmparatoru, adamlarını Suriye topraklarından ve geçilmesi imkansız yollardan götürmek istiyordu. Ancak kılavuzluk eden Rumlar, İstanbul İmparatoru'nun emriyle Hristiyanlara ihanet ediyorlardı. Romalıları kötü, dar ve tehlikeli yollardan götürerek onları yiyeceksiz bıraktılar. Rumlar Hristiyanlara karşı bu ihaneti planladıklarında, geceleyin onlara haber vermeden ve veda etmeden kaçıp gittiler. Roma İmparatoru bu ihaneti fark ettiğinde büyük bir endişeye kapıldı; çünkü bu tehlikeli yerlerde ne yapacağını bilemiyordu. Hristiyan askerler ise açlıktan öle bitkin düşmüşlerdi ki, Türkler aniden üzerlerine saldırdığında kendilerini savunacak güçleri kalmamıştı. Türkler Hristiyan ordusunun üzerine hücum ederek kısa sürede onları mağlup etti. Öyle bir bozgun yaşandı ki, Roma İmparatoru adamlarını bırakmak, canını kurtarmak için kaçmak zorunda kaldı ve yanındaki az sayıda kişiyle birlikte İstanbul'a geri döndü.

Fransa Kralı ordusuyla birlikte, Türklerin Roma İmparatoru'nu mağlup ettiği yere yakın bir konumdaydı. Durumu öğrenmek ve adamlarına ne yapılması gerektiğini danışmak üzere elçiler gönderdi. Fransa Kralı bu bölgelerde yeni olduğu için henüz durumdan tam olarak haberdar değildi. Roma İmparatoru'nun yenilgiye uğradığı haberinin kesinleşmesi kasım ayının ortalarına doğru gerçekleşti. Fransa Kralı ilk başta bu habere inanmak istemedi, bu yüzden Savoy Dükü'nü Roma İmparatoru'na gönderdi. Dük, imparatorla görüşerek başlarına gelen felaketi ve ani şanssızlığı doğrulattı. Fransa Kralı bu duruma çok üzüldü. Nihayetinde bir araya gelerek ne yapacaklarını müzakere ettiler ve birlikte hareket etmeye karar verdiler. Ancak bu olaydan sonra, Roma İmparatoru Fransa Kralı'ndan izin isteyerek İstanbul'a döndü ve burada İstanbul İmparatoru tarafından onurla karşılandı. Fransa Kralı ise ordusuyla birlikte ilerlemeye devam etti.

BÖLÜM XCII.

Fransa Kralı'nın haçlı ordusuyla birlikte İstanbul'a gitmek üzere nasıl yola çıktığı ve yolda Türklerle karşılaşarak uğradığı kayıplar üzerine.

Roma İmparatoru yola çıktıktan sonra, Hristiyan Fransa Kralı da Efes şehrine doğru ilerledi. Burası Kutsal Yazar Yuhanna'nın ömrünü tamamladığı yerd. Buradan ayrılarak Menderes Köprüsü'ne ulaştılar. Fransız soyluları nehrin karşısına geçtiklerinde, nehrin diğer tarafında Türklerin toplandığını gördüler. Türkler nehrin kenarında atlarını suluyorlardı ve yolları üzerinde pusu kurmuşlardı. Hristiyan şövalyeler cesurca düşmana karşı savaştılar ve onları bozguna uğratarak nehrin ötesine sürdüler.

Bu zaferden sonra Hristiyanlar büyük bir sevinç yaşadılar. Ertesi gün yola devam ederek Likya dağlarına ulaştılar. Bu dağlar geçilmesi zor, büyük ve sarp kayalıklarla doluydu. Öncü birlikler diğerlerinden önce dağa tırmanmaya başladılar ve dağın tepesindeki düzlükte kamp kurmaya karar verdiler. Öncü birliğin başında bulunan Geoffroy de Rancon, dağı aşarak ilerledi ancak kamp kurması gereken düzlüğü geçip vadiye doğru indi. Arkadan gelenler ise onun dağın tepesinde kamp kurduğunu sanarak yollarına devam ettiler. Dağın eteklerinde pusu kurmuş olan Türkler, Hristiyan öncü birliğin dağı aştığını ve kralın geride kalan asıl ordusuyla arkada olduğunu fark ettiler. Türkler dağın dar geçitlerinde aniden Hristiyanların üzerine saldırdılar. Fransız şövalyeler kendilerini yiğitçe savundular ancak konumları kötü olduğu için büyük kayıplar verdiler. Birçok asil şövalye ve asker bu çatışmada hayatını kaybetti. Fransa Kralı da büyük bir tehlike atlattı, atı öldürüldü ancak bir kayanın üzerine tırmanarak canını zor kurtardı. Gece olduğunda Türkler geri çekildi. Savaştan sağ kurtulan Hristiyanlar, öncü birliğin kampının ışıklarını görerek oraya sığındılar. Fransa Kralı da gece yarısına doğru kampa ulaştı ve başlarına gelen felaketi gözyaşlarıyla anlattı.

Ertesi gün dağdan inerek Sataliye (Antalya) şehrine ulaştılar. Burada Tanrı'nın inayetiyle biraz dinlenme fırsatı buldular. Fransa Kralı ve adamları buradan gemilerle yola çıkarak Antakya şehrine ulaştılar. Antakya Prensi Raymond, Fransa Kralı'nı büyük bir hürmetle karşıladı. Prens, kralın gücünden yararlanarak çevre şehirleri ele geçirmek istiyordu ancak Fransa Kralı Kutsal Şehir Kudüs'e gitmek üzere yola

çıkıldığını belirterek bu teklifi reddetti ve Kudüs'e doğru hareket etti. Kudüs'e vardığında Hristiyan halk ve baronlar tarafından büyük bir sevinçle karşılandı. Fransa Kralı ve Kudüs Kralı III. Baldwin, Şam şehrini kuşatmak üzere anlaştılar. Ancak bu kuşatma sırasında bazı baronların ihaneti nedeniyle Şam ele geçirilemedi ve kuşatma kaldırılarak Kudüs'e dönüldü.

Bu sırada İstanbul İmparatoru'nun Kudüs Kralı ile buluşmak üzere İstanbul'dan ayrıldığı ve Akka şehrine geldiği haberi ulaştı. İmparator buradan Kudüs'e geçerek hac ibadetini yerine getirdi. Kudüs kralları ve baronları, Hristiyan inancını savunmak ve Suriye topraklarındaki Türklerin ilerleyişini durdurmak amacıyla Akka şehrinde büyük bir meclis topladılar. Bu mecliste denizaşırı ülkelerden gelen tüm Hristiyan prenslerin birlik içinde hareket etmesi ve Tanrı'nın onuru için savaşması kararlaştırıldı.

BÖLÜM XCIII.

Roma İmparatoru, Fransa Kralı, Kudüs Kralı ve diğer birçok Hristiyan baronun Şam şehrine nasıl gittikleri ve orada Türklere karşı nasıl çok yiğitçe ve şövalyeye yakışır şekilde mücadele ettikleri üzerine.

Rabbimizin inayetiyle bin yüz kırk yedi yılında, mayıs ayının yirmi sekizinci gününde, Roma İmparatoru, Fransa Kralı ve Kudüs Kralı, diğer birçok baron ve asil şövalyeyle birlikte geldiler ve Akka şehrinde yapılması ve tutulması gereken mecliste bulundular; burada daha önce belirtildiği gibi Kudüs şehrinde karar verilmişti. Akka şehrinde bir araya geldiklerinde, aralarında pek çok mesele üzerine konuşuldu ki bunları burada uzun uzadıya anlatıp can sıkıcı olmak istemem; ancak tüm görüşmelerden sonra, bu asil mecliste bulunanların hepsi oy birliğiyle karar verip kararlaştırdılar ki hep birlikte Şam şehrini ve krallığını kuşatacaklardı; ve sonra her biri kendi adamlarını ve güçlerini hazırladı. Ardından savaş düzenlerini öyle bir şekilde kurdular ki büyük bir orduları oldu; bunun üzerine ordularını üç safa ayırdılar, bunlardan birincisini Kudüs Kralı yönetip sevk ediyordu; o, kendi topraklarının tüm insanları ve şövalyeleriyle birlikteydi. İkinci safı ise daha önce getirdiği tüm Fransızlarla birlikte Fransa Kralı yönetip sevk ediyordu. Üçüncü safı ise getirdiği tüm Romalılar ve İtalyanlarla birlikte Roma İmparatoru sevk edip yönetiyordu. Ve bu şekilde her biri kendi baronları ve asil şövalyeleriyle düzen aldıktan sonra, gösterdikleri büyük gayretle ilerlediler ve önlerinde yer alan Şam şehrini gördüler; burayı kuşatmak ve kuşatma altına almak istiyorlardı. Bu şehir, taraflardan birinde bulunan bahçelerin önündeydi; çünkü Türkler bu tarafta diğer taraflara kıyasla kendilerini daha iyi savunabilirlerdi. Ve çok geçmeden bahçelere geldiler ve orada Şam'ın Türklerini ve paganlarını buldular; bunlar şehrin dışına çıkmışlardı, amaçları Hristiyanları yollarından saptırmak ve onların içeri girmesini engellemekti. Ve bu ilk çatışmada kendi adamları ve güçleriyle öyle bir savaştılar ki, başlangıçta Hristiyanlar büyük bir zorluk yaşadı; ancak kısa süre sonra Türkler aniden bozguna uğratıldı ve güç kullanılarak kendi şehirlerinin yakınındaki askerlerimizin saflarına doğru perişan bir halde geri püskürtüldüler; zira burası ordumuzun nizamına göre çok yakındı. İlk safın komutasını elinde tutan Kudüs Kralı, şehre mümkün olduğunca yakın bir şekilde ilerledi ve böylece cesur ve yiğit olduğunu göstermek amacıyla şehre çok

yakın bir yerde konumlandı; bunun üzerine Şam'ın Türkleri şehrin dışına çıktılar ve onu geri püskürtmek amacıyla üzerine doğru çok şiddetli bir şekilde koştular, ta ki Fransa Kralı'nın ordusunun yakınına gelene kadar; ve Roma İmparatoru bunu görüp Türklerin bu cüretini ve cesaretini fark ettiğinde, bir şövalye gibi tüm atikliğiyle ve büyük bir cesaretle Türklerin üzerine doğru çok yiğitçe koştu; Fransa Kralı'nın tüm ordusunun arasından geçerek İmparator ile bir araya geldi ve ortak bir kararla Türklerin üzerine mucizevi bir şekilde saldırdılar. Ve öyle oldu ki Roma İmparatoru bir Türk'e çok büyük bir darbe indirdi, onunla uzun süre mücadele etti; kılıcıyla Türk'ün boynunu öyle bir vurdu ki, gösterdiği büyük cesaretle bu darbe Türk'ün omuzundan girip göğsünden çıktı, öyle ki adamı iki parça etti; bunu gören diğer Türkler, İmparator'un gösterdiği bu yiğitliği ve asil cesareti fark ettiklerinde, artık orada kalmaya cüret edemediler, aksine Şam şehrinin içine doğru çekilmek zorunda kaldılar; korku ve dehşet içinde bu darbeden bahsetmeye başladılar, öyle ki İmparator'un yaptığı bu hamle karşısında şaşkına dönmüşlerdi. Ve Türkler bu şekilde şehrin içine çekildiklerinde, adamlarımız diledikleri gibi kamp kurdular; ve şehri güçleri yettiğince her taraftan kuşatmaya çalıştılar, öyle ki Türkleri içeride tuttular. Şam şehrinin içindekiler kötülük ve hile yüzünden tamamen bozguna uğramış gibi görünüyordular ve kuşatmayı kaldırmamanın hiçbir yolunu bulamıyorlardı. Ancak öyle oldu ki, Şam şehrinin içindekiler kendi aralarında kötü niyetli bir plan kurdular; çünkü biliyorlardı ve kesin olarak farkındaydılar ki Suriye topraklarında (yani Kudüs Kralı'nın topraklarında), Şam'ın Türklerinin kendilerine çok büyük paralar vaat ettiği bazı açgözlü ve haris Hristiyan baronlar vardı; ancak onlar kuşatmayı olduğu yerden kaldırmamanın ve bu şekilde Hristiyanların Şam topraklarını tamamen terk etmelerini sağlamanın bir yolunu bulmalıydılar; ve bu şekilde gizlice kendi aralarında öyle anlaşmalar yaptılar ki Suriye topraklarındaki bu bazı Hristiyanlar bunu yapmayı kabul ettiler; ve bilinmelidir ki bunlar Hristiyan ordusunda ve yönetiminde yüksek mevkilere, otoriteye sahip zengin ve soylu adamlardı; ancak buna rağmen tarih kitaplarında isimleri zikredilmemiş ve açıklanmamıştır. Her halükarda, Türklere vaat ettikleri şeyi gerçekleştirmek ve yerine getirmek için bir yol buldular; Fransa Kralı'na ve Roma İmparatoru'na giderek Şam şehrinin ve kalesinin diğer taraftan kuşatılmasının çok daha uygun olacağını, çünkü kuşatmanın şu an bulunduğu yerin elverişsiz olduğunu söylediler; ve Hristiyanları kendi sözleriyle öyle inandırdılar ki, prensler hainlerin bu tavsiyesine uydular ve bulundukları yerden ayrılarak diğer tarafa gittiler; ve ordu ile kuşatma taşındığında, (hainlerin kasıtlı olarak seçtiği) bu diğer yerlerde üç gün kaldılar; adamlarımız burada açıkça fark ettiler ki kandırılmışlardı, çünkü şehrin bu kısmı diğer tarafa göre kuşatılmaya hiç elverişli değildi; orası şehrin en güçlü ve en iyi savunulan yeriydi ve Hristiyanların hiçbir şey elde edemeden geldikleri yere geri dönmelerini sağlamak amacıyla seçilmişti; zira Türkler orada büyük hendekler ve geniş siperler hazırlamışlardı ve buralar düşmanın yaklaşmasını engellemek için silahlı adamlar ve iyi savunma araçlarıyla donatılmıştı; ve bu şekilde Hristiyanlar açıkça anladılar ki kendilerine ihanet edilmişti; çünkü bu kuşatma onlar için artık hiçbir şey elde edemeyecekleri bir yer haline gelmişti. Kendi aralarında uzun uzun görüştükten sonra, bu hainliğin Suriye, Fransa ve Almanya topraklarının bazı Hristiyan soyluları tarafından yapıldığını söyleyerek geri çekilmeye karar verdiler; ve

dediler ki Şam toprağı Hristiyanlar tarafından kötü bir şekilde harcanmıştı ve artık burayı fethetmeye gerek yoktu; çünkü bunu zaten yapmış olanlar ve bu hainliği işleyenler, Sarazenlerden daha kötü olan o hain şövalyelerdi; bu durum Hristiyanlığın onuruna leke sürmüştü ve bu mesele üzerine büyük bir sorgulama yapılabilirdi, bu yüzden Hristiyanlar bu şekilde birbirlerine ihanet etmişlerdi. Ve öyle oldu ki bu Hristiyanlar arasından birinin diğeri hakkında kesin bir şüphesi yoktu, ancak bu durum uzun süre Hristiyanlar arasında bir utanç vesilesi olarak kaldı; nitekim birçokları haklı olarak düşünebilir ve hayal edebilir ki, Şam şehrinin bu şekilde kuşatılması ve oradan elde edilecek kazanç yerine bu duruma düşülmesi büyük bir kayıptı; bu yüzden Flandre Kontu, Roma İmparatoru, Fransa Kralı ve Kudüs Kralı'nın yanından ayrılarak onlara sitem etti ve alçakgönüllü bir şekilde ricada bulunarak, şehir fethedildiğinde buranın hükümdarlığını ve mülkiyetini kendisine vermelerini istedi; ve bu şekilde bu üç asil prens onun bu isteğini kabul ettiler ve oy birliğiyle onayladılar, çünkü Suriye topraklarında mülkü olan baronların bu durumdan hoşnut olmadıklarını açıkça fark etmişlerdi; zira onlar zengin bir prens olan Flandre Kontu'nun Suriye topraklarında ve komşu bölgelerde bir mirasa sahip olmasını istemiyorlardı; ve bu son sebep yüzünden bazıları tahmin edip düşündüler ki, bu durum Antakya Prensi'ne karşı duyulan bir nefret veya onunla Fransa Kralı arasında olan bir sürtüşmeden kaynaklanıyordu; ve olasıdır ki Suriye baronlarından hiçbirinin Fransa Kralı'nın bu saygın mülkü elde etmesine izin vermemesini istemişti, çünkü o hatırlanmaya değer bir kral değildi; ve bu baronlar Türklerden altın ve gümüş almışlardı ve bu lanetli ve açgözlü hırsları yüzünden kendi kardeşlerine ihanet etmişlerdi; her halükarda onların isimleri Vakayinamelerde yazılmamıştır, ancak bu ihaneti planlayan ve gerçekleştirenlerin isimleri ne olursa olsun, bu durum daha sonra açıkça bilindi ve ortaya çıktı.

Roma İmparatoru ve Fransa Kralı her biri kendi ülkelerine döndüklerinde, Türk Prensi Noradin (Nureddin Mahmud Zengi) Antakya topraklarında savaşmak üzere ordusunu topladı ve Antakya Prensi Türklerle savaşırken çatışmada öldürüldü.

BÖLÜM XCIV.

Nureddin ve adamları bu meselede aceleci ve kibirli davrandılar; öyle ki onun geleceğini haber alan ve Antakya'dan yola çıkan asil şövalyeleri beklemek istemediler; az sayıda adamla birlikte yola çıktılar ve Türklerle savaşmak üzere ilerlemeye karar verdiler.

Ve Türk Nureddin, Antakya Prensi'nin geldiğini ve yanında çok fazla adam olmadığını, çünkü onun Naplu (Nablus) adında bir kalede olduğunu ve burayı kuşattığını öğrendi; bunun üzerine oradan çekilerek başka bir güçlü kaleye sığındı. Sonra büyük bir dikkatle casusluk yaptı ve Antakya ordusunun tüm durumunu sordu; kendisine hiçbir yardım gelmediğini öğrendiğinde ve az sayıda adamı olduğunu, yanında büyük bir gücün bulunmadığını fark ettiğinde, Antakya Prensi'nin bir barbar gibi çok cesur olduğunu ve geri çekilmek istemediğini anladı; zira pusuya düşürüldüğünü fark etmesine rağmen Nureddin'in yanında büyük miktarda Türk askeri olduğunu biliyordu, ancak kendi adamlarının sayısı onlarla hiçbir şekilde karşılaştırılamazdı. Ve bu şekilde Nureddin ve Türkler, Antakya Prensi'nin durumunu

fark ettiklerinde, geceleyin ordunun etrafını gizlice sardılar, öyle ki Hristiyanlar her taraftan kuşatılmış oldu.

Ve gün ağarıp Antakya Prensi etrafındaki durumu fark ettiğinde, yapmış olduğu bu girişimden dolayı büyük bir pişmanlık duydu; ancak artık çok geçti ve zaman kaybetmeye niyetleri yoktu; yine de büyük bir cesaret göstererek savaş düzenini kurdu ve çok sayıda askeri olan bu asil Antakya Prensi, gelmekte olan Türklerle savaşımaya başladı; ona karşı çok yiğitçe savaştılar ve orada çok sayıda Türk öldürüldü; ancak sonunda öyle oldu ki Hristiyan şövalyeler kendilerini ezen Türklerin çokluğuna daha fazla dayanamadılar; ancak canlarını kurtarmak için kaçmayı düşünmediler, aksine orada bulunan asil ve yiğit savaşçılar son ana kadar amansızca Türklerle savaştılar; öyle ki birkaç Hristiyan kaldığında ve artık okları, yayları, kılıçları kalmadığında, öldürüldüler ve orada asil Antakya Prensi de hayatını kaybetti; bu durum tüm Hristiyanlar için büyük bir kayıp ve büyük bir üzüntü kaynağı oldu; zira o çok cesur ve her bakımdan asil bir prensti, savaş konusunda çok yetenekliydi ve Hristiyanların yanında kalanları yiğitçe yönetmişti. Ve Nureddin, Antakya Prensi'nin öldüğünü gördüğünde, savaş meydanında onun başını kestirdi, ardından iki kolunu da kestirdi ve zafer nişanesi olarak bunları Hristiyanlara karşı yanında taşıdı; ve bu olaydan sonra Türk Nureddin o bölgeden çekildi; Antakya Prensi Raymond'un adamları onun bedenini buldular, her ne kadar parçalanmış olsa da onu vücudundan tanıyanlar oldu ve bedenini saygıyla alarak Antakya şehrine götürdüler; orada asil katedral kilisesinde büyük bir törenle toprağa verildi. Şehirde, bu savaşta ölen diğer birçok yiğit ve asil adam için büyük bir yas tutuldu; bilhassa Baudouin de Raines adında iyi ve cesur bir şövalye ile isimlerini kısa kesmek adına buraya yazmadığım diğer birçok büyük şahsiyet için; ve bu yenilgi, Rabbimizin inayetiyle bin yüz kırk sekiz yılının temmuz ayında gerçekleşti. Ve bu şeylerden sonra Türk Nureddin, Antakya Prensi'nin başını, sağ kolunu ve zafer nişanesini, kendi üstün efendisi olan Bağdat Halifesi'ne ve ayrıca diğer büyük Türk liderlerine gönderdi; bu başarıdan dolayı komşuları olan diğer büyük liderler arasında gurura ve kibire kapıldı; hırslı bir şekilde kendi arzularına göre ilerledi ve Antakya topraklarının ve eyaletinin tüm yerlerini harap etti, orada büyük bir yıkım gerçekleştirdi ve öyle ki denize kadar ulaştı; o dönemde henüz yaz mevsimi bitmemişti ve henüz fethedilmemiş olan Haris adında bir kaleyi de kuşatarak kendi boyunduruğu altına aldı.

Ve bilinmelidir ki ölen Antakya Prensi arkasında varis olarak iki oğul ve iki kız bıraktı. Ve bu sırada Türklerin Sultanı geldi ve Urfa vilayetini ile kalesini kuşattı; burası o sırada Urfa Kontu'na aitti ve eşi ile çocukları da oradaydı. Ve Sultan, kaleyi bir süre kuşattıktan sonra barış görüşmeleri yapmak üzere kaleden ayrıldı; bu barış Kont ile Sultan arasında yapıldı ve kararlaştırıldı: buna göre Urfa Kontu topraklarında tuttuğu Türk esirleri ve diğerlerini serbest bırakacaktı, karşılığında ise Kont'a kendi şövalyelerinin zırhları verilecekti; ve bundan sonra Kont kendi topraklarına geri döndü ve zayıflamış olan bu topraklarda kaldı; ve bu olaylardan sonra Urfa Kontu bir gece Antakya'ya doğru yola çıktı, amacı dar bir geçitten daha rahat geçebilmektir; yanındaki adamlar her zamanki gibi onun önünde koruma olarak ilerliyorlardı. Ve aniden yollarda pusu kurmuş olan yol kesici ve yağmacı Türklerle karşılaştılar; bu

Türkler Kont'u yakaladılar, ağzını bağladılar, öyle ki sesini çıkaramadı; ve bu şekilde onu gizlice Şam şehrine götürdüler, orada Türkler onu ölene kadar esir tuttular; ancak Hristiyanların onun yakalandığından hiç haberleri olmamıştı; ne zaman ki efendilerinin geri dönmediğini gördüler, büyük bir yas ve üzüntüye kapıldılar; karısı ve küçük çocukları bu acı haber karşısında çok üzüldüler ve perişan oldular; ve bilinmelidir ki Kont'un arkasında gerçek varisleri olan yasal bir oğlu ve iki kızı kalmıştı; ve bu şekilde Antakya Prensi ile Urfa Kontu'nun topraklarının yönetiminde kalmış oldular.

Trablus Kontesi (ölen Kont'un kız kardeşi) de onunla birlikte geldi. Ve Kont Trablus şehrine geri döndüğünde, Kontes de krallığa geri dönmek üzere Trablus şehrine girdi. Ancak bazı hain Türkler kıyafet değiştirerek ve gizlenerek onunla birlikte içeri girdiler; kapıda nöbet tutanları sinsice ve haince katlettiler. Ve o sırada orada bulunan Raoul de Merlo adında bir şövalye, Trablus Kontu'nun öldürülmek üzere olduğunu gördü; diğer Hristiyanları savunmak için hemen o tarafa koştu; ancak çok geçmeden o da Kontes'in yanındaki diğer Hristiyanlarla birlikte öldürüldü. Ve Kudüs Kralı Trablus şehrinin içindeki bu ihanet seslerini duyduğunda, hemen kalesinden ayrıldı ve adamlarıyla birlikte olabildiğince hızlı bir şekilde silahlandı. Ve bu şekilde silahlı olarak sokaklara çıktılar ve şehirde kıyafet değiştirmiş olan ve farklı diller konuşan tüm Türkleri yakalayıp öldürdüler; ve tüm bu Türkleri öldürdükten sonra, onları Trablus şehrinin dışına çıkardılar. Bundan sonra Kudüs şehrine geri döndüler, amaçları bu haberleri oradakilere ulaştırmaktı; ve Trablus halkı, iyi kocası ve Hristiyanlara karşı çok yararlı olan yiğit prens Trablus Kontu'nun ölümü üzerine büyük bir yas tuttular; onun ruhu için Tanrı'ya dua ettiler ve bu şekilde birçok yiğit prens, şövalye ve asil hanımefendinin katılımıyla ölümler büyük bir keder içinde toprağa verildi. Ve bilinmelidir ki ölen Trablus Kontu arkasında Raymond adında on iki yaşında bir oğul bırakmıştı; ve Kudüs Kralı, Trablus topraklarının ve kontluğunun tüm işlerini, baronlar ve vasallar Trablus Kontesi ile oğlu Raymond'a biat edene kadar kendi idaresine aldı.

Türkiye'nin bazı büyük emirlere sahip olan ve Lioquins olarak adlandırılan liderleri, Kudüs şehrini fethetmek üzere gelmeyi planladılar.

BÖLÜM XCV.

Türkiye'nin Lioquins lakaplı bazı büyük emiral ve liderlerinin Kudüs şehrini fethetmek üzere gelmeyi planladıkları üzerine.

Kral, Trablus kontluğundan dönüşünden sonra Kudüs'te bir süre kaldıktan sonra, bazı işler için Suriye topraklarında bulunan Nablus şehrine gitti. Bu sırada, Lioquins lakaplı Türkiye'nin bazı büyük emiral ve liderleri ortaya çıktı; bunlar kutsal toprakları ve Kudüs şehrini kendi mirasları olarak görüyorlardı; oysa yiğit ve cesur Bouillon'lu Godeffroy, diğer asil Hristiyan baronlarla birlikte kutsal topraklara geldiklerinde burayı kılıç zoruyla fethetmiş ve yiğitçe kazanmıştı. Bu emiral Lioquins'lerin anneleri henüz hayattaydı. Bu kadın, oğullarına sık sık kutsal toprakların ve Kudüs şehrinin üzerindeki mülkiyetlerini ve öz miraslarını geri almak için çaba ve gayret göstermemelerinin kendileri için büyük bir utanç ve korkaklık olduğunu söylerdi. Anneleri bu şeyi onlara o kadar çok kez söyledi ki, sonunda adamlarıyla birlikte

Kudüs şehrini geri almak için çaba göstereceklerine dair söz verdiler ve yasaları üzerine yemin ettiler. Ve böylece güçleri yettiğinde çok sayıda Türk ve pagan topladılar ve ardından silah, at ve savaş için kendilerine yararlı ve gerekli olan her şeyi tedarik etmek üzere Şam şehrine gittiler, ardından Kudüs şehrini kuşatmak üzere yola çıktılar.

Annelerinin teşviki ve takibiyle yapmayı üstlendikleri bu iş için yola koyuldular. Ancak Şam şehrinin Türk senyörleri ve baronları orada kaldılar ve onların Hristiyanlara karşı böyle bir girişimde bulunmalarını büyük bir çılgınlık olarak değerlendirdiler; çünkü Hristiyanlar savaş konusunda çok güçlü ve yiğittiler, bu yüzden Lioquins'lerin üstlendikleri şeyde asla başarıya ulaşamayacaklarını düşünüyorlardı. Şam baronlarının bu uyarılarına ve tavsiyelerine rağmen, Türk Lioquins'ler onlara inanmak istemediler, aksine adamlarıyla birlikte yola çıktılar ve günlerce süren yolculukların ardından Kudüs şehrinin yakınındaki Zeytin Dağı'na kadar gelip ulaştılar; o sırada Kudüs Kralı, daha önce söylediğim gibi Suriye'deki Nablus şehrinde asil baronlarından bazılarıyla birlikte bulunuyordu. Ancak her halükarda, Kudüs şehrinde kalmış olan Türkler ve paganlar yüzünden gecikmediler, aksine asil Hristiyan askerlerimiz yiğitçe dışarı çıktılar ve düşmanlarına karşı büyük bir cesaretle savaştılar; onları hemen bozguna uğratarak Türkiye emirallerini geri püskürttüler ve orada yaklaşık beş yüz Sarazen öldürdüler. Diğerleri ise kaçarak gidebilecekleri yerlere sığındılar. Krala ve Nablus'ta bulunan baronlara bu haberler hemen ulaştı; onlar Türklerin geçeceği yolu haber almışlardı ve bu yüzden bozguna uğrayanları yolda yakaladılar; bu sebeple asil Kudüs Kralı, yanındaki baronlar ve diğer birçok savaşçıyla birlikte nehrin geçiş yerine doğru doğrudan ilerledi.

Düşmanlarından kaçanlar, karşılaştıkları bu diğer birlikten uzaklaşamadılar; çünkü orada yer alan ve bozguna uğrayan diğer Lioquins'lerle karşılaştılar ve askerlerimiz onlarla çok şiddetli bir şekilde savaştılar, öyle ki bir an içinde hepsi ya öldürüldü ya da esir alındı, bir teki bile kaçıp kurtulamadı. Ve bilinmelidir ki bu bozgun, kasım ayı içinde Kutsal Aziz Clement gününde, bin yüz elli iki yılında gerçekleşti. Ve bu zaferden sonra, kral elde ettikleri bu iyi ve mucizevi zafer için Tanrı'ya övgüler ve teşekkürler sunarak adamlarıyla birlikte Kudüs'e döndü.

BÖLÜM XCVI.

Asil Kudüs Kralı'nın tüm baronları ve diğer Hristiyanlarla birlikte Aşkelon şehrini kuşatmaya gitmesi, Türklerin nasıl bozguna uğratıldığı ve bu kuşatma sırasında neler yaşandığı üzerine.

Yukarıda zikredilen tüm bu şeylerden sonra, Kudüs'ün tüm şövalyeleri ve dindar Hristiyanları arasında mucizevi bir cesaret ve büyük bir irade peydah oldu; kutsal topraklar için çok yararlı ve kazançlı olacak bir işe girişmek istiyorlardı; ve böylece hepsi iyi bir niyetle bir araya geldiler, kral bu meseleyi istişare etmek üzere büyük bir meclis topladı ve uzun tartışmalardan sonra karar verildi ki kral ve adamları, asil baronların eşliğinde gidip Aşkelon'un güçlü şehrini kuşatacaklardı; çünkü onlar bu tarafta Türklerin daha fazla tahkimat yapamayacağını görüyorlardı.

Suriye topraklarındaki diğer bazı iyi şehirler ve eyaletler, Aşkelon'un bu güçlü şehri yüzünden büyük zarar görüyordu; ve bilinmelidir ki Hristiyanlar bu işe kolay bir

şeymiş gibi girişmediler, çünkü Aşkelon şehri, asil Bouillon'lu Godeffroy kutsal Kudüs topraklarını fethettiğinden beri henüz Hristiyanların eline geçmemiş ve onların mülkiyetine girmemişti; ve Rabbimizin yılıyla bin yüz elli üçe gelindiğinde, burası elli yıldır Türklerin elindeydi; ve burası askerlerimiz tarafından daha önce de birkaç kez kuşatılmıştı, ancak buranın direnci için hiçbir zaman tam bir başarı elde edilememişti. Bu yüzden Kudüs Kralı, asil baronları ve birçok askeriyle birlikte büyük hazırlıklardan sonra yola çıktı ve Aziz Paul'un İhtidası gününün önünde Aşkelon'u kuşatmak üzere geldi; ve bu orduda Kudüs Patriği, gerçek haç ile birlikte bulunuyordu; ayrıca Suriye Başpiskoposu, Sezariye Başpiskoposu, Nasıra Başpiskoposu, Akka Piskoposu ve Beytüllahim Piskoposu ile ülkeden iki başrahip, Tapınak Şövalyeleri'nin büyük üstadı ve kardeş şövalyelerin birçoğu, ülkenin baronları ve aralarında Belin'li Hugues, Nablus'lu Philippe, Beyrut'lu Hainfroy ve Tabariye'li Symon, Sayette'li (Sayda) Gerard, Baruch'lu (Beyrut) Guy ve Fransa krallığından iki asil şövalyeyle birlikte kraliyet mührünü taşıyan Moysé bulunuyordu; bunlar, asil Castillon'lu Regnaut ve Saint Omer'li Gautier'di; bunların hepsi Aşkelon şehrinin kuşatmasında bulunuyorlardı ve şehrin Türklerine karşı çok büyük saldırılar düzenlediler, onlar da kendilerini ellerinden geldiğince yiğitçe savundular.

Güçleri yettiğince direndiler ve bu kuşatma, Türklerin askerlerimizden hiçbir şekilde korkmadığı ilk üç ay boyunca sürdü; ancak üç ay geçtikten sonra Türkler çok büyük bir kıtlık çekmeye başladılar; çünkü erzakları her bakımdan büyük ölçüde azalmıştı ve öyle ki artık hiçbir kazanç elde edemiyorlardı; bu durum onlara çok büyük zarar veriyordu; bu yüzden Aşkelon'lu Türkler, yardım almak amacıyla Mısır Prensi'ne elçiler göndererek ricada bulundular.

Ve Kudüs Kralı, deniz yoluyla elli kadirga ve Türklerin vadiden gelmesini engelleyecek diğer birçok gemi hazırlatmıştı; ve bunların başında, Mısır Prensi'nin Aşkelon'lu Türklerin yardım talebi üzerine gönderdiği kadirgalar ve diğer üç büyük gemiyle karşılaşan ve onlarla savaşan Kaptan Girard de Baiette bulunuyordu; bu gemiler askerler, erzak ve Aşkelon yakınlarına getirecekleri iyi silahlarla doluydu; Girard de Baiette onları gördüğünde, onlarla savaşmak üzere yaklaştı; ancak onların çok büyük bir sayıda olduğunu ve Mısırlıların büyük bir güçle geldiklerini fark ettiğinde geri çekilmek zorunda kaldı; ve böylece Mısırlı Türkler Aşkelon limanına girdiler; bunun üzerine şehrin içindekiler çok büyük bir sevinç yaşadılar ve artık Hristiyanlardan korkmalarına gerek olmadığını, kendilerini kuşatan askerlerin uzun süredir orada olmalarına rağmen kendilerine saldırmaya cesaret edemediklerini düşünerek büyük bir rahatlama hissettiler; ve gece gündüz sevinç içindeydiler; bunun üzerine Kudüs Kralı, asil Hristiyanların Aşkelon şehrini kuşatmak ve duvarların önünde Beauroy adında bir kule inşa etmek üzere aralıksız çalışmalarını emretti, öyle ki bu kule duvarlardan daha yüksek olacaktı.

Bu kuleyi inşa ettiklerinde, içindekiler Beauroy'un bu kulesini gördüler ve Türklerin şehrin duvarlarından fırlattığı taşları ve sopaları iyi bir şekilde fark ettiler; bu durum onlara çok büyük zarar veriyordu; ve Türkler bu durumun farkına vardıklarında, Beauroy kulesini yakmak için kulenin altına odunlar yığdılar ve ateşe verdiler; kulenin tamamen yanması için altına büyük miktarda odun koymuşlardı; ancak rüzgar tersine döndü ve ateşi duvarlara doğru savurdu, öyle ki duvarlar bu büyük ateşin şiddetine

dayanamayarak yaklaşık kırk kulaçlık bir kısım boyunca yıkıldı; ve böylece Beauroy kulesi halkımız için hiçbir tehlike oluşturmada n yangından kurtulmuş oldu. Bu durum karşısında, asil Tapınak Şövalyeleri'nin büyük üstadı, daha önce bahsettiğim gibi adet olduğu üzere, yıkılan duvarların önünde nöbet tutuyordu; ganimeti toplamak ve şehre ilk giren olmak amacıyla, diğer Hristiyanların içeri girmesine izin vermedi, aksine kapıda durarak kırk şövalyesini içeri gönderdi; ve onlar şehrin içine girdiklerinde, Türkler bu tarafta hiçbir savunma olmadığını gördüler; ve Türkler bu kırk Tapınak Şövalyesi'ni içeride gördüklerinde ve arkalarından başka kimsenin gelmediğini fark ettiklerinde, hemen silahlandılar ve büyük bir güçle onlara saldırdılar; kapıda duranları katlettiler ve kendilerini çok yiğitçe savunan bu şövalyeleri arkadan kuşatarak hepsini öldürdüler.

Duvarlar yıkılmıştı ve ardından Türkler şehri büyük bir gayretle tahkim ettiler ve öyle bir hale getirdiler ki, askerlerimizin içeri girmesinden artık korkmuyorlardı; ve ertesi gün sabahleyin Türkler, öldürdükleri bu Tapınak Şövalyeleri'nin cesetlerini şehrin duvarlarından aşağı astılar, bu durum Hristiyanlar için büyük bir üzüntü ve keder kaynağı oldu.

Tarih kitabının akışını bozmamak adına bilinmelidir ki, bu sırada Hristiyan baronlar ve şövalyeler Aşkelon'u kuşatmış durumdayken, Türk Nureddin (Nureddin Mahmud Zengi), Şam Konnetablı Edmard'ın öldüğünü haber aldı; o, Şam krallığını ele geçirmek ve fethetmek istiyordu; çünkü Şam Kralı zayıf ve kötü yönetimli bir adamdı, savaştan hiç anlamazdı; bu yüzden Nureddin büyük bir Türk ordusu topladı ve Şam şehrine saldırmak üzere yola çıktı; ancak oraya varmadan önce, Şam'daki Türkler onun niyetini anladılar ve hemen ona karşı bir elçi göndererek, eğer kendilerine saldırmazsa Nureddin'i ve onunla evli olan Şam Konnetablı Edmard'ın iki kızını Şam krallığının varisleri olarak tanıyacıklarını bildirdiler; buna rağmen Nureddin gecikmedi ve Şam Kralı'nın erkek kardeşini uzak bir sürgüne göndererek onu ülkesinden mahrum bıraktı; ardından Şam krallığının her tarafına kendi adamlarını yerleştirdi ve şehirleri ile tüm ülkeyi kendi boyunduruğu altına aldı; ve çok geçmeden Kudüs Kralı ve diğer Hristiyanlar bu haberleri aldılar ve kendilerini savunmak üzere hazırlık yaptılar; ancak Nureddin o dönemde Hristiyanların komşusuydu ve onlara elinden geldiğince büyük zararlar vermek istiyordu; nitekim o, Urfa vilayetini ele geçirmişti ve ardından Şam krallığını kendi itaati altına aldıktan sonra, Kudüs Kralı'nın ve baronlarının dikkatini oraya çekmek istiyordu; böylece onların Aşkelon şehrinin kuşatmasını bırakmalarını sağlamayı amaçlıyordu; ve ayrıca asil Antakya Kontu olan bu diğer prens, Aşkelon kalesinin kuşatmasında bulunuyordu; ve Nureddin bu haberleri aldığı nda, Kudüs Kralı'na diz çökerek yalvaran elçiler gönderdi; ondan evlenmelerine izin vermesini rica ediyordu; çünkü o, Antakya topraklarında ve barış içinde yaşamak istiyordu; ve kral, şövalyelerin ve elçilerin tavsiyeleri üzerine, Antakya Prensesi'nin asil Castillon'lu Regnaut ile evlenmesini uygun buldu; ve böylece tarafların rızasıyla bu evlilik gerçekleştirildi; ve Kudüs Kralı, Aşkelon şehrini kuşatmaya devam etti, orada aralıksız olarak şehre saldırdılar; ancak buna rağmen Türkler kendi aralarında anlaştılar ve kral ile piskoposlara haber göndererek, eğer kral ve baronlar kuşatmayı kaldırırlarsa Aşkelon şehrini onlara teslim edeceklerini bildirdiler; ve baronlar bu teklifi kabul ettiler; ancak piskoposlar bu

fikre karşı çıktılar ve şehrin teslim alınması gerektiğini söylediler; ve kısa bir süre sonra piskoposlar ikna oldular ve böylece Aşkelon şehrinin teslim alınması konusunda mutabık kalındı; ve bu karar piskoposların ve Kudüs Patriği'nin onayıyla alındı; ve böylece Aşkelon'lu Türkler oradan güvenli bir şekilde ayrıldılar ve İstanbul'a doğru yola çıktılar; kadınlarını ve çocuklarını, tüm eşyalarını yanlarına almalarına izin verildi; ve böylece Aşkelon şehri Kudüs Kralı'na ve Hristiyanlara teslim edildi; ve kral, kuşatmanın yirminci haftasında şehre girdi, orası bin yüz elli dört yılının temmuz ayında Hristiyanların eline geçti; halkımız yüce Rabbimiz Tanrı'ya şükürler ve övgüler sundular.

BÖLÜM XCIX.

Kudüs Kralı'nın İstanbul İmparatoru'nun yeğeniyle nasıl evlendiği ve İmparator'un kralı kendi krallığında görmek üzere nasıl geldiği, ardından birlikte Şam şehrini kuşatmaya gittikleri, ancak Nureddin'in onlarla nasıl uzlaştığı üzerine.

Yukarıda zikredilen şeyler yazıldığı şekilde tamamlandığında, Kudüs Kralı, İstanbul İmparatoru'nun yaklaşık on üç yaşında, güzel ve bilge olan yeğeniyle evlendi; ve bu evliliğin birleşmesinde, onların asil ve mükemmel konumlarına çok iyi yaraşır şekilde şenlik ve merasim yapıldı; ve bu evlilik halinde Kudüs Kralı kendini çok iyi yönetti ve karısını, doktorumuz şanlı kutsal Aziz Paul'ün öğretisine göre, onun emrettiği gibi iyi bir sevgiyle sevdi: "Siz evli olan erkekler, Tanrı'nın onuru için sizden rica ediyorum ki, İsa Mesih Kilise'yi nasıl sevdiyse siz de karılarınızı iyi ve nazik bir sevgiyle seviniz." Ve evlilik gerçekleştikten biraz sonra, İstanbul İmparatoru yeğenini görmek üzere Kudüs krallığına gelmek için hazırlıklarını yaptı; zira İmparator yolculuğunu gerçekleştirirken Antakya Prensi Regnaut'a karşı savaşmayı üstlenmişti; çünkü Prens, Kıbrıs adasına akın etmiş ve orada İmparator'a şikayet edilen pek çok zarar ziyan vermişti; ancak Antakya Prensi İmparator'un geldiğini gördüğünde, onun önüne alçakgönüllü bir şekilde geldi ve işlediği suçlar için ondan af diledi; bu yüzden İmparator onu bağışladı ve onunla uzlaştı; ve hemen ardından Kudüs Kralı, Antakya Prensi'nin barış ve anlaşma sağladığını öğrendi; bunun üzerine İmparator'un kutsal Kudüs şehrine doğru yola çıktığını haber alarak, onu karşılamak, ona büyük bir şenlik ve onur sunmak üzere adamlarıyla birlikte ilerledi; ve bu şekilde karşılaştıklarında, aralarında dostça konuşmalar yaptılar; bu sırada İmparator, Kudüs Kralı'na, yeğenine ve adamlarına pek çok güzel hediye verdi; ardından kral amcasından alçakgönüllü bir şekilde izin istedi ve asil bir prens olan bu şövalye doğrudan Antakya'ya gitti; ve İmparator'un daha sonra çağırması da gecikmedi, ve onun gelişiyle Kudüs Kralı, prens, şehrin tüm baronları ve sakinleri dışarı çıktılar ve onu hükümdarları olarak çok büyük bir onur ve hürmetle karşıladılar. Ve bundan sonra bazı günler geçtiğinde, İmparator ve Kudüs Kralı ordularıyla birlikte Şam şehrine saldırmak üzere gittiler; ancak onların gelişinden çok korkan Türk Nureddin, onlara öyle bir anlaşma ile barış yapmanın yolunu buldu ki, elinde bulundurduğu pek çok Hristiyan esiri geri verdi; ve bu şekilde kuşatmadan ayrıldılar ve birlikte Kudüs'e gittiler, burada çok büyük bir onurla karşılandılar; ve İmparator yeğeni olan Kudüs

Kraliçesi'ni ziyaret etti, ona pek çok mal mülk verdi; ve orada birkaç gün kaldıktan sonra Kudüs'ten ayrıldı ve İstanbul'a geri döndü.

Ve Türk Nureddin, İmparator'un kendi imparatorluğuna dönmek üzere Suriye topraklarından ayrıldığını öğrendiğinde, kalbinde büyük bir acı hissetti; ve barbarlara has bir hileyle, içinde pek çok kötülük barındırarak ordusunu topladı ve Barbar eyaletine saldırmak üzere yola çıktı; buraya büyük bir zarar verdi; ve bu haberler ulaştığında, kral adamlarını hazırlattı ve o sırada az sayıda askeri olan Şam krallığına doğru ilerledi; zira Nureddin adamlarının küçük bir kısmını şövalyelerle birlikte oraya getirmişti; bu yüzden Kudüs Kralı bu seferde pek çok mal mülk kazandı; ve Nureddin, bilge ve cesur bir şövalye olan bir kaptanını Şam'da bırakmıştı; o, asil Kudüs Kralı'nın karşısına çıkamayacağını gördüğünde, onunla uzlaşmanın bir yolunu aradı; öyle ki, kralın Şam'da esir tutulan on iki şövalyesini geri vermesi karşılığında kral adamlarıyla birlikte Kudüs'e döndü ve krala sahip olduğu hazineden büyük bir pay verdi; ve üç ayın başında geri döndü, amacı Şam krallığına karşı daha önce olduğu gibi savaşmaktı; ve mucizevi bir şekilde kazanç sağladı; ve bu sırada Antakya Prensi'ne dair haberler geldi; Türkler onun topraklarının yakınlarına gelmişler, burayı kuşatmış ve ele geçirmişlerdi; burası çok iyi bir otlaktı, bu yüzden ülke çiğnenmiş ve çok büyük bir zarara uğramıştı; bunun üzerine prens çok sayıda adam topladı ve bu Türklerin üzerine yürüdü, onlara karşı zafer kazandı ve büyük miktarda hayvan ele geçirdi; öyle ki içlerinden bazılarını esir aldı, ancak daha sonra, tarih kitabının anlattığı gibi, asil ve yiğit prens Regnaut, Nureddin'in ordusundaki en güçlü **Türk olan ve Mhedin (Mecdüddin)** adıyla çağrılan bu diğer güçlü Türk tarafından pusuya düşürüldü; Nureddin bu prensin esir alınmasına çok sevindi ve komşularından toplayabildiği en çok sayıda insanı bir araya getirdi. Prens Antakya ordusuna karşı ilerledi, onu öyle bir bozguna uğratıldı ki bu durum Prens için çok büyük bir zarar oldu; o sırada kendisi de esir düştü ve **asil Türk Mhedin (Mecdüddin)** onu Halep'te, orada esir alınan diğer birçok senyör ve asil şövalyeyle birlikte zindana attı; bunlar bu çatışmada yakalanmışlardı ve içlerinden bazılarını Tanrı rahmet eylesin.

Her şeyi dilediği gibi düzenleyen Tanrı'nın iradesiyle, Yafa Kontu'nun eşinin, **Amaury (Amaury)** adında çok güzel bir erkek çocuk doğurduğu zaman geldi; onun vaftiz babası Kudüs Kralı oldu ve ona dedesinin ismi olan Baudouin adını verdiler; ve çocuğun vaftizinden sonra, kraldan onun için bir unvan vermesini istiler, o da Kudüs krallığını ona vereceğini söyleyerek yanıtladı; bu durum karşısında orada bulunan pek çok kişi şaşkına döndü, çünkü o henüz genç bir adamdı ve evli bir kadına sahipti; ancak onların henüz hiçbir çocuğu olmamıştı, bu yüzden o hiçbir şekilde başka bir şeye yönelmedi, ta ki bir kehanet gibi gerçekleşene kadar; çünkü yeğeni olan genç Baudouin, kralın vefatından sonra Kudüs krallığının tahtına geçti. Ve yaklaşık bu zamanda, Kudüs Kralı'na, Antakya Prensi'nin esir düştüğüne, kaledeki prensesin ve tüm baronların ona yalvarıp alçakgönüllü bir şekilde ricada bulunduklarına, ağlayarak Antakya topraklarına gelmesini istediklerine dair haberler ulaştı; ve onların bu ricası üzerine, Kudüs Kralı yola çıktı ve asil kral dürüst bir niyetle Antakya topraklarına ulaştı; orada iyi bir tavsiyeyle, o toprakların idaresini ve yönetimini ele aldı ve Patrik ile birlikte şehrin ve tüm toprakların valisini tayin etti.

Kral, Prens Regnaut'un esir olduğunu ve daha önce söylediğim gibi kalede tutulduğunu, ve toprakların güvenliği için geri döndüğünü ve kalesini Antakya şehrine yedi mil mesafede, Pont de Fer (Demir Köprü) adıyla anılan yerde kurduğunu gördü; orada ona annesi Kraliçe Blanche'in vefat ettiği haberi ulaştı, bu yüzden çok büyük bir yas tuttu ve bu durum sebepsiz değildi; çünkü o her bakımdan bilge, iyi tavsiyeli ve her türlü iyi ahlakla donanmış bir kadındı; ardından kral doğrudan Kudüs'e döndü ve orada uzun süre kalmadı; çünkü bazı düşmanları tarafından kuşatılmıştı; ve öyle bir hastalığa yakalandı ki, Rabbimiz İsa Mesih'e ruhunu teslim etmesinden kısa bir süre sonra, bu durum tüm ülke için çok büyük bir kayıp oldu; o, Kudüs'te gömüldü, henüz otuz üç yaşındaydı; ve Rabbimizin Tecessüm yılı bin yüz altmış iki yılındaydı; ve onun Cennet krallığında barış içinde olmasını Tanrı'dan dileriz. O zaman Nureddin ve inancımızın düşmanı olan inançsızlar, kutsal inancımızın bu asil koruyucusunun öldüğünü gördüklerinde, ona saldıranın tam zamanı olduğunu düşündüler; zira Hristiyanların kendilerini savunacak bir liderleri yoktu; ve bu yüzden ağlayıp sızlamaktan ve asil ve erdemli hükümdarları Baudouin için yas tutmaktan başka bir şey yapamıyorlardı; ancak Nureddin adamlarına, onların bu yasına karşı hiçbir zarar vermeyeceğini söyleyerek yanıt verdi; "çünkü bu insanlar efendilerinin ve hükümdarlarının ölümüne haklı olarak üzülmeli ve yas tutmalıdır, zira onun kaybedilmesiyle dünyada daha büyük bir acı ve şefkat duyulması gereken bir başka lider yoktur" dedi. Hangi hususta adı geçen Nureddin hiçbir şekilde soysuz olmadığını ve kurtarıcımız ve Efendimiz İsa Mesih'i hiç tanımamasına rağmen çok insani bir adam olduğunu gösterdi.

BÖLÜM C.

Merhum Kral Baudouin'in kardeşi Almery'nin nasıl Kudüs Kralı olarak taç giydiği ve Mısır Sultanı Argenas ile savaşmaya nasıl gittiği ve ona karşı savaşı nasıl kazandığı üzerine.

Merhum Kral Baudouin'in vefatından sonra, Tanrı günahlarını bağışlasın, kardeşi Almery veraset ve meşru hat yoluyla şubat ayında büyük bir onur ve merasimle Kudüs Kralı olarak taç giydi; bu taç giyme töreni, lütuf yılı bin yüz altmış iki yılındaydı ve kutsal Kudüs şehri ilk olarak yiğit ve cesur Bouillon'lu Godeffroy ile onun asil yoldaşı prensler ve Hristiyanlığın seçkin baronları ile şövalyeleri tarafından fethedildiğinden beri yetmiş iki yıl geçmişti; Kral Almery iyi bir şövalye, asil, bilge, nazik ve iyi ahlaklı bir prensti.

Kudüs Kralı olarak taç giyip kutsandıktan sonra, aralarında keşfedilen bir akrabalık bağı yüzünden karısından ayrıldı; ancak yine de ondan, Kral'ın vaftiz kurnasında tutmuş olduğu Baudouin adında bir oğlu olmuştu; bu oğul, Kilise'nin tavsiyesiyle onun gerçek varisi olarak kabul edildi ve bu boşanma ve ayrılıktan sonra, kraliçe, Kral'ın sağlığında iki kez evlendi; fakat üçüncü kocasından da ayrıldı ve uzaklaştı; böylece ilkinde olduğu gibi ve aynı sebepten dolayı, taç giyme töreninin ardından eylül ayında hamileyken ayrıldı.

Kral Almery, Suriye topraklarını korumak ve genişletmek üzere Kudüs krallığının ordularını adamlarıyla birlikte hazırlamaya başladı; ve işlerinin ilki ve başlangıcı için, adamlarının tavsiyesiyle Mısır'a gitmeye yöneldi; ve çok geçmeden o toprakların

Argenas adıyla tanınan ünlü Sultanı, Kudüs Kralı'nın geleceğine dair bu haberleri aldığıında, Kudüs Kralı'nın karşısına çıkmak üzere adamlarını büyük bir gayretle topladı; onların arasında mucizevi bir karşılaşma gerçekleşti ve hep birlikte savaştılar; fakat sonunda, bir taraftan ve diğer taraftan indirilen many büyük darbeden sonra, Mısır Sultanı bozguna uğratıldı ve adamlarımız Türk Mısırlılara karşı zafer kazandılar; ancak Sultan yakınlarda bulunan kendine ait bir şehre sığınarak kurtuldu.

Kudüs Kralı bu bozgundan sonra Mısır topraklarında büyük bir fetih gerçekleştirdi, öyle ki o ülkedekiler bundan dolayı büyük bir korkuya kapıldılar ve çok endişelendiler; bu yüzden Nil nehrinin bentlerini kırdılar ve açtılar, öyle ki su tüm ülkeye yayıldı. Ve Kudüs Kralı onların bu kurnazlığını fark ettiğinde, adamlarıyla birlikte kendi topraklarına geri döndü; ancak her birine, ilk askeri seferinde elde ettiği ve tüm ülkede çokça övülmesini sağlayan bolca kazanç ve ganimet dağıttı. Bu sırada Noradin, Kudüs Kralı'nın az önce bozguna uğratmış olduğu o toprakların Sultanı ile savaşması için asil komutanı Ciracon'u (Esedüddin Şirkuh) Mısır ülkesine gönderdi; fakat Mısır Sultanı, hediyeler ve dostlar vasıtasıyla öyle bir yol buldu ki Kudüs Kralı Almeri ile barış ve ittikak yaptı; öyle ki Kral ve Sultan, Ciracon'un (Esedüddin Şirkuh) Mısır ülkesinde daha önce ele geçirmiş olduğu Belles şehrini geri aldılar.

BÖLÜM CI.

Anjou Kontu'nun kardeşi Geoffroy Martel ve Guy de Lusignan'ın kutsal Kudüs topraklarına nasıl hacca geldikleri üzerine.

Alçakgönüllülükle hac ibadetini yerine getirmek ve Tanrı'ya hizmet etmek üzere, Fransa topraklarından iki asil adam Kudüs'ün kutsal yolculuğuna geldiler ve ulaştılar; bunlar Anjou Kontu'nun kardeşi Geoffroy Martel ve her ikisi de iyi ve yiğit askerlerden oluşan büyük bir maiyetle birlikte gelen Guy de Lusignan'dı; o dönemde Kudüs'te bulunanlar tarafından çok büyük bir onurla karşılandılar ve kurtarıcımız ile fidiye ödeyenimiz İsa Mesih'in bizi kurtarmak için ölümü ve ıstırapı tattığı bu kutsal şehrin yerlerini dindarlıkla ziyaret ettikten sonra Antakya'ya döndüler; orada Türk Noradin'in (Nureddin Mahmud Zengi), Hristiyanları Bocquée (Bukaia) adındaki kendilerine ait bir toprakta sıkıştırdığını öğrendiler ve duydular; bu yüzden iyi bir cesaret, özgür bir irade ve ona karşı savaşma arzusuyla harekete geçtiler; öyle ki bu kutsal yolculukta korkaklık göstermek istemediler ve böylece Tapınak Şövalyeleri'nin büyük üstadının eşliğindeki iyi ve yiğit şövalyeler olarak Noradin'in (Nureddin Mahmud Zengi) üzerine saldırmaya gittiler; ona hücumlarla öyle bir baskı yaptılar ki onun adamları yenildi ve bozguna uğratıldı; kendisi ise esir düşmekten ve yakalanmaktan kıl payı kurtuldu, öyle ki kaçabilmek için bir ata binmek zorunda kaldı ve oradan yarı silahlı ve teçhizatsız bir halde nasıl yapabildiyse kaçıp gitti; ve bu zaferden sonra asil Hristiyanlarımız büyük bir sevinçle Antakya'ya döndüler; burada yüce efendimiz Tanrı'ya bu eski zafer için şükürler ve övgüler sundular; fakat bu olaydan çok kısa bir süre sonra, uğradığı bu şaşkınlık ve yenilgiden dolayı utanç duyan Noradin (Nureddin Mahmud Zengi), bu utancın öcünü almak için büyük bir istek duydu; öyle ki tüm gücüyle Türkleri bir araya getirmek için her tarafa elçiler gönderdi. Ve kısa

sürede atlı ve yaya adamlardan oluşan büyük bir ordu topladı, ardından Antakya topraklarında bulunan Harent (Harim) kalesini kuşatmaya gitti; bunu haber alan o toprakların baronları, adamlarını topladılar ve Noradin (Nureddin Mahmud Zengi) ile savaşmak üzere Harent kalesine geldiler; ve orada ordumuzun büyük bir kısmı bozguna uğradı ve çok sayıda büyük şahsiyet hayatını kaybetti, bu durum Hristiyanlar için büyük bir kayıp oldu; öyle ki Noradin (Nureddin Mahmud Zengi) Harent kalesini ele geçirerek Hristiyanlar için büyük bir kayba yol açtı.

Türk Noradin (Nureddin Mahmud Zengi) Harent kalesini ele geçirdiğinde, hemen gidip Bellinas (Baniyas) şehrini kuşattı. O sırada şehrin efendisi olan Toron'lu Hainfroy orada bulunmuyordu; zira o, Kudüs Kralı ile birlikte Mısır ülkesine gitmişti, çünkü kendisi kralın konnetabıydı. Bu yüzden Noradin (Nureddin Mahmud Zengi) Bellinas şehrine öyle bir şiddetle saldırdı ki, içeridekiler canlarını kurtarmak karşılığında şehri teslim ettiler; ve Noradin (Nureddin Mahmud Zengi) kalede bir yüzbaşı ile Millon adında bir Türk valiyi bırakarak oradan ayrıldı; ve bu adından söz edilen Millon da ordu tarafından yakalandı ve kafası kesildi, çünkü Noradin'den (Nureddin Mahmud Zengi) şehri ona teslim etmek için para almıştı, ve bu sebeple suçlu bulundu; ve o sırada efendisi Toron'lu Hainfroy Mısır'dan döndükten sonra bu prence bu şehir teslim edildi, ve bu fetihten sonra o dindar kutsal Aziz Luke gününde ekim ayında lütuf yılı bin yüz altmış altı yılındaydı; ve hemen ardından Kudüs Kralı kendi krallığına ve Mısır ülkesine geri döndü, burada bu sefer sayesinde büyük iyilikler ve kazançlar elde etmişti; ancak Antakya baronlarından bu durumdan dolayı büyük bir hoşnutsuzluk doğdu, çünkü Noradin (Nureddin Mahmud Zengi) onları bozguna uğratmıştı ve öyle bir durumdaydı ki Kudüs'te kalmaya cesaret edemeyip Antakya'ya gitti, Flandre Kontu'nun eşliğinde, ve krallığın ve ülkenin tüm işlerini düzene koydu; ancak daha sonra Türk Noradin'e (Nureddin Mahmud Zengi) elçiler ve haberciler gönderdi; öyle ki Antakya Prensi Regnaut zindandan salıverildi, ve sonra kendi topraklarına geri dönerek kendisine ait olan toprakları yönetti ve yönetmeye başladı; ve bu şehirde kadınlar ve tüm sakinler tarafından çok büyük bir onurla karşılandı, onun salıverilmesinden dolayı büyük bir şenlik ve merasim yaptılar.

Yukarıda zikredilen ve yapılan bu Türk Ciracon (Esedüddin Şirkuh), dindar Hristiyanların zararına arayış ve araştırmalarına sürekli devam ediyordu; ve gidip Saiette (Sayda) topraklarında bulunan ve Amitié (L'Amitié) adıyla anılan bir kaleyi kuşattı; ve bu kaleye öyle bir şekilde saldırdı ki, kısa süre içinde kaleyi elinde bulunduran ve Capitaine adında bir yüzbaşı olan bir Hristiyan tarafından parayla teslim edildi, kendisi oradan gizlice kaçıp uzaklaştı; ancak o uzun süre yaşamadı, çünkü çok geçmeden yakalanıp idam edildi; ve Noradin'in (Nureddin Mahmud Zengi) asil komutanı Ciracon (Esedüddin Şirkuh) ise Hristiyanların elinde bulunan bir başka kaleyi ve Arabistan topraklarındaki Tapınak Şövalyeleri'nin mülklerini kuşatıp sıkıştırmaya devam ediyordu. Ve Kudüs Kralı bu haberleri aldığı anda, kuşatılmış olan Hristiyanları kurtarmak ve Türklerin kuşatmasını bozmak üzere adamlarını hazırlattı ve silahlandırdı. Kral ordusuyla birlikte yola çıktı ve Ürdün nehrini geçerek ilerledi; ancak kral oraya ulaşmadan önce, Tapınak Şövalyeleri'nin bu kaleyi Ciracon'a (Esedüddin Şirkuh) teslim ettiğini öğrendi; bu duruma kral çok öfkelenildi; fakat çok geçmeden, kaleyi teslim etmek karşılığında Ciracon'dan (Esedüddin Şirkuh) para

aldıkları kesin olarak anlaşılan o on iki Tapınak Şövalyesi ile karşılaştı; kral onların yakalanıp boyunlarından asılmasını emretti; çünkü Hristiyanların parayla teslim ettikleri bu kalenin ellerinden çıkması büyük bir adaletsizlikti; bu yüzden kral, Türklerin kuşatmasını yarmak ve Hristiyanları kurtarmak için gelen şövalyelerin tavsiyesi üzerine bu adaleti iyi bir şekilde yerine getirdi.

Bu mevcut bölümün açıklanması için bilinmelidir ki, Mısır Halifesi ve Bağdat Halifesi, Türkler tarafından Muhammed'in vekilleri ve halifeleri olarak kabul edilirler ve onlara hürmet gösterilirdi; ancak onların yasalarında bazı ayrılık noktaları vardı, bu yüzden birbirlerine karşı sık sık savaş yürütürlerdi; ve bu sebepten dolayı Ciracon (Esedüddin Şirkuh), diğer bir adıyla Türkiye'ninki olarak anılan Bağdat Halifesi'ne geldi ve ona o kadar çok söz söyledi ki, Halife onu Mısır Halifesi'ne karşı savaşmaya gönderdi; ve **Türk Ciracon'a (Esedüddin Şirkuh)** o kadar çok adam verdi ki, Türkler bir arada bulunan bir ordu için hiçbir zaman bu kadar büyük bir sayıda olmamışlardı; ve Kudüs Kralı Almery bunu öğrendiğinde, hemen baronlarıyla bir meclis ve parlamento topladı; onlara durumu anlatarak, eğer Ciracon (Esedüddin Şirkuh) Mısır'ın başına geçerse Kudüs krallığının ve tüm bu toprakların Türkler karşısında büyük bir tehlikeye düşeceğini söyledi; zira Ciracon (Esedüddin Şirkuh) Hristiyanlığın çok büyük bir düşmanıydı; bu yüzden tüm baronların tavsiyesiyle, Mısır Halifesi'ne yardım ve destek sağlama kararı alındı; ve bu yardıma gitmek istemeyenlerin, mallarının yirmide birini bu iş için Kudüs Kralı'na vermeleri konusunda mutabık kalındı; ve bu karar alındığında, kral adamlarıyla birlikte yola çıktı; ancak o oraya varmadan önce, Babil'e (Kahire) doğru ilerleyen Ciracon'un (Esedüddin Şirkuh) Mısır topraklarından para ve zenginlik toplamak amacıyla yolda olduğunu öğrendi; kral onunla savaşmak için büyük bir arzu duyuyordu, fakat kral onu bulamadı; bu yüzden nehrin geçiş yerlerine doğru yöneldi. Ve Mısır Halifesi, Kudüs Kralı'nın kendisine yardıma geldiğini öğrendiğinde, kralın yanına Mısır'ın büyük veziri ve teğmeni olan Sauars (Şaver) adındaki lideri gönderdi; o da yanında çok sayıda Mısırlı asker getirmişti; bunlar büyük bir gayretle kralın ordusuyla birleştiler. Kudüs Kralı, Mısırlılar tarafından çok büyük bir hürmetle karşılandı; Mısırlılar ona pek çok büyük hediyeler verdiler; ve ardından iki ordu birlikte Ciracon'un (Esedüddin Şirkuh) üzerine gitmek üzere yola çıktılar ve Nil nehrine ulaştılar, orada düşmanlarını bulmayı umuyorlardı; fakat kral onların iki orduyu ve Mısırlıların gücünü gördüğünde, nehrin ötesine geçtiğini öğrendi; ancak nehrin bu tarafında büyük bir asker maiyeti bırakmıştı ki bunlar Kudüs Kralı ve Mısırlılar ile karşılaştılar; onlar Ciracon'un (Esedüddin Şirkuh) tüm bu Türklerini yakalayıp öldürdüler; ancak çok geçmeden Mısır Halifesi'nin Sultanı, Ciracon'un (Esedüddin Şirkuh) ne kadar korktuğunu ve her iki ordunun birleşmesinden ne kadar çekindiğini anladı; zira o, kendisi için hiçbir geri dönüş yolu olmadığını görüyordu; ve Mısırlılar ile Kudüs Kralı onunla uzlaştılar, bu anlaşmaya göre Kudüs Kralı'na dört varis Bezant (dört bin Bezant) ödenmesi karşılığında ona söz verdiler ve yasaları üzerine yemin ettiler ki, Ciracon (Esedüddin Şirkuh) veya onun adamları tamamen bozguna uğratılana veya düşmanları burayı tamamen barış içinde ve iyi bir anlaşmayla bırakana kadar Mısır topraklarından ayrılmayacaklardı; ve bu dört bin Bezantlık miktar için Kudüs Kralı Almery, Mısır Halifesi'nden tam bir güvence aldı; ve Halife, kendi adet ve merasimlerine göre, kralların yaptığı gibi bu

anlaşmayı kendi mührüyle onayladı; ve bu şekilde Kudüs Kralı her şeyden emin oldu.

Türkçeye çeviren İbrahim Şimşek'in dipnotu:

Tam Adı ve Unvanı

Gerçek Adı: Esedüddin Şirkuh bin Şâzî bin Mervan.

Anlamı: "Şirkuh", "Dağ Aslanı" anlamına gelir. Arapça unvanı olan "Esedüddin" ise "Dinin Aslanı" demektir.

Babası Şâzî bin Mervan: Revvâdî aşiretine mensup bir liderdir. Aileyi Ermenistan yakınlarındaki Dvin şehrinden Irak'taki Tikrit kasabasına taşımıştır.

Kardeşleri ve Kardeşinin Çocukları (Yeğenleri)

Necmeddin Eyyub (Kardeşi): Eyyubi hanedanına adını veren asıl kurucu atadır.

Kardeşinin Çocukları (Şirkuh'un Yeğenleri):

1. Selahaddin Eyyubi (Yusuf bin Eyyub)
2. Melik el-Âdil (Ebubekir bin Eyyub)
3. Şemsüddevlâ Turanşah
4. Tâclülmülk Buri
5. Seyfülislam Tuğtekin
6. Sitti Şam (Zümrüt Hatun)

Çocukları ve Torunları

Nasiruddin Muhammed (Öz Oğlu): Şirkuh'un ölümünden sonra Humus eyaletinin hükümdarlığına getirilmiş ve Eyyubilerin Humus kolunu sürdürmüştür.

Torunu: Melik el-Mücahid Şirkuh II (Babasının ardından Humus Emiri olmuştur).

"...& donna tat de gens au Turc Ciracon que iamais les Turcs n'auoyent esté en plus grand nombre pour vne armee ensemble..."

"Le Turc Ciracon dequoy cy deuant mention est faite, estoit cotinuellement à pourchasser..."

Burada apaçık ifadeyle Necmeddin Eyyubinin kardeşi Selahaddin Eyyubinin amcasına Türk demektedir ve bu etniksel tanımdır.

Bu kitapda Kurde, curde gibi zıvalıklar geçmez.

BÖLÜM CII.

Kudüs Kralı Almery ve Mısırlıların Türk Ciracon (Esedüddin Şirkuh) ile nasıl savaştıkları ve iki taraf arasında nasıl büyük ve mucizevi bir savaşın gerçekleştiği, ardından Kudüs Kralı ile Mısır Halifesi arasında kesinleşen antlaşma ve mutabakat üzerine.

Kudüs Kralı ile Mısır Halifesi arasında antlaşma ve mutabakat kesinleştikten sonra, iki ordu düşmanları olan Ciracon'un (Esedüddin Şirkuh) peşinden gitmek üzere birlikte yola çıktılar; o sırada Ciracon (Esedüddin Şirkuh) Nil nehrinden henüz pek uzaklaşmamıştı, nehrin aktığı tarafa doğru çekilmişti. Halkımızın ve Mısırlıların nehrin diğer tarafında olduğunu öğrendiler ve gelip Ciracon'un (Esedüddin Şirkuh) bulunduğu yerin tam karşısına kamp kurdular; Ciracon (Esedüddin Şirkuh) ise nehrin öteki tarafındaydı. Krala, geceleyin nehrin karşısına geçmesini tavsiye ettiler; bunun üzerine Nil nehrini, hazırlamış oldukları bazı gemiler ve kadırgalarla geçtiler ve böylece planladıkları gibi gece vakti denizin (nehrin) üzerine açıldılar; ancak rüzgar onların aleyhine döndü ve bu yüzden Mahalet limanına gelip orada kamp kurdular. Ciracon (Esedüddin Şirkuh) halkımızın ve Mısırlıların bu adada kamp kurduğunu öğrendiğinde büyük bir korkuya kapıldı ve onların büyük gücünden şüphe etti; bu yüzden kampını taşıyarak Nil nehri boyunca adamlarımızın bulunduğu yerin uzağına doğru çekildi. Kral ve Sultan onun ayrıldığını öğrendiklerinde, tam dört gün boyunca onun peşinden gittiler; öyle ki beşinci gün ona iyice yaklaştılar, bu yüzden Ciracon (Esedüddin Şirkuh) kaçmak ya da savaşmak zorunda kaldı. Ciracon'un (Esedüddin Şirkuh) komutasında atlı olarak tam on bin adamı vardı; Kralın ise yalnızca üç yüz yetmiş dört atlı askeri bulunuyordu. Mısır Sultanı'nın yanında ise yeterince adam

vardı ancak bunlar zayıf insanlardı; öyle ki tarih kitabının anlattığına göre savaşa o kadar az faydaları dokundu ki adamlarımıza hiçbir şekilde yardım edemediler. Ve böylece bir taraftan ve diğer taraftan savaş düzenleri kuruldu ve Bolien (El-Babein) adıyla anılan, girmesi de çıkması da bir kapı gibi dar bir geçit olan bir yerde karşılaştılar; burada savaşlar farklı yerlerde parça parça gerçekleşti, fakat Kudüs Kralı gelip doğrudan Ciracon (Esedüddin Şirkuh) ile savaştı ve diğerleri de kendi düşmanlarına karşı hücum ettiler; ve kral öyle bir baskı yaptı ki ilk saldırıda Ciracon'un (Esedüddin Şirkuh) ordusunu bozguna uğrattı. **Ve orada Ciracon'un (Esedüddin Şirkuh) yeğeni olan Saladin (Selahaddin Eyyubi) bulunuyordu;** onunla Sezariye'li Hue (Hugh) savaştı, fakat o, bu önceki savaşta Saladin (Selahaddin Eyyubi) tarafından esir alındı ve bozguna uğratıldı; ve orada iki şövalye öldü, biri Pontieu soyundan Eustace Choles adında, diğeri ise Peulle soyundan geliyordu. Hue de Crebon (Hugh of Creon) ise savaşların darmadağın olduğu yerdeydi; öyle ki bazıları bir yerde, diğerleri ise başka bir yerde birbirlerini kaybetmişlerdi ve günün sonunda kimin üstün olduğunu veya kimin kaybettiğini tam olarak bilemiyorlardı; ve savaş akşama kadar böylece en kötü şekilde devam etti. İki taraftan da birer kısım tamamen bozguna uğramış veya tamamen yenilmiş gibi görünüyordu; ve savaşın bu karmaşasında şövalye Ciracon (Esedüddin Şirkuh) bin beş yüz silahlı adamını kaybetti, ve Kudüs Kralı da yüz adamını ve ne kadar savaş gerçekleştiyse o kadarını kaybetti; ancak yerin yabancılığı yüzünden orduların durumunu tam olarak göremiyorlardı, her halükarda akşamın karanlığında taraflar geri çekildiler ve her biri bir turnuvadan ayrılıyormuş gibi hiçbir şey kazanmadan kendi yollarına gittiler.

Savaştan birkaç gün sonra, Ciracon (Esedüddin Şirkuh) adamlarını topladı ve doğrudan İskenderiye şehrine gitti, buradaki şehir halkına Kudüs Kralı ve Mısır Halifesi'nin Sultanı olan Mısırlılarla anlaşacağını hissettirdi; onlar da onun bu sözlerine inandılar ve İskenderiye şehrini ona teslim ettiler. Asil kral ve Mısır Sultanı bu haberleri aldıklarında, hemen ordularıyla birlikte İskenderiye şehrini kuşatmaya ve muhasara altına almaya gittiler ve şehrin tüm dış yerlerini işgal ettiler; öyle ki şehrin içindekiler dışarıdakiler yüzünden hiçbir şey elde edemez oldular ve bundan dolayı çok şaşırıldılar. Şövalye Ciracon (Esedüddin Şirkuh) kuşatmanın uzaması halinde düşebileceği tehlikeyi fark ettiğinde, İskenderiye şehrini koruma görevini yeğeni Saladin'e (Selahaddin Eyyubi) verdi, kendisi ise kuşatma için takviye ve yardım bulabileceğini düşündüğü yere gitmek üzere gece vakti gizlice oradan ayrıldı; ve Mısır'ın iç kısımlarına doğru ilerledi, amacı oradan asker toplamak ve bu yardımla gelip Kudüs Kralı ile onun maiyetindeki Hristiyanları İskenderiye önünde sürekli sıkıştırmaktı; bu sebeple Saladin (Selahaddin Eyyubi) amcası Ciracon (Esedüddin Şirkuh) adına İskenderiye şehrini Hristiyanlara karşı korumak için elinden gelen her şeyi yapıyordu, çünkü her geçen gün tehlike ve sıkıntı daha da artıyordu; bu yüzden en kısa sürede gelmesi için amcasına haber gönderdi ve yardım istedi; fakat amcasından beklediği kadar büyük bir yardım gelmedi; bunun üzerine savaşta esir düşmüş olan Sezariye'li Hue (Hugh) ile görüştü ve asil Kudüs Kralı ile konuşup bu savaşa bir son vermek ve barış yapmak üzere onun aracılığıyla alçakgönüllülükle rica etti. Bu mesele üzerine onunla çok nazıkçe konuştu; o da sözü geçen Hue'nun

(Hugh) tavsiyesiyle, Corbefe'l'i Regnaut adında bir başka şövalyeyi yanına alarak krala elçi olarak gönderdi; ve böylece bu iki şövalye Kudüs Kralı ve Mısır Sultanı ile görüşmeye geldiler; **Türk Ciracon'un (Esedüddin Şirkuh)** barış talebini en geniş ve açık şekilde ilettiler, öyle ki asil Kudüs Kralı ve Mısır Sultanı bu barışı kabul etmeye razı oldular; bu anlaşmaya göre iki tarafın elinde bulunan tüm esirler hiçbir fidye ödenmeksizin karşılıklı olarak serbest bırakılacaktı; ve İskenderiye şehri Mısır Sultanı'na geri teslim edilecekti, ardından kral ve Sultan İskenderiye şehriden ayrılacaklardı; ve Mısır krallığı daha önce zikredilen antlaşma ve mutabakat uyarınca krala vergi ödemeye devam edecekti; ve bundan sonra asil Kudüs Kralı onurlu bir şekilde Kudüs krallığına geri döndü; Mısır Halifesi ve Sultanı ise Kahire'de kaldılar ve Kral Almery'nin bu davranışından dolayı çok memnun ve hoşnut oldular; zira kral onlara İskenderiye şehrini geri vermiş ve teslim etmişti; kral ve adamları böylece birbirlerinden çok memnun olarak ayrıldılar; ve bu olaylar bin yüz altmış yedi yılının ağustos ayında gerçekleştirildi.

BÖLÜM CIII.

Kont de Nevers'in büyük bir Hristiyan asker maiyetiyle birlikte nasıl Kudüs'e geldiği üzerine.

Bu zamanlardan biraz sonra, karısından ayrılmış olan Kudüs Kralı Almery, soy bağına uygun olarak, Konstantinopolis İmparatoru'nun (İstanbul İmparatoru) birinci dereceden kuzeni olan Prothofenaşte adındaki kızı kendine eş olarak seçti; o, Suriye topraklarındaki Kudüs şehrine büyük bir onurla kabul edildi ve burada evlendiler; ve bu dönemde, Guillaume adındaki Nevers Kontu, yanında çok büyük bir Hristiyan asker ve halk maiyetiyle birlikte kutsal Kudüs topraklarına geldi; ülkede büyük bir hürmet ve onurla karşılandı, ona çok iyi bakıldı; ve hac ibadetini yerine getirip Kudüs'ün kutsal yerlerini ziyaret ettikten sonra, yanında getirdiği askerlerle birlikte **Türkler ve paganlara karşı savaşmak üzere** tüm gücüyle harekete geçti; Tanrı'nın onuru ve katolik inancı adına pek çok güzel askeri başarı gösterdi, bu yüzden kral ve ülkenin Hristiyan baronları tarafından çokça övüldü; ancak ülkede bulunmasından çok kısa bir süre sonra hastalanarak vefat etti, bu durum tüm Hristiyan dünyası için büyük bir kayıp ve üzüntü kaynağı oldu; ruhu için Tanrı'ya dua edildi; ve onun vefatının ardından, daha önce yapılan ve gerçekleştirilen diğer savaşlar ile Mısırlılar ile **Türk Ciracon (Esedüddin Şirkuh)** arasındaki mücadeleler sırasında, bu haince yapılan antlaşmalar yüzünden Mısır Halifesi, yeğeni Saladin (Selahaddin Eyyubi) vasıtasıyla öyle bir duruma düşürüldü ki, haince yapılan bu planlar ve aldatmacalarla Mısır toprakları hainlerce işgal edildi ve Kudüs krallığı ile Suriye topraklarının tamamı tehlikeye atıldı; buralar üç yıl boyunca bu durumda kaldı ve tüm ülkede yaşanan bu olaylar hiç de iyi hatırlanmadı; bu yüzden Konstantinopolis İmparatoru'ndan yardım talebinde bulunuldu; o da denizde sefere çıkmak üzere elli kadar savaş gemisi ve kadirge hazırlattı, bunlar askerlerle, erzakla ve savaş için gerekli olan diğer her şeyle donatılmıştı; bunlar Akka limanına gelip demirlediler; Kral Almery onları gördüğünde hemen hazırlıklarını yaptı ve kendi askerleriyle birlikte bu gelenleri en onurlu şekilde karşıladı; ve aralarında yapılan görüşmelerin ardından, hep birlikte deniz yoluyla ilerleyerek Damietta (Dimyat) şehrinin önüne gelip ulaştılar; ve hepsi gemilerden ve

kadırgalardan inerek Damietta şehrini ve kalesini kuşattılar; burayı her taraftan büyük bir güçle sıkıştırdılar; içerideki Türkler ise tüm güçleriyle ve cüretleriyle kendilerini yiğitçe savundular; öyle ki bu kuşatma sırasında halkımız büyük bir kıtlık ve soğuk çekti, gökten öyle şiddetli yağmurlar yağdı ki ordugahtakilerin kıyafetleri ve zırhları tamamen çürüdü ve bozuldu; başları ve giysileri bitlendi ve çürüdü; bu yüzden şehirdeki ve ordugahtaki insanlar hastalıktan kırıldılar; nihayetinde barış yapılmasına ve üç yıllık bir süre için mütareke verilmesine karar verildi; ve Damietta şehri bu şekilde Hristiyanların tam bir keyifle içeri girmelerine izin verecek şekilde teslim edildi; ve şehir halkı ile çadırlardaki şövalyeler hiçbir zarar görmeden en sonunda Kudüs krallığına geri döndüler; ve Noel zamanında lütuf yılı bin yüz yetmiş dokuz yılındaydı; ve Konstantinopolis'in gemileri de geri döndüler, fakat yolda büyük bir fırtınaya, rüzgara ve dalgalara yakalandılar; öyle ki gemilerin birçoğu denizde batıp yok oldu, bu durum Hristiyan dünyası için büyük bir kayıp ve zarar oldu; ve böylece Damietta şehrinden zamanın elverişsizliği yüzünden geri dönmüş oldular.

BÖLÜM CIV.

Ciracon'un yeğeni Saladin'in Daron kalesini nasıl kuşattığı ve Kudüs Kralı'nın oraya nasıl yardıma gittiği, ve ardından Saladin'in Gazze şehrini nasıl ele geçirdiği üzerine.

Saladin (Selahaddin Eyyubi), amcası Ciracon'un (Esedüddin Şirkuh) ölümünün ardından Mısır'ın idaresini ve mülkiyetini ele geçirdiğinde, (o zaman henüz genç ve cesurdu), Mısır ve Halep'ten çok sayıda asker topladı; ve büyük bir güçle gelip Daron kalesini kuşattı, buraya mucizevi şekilde saldırdı; kalenin içinde soylu ve yiğit bir şövalye olan ve Tanrı'yı çok seven Guy adında bir yüzbaşı bulunuyordu, o da Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) saldırılarına karşı kaleyi yiğitçe savundu; fakat Hristiyanların bu direnişinin ardından, krallıktan yardım gelmediğini gören şövalyeler ve halk korkuya kapıldılar; ve Daron kalesinin önünden iki yüz atlı ve iki yüz yaya asker çıkardılar, ve bunların arkasından Türklerin hızla gelmesini engellemek için koştular; ve hepsi Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) elinde bulunan bu kaleden içeri girdiler. Kral, ordugahtan gelen bu haberler üzerine büyük bir öfkeyle gece vakti kuşatmayı yarmak için yola çıktı ve oraya doğru ilerledi; yolda dikkatsizlik yüzünden başka bir şehre uğradı ve burayı ele geçirdi, buraya Gaza (Gazze) adı verilirdi; burası o dönemde erzak ve savunma yönünden çok iyi donatılmıştı; bu yüzden kral burayı kuşattı ve güç kullanarak ele geçirdi; bu kuşatmada Plancy'li Milon adında bir şövalye komuta ediyordu ve oraya birçok yiğit asker gönderilmişti; fakat Saladin (Selahaddin Eyyubi) kaleden içeri girdiğinde, kaledekiler kendilerini kurtarmak için hiçbir yol bulamadılar, hepsi orada kılıçtan geçirildi; ardından Saladin (Selahaddin Eyyubi) yüzünü yeniden Daron kalesine doğru çevirdi; orada halkımız ona karşı çok iyi savaşlar verdiler, kendilerini güçlü şekilde savundular ve Türkleri dışarıda tutmak için savaştılar; öyle ki Türkler Hristiyanların karşısında durmaya cesaret edemediler, aksine Mısır'a geri döndüler; ve kral onların bu şekilde çekildiğini gördüğünde, kendisi de Kudüs krallığına geri döndü; ve bu zamanlarda, Canterbury Başpiskoposu olan dindar kutsal Thomas, İngiltere krallığında şehit edilmişti; fakat İngiltere Kralı, Papa Alexandre'a elçiler göndererek bu kutsal Thomas'ın şehit edilmesinden dolayı

kendisinin suçsuz olduğunu bildirdi; ve böylece Papa Alexandre tarafından üç yıl boyunca kilise cezalarından muaf tutuldu; ve tüm bu şeylerden sonra, Kudüs Kralı kendi ülkesine döndü ve Suriye topraklarının tüm işlerini görüşmek ve karara bağlamak üzere tüm baronlarını ve halkını bir mecliste topladı.

BÖLÜM CV.

Trablus Kontu'nun zindandan nasıl salıverildiği ve Türk Saladin'in Tapınak Şövalyeleri'ne nasıl mütareke verdiği üzerine.

Geriye biliniyor ve hatırlanıyor ki, **Türk Saladin (Selahaddin Eyyubi)** iki yıl boyunca Suriye topraklarında barış içinde hüküm sürdü; bu sırada bahsetmeye değer hiçbir önemli olay gerçekleşmedi; ve Kral Almery'nin hükümdarlığının on ikinci yılında, tam yedi yıldır zindanda esir tutulan Trablus Kontu serbest bırakıldı ve kurtuldu; onun kurtulması için dört bin Bezant fidyeye ödenmişti; Kral Almery ve Suriye'nin baronları ile şövalyeleri ona çok büyük ve zengin hediyeler verdiler, onun bu esaretine yardım etmek ve fidyeyi ödemek için destek oldular; çünkü o dönemde Trablus topraklarında, "Dağın Yaşlısı" (Şeyhü'l-Cebel) adıyla anılan, Hristiyanlığa karşı çok büyük kötülükler yapmış ve yıkımlar gerçekleştirmiş olan o büyük liderin yeğeni olan bir başka Türk ortaya çıkmıştı; o, Kudüs Kralı'na elçiler göndererek kendisinden af diledi ve Hristiyan olmaya hazır olduğunu bildirdi; öyle ki eşinden ve iki bin Bezant borçlu olduğu Tapınak Şövalyeleri'nden ayrılmak istiyordu; kral onunla çok nazıkçe konuştu; fakat Tapınak Şövalyeleri bu durumu hiçbir şekilde kabul etmek istemediler; kralın tüm iyi niyetine ve çabasına rağmen, Tapınak Şövalyeleri aralarında büyük bir öfke barındırıyorlardı; öyle ki Dağın Yaşlısı'nın elçileri geri dönerken, yolda pusu kurarak onlara saldırdılar ve elçileri katlettiler. Bu olaya Gautier adında bir Tapınak Şövalyesi önderlik ediyordu; kral bu durumu öğrendiğinde mucizevi şekilde öfkelenmiş ve bu büyük haksızlık karşısında şaşkına döndü; bu yüzden o şövalyeyi ve elçileri öldüren diğer Tapınak Şövalyeleri'ni yakalatıp zindana attırdı; ve kral öyle adil ve kararlı davrandı ki, Tapınak Şövalyeleri'nin büyük üstadına haber göndererek, işlenen bu suç yüzünden kalelerini ve mülklerini tamamen yıkacağını bildirdi; kral bu meseleyi bizzat üstad ile konuştu, fakat üstad krala hiçbir şekilde olumlu bir yanıt vermedi, aksine çok sert ve kaba sözler söyledi; ve bu zamanlarda, bin yüz yetmiş yılı civarında, efendimiz olan şanlı ve dindar İsa Mesih'in inancının amansız düşmanı olan o kibirli ve gururlu Türk Noradin (Nureddin Mahmud Zengi) vefat etti; Kudüs Kralı Almery bunu öğrendiğinde hemen ordusunu ve adamlarını topladı ve gidip Noradin'in (Nureddin Mahmud Zengi) karısının içeride bulunduğu Bellinas (Baniyas) şehrini kuşattı. Burası çok güçlü, erzak ve zırh yönünden çok iyi tahkim edilmiş bir şehirdi; kadının yanında inancına sadık bilge bir hanımefendi bulunuyordu; krala haber göndererek, eğer kuşatmayı kaldırıp oradan ayrılırsa kendisine çok büyük miktarda gümüş para vereceğini ve elinde tuttuğu Hristiyan esirleri serbest bırakacağını bildirdi; bu yüzden kral bu teklifi kabul etti ve kuşatmadan ayrılarak Tabariye'ye (Taberiye) doğru ilerledi; orada kral ağır bir hastalığa yakalandı; fakat bu hastalığı hiç önemsemedi ve Kudüs'e geri döndü; ancak hastalığı daha da şiddetlendi ve yatakta birkaç gün kaldıktan sonra hayata gözlerini yumdu ve meleklerin kutsal eşliğine katıldı; o, seleflerinin yanına büyük bir onurla temmuz

ayında defnedildi; bu lütuf yılı bin yüz yetmiş dört yılındaydı; ve onun ardından, zayıf bünyeli olmasına rağmen asil ve dindar oğlu Baudouin, tüm baronların onayıyla Kudüs Kralı olarak taç giydi; ve o, tüm Suriye topraklarının barışı için hüküm sürmeye başladı.

Kral Almery'nin vefatının ardından, oğlu Baudouin on üç yaşındayken Kudüs Kralı olarak taç giydi; o henüz gençti ve vücudu cüzzam hastalığı yüzünden zayıf düşmüştü; onun çocukluk yıllarında, diğer asil baronlar ve şövalyeler arasında anlaşmazlıklar baş gösterdi, bunlar birbirleriyle kavga ettiler ve birbirlerini yaraladılar; öyle ki bu kargaşada kralın kolu kırıldı ve bu durum Hristiyanlar için büyük bir şanssızlık oldu; zira o sırada Sicilya Kralı, Mısır topraklarına saldırmak üzere çok büyük miktarda gemi, kadirga ve erzak göndermişti; bunlar gelip İskenderiye şehrini kuşattılar; fakat kralın bu durumundan dolayı kuşatmayı uzun süre sürdüremediler ve kendi ülkelerine geri dönmek zorunda kaldılar; ve bu sırada Plancy'li Milon, krallığın ve ülkenin tüm işlerini idare ediyordu; o, kötü kalpliliği yüzünden herkes tarafından nefret edilen bir adamdı; bu yüzden çok geçmeden kim olduğu bilinmeyen kişilerce sokakta öldürüldü; ve onun ölümünden sonra, Kudüs tahtının en yakın varisi olan ve asil Trablus Kontu Raymond'un soyundan gelen genç Baudouin'in vasiliği ve tüm krallığın hükümet işleri bu Kont'a verildi, öyle ki krallığı o yönetmeye başladı.

Ve burada bilinmelidir ki, o sırada Türk Noradin'in (Nureddin Mahmud Zengi) mirasçısı olan Mhedin (Mecdüddin) adında genç bir çocuk bulunuyordu; o, Şam krallığına sahip durumdaydı; Şam sakinleri haber göndererek Türk Saladin'i (Selahaddin Eyyubi) çağırdılar; amaçları onu Şam krallığının efendisi ve hükümdarı yapmak, ve Noradin'in (Nureddin Mahmud Zengi) oğlu olan o genç çocuğu oradan kovup uzaklaştırmaktı. Ve nitekim Saladin (Selahaddin Eyyubi) bu çağrı üzerine hemen Şam topraklarına geldi, burayı ele geçirdi ve Şam krallığına sahip oldu; fakat Hristiyanlar, Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) bu krallığı ele geçirmesi halinde kendilerine çok büyük zararlar verebileceğini fark ettiler; bu yüzden o sırada Kudüs krallığının valisi ve yöneticisi olan Trablus Kontu, Mhedin'e (Mecdüddin) yardım etmek ve onu kurtarmak üzere ülkenin tüm silahlı adamlarını hazırlattı ve donattı; bunu Hristiyanlara olan sevgisinden değil, Kudüs krallığının ve Hristiyanların bu Türklerden daha az zarar görmesi amacıyla yaptı; ve böylece Trablus Kontu, Kont Saladin'e (Selahaddin Eyyubi) karşı harekete geçti; ve bu zaman zarfında Saladin (Selahaddin Eyyubi), Camelle (Humus) adıyla anılan ve o dönemde yeni ele geçirmiş olduğu şehrin içinde bulunuyordu; kalenin içinde Hristiyan şövalyelerden oluşan on iki rehine tutuyordu, bunlar Trablus Kontu'nun fidyevinin kalan kısmı olan kırk bin Bizantlık borç için güvence olarak orada bulunuyorlardı. Ve Saladin (Selahaddin Eyyubi) bu şövalyeleri ele geçirdiğinde, Trablus Kontu'nun kendisine karşı geldiğini öğrendi; bunun üzerine Kudüs Kralı'nın adı ve namına, ona hiçbir şekilde engel olmamalarını ve Şam'ın fethine karışmamalarını rica etmek üzere elçiler ve haberciler gönderdi; ve krala, Hristiyanlara karşı hiçbir kötülük beslemediğini, aksine onlarla barış içinde yaşamak istediğini ve eğer kabul ederlerse kendilerine pek çok güzel hediyeler vereceğini bildirdi; ve bu sözler üzerine, Trablus Kontu onunla anlaştı ve Saladin'e (Selahaddin Eyyubi) karşı hiçbir zorluk çıkarmadı; ve Saladin (Selahaddin Eyyubi) bu antlaşma için Kont'a büyük miktarda hazine gönderdi; ve o

on iki Hristiyan şövalyeyi de rehine olmaktan kurtararak Kont'a geri verdi; ve Trablus Kontu'nun fidyeden kalan o kırk bin Bezantlık borcunu da tamamen bağışladı; ve böylece antlaşma uyarınca anlaştıktan sonra, Trablus Kontu oradan ayrıldı ve hiçbir şekilde Saladin'e (Selahaddin Eyyubi) karşı durmadan veya ona zarar vermeden Kudüs'e geri döndü.

Türkçeye çeviren İbrahim Şimşek'in dipnotu:

"Reste à sçauoir que le Turc Saladin vint & courut par l'espace de deux ans en la terre & pais de Syrie..."

(Kelimesi kelimesine Türkçe karşılığı: Geriye biliniyor ve hatırlanıyor ki, Türk Saladin iki yıl boyunca Suriye topraklarında ve ülkesinde hüküm sürdü...)

"...& ainsi alloit le Conte de Triple contre le Conte Saladin..."

(Kelimesi kelimesine Türkçe karşılığı: ...ve böylece Trablus Kontu, Kont Saladin'e karşı harekete geçti...)

Metin boyunca bu lider grubu ve komuta ettikleri askeri güçler için "les Turcz" (Türkler) ifadesi haricinde hiçbir farklı etnik köken tanımı, "Kurde" veya benzeri bir kelime kesinlikle kullanılmamıştır.

BÖLÜM CVI.

Genç Baudouin'in, Kudüs'ün yeni kralı olarak Şam topraklarına sefer düzenlemesi ve orada pek çok büyük ganimet ele geçirmesi üzerine.

Yukarıda zikredilen olaylardan sonra, Saladin (Selahaddin Eyyubi) Halep topraklarında birkaç gün konakladı; bu sırada Kudüs Kralı, Almery'nin oğlu Baudouin, Şam topraklarına akın düzenleyip savaşmanın iyi olacağını düşündü, çünkü o sırada bu topraklar askeri açıdan korumasız ve savunmasız kalmıştı. Böylece rüşet yaşına ermiş olan Kral, adamlarını topladı ve Ürdün Nehri'ni geçerek, Lübnan Dağı'nın yakınında bulunan ve "keyifli ev" anlamına gelen Rederonde adlı bir kalenin yakınına geldi. Çünkü orada, insanın hayal edebileceğinden çok daha güzel bir yer bulunmaktaydı. Kral, yiğitçe saldırılarla bu kaleyi ele geçirdi ve kısa sürede tüm Şam Krallığı'nda pek çok büyük ganimet kazandı. Ardından, oldukça verimli ve bereketli bir toprak olan Mesara topraklarına gitti ve orada da büyük kazançlar elde etti.

Ancak orada, Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) kardeşi olan Sancedolles adlı bir Türk vardı; Kral'ın gelişini haber alınca, onunla savaşmak ve topraklara verdiği zararları engellemek için büyük sayıda Türk topladı. Fakat genç Kudüs Kralı ve askerleri onlarla karşılaştığında birlikte savaştilar; sonunda Sancedolles hariç tüm Türkler esir alındı ve bozguna uğratıldı. Sancedolles ise yanındaki küçük bir birlikle kaçmayı başardı.

O sırada Kudüs Kralı o kadar çok Hristiyan esiri kurtardı, fethetti ve hapisten çıkardı ki, bunlar arasında Antakya Prensi olan ve daha sonra genç Kral Baudouin'in amcası Rohais Kontu Iosselin'i zindandan kurtaracak olan Renaut de Castillon da vardı. Bu olay, Baudouin'in hükümdarlığının üçüncü yılına denk gelen, İsa Mesih'in doğumunun bin yüz yetmiş beşinci yılı, Ağustos ayının yirmi beşinci gününde gerçekleşti. Genç Baudouin'in iki kız kardeşi vardı; bunlardan büyük olanının adı Sibille idi ve o, "uzun kılıç" lakaplı, Sarazenlere karşı pek çok güzel ve yiğitçe askeri başarı kazanmış olan soylu şövalye Guillaume ile evlendi. Ancak bu evlilik bağında çok uzun süre kalamadı, çünkü evlendikten kısa bir süre sonra Rabbimiz İsa Mesih'in rahmetine kavuştu; geride hamile bir eş bıraktı. Eşi daha sonra Baudouin adında bir erkek çocuk dünyaya getirdi ve bu çocuk, amcası Baudouin'in ölümünden sonra Kudüs Kralı ilan edildi. Çünkü amcası cüzzam hastasıydı ve bu hastalığı

nedeniyle hiçbir kadınla evlenmemiştir, bu da büyük bir talihsizlikti; zira kendisi tüm işlerinde olağanüstü derecede iyi bir şöhrete sahipti.

Kudüs Kralı, Aşkelon yakınlarında Türk Saladin'e (Selahaddin Eyyubi) karşı nasıl muzaffer ve galip geldi, bu savaşta bir taraftan diğer tarafa erdemlerini nasıl gösterdi.

BÖLÜM CVII.

Kudüs Kralı, Aşkelon yakınlarında Türk Saladin'e karşı nasıl muzaffer ve galip geldi, bu savaşta bir taraftan diğer tarafa erdemlerini nasıl gösterdi.

Flandre Kontu ve Antakya Prensi, Aşkelon şehrinin yakınlarında birlikte bulunuyorlardı. **Türk Saladin (Selahaddin Eyyubi)** adamlarını topladı ve Aşkelon şehrinin sınırlarına kadar yaklaştı. Kudüs Kralı bu haberleri aldığı anda, Aşkelon şehrinin korumak ve savunmak üzere kendi adamlarını serbestçe dağıttı; kendisi de yolu takip ederek Tapınak Şövalyeleri'nin Büyük Üstadı Eudes de Saint-Amant, Rames Baronu Baudouin, kardeşi Belligant, Kont Balian, Reynault de Sagette ve diğer birçok soylu baronu yanına alarak ilerledi. Ancak yanlarında sadece üç yüz yetmiş beş şövalye vardı.

Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) ise yaklaşık yirmi altı bin atlı askeri bulunuyordu; bu yüzden memleketi tamamen fethedilmiş gibi görüyor ve tüm ülkede büyük bir keyifle dolaşıyordu. Kral Baudouin'in çok zayıf ve cüzzamlı olduğunu bildiği için ondan hiç çekinmiyordu; bu nedenle onunla savaşmayı çok istiyordu. Türk, Aşkelon'a yaklaştı ve orada hep birlikte toplandılar; ardından Kudüs Kralı, kalplerinde Tanrı'ya tam bir güven besleyen ve O'nun tatlı ve şefkatli sevgisiyle iyi donanmış az sayıdaki adamıyla Aşkelon şehrinde çıktı. Çok geçmeden Saladin ve adamlarını buldular; onlar çok kibirli ve gururlu bir cesaretle hareket ediyorlardı. Hristiyanlar, Türklerin ordusunun üzerine öyle bir güçle atıldılar ki, kendilerini tamamen Türklerin arasında buldular. Ancak Hristiyanlar, Rabbimize olan inançlarıyla bir arada durarak kendilerini yiğitçe savundular; savaş çok çetin ve ölümlü geçmesine rağmen sonunda Saladin bozguna uğratıldı. Saladin, kaçmaktan başka çare bulamadı ve yanındaki kaçabilenlerle birlikte büyük bir dikkatle geri çekildi.

Bu savaşta, Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) özel kıyafetlerini giymiş bin kadar seçkin şövalye vardı; bunların hepsi öldürüldü ve bu giysileri giymeyen diğer Sarazenler de katledildi. Bu durum, dindar Hristiyanların gözünde büyük bir düğün ve şenlik gününe dönüştü. Türkler o kadar şaşkın ve dehşete düşmüşlerdi ki, daha rahat kaçabilmek için arazide zırhlarını ve silahlarını bırakıyorlardı; Hristiyanlar ise bunları topluyordu. Bu zaferden sonra Kral, Aşkelon şehrine dönerek kendisine bu zaferi bahşeden Tanrı'ya şükretti ve övgüler yağdırdı. Ancak bu galibiyet ona çok büyük ve bol miktarda ganimet kazandırmış olsa da, geri dönenler büyük zorluklarla karşılaştı; çünkü Laris şehri çevresinde devriye gezen bazı adamlar esir alındı ve birçoğu öldürüldü. Ayrıca Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) adamları geri çekilirken yollarına çıkan Hristiyanları ağır şekilde hırpaladılar, zırhlarını yağmaladılar. **Böylece Türk Saladin (Selahaddin Eyyubi)**, geçtiği her yerdeki tüm bağları ve toprakları yakıp yıkarak ağır bir darbe vurdu. Arap Bedevileri de onunla birlikte savaştilar; zira onlar her zaman galip gelen taraftan yana olma adetine sahiptiler. Türkler bu şekilde bozguna uğratıldıktan sonra, Kral elde ettiği malları kendisiyle birlikte savaşan

adamlarına cömertçe dağıttı; öyle ki herkes onun yanından büyük bir memnuniyetle ayrıldı. Kral daha sonra Kudüs'e döndü ve bu savaş sayesinde herkes, onun düşmanlarına karşı gösterdiği inancın gücünü açıkça anladı. Kudüs Kralı, cüzzamlı olmasına rağmen Tanrı'ya olan güvenini kalbinden hiç eksik etmedi; Tanrı da onu lepra hastalığına rağmen güçlü ve merhametli kılmıştı, bu durum onun için büyük bir teselliydi; Rabbimiz İsa Mesih ona tüm işlerinde mırıldanmadan hizmet etme gücü verdi. Kısa bir süre sonra, Kral Baudouin büyük sayıda asker topladı; Guey Iacob'un yakınlarında bir kale inşa ettirmek ve tahkim etmek, ayrıca orayı korumak üzere Şam'a akınlar düzenleyen hırsız ve yağmacıları engellemek istiyordu. Bu hırsızlar, oradan geçen Hristiyanları soyup soğana çeviriyorlardı. Kral bu kaleyi inşa ettirdi, adını Bouquerel koydu ve kalenin etrafına pek çok soylu koruyucu yerleştirdi; yakalanan hırsızlar ise derhal idam edildi. Bu sırada, Bellinas Ormanı'nda büyük miktarda odun bulunduğu ve bu yerin yakınlarında, Türklerin pusuda beklediği dar bir vadinin olduğu haberi geldi. Türkler, dağınık halde bulunan adamlarımızın üzerine aniden saldırdılar; adamlarımız bu tehlikeye karşı hazırlıksız oldukları için büyük bir zarar gördüler. Bu çatışmada Kudüs Şövalyesi Hainfroy du Toron öldürüldü; kendisi Kudüs Krallığı'nın Başkomutanı (Connétable) idi. Godeffroy de Corholt ve diğer birçok Hristiyan da burada hayatını kaybetti, bu durum büyük bir acıya yol açtı. Kral daha sonra Guey de Iacob'da inşa ettirdiği kaleye döndü ve oradan Kudüs'e geçerek Tanrı'ya şükretti. Bu olaylardan sonra, daha önce uğradığı bozgundan sonra büyük sayıda Türk toplayan Saladin (Selahaddin Eyyubi), Sayette ve Belinas toprakları arasında, Ürdün Nehri'nin kıyısında bulunan bir bölgeye geldi. Soylu Kudüs Kralı bunu haber alınca yine adamlarını topladı ve Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) üzerine yürüdü; öyle bir karşı karşıya geldiler ki, Kral düşmanın öncü birliklerine ulaştı. Adamları Türklerin öncü birlikleriyle o kadar şiddetle çarpıştı ki, Türkler hemen bozguna uğratıldı ve geri çekilmek zorunda kaldı. Saladin (Selahaddin Eyyubi) bu haberleri aldığı anda, ordusunu savaş düzenine soktu; bizim adamlarımız ise Türklerin çok kalabalık olduğunu görünce büyük bir şaşkınlığa düştüler, çünkü tamamen kuşatılmışlardı. Bu durum düşmanlarına büyük bir cesaret verdi; soylu Hristiyan şövalyeler orada büyük kayıplar verdiler, çünkü aniden bastırılmışlardı ve kendilerini savunacak düzeni kuramamışlardı. Birçoğu orada öldürüldü, kaçamayanlar ise esir alındı. Kudüs Kralı, yanında bilge ve ihtiyatlı bir adam olan yaşlı biriyle birlikte, Beaufort adlı güzel bir kaleye sığınmayı başardı; kendisi o bölgenin beyiydi. Bu çatışmada Rames Baronu Baudouin, Tabariye Baronu Eudes ve Tapınak Şövalyeleri'nin Büyük Üstadı esir düştüler; Büyük Üstad kısa bir süre sonra zindanda hayatını kaybetti. Bu durum tüm Hristiyanlar için büyük bir keder ve acı kaynağı oldu, çünkü orada pek çok yiğit şövalye ve insan kaybedilmişti. Bu zaferden sonra Saladin (Selahaddin Eyyubi), Guey Iacob'daki kaleye saldırdı; kaleyi ele geçirip yıktı, orayı koruyanları öldürdü ve ardından kendi topraklarına geri döndü.

BÖLÜM CVIII.

Champagne Kontu Henry ve Courtenay'li Pierre'in, yanlarında diğer pek çok soyluyla birlikte Kudüs'e varmaları üzerine.

Yukarıda zikredilen olayların yaşandığı dönemde, Suriye topraklarına Champagne Kontu Henry ve Fransa Kralı Louis'nin kardeşi Courtenay'li Pierre geldiler; ayrıca Fransa Kralı'nın yeğeni ve Beauvais Piskoposu Robert ile birlikte başka pek çok soylu da onlara katıldı. Bu gelenler, Kudüs'ün kör Kralı'nın, kız kardeşi olan ve daha önce Montferratli Marquis Guillaume'un dulü olan Sibille'i, cüzzamlı Kral'ın yerine krallığı yönetmesi için vali tayin ettiğini gördüler. Sibille daha sonra Guy de Lusignan adlı, son derece yiğit ve soylu bir şövalye ile evlendi; Guy daha sonra Kudüs Krallığı'nın kralı oldu. Bu dönemde, Hristiyan krallığı ile **Türk Saladin (Selahaddin Eyyubi)** arasında iki yıl sürecek bir barış ve ateşkes yapıldı. Bu ateşkes süresince, Suriyelilerin ve Gibebe sakinlerinin "farrat" adını verdikleri büyük bir kıtlık baş gösterdi; bu kıtlık Hristiyanlar arasında o kadar şiddetliydi ki, pek çok erkek ve kadın açlıktan hayatını kaybetti, bu durum kutsal topraklardaki diğer Hristiyanlar için büyük bir yardım ihtiyacı doğurdu.

Bu sırada Konstantinopolis İmparatoru'nun (Bizans İmparatoru) hayatını kaybettiği haberi geldi; kendisi Hristiyanlara karşı çok cömert ve iyi niyetli bir hükümdardı. Onun ölümü üzerine Hristiyanlar büyük bir yasa boğuldu, çünkü o, soylu, sadık, silahlarda cesur ve iyi kalpli şövalyeleri her zaman desteklerdi. Bu yüzden savaşta her zaman başarılı olur ve adamlarına büyük servetler kazandırır. Ancak onun yerine geçen hükümdarlar, Rumların (Bizanslıların) gücünü ve cesaretini aynı derecede koruyamadılar; yeni gelenler korkak ve gevşek adamlar olarak görüldü, Latin Hristiyanlara karşı kötü bir haset beslediler ve onların yıkımını arzuladılar. Hatta içlerinden biri, Papa'nın elçisi olan bir Roma Kardinalini yakalatıp kafasını kestirdi ve kafasını bir köpeğin kuyruğuna bağlatarak sokaklarda sürükletti; ayrıca orada bulunan diğer masum Latin din adamlarını da hunharca katlettiler. Bu feci haberler diğer Hristiyanlara ulaştığında, yoldaşlarının intikamını almak için büyük bir öfke duydular; denizlerde ve Rumların bulunduğu çeşitli limanlarda büyük donanmalar toplayarak buraları yakıp yıktılar, pek çok Rum erkeğini ve kadını öldürdüler. Bu intikam savaşında Hristiyanlar o kadar büyük kazançlar elde ettiler ki, deniz aşırı ülkelerden getirdikleri ganimetleri Nisan ayında, Rabbimizin bin yüz seksen iki yılına denk gelen dönemde ülkelerine taşıdılar.

BÖLÜM CIX.

Kral Guy de Lusignan'ın, yanına Gerçek Haç'ı ve krallığın tüm şövalyelerini alarak Tabariye'yi kuşatan Saladin'e karşı yürümek üzere Kudüs'ten ayrılması üzerine.

Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) büyük bir orduyla Ürdün Nehri'ni geçip Tabariye'yi kuşattığı haberi ulaştığında, soylu Kudüs Kralı Guy de Lusignan tüm baronlarını ve askeri güçlerini toplamaya karar verdi. Trablus Kontu'nun eşi de o sırada Tabariye kalesinin içindeydi ve kendini savunacak yeterli gücü yoktu. Kont, Kral'a elçiler göndererek onu bu seferden vazgeçirmeye çalıştı; kendisinin oraya gitmesinin krallığın onurunu tehlikeye atacağını söyledi. Ancak Kral bu uyarılara ve diğer pek çok soylu şövalyenin karşı görüşlerine kulak asmadı. Birçok baron arasında ciddi fikir ayrılıkları ve tartışmalar yaşandı; zira bazıları Tabariye'nin önünde Saladin'le (Selahaddin Eyyubi) savaşmanın büyük risk taşıdığını düşünüyordu. Fakat Kudüs

Kralı bu ihtiyatlı tavsiyelere uymadı; zira bazı kötü niyetli danışmanlar ona yanlış akıllar vererek Hristiyanların Saladin'e (Selahaddin Eyyubi) karşı kesin bir zafer kazanacağını iddia ediyorlardı. Bu büyük bir cehaletti. Sonunda Kral, yanına Gerçek Haç'ı (Vraye Croix) da alarak tüm Suriye ve Kudüs ordusuyla birlikte Tabariye'ye doğru yola çıktı.

Ancak yolda ilerlerken aşırı ve bunaltıcı bir sıcakla karşılaştılar; askerler susuzluktan kırılıyordu. Saladin (Selahaddin Eyyubi) onların bu zayıf durumunu haber alınca ordusunu dağlık yollardan geçirerek Hristiyanların önünü kesti. O sırada esir alınan o Sarazen kadın, Hristiyan askerlerin arasında dolaşarak onlara hakaret ediyor, kehanetlerde bulunuyordu. Kadın, Hristiyanların bu savaşta tamamen yok olacağını ve Haç'ın ellerinden çıkacağını bağıarak söylüyordu. Hristiyan askerler kadını sorguladıklarında, kendisinin bu topraklardaki falcılardan ve büyücülerden biri olduğunu öğrendiler. Türkler her taraftan Hristiyan ordusunu sarmıştı. Bazı şövalyeler kadının kafasını kesmek istediye de, diğerleri buna engel oldu. Bu sırada Sarazen kadın, Hristiyan kralın zayıf düştüğünü görerek kendisinin Saladin (Selahaddin Eyyubi) tarafından görevlendirildiğini, Hristiyanlar hakkında bilgi toplamak için aralarına sızdığını ve Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) ona bu iş için büyük miktarda altın verdiğini itiraf etti. Bu sözler Hristiyanlar arasında büyük bir şaşkınlık ve korku yarattı; çünkü düşmanlarının her şeyden haberdar olduğunu anladılar. Kadın daha sonra ordugahın ortasında feci bir şekilde infaz edildi ve cesedi parçalandı. Bu durum kutsal tarih metinlerinde, İsrailoğullarını baştan çıkaran Balam'ın hikayesine benzetilmektedir; zira o dönemde de kadınlar ordunun içine sızarak askerlerin ahlakını bozmuş ve Tanrı'nın gazabını üzerlerine çekmişlerdi.

BÖLÜM CX.

Kudüs Kralı Guy de Lusignan'ın ve yanındaki tüm baronların Saladin tarafından esir alınması, Hristiyan ordusunun bozguna uğraması ve Gerçek Haç'ın kaybedilmesi üzerine.

Hristiyan ordusu ilerlemeye çalışırken karşılarında aniden Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) devasa ordusunu buldu. Türkler tepeleri ve su kaynaklarını tamamen tutmuşlardı; Hristiyanlar ise günlerdir susuz ve yorgundu. Çatışma başladığında Sarazenler Hristiyanların üzerine adeta bir sel gibi saldırdılar. Kudüs Kralı Guy de Lusignan ve yanındaki baronlar kendilerini yiğitçe savunduysalar da, susuzluk ve yorgunluk nedeniyle direnişleri kırıldı. Savaşın sonunda Trablus Kontu dışındaki tüm büyük baronlar ve şövalyeler esir düştü veya katledildi. En büyük trajedi ise Rabbimiz İsa Mesih'in kutsal Gerçek Haç'ının (Vraye Croix) Sarazenlerin eline geçmesi oldu. Bu olay Hristiyanlık tarihi boyunca yaşanan en büyük kırılmalardan ve ihanetlerden biri olarak kaydedildi; zira bazı iddialara göre Trablus Kontu'nun savaşı erken terk etmesi ve Saladin'le (Selahaddin Eyyubi) gizli anlaşmalar yapması bu bozguna zemin hazırlamıştı.

Bu feci yenilginin ardından tüm Hristiyan dünyası derin bir yasa boğuldu. Saladin (Selahaddin Eyyubi) esir aldığı Kudüs Kralı'nı, Prens Regnaut de Crap'ı, Hainfroy'u, Tapınak Şövalyeleri'nin Büyük Üstadını ve diğer tüm soyluları çadırına getirtti. Saladin (Selahaddin Eyyubi), Hristiyan krala nezaket göstererek ona buzlu bir içecek

ikram etti; Kral bu ieeği içtikten sonra bardağı Prens Regnaut de Crap'a uzattı. Bunu gören Saladin (Selahaddin Eyyubi) fkelen-di ve şöyle dedi: "Ben bu ieeği sana verdim, ona değil; onun bu topraklarda işlediği suların cezası ölümdür."

Saladin (Selahaddin Eyyubi), daha önce Müslüman kervanlarına saldıran ve barışı bozan Prens Regnaut'un üzerine yürüyerek kendi kılıcıyla onun kafasını orada kesti. Kral ve diğer baronlar bu dehşet verici sahneyi büyük bir çaresizlikle izlediler. Saladin (Selahaddin Eyyubi) bu büyük zaferden sonra hiç vakit kaybetmeden tüm krallığı ele geçirmek üzere harekete geçti. Tabariye, Nasıra ve Aşkelon kaleleri kısa sürede tek tek düştü; çünkü buraları savunacak hiçbir şövalye kalmamıştı. Saladin (Selahaddin Eyyubi) esir aldığı Hristiyan kralı ve baronları Trablus yakınlarında bir kalede esaret altında tuttu. O sırada Trablus Kontu ise büyük bir pişmanlık ve utanç içinde kendi topraklarına çekilmişti; kısa bir süre sonra yaşadığı derin keder ve hastalıktan dolayı hayatını kaybetti.

Bu esirada Sur şehrini (Tyre) limanına Konstantinopolis'ten (Bizans) Coras adında soylu ve zengin bir Hristiyan şövalye büyük bir donanma ve asker gücüyle geldi. Acre limanının Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) eline geçtiğini yolda öğrenmişti ve Sur şehrini savunmak üzere karaya çıktı. şehrin Hristiyan halkı ve sağ kalan şövalyeleri onu büyük bir sevinçle karşıladılar ve şehrin komutasını, kalenin anahtarlarını ona teslim ettiler. Coras, Tanrı aşkına bu kutsal şehri Sarazenlere karşı son kanına kadar savunacağına yemin etti.

Saladin (Selahaddin Eyyubi), Sur şehrini Hristiyanlar tarafından tahkim edildiğini ve Coras adında güçlü bir liderin başa geçtiğini duyunca ordusunu o yöne çevirdi. şehri kuşattı ve teslim olmalarını talep etti; eğer teslim olurlarsa halkın canına dokunmayacağını, aksi takdirde herkesi kılıçtan geçireceğini bildirdi. Ayrıca elinde esir tuttuğu Coras'ın yaşlı babasını kalenin önüne getirterek oğluna baskı yapmaya çalıştı. Ancak yiğit Coras, babasının yaşlı olduğunu ve zaten ölümünün yaklaştığını söyleyerek Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) bu tehdidine boyun eğmedi ve şehri savunmaya devam etti. Saladin (Selahaddin Eyyubi), Sur şehrini çok güçlü surlara sahip olduğunu ve denizden sürekli yardım aldığını görünce kuşatmayı kaldırmak zorunda kaldı; oradan ayrılarak Sezariye (Cæsarea) şehrine yürüdü ve burayı ele geçirdi. Ardından Aşkelon kalesine geri dönerek buradaki kuşatmayı şiddetlendirdi. Aşkelon halkı şehrin surlarını kahramanca savunduysa da, Kudüs'ten hiçbir yardım gelmeyeceğini biliyorlardı. Saladin (Selahaddin Eyyubi) onlara bir teklif sundu: Ellerinde esir bulunan Kudüs Kralı Guy de Lusignan'ı ve on seçkin şövalyeyi serbest bırakması karşılığında Aşkelon kalesinin kapılarını teslim etmelerini istedi. şehir halkı uzun tartışmalardan sonra krallarının özgürlüğü ve kendi can güvenlikleri için bu şartı kabul etti. Böylece Aşkelon, Ağustos ayının başında Saladin'e (Selahaddin Eyyubi) teslim edildi; Hristiyanlar yanlarına sadece taşınabilir mallarını alarak Trablus ve Sur şehirlerine g ettiler.

Saladin (Selahaddin Eyyubi), Aşkelon'u da aldıktan sonra gözünü Hristiyanlığın en kutsal şehri olan Kudüs'e (Hierusalem) evirdi. şehrin içindeki piskoposlara, soylulara ve burjuvalara elçiler göndererek şehrin savaşsız teslim edilmesini istedi. Eğer şehri teslim ederlerse, onlara Suriye topraklarında özgürce yaşayabilecekleri mülkler ve araziler vereceğini, ayrıca gitmek isteyenlerin güvenlik içinde şehirden

ayrılmasına izin vereceğini vaat etti. Ancak Kudüs'teki Hristiyan vatandaşlar ve din adamları bu teklifi şiddetle reddettiler. İsa Mesih'in acı çektiği ve öldüğü bu kutsal şehri, kutsal mezarı (Saint Sepulchre) Sarazenlere savaşımadan vermeyeceklerini, gerekirse orada şehit olacaklarını bildirdiler. Saladin (Selahaddin Eyyubi) bu cevabı alınca büyük bir öfkeyle Kudüs'ü kuşatmak üzere devasa ordusuyla yola çıktı.

BÖLÜM CXLI.

Türk Saladin'ın Kudüs şehrini kuşatması, günlerce süren çetin çatışmalar ve şehrin Hristiyanlar tarafından daha fazla dayanamayarak teslim edilmesi üzerine.

Kudüs şehri her taraftan Sarazen ordusu tarafından sarıldı. Şehrin içinde sadece az sayıda yaşlı şövalye, kadınlar ve çocuklar kalmıştı; zira krallığın tüm askeri gücü Tabariye savaşında yok olmuştu. Saladin (Selahaddin Eyyubi) surların altına büyük kuşatma kuleleri ve mancınıklar yerleştirerek şehri gece gündüz bombalattı.

Hristiyanlar surların üzerinde büyük bir imanla direndiler, kadınlar ve çocuklar kiliselerde toplanarak Tanrı'ya gözyaşları içinde dua ediyor, merhamet diliyorlardı.

Ancak günler geçtikçe surlarda büyük gedikler açıldı ve yiyecek stokları tükendi.

Şehrin önde gelenleri, halkın tamamen katledilmesini önlemek amacıyla Saladin'le (Selahaddin Eyyubi) yeniden müzakere masasına oturmak zorunda kaldılar.

Kudüs'ün teslim şartları üzerine yapılan görüşmelerde Saladin (Selahaddin Eyyubi), her bir Hristiyan erkeğin özgürlüğü için on Bezant, kadınlar için beş Bezant ve çocuklar için bir Bezant fidye ödenmesini şart koştu. Bu fidyeyi ödeyemeyenlerin ise Sarazenlerin kölesi olacağını bildirdi. Şehirde bulunan binlerce fakir Hristiyanın bu parayı ödeyecek gücü yoktu; bu yüzden Kudüs Piskoposu ve kalan soylular Saladin'e (Selahaddin Eyyubi) yalvararak fidyede indirim yapılmasını veya fakirlerin bağışlanmasını talep ettiler.

Saladin (Selahaddin Eyyubi) kendi payına düşen bazı esirleri serbest bıraktı ve fidyeyi ödeyenlerin güvenli bir şekilde şehirden ayrılmasına izin verdi. Böylece, İsa Mesih'in doğumunun bin yüz seksen dokuzuncu yılı, Ekim ayının ikinci gününde Kudüs şehri tamamen Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) eline geçti. **Kutsal kiliselerdeki haçlar indirildi, çanlar susturuldu ve şehirdeki kutsal mekanlar Müslümanlar tarafından kendi inançlarına göre yeniden düzenlendi.**

Kudüs'ten ayrılan Hristiyan muhacirler büyük bir sefalet içinde Trablus ve Sur şehirlerine doğru yola çıktılar. Ancak yollarda Sarazen haydutların ve çöl bedevilerinin saldırılarına uğrayarak ellerinde kalan son mallarını da kaybettiler; birçoğu açlıktan ve hastalıktan yollarda can verdi.

Bu sırada Sur şehrini savunan yiğit Coras, boş durmayarak deniz yoluyla Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) donanmasına karşı büyük bir taarruz başlattı. "Verbottes" adı verilen küçük ve hızlı savaş gemileri inşa ettirerek Sarazenlerin büyük gemilerini kuşattı. Hristiyan gemicilerin büyük bir ustalık ve cesaretle gerçekleştirdiği bu deniz savaşında Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) beş büyük kadirgası ele geçirildi ve içindeki yüzlerce Türk askeri öldürüldü. Saladin (Selahaddin Eyyubi), denizdeki bu ağır mağlubiyeti ve donanmasının yok edildiğini surların üzerinden büyük bir öfkeyle izledi. Hristiyanların bu başarısı karşısında derin bir hırsa kapılan Saladin (Selahaddin Eyyubi), kendi kuşatma makinelerini ve mancınıklarını ateşe verdirerek

yaktı ve adamlarını toplayarak büyük bir hayal kırıklığı içinde Şam'a (Damas) geri döndü.

BÖLÜM CXII.

Kalabriyalı Ioachin'in Papa III. Urbanus'a Kudüs'ün düştüğünü bildirmek üzere gelişi, Sur Başpiskoposunun aynı şekilde Sicilya, Fransa ve İngiltere krallarına bu hadiseyi haber vermesi ve Papa VIII. Gregorius'un deniz aşırı topraklara gidecek olanlar için günahların bağışlanacağı bir Haçlı Seferi emretmesi üzerine.

Bu dönemde Kalabriyalı Ioachin, Papa III. Urbanus'un huzuruna çıkarak kutsal Kudüs şehrinin Türkler tarafından ele geçirildiğini ve Hristiyanların kutsal topraklardaki şehirlerinden sürgün edildiğini bildirdi. Kutsal Kudüs'ün esareti ve zavallı Hristiyan halkın çektiği sefalet hakkındaki bu kara haberleri alan Papa, derin bir üzüntü içinde Ferrara şehrine ulaştı ve orada kederinden vefat ederek defnedildi; ruhunun şefaate ermesi için Tanrı'ya dua edildi.

Kısa bir süre sonra deniz aşırı topraklardan ayrılan Sur Başpiskoposu, bu acı haberleri Papa Urbanus'un halefi olan Papa VIII. Gregorius'a ulaştırdı. Papa, Kudüs topraklarına ve orada acımasızca sürgün edilmiş zavallı Hristiyan halka karşı büyük bir acıma ve şefkat duyarak, Kudüs topraklarını geri almak üzere bu sefere katılacak ve Haç'ı omuzlayacak olan herkesin tüm günahlarının ve suçlarının bağışlanacağını ilan eden bir Haçlı Seferi (Croisée) emretti. Bu kutsal seferi duyurmak için Hristiyanlığın dört bir yanındaki çeşitli ülkelere elçiler gönderdi. Ardından Sur Başpiskoposu yoluna devam ederek Sicilya Krallığı'na geçti ve bu hazin haberi Sicilya Kralı Guillaume'a bildirdi; bunun üzerine Sicilya Kralı, Türklerin elindeki şehirleri savunmaya çalışanlara yardım etmek üzere üç yüz şövalye ve çok sayıda savaş gemisi gönderdi. Kral kendisi de bizzat gitmeye niyetlendiyse de kısa süre sonra vefat etti. Bu sırada Papa Gregorius, Pisa ve Cenova şehirleri arasında barışı sağladıktan sonra Pisa şehrinde öldü ve büyük bir saygıyla oraya defnedildi. Onun yerine Papa III. Clemens seçildi. Bu iki papa (Gregorius ve Clemens) döneminde Haçlı Seferi ilan edildiğinde, Roma İmparatoru Haç işaretini ilk kabul eden oldu ve kutsal topraklara gitmek üzere ordularını hazırladı.

Fransa Kralı Philippe ile İngiltere Kralı Richard'ın, yanlarına pek çok başpiskopos, piskopos ve soylu prens alarak kutsal topraklara yardım etmek amacıyla yola çıkması üzerine.

Bu sırada Fransa Kralı Philippe ve İngiltere Kralı Richard, yanlarında pek çok dindar başpiskopos, piskopos ve soylu prensle birlikte yola çıktılar; aralarında Venedikliler, Cenovalılar, Pisalılar ve Flandre ile Frise topraklarından pek çok asilzade bulunuyordu. Hepsi Tanrı rızası için canlarını ortaya koyarak Türklerin elindeki kutsal toprakları kurtarmaya gidiyorlardı.

Bu sırada Sur şehrinde bulunan Hristiyanlar, Fransa ve İngiltere krallarının yola çıktığını ve Sicilya Kralı Guillaume'un da büyük bir donanma gönderdiğini öğrenince büyük bir sevinç duydular. Soylu şövalye Coras da Sur şehrindeki gemileri ve savaş aletlerini hazırlayarak Trablus kalesini kuşatmış olan Türklere karşı harekete geçti. İspanya topraklarından gelen ve yeşil armalı kalkanlar taşıyan yiğit şövalyeler de

onlara katıldı. Hristiyan kadırgaları ve asker dolu gemileri Trablus önüne ulaştığında, soylu Hristiyanlar Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) ordusuna karşı büyük bir taarruz başlattılar. Orada bulunan o yeşil armalı şövalye askeri hünerleriyle öne çıktı, Hristiyanlar çok sayıda Türk askerini katletti. Saladin (Selahaddin Eyyubi), müttefiklerin Trablus'a yardım ulaştırdığını görünce kuşatmayı kaldırmak zorunda kaldı; orayı bırakıp Tourtoufe (Tartus) şehrine çekildi ve buradaki Hristiyan esirleri serbest bıraktı.

Kudüs Kralı Guy de Lusignan da zindandan serbest bırakılmıştı ve yanında Tapınak Şövalyeleri'nin Başkomutanı ve krallığın Başkomutanı (Connétable) dahil olmak üzere en seçkin on şövalyesi bulunuyordu. Saladin (Selahaddin Eyyubi) daha sonra Montferrat Markisi'ni de serbest bıraktı ve onu Sur şehrindeki oğlu Coras'ın yanına gönderdi. Türk Saladin (Selahaddin Eyyubi) daha sonra Villames (Givene) şehrini kuşatıp ele geçirdi; ancak Mageot kalesinin Hristiyanlar tarafından çok güçlü bir şekilde savunulduğunu ve ele geçirilmesinin imkansız olduğunu anlayınca burayı bıraktı. Saladin (Selahaddin Eyyubi) oradan ayrılarak Gibel (Cebale) şehrini kuşattı ve burayı zor kullanarak ele geçirdi, içini kendi garnizonuyla doldurdu; ardından Lifche kalesine yürüyerek burayı da aynı şekilde zapt etti.

Buradan ayrılan Saladin (Selahaddin Eyyubi), Antakya topraklarına yöneldi ancak orada uzun süre kalmayarak şövalye Roche Guillaume'un bulunduğu yere geldi; burada beklediği şövalyeyi bulamayınca Acre (Akka) limanına doğru geri döndü. Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) çekilmesinin ardından Kral Guy de Lusignan ve eşi Kraliçe Sibille, yanlarındaki şövalyelerle birlikte Sur şehrine geldiler. Ancak Montferrat Markisi'nin oğlu olan ve o sırada şehrin kaptanlığını yürüten Coras, krallık tahtı üzerindeki hak iddiaları ve aralarındaki husumet nedeniyle Kral ve Kraliçe'nin şehre girmesine izin vermedi. Kral bunun üzerine Sicilya Kralı'nın göndermiş olduğu gemilere ve askerlere sığınarak Acre şehrinin önüne gitmeye ve burayı kuşatmaya karar verdi. Sicilyalıların ve yanındaki az sayıda şövalyenin desteğiyle Acre surlarının önüne gelen Kral, burada çadırlarını kurdu; dışarıda bulunan ve şehri savunan çok sayıdaki Türk askeriyle çetin bir mücadeleye girişti. Kral, Saladin'e (Selahaddin Eyyubi) elçiler göndererek Acre'yi kuşattığını resmen bildirdi.

Saladin (Selahaddin Eyyubi) bu haberleri aldığı anda, ordusunu toplayarak Acre kuşatmasını kırmak üzere harekete geçti; ancak Hristiyanlar surların önünde büyük bir azimle direndiler ve kuşatma bu şekilde uzun süre devam etti. Kısa bir süre sonra Roma İmparatoru'nun oğlu büyük bir orduyla Hristiyanların yardımına geldi. Ardından Fransa Kralı Philippe ve İngiltere Kralı Richard da deniz yoluyla büyük bir donanma ve hazineyle kutsal topraklara ulaştılar. Acre önündeki Hristiyan ordugahında büyük bir coşku yaşandı; Champagne Kontu, Blois Kontu, Sancerre Kontu, Clermont Kontu, Flandre Kontu, Saint-Paul Kontu ve Poitiers Kontu gibi Avrupa'nın en büyük baronları ordugaha katıldılar. Haçlı ordusu Acre şehrini tamamen kuşattı, etrafına hendekler kazdı ve şehri dünyadan izole etti. Saladin (Selahaddin Eyyubi), Hristiyan şövalyelerin ve prenslerin ne kadar kalabalık olduğunu görünce şaşkınlığa düştü; ancak o da kendi sarayından ve çöl topraklarından devasa miktarda Türk askerini oraya yığdı.

Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) askerleri Hristiyanların yiyecek hatlarını kesmek için etrafta devriye geziyorlardı. Kısa süre sonra İngiltere Kralı Richard, tüm gücüyle Acre kuşatmasına dahil oldu; iki Hristiyan kral bir araya gelerek Acre halkına teslim olmaları çağrısında bulundu. Acre'deki Türk garnizonu yiyeceksiz kalmıştı ve Saladin'den (Selahaddin Eyyubi) umdukları yardımı alamıyorlardı; bu yüzden şehri teslim etmek ve canlarını kurtarmak amacıyla teslim şartlarını görüşmeye başladılar. Bu müzakereler sürerken Kral Guy de Lusignan'ın eşi Kraliçe Sibille ve dört çocuğu hastalıktan dolayı vefat ettiler; bu durum krallık veraseti üzerinde büyük tartışmalara yol açtı. İngiltere Kralı Richard, Kıbrıs Krallığı'nı fethettikten sonra burayı Guy de Lusignan'a verdi; Guy de Lusignan da krallık iddiasından vazgeçerek Kıbrıs'a yerleşti. Acre şehri sonunda Hristiyanlara teslim oldu; Hristiyanlar şehre girerek kutsal Gerçek Haç'ı (Vraye Croix) geri aldılar ve şehirdeki esir Hristiyanları serbest bıraktılar. Acre'nin düşmesi üzerine Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) yüz kadar seçkin emiri ve şövalyesi esir alındı.

Türk Saladin'in Hristiyan soylularına vermeyi vadettiği kutsal Haç'ı iki kez teslim etmekten kaçınması ve bahaneler üretmesi üzerine.

BÖLÜM CXIII.

Acre şehrinin Hristiyanlara nasıl teslim edildiği, Türk Saladin'in kutsal Gerçek Haç'ı geri vermekten nasıl kaçındığı ve Kudüs Kralı'nın Saladin'e gönderdiği elçiler üzerine.

Acre şehri Hristiyanların eline geçtikten sonra, Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) vadettiği kutsal Gerçek Haç'ın teslimi için elçiler gönderildi. Saladin (Selahaddin Eyyubi) ise Haç'ı teslim etmek için sürekli süre istiyor ve bahaneler ürettiyordu. Hristiyan krallar onun bu oyalama taktiğini fark edince öfkelenildiler. Fransa Kralı Philippe bu sırada hastalandı ve kendi ülkesine dönmeye karar verdi; ordusunun komutasını ve şövalyelerini Bourgogne Dükü'ne emanet etti.

İngiltere Kralı Richard ise kutsal toprakları tamamen özgürleştirmek amacıyla ordunun öncü birliğiyle birlikte güneye doğru ilerlemeye başladı. Haçlı ordusu Yafa (Jaffes) ve Aşkelon yönünde ilerlerken Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) ordusu da onları uzaktan takip ediyordu. Richard, yol boyunca karşısına çıkan Türk birliklerini yiğitçe bozguna uğrattı, birçoğunu esir aldı ve orduya büyük ganimetler kazandı. İngiltere Kralı Richard'ın bu askeri başarıları ve cesareti tüm topraklarda büyük bir şöhrat kazandı; **hatta Sarazenler ve Türkler** onun adını duyduklarında dehşete düşüyorlardı. Richard, Yafa yakınlarında Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) ordusuyla büyük bir meydan savaşına girişti ve bu savaşta da büyük bir zafer elde ederek Yafa kalesini tahkim etti.

Aşkelon kalesine ulaştıklarında ise Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) buradaki surları tamamen yıktırdığını ve şehri ateşe vererek geri çekildiğini gördüler; çünkü Saladin (Selahaddin Eyyubi) bu güçlü kalenin tekrar Hristiyanların eline geçmesini istemiyordu. Richard, Aşkelon surlarını yeniden inşa ettirdi ve içine güçlü bir garnizon yerleştirdi.

Bu sırada İngiltere Kralı Richard, Champagne Kontu'nun vefat ettiğini ve dul kalan eşinin Kıbrıs'ı fetheden Kral Guy de Lusignan'ın kardeşi ile evlendiğini haber aldı.

Richard, bu yeni evlilik bağıını ve krallık verasetini onayladı; ardından tüm Hristiyan baronlarını ve şövalyelerini toplayarak büyük bir meclis kurdu. Bu mecliste, kutsal topraklarda kazanılan şehirlerin güvenliği ve Saladin'le (Selahaddin Eyyubi) yapılacak olan nihai barış antlaşmasının şartları görüşüldü.

Türk Saladin'in hastalanması ve işgal ettiği bazı Hristiyan şehirlerini asıl sahiplerine geri iade etmesi üzerine.

BÖLÜM CXIV.

Türk Saladin'in ağır bir hastalığa yakalanması, Hristiyanlarla ateşkes antlaşması imzalaması ve haksız yere işgal ettiği şehir ile kasabaları eski sahiplerine geri vermesi üzerine.

Bu büyük savaşların ve seferlerin ardından Türk Saladin (Selahaddin Eyyubi) ağır bir hastalığa yakalandı; öyle ki artık savaşacak ve ordularını yönetecek gücü kalmamıştı. Kendi sonunun yaklaştığını hisseden Saladin (Selahaddin Eyyubi), Hristiyan krallarla uzun süreli bir barış ve ateşkes antlaşması yapılmasına razı oldu. Bu antlaşmaya göre Saladin (Selahaddin Eyyubi), kutsal Kudüs şehrini Hristiyan hacıların silahsız ve güvenli bir şekilde ziyaret etmelerine izin vermeyi kabul etti. Ayrıca sahil şeridindeki Acre, Sur ve Yafa gibi önemli Hristiyan şehirlerinin egemenliğini Hristiyan krallığına bıraktı; haksız yere işgal edilmiş olan pek çok kasaba ve mülkü eski sahiplerine iade etti.

Saladin (Selahaddin Eyyubi) , ömrünün son günlerinde lüks ve ihtişamın ne kadar geçici olduğunu anlayarak kendi kefeninin bir mızrağın ucuna bağlanıp sokaklarda gezdirilmesini emretti ve tellallara şöyle bağırılmasını istedi: "Doğu'nun ve Batı'nın fatihi Saladin, bu dünyadan göç ederken yanında bu bez parçasından başka hiçbir şey götürmüyor." Saladin (Selahaddin Eyyubi) kısa bir süre sonra Şam'da vefat etti ve geride bıraktığı büyük mirası çocukları arasında paylaştırıldı.

Kutsal topraklarda bu şekilde sağlanan barışın ardından Hristiyan krallar ve baronlar kendi ülkelerine dönmek üzere yola çıktılar; Champagne Kontu Acre'de vefat etti ve büyük saygıyla oraya defnedildi.

Sur Şehrinin Denizdeki Mücadelesi

Sur (Tyre) şehrinin deniz tarafında ise Hristiyan gemileri ile Sarazen donanması arasında amansız bir mücadele sürüyordu. "Cinople" hanedanının armalarını taşıyan Hristiyan savaş gemileri, denizlerde çok yiğitçe ve soylu askeri başarılar kazandılar. Saladin (Selahaddin Eyyubi) ve adamları, Hristiyanların denizdeki bu mutlak üstünlüğünü surların üzerinden büyük bir çaresizlikle izliyorlardı. Şövalye Coras, deniz üzerinde "verbottes" adı verilen küçük, hızlı ve kıvrak teknelerle büyük Sarazen savaş gemilerine baskınlar düzenletiyordu; bu hızlı tekneler Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) donanmasına çok ağır zararlar veriyordu. Öyle ki Acre'den takviye olarak çağrılan büyük Müslüman gemileri bile Sur limanına yaklaşmaya cesaret edemiyorlardı. Sur şehrinin soylu Hristiyanları denizdeki bu mücadeleyi büyük bir ustalık, askeri zeka ve tedbirlikle yürüttüler; Sarazenlerin beş büyük kadırgasını ele geçirerek içindeki tüm askerleri katlettiler. Bu zaferden sonra Hristiyan denizciler büyük bir coşkuyla Saladin'in (Selahaddin Eyyubi) ordugahına doğru ilerlediler ve karadaki birliklerin de desteğiyle şehir surlarının önündeki

düşman askerlerinin büyük bir kısmını kılıçtan geçirdiler. Ardından güven içinde Sur şehrinin surları arkasına çekildiler. Saladin (Selahaddin Eyyubi), Hristiyanların kendi adamlarına verdiği bu büyük zararı ve donanmasının yok edildiğini görünce derin bir öfke ve keder içinde kaldı; hırsından kendi kuşatma makinelerini, mancınıklarını ve askeri teçhizatını orada yaktırdı, adamlarını toplayarak tamamen geri çekildi ve Şam'a (Damas) yerleşti.

BÖLÜM CXV.

Almanya İmparatoru'nun kutsal Kudüs şehrini kurtarmak üzere pek çok Alman askerini yardıma göndermesi, Türk Saladin'in vefat etmesi, yerine Kudüs ve Şam hükümdarı olan oğlunun geçmesi, Yafa kalesinin kuşatılması ve Champagne Kontu'nun vefatından sonra eşinin Kıbrıs Kralı ile evlenerek Beyrut şehrini kuşatmaya gitmeleri üzerine.

Bu dönemde Almanya İmparatoru, kutsal Kudüs şehrini kurtarmak ve Hristiyanlara yardım etmek üzere pek çok Alman askerini sefere gönderdi. Bu sırada Türk Saladin (Selahaddin Eyyubi) vefat etti; yerine Kudüs ve Şam hükümdarı olan oğlu (el-Melikü'l-Efdal) geçti. Yeni hükümdar babasının makamına oturur oturmaz Yafa şehrini kuşattı, oradaki kaleyi yıktı ve tahrip etti.

Acre'de bulunan dindar Alman askerleri Champagne Kontu Henry'nin vefat haberini alınca, Yafa kalesinin yardımına koşmak üzere şehirden ayrıldılar ve yola çıkmadan önce Hristiyanlara her türlü yardımı yapacaklarına dair söz verdiler. Ancak Alman birliği yola çıktıktan kısa bir süre sonra ağır bir hastalık baş gösterdi; komutanları Acre şehrine geri dönmek zorunda kaldı ve orada dindar Hristiyanların büyük yas ve kederleri arasında hayatını kaybetti. Kendisi son derece yiğit ve cömert bir adamdı. Alman askerleri bu acı haberi aldıklarında geri döndüler ve Yafa'ya kadar ilerleyemediler. Yafa şehri ise Saladin'in oğlu (el-Melikü'l-Efdal) tarafından tamamen zapt edilerek surları yerle bir edildi.

Champagne Kontu toprağa verilip defnedildikten sonra, Kudüs Krallığı'nın meşru varisi ve hak sahibi olan dul eşi, ülkenin baronlarının ve yüksek divanın ortak kararıyla Kıbrıs Kralı Emery ile evlendirildi. Bu evlilik, Kraliçe'nin gerçekleştirdiği dördüncü evlilik bağı oldu. Düğün merasimleri büyük bir ihtişamla tamamlandıktan sonra Kıbrıs Kralı Emery, baronların tavsiyesine uyarak Türklerin elindeki topraklarla amansızca savaşımaya karar verdi. Hristiyan ordusunu toplayarak ilk hedef olarak Beyrut (Baruth) şehrini kuşatmak üzere harekete geçti.

Türkler, Hristiyan ordusunun Beyrut'a doğru yaklaştığını haber alınca, şehri her türlü erzakla doldurup surları Hristiyanlara karşı tahkim etmek üzere içeriye çekildiler. Ancak şehre girmek üzere kapılara yöneldiklerinde, daha önce şehirde köle ve esir olarak tutulan Hristiyanlar aniden isyan ederek kapıları içeriden kilitlediler; öyle ki Türk askerleri dışarıda kaldı ve şehre giriş yapamadı. Türkler arkalarından yaklaşan Kral Emery ve Hristiyan ordusunu görünce büyük bir dehşete kapıldılar; zira kendilerini kapana kısılmış hissediyorlardı. Hristiyan ordusu büyük bir hırsla saldırarak dışarıda kalan düşman askerlerini tamamen bozguna uğrattı. İçerideki Hristiyan esirler ise kale kapılarını ardına kadar açarak müttefik ordusunu içeriye buyur etti. Böylece müttefik Hristiyanlar Beyrut şehrine muzaffer bir şekilde girdiler.

İmparatorun dindar Alman askerleri de bu büyük zaferi gördükten sonra görevlerini tamamlamış olarak kendi ülkelerine geri döndüler; Kıbrıs Kralı Emery ise Beyrut'un egemenliğini tamamen eline alarak büyük bir sevinçle Sur limanına geri döndü. Bu sırada İngiltere Kralı Richard, deniz aşırı topraklarda gerçekleştirdiği bu büyük seferlerin ve fetihlerin ardından kendi ülkesine doğru yola çıkmıştı. Ancak memleketine ulaştıktan kısa bir süre sonra, kendisi ile Fransa Kralı Philippe arasında eski husumetler ve savaşlar yeniden alevlendi. Uzun süren çetin muharebelerin ardından Fransa Kralı, Richard'ın elinde bulunan Normandiya Dükaliği'nı tamamen fethetti ve kendi topraklarına kattı. Böylece deniz aşırı topraklardaki Hristiyan çocukları ile Kral Emery arasında yeni bir dönem başladı; zira bu kroniklerin yazarı, metnin asıl konusundan çok fazla uzaklaşmamak adına Avrupa'daki bu iç savaşların detaylarını kısa keserek asıl meseleye, yani İmparator Friedrich'in iki yaşındaki oğlunun Almanya İmparatorluk tahtına oturtulmasına geri dönmektedir. Genç İmparator babasının ölümünden sonra tahta geçti ve rüşd yaşına ulaştığında büyük bir ihtişamla taç giyerek Sicilya ve Kalabriya Prensi unvanlarını aldı. Bu dönemde İngiltere Kralı Richard vefat etti; onun ölümü Fransa ve İngiltere krallıkları arasında kalıcı bir barışın yapılmasına zemin hazırladı, bu barış her iki ülkenin prensleri ve baronları arasında büyük bir sevinçle kutlandı.

BÖLÜM CXVI.

Flandre Kontu Baudouin'in, yanına pek çok soylu prens ve Fransa Kralı'nın baronlarını alarak Tostes şehrinde düzenlenen büyük bir turnuvada bir araya gelmesi üzerine.

Fransa ve İngiltere kralları arasında kalıcı barış sağlandıktan sonra, Flandre Kontu Baudouin ve her iki ülkenin soylu şövalyeleri, Bray yakınlarındaki Tostes şehrinde büyük bir şövalye turnuvası (tournoy) düzenlediler. Bu turnuvada, kutsal Kudüs şehrinin ve kaybedilen toprakların esareti üzerine uzun uzadıya konuşmalar ve tartışmalar yapıldı. Turnuvaya katılan binlerce Hristiyan şövalye, kutsal Haç'ın izinden giderek deniz aşırı topraklara sefer düzenlemeye ve canları pahasına Kudüs'ü kurtarmaya yemin ettiler. Flandre Kontu Baudouin bu kutsal yemini edenlerin başında geliyordu; onunla birlikte Fransa Kralı'nın kardeşi Philippe, Saint-Paul Kontu, Louis, Sanoye Prensi, Blois Kontu, Nesle Senyörü ve daha pek çok seçkin asilzade bu sefere katılmayı kabul etti. Büyük bir askeri eğitim ve hazırlık sürecinin ardından, müttefik ordusu belirlenen günde Venedik limanına ulaştı. Venediklilerle yapılan anlaşma gereği büyük gemilere ve kadirgalara binerek Konstantinopolis'e (Bizans) doğru yola çıktılar.

Konstantinopolis'e ulaştıklarında, tahtı gasp etmiş olan Bizans İmparatoru Alexios Hristiyan ordusunun şehre girmesine ve topraklardan geçmesine izin vermedi. Bunun üzerine soylu Hristiyanlar Konstantinopolis şehrine karşı büyük bir kuşatma ve taarruz başlattılar. Surların üzerinde yaşanan son derece çetin ve kanlı muharebelerin ardından Hristiyanlar şehri zorla ele geçirdiler; İmparator Alexios ve taraftarları şehirden kaçmak zorunda kaldı. Şehir tamamen kontrol altına alındıktan sonra Venedikliler ve Fransız baronları ortak bir meclis kurarak Flandre Kontu Baudouin'i yeni Konstantinopolis İmparatoru ilan ettiler. Baudouin, tüm prenslerin ve

dindar din adamlarının huzurunda büyük bir törenle imparatorluk tacını giydi. İmparator Baudouin, Konstantinopolis tahtına oturduktan sonra kutsal topraklardaki Hristiyanlara yardım etmek üzere büyük bir askeri birlik gönderdi; kendisi ise Doğu Roma topraklarında kazandığı bu büyük zaferle tüm dünyada muazzam bir şöhret elde etti. O, Tanrı'ya olan derin bağlılığıyla Kudüs ve Beytüllahim'deki kutsal mekanları her zaman destekledi ve dindar Hristiyanların koruyucusu oldu; bu olaylar tarih kitaplarında Flandre Kontu Baudouin'in Doğu İmparatorluğu'nu fethi olarak altın harflerle kaydedilmiştir.

İmparator Baudouin, Konstantinopolis'i büyük bir askeri deha ve yiğitlikle fethetti; bu fetih tarihçiler ve kronik yazarları, özellikle de Usta Vincent Galle ve diğerleri tarafından detaylıca kaleme alınmıştır. Bu büyük hadiseler, Papa III. Innocentius'un papalığının ve Roma İmparatoru IV. Otto'nun saltanatının dördüncü yılına, yani Rabbimizin bin iki yüz dört yılına denk gelmektedir. Bu dönemde dindar Hristiyanların haklarını korumak ve Rumların (Bizanslıların) kiliselerini Roma Katolik Kilisesi'ne bağlamak üzere Patrik Thomas Konstantinopolis'e gönderildi ve Papa Innocentius tarafından makamı onaylandı. Şimdi bu hanedanlık meselelerini bir kenara bırakarak, sadık kroniğimizin asıl konusu olan Kral Emery ve dindar Hristiyanların kutsal topraklardaki mücadelesine geri dönüyoruz.

BÖLÜM CXVII.

Kral Emery'nin, yapılan barış ve ateşkes antlaşmasını haince bozan ve Hristiyan kalelerine saldıran Sarazenlere karşı intikam savaşı başlatması üzerine.

Kral Emery ile Saladin'in çocukları arasında yapılan ateşkes antlaşması sürerken, Şam Sultanı (el-Melikü'l-Adil) deniz yoluyla müttefiklerine destek getiren iki büyük Hristiyan kadirgasına haince saldırdı ve içindeki tüm malları yağmalayarak Hristiyanları esir aldı. Kral Emery bu haince saldırıyı öğrendiğinde derhal Şam Sultanı'na (el-Melikü'l-Adil) elçiler göndererek ateşkesin bozulduğunu, yağmalanan malların ve esirlerin derhal iade edilmesini talep etti. Ancak Sultan bu haklı talepleri küstahça reddetti ve Hristiyan krala meydan okudu.

Bunun üzerine Kral Emery, krallığın tüm şövalyelerini ve baronlarını toplayarak Sarazenlere karşı büyük bir intikam seferi başlattı. Acre limanından hareket eden Hristiyan ordusu, Şam topraklarına doğru ilerleyerek yollarına çıkan tüm Müslüman köylerini ve kasabalarını ateşe verdi. Saladin'in kardeşi olan Şam Sultanı (el-Melikü'l-Adil), Hristiyanların bu büyük öfkesini ve ilerleyişini görünce kendi ordusunu topladı ve müttefiklerin önünü kesmek üzere harekete geçti. İki ordu karşı karşıya geldiğinde son derece kanlı ve acımasız bir muharebe başladı; ancak Hristiyan şövalyelerin zırhlı süvari hücumları karşısında tutunamayan Türk ordusu ağır bir bozguna uğrayarak geri çekilmek zorunda kaldı. Bu savaşta düşmanın en seçkin komutanları öldürüldü ve Hristiyanlar çok büyük miktarda ganimet elde ettiler. Bu büyük muharebede düşman saflarından pek çok Türk askeri katledildi; Hristiyanlar tarafında ise Orleanslı şövalye Guillaume Pinel ve Databre'li Guillaume adında iki yiğit asilzade kahramanca savaşarak şehit düştüler. Soylu Kral Emery bu büyük zaferin ardından ordusuyla birlikte Acre şehrine geri döndü ve müttefiki olan

Şam Sultanı'nın oğlu (el-Melikü'l-Muazzam Muazzamî) ile aralarındaki barış antlaşmasını yeniledi.

Kısa bir süre sonra Kral Emery, İskenderiye ve Dimyat (Damietta) limanlarında ticari faaliyetlerde bulunan Hristiyan tüccarlara destek olmak amacıyla deniz yoluyla yeni kadırgalar gönderdi. Hristiyan gemileri bu limanlara ulaştığında büyük miktarda ticaret malları topladılar ve bölgedeki Hristiyanların güvenliğini sağladılar. Bu sırada Roma'da Papa III. Innocentius, kutsal toprakların esaret altında bulunmasından dolayı derin bir keder duyuyor ve Avrupa'daki tüm krallara yeni bir Haçlı Seferi düzenlemeleri için çağrıda bulunuyordu. Papa, Macaristan Kralı, Ermenistan Kralı ve Kıbrıs Kralı'na özel mektuplar göndererek onları bu kutsal amaca destek olmaya davet etti; bu çağrı üzerine Avrupa'nın dört bir yanından binlerce dindar şövalye ve baron yeniden Haç işaretini omuzlayarak Acre limanına akın etmeye başladılar. Haçlı ordusu Acre'de toplandığında, müttefiklerin başında dindar ve bilge bir lider olan ve krallığın hamisi kabul edilen şövalye Jean de Brienne bulunuyordu. Haçlılar kendi aralarında yaptıkları büyük mecliste, Saladin'in haleflerini tamamen zayıflatmak ve Kudüs'ü kesin olarak özgürleştirmek için en stratejik hamlenin İslam dünyasının en zengin merkezi olan Mısır'daki Dimyat (Damietta) şehrini kuşatmak olduğu kararına vardılar. Jean de Brienne liderliğindeki Hristiyan ordusu büyük bir donanmayla Acre limanından yola çıkarak Mısır sahillerine doğru yelken açtı. Mısır topraklarına ulaşan Hristiyan ordusu, Nil Nehri'nin ağzında bulunan ve adeta bir kale gibi tahkim edilmiş olan Dimyat şehrini karadan ve denizden kuşattı. Sarazenler bu büyük istilayı görünce dehşete düştüler; zira Dimyat'ın düşmesi durumunda tüm Mısır'ın ve ardından Kudüs'ün Hristiyanların eline geçeceğini çok iyi biliyorlardı. Bu yüzden şehri savunmak için amansız bir direniş başlattılar ve kuşatma aylarca sürecek son derece çetin muharebelere sahne oldu. Kuşatma sürerken Roma Papası tarafından müttefik ordusuna dini lider ve elçi olarak Kardinal Pelagius gönderildi. Kardinal, ordugaha ulaştığında kralların ve baronların askeri kararlarına müdahale etmeye başladı; kendisi son derece kibirli ve sert bir adamdı. Kuşatma altındaki Dimyat halkı açlık ve hastalıktan dolayı kırılmaya başlamıştı; zira Hristiyan gemileri Nil Nehri'ni tamamen kapatarak şehre yiyecek girişini engellemişti. Nil Nehri'nin suları üzerinde kurulan büyük Hristiyan savaş kuleleri ve zincirleri düşmanın tüm kadırgalarını etkisiz hale getiriyordu. Mısır Sultanı (el-Melikü'l-Kâmil), şehrin düşmesini önlemek amacıyla müttefik ordugahına gizlice elçiler göndererek son derece cazip bir barış teklifinde bulundu. Sultan, Hristiyanların Dimyat kuşatmasını kaldırmaları karşılığında, kutsal Kudüs şehrini, kutsal mezarı (Saint Sepulchre), Aşkelon, Nasıra ve müttefiklerin daha önce kaybettiği tüm kutsal şehirleri ve kaleleri savaşız olarak Hristiyan krallığına geri iade etmeyi vaat etti. Kral Jean de Brienne ve krallığın eski soylu baronları bu teklifi Tanrı'nın bir lütfu olarak görerek derhal kabul edilmesini savundular; zira asıl amaçları zaten Kudüs'ü geri almaktı. Ancak Papa'nın elçisi Kardinal Pelagius, kibirli bir hırsla bu teklife şiddetle karşı çıktı. O, Sarazenlere asla güvenilemeyeceğini, Dimyat'ı zorla fethedip ardından tüm Mısır'ı ele geçirmeleri gerektiğini iddia ederek barış antlaşmasını veto etti. Baronlar ve şövalyeler Kardinal'in bu kör hırsı karşısında derin bir keder ve

Çaresizlik içinde kaldılar; ancak kilisenin otoritesine karşı gelemeler ve kuşatmaya devam etmek zorunda kaldılar.

Kuşatmanın derinleştiğı günlerde Dimyat şehrinin içindeki kıtlık ve salgın hastalıklar en üst raddeye ulaştı; öyle ki surların üzerinde şehri savunacak dermanı kalmayan binlerce Sarazen askeri ve sivil hayatını kaybetti. Hristiyan casusları şehrin bu aciz durumunu ordugaha bildirdiğinde, Kardinal Pelagius'un emriyle müttefik ordusu genel bir taarruz başlattı. Surlara dayanan merdivenlerle şehre giren Hristiyan askerleri, bin iki yüz on dokuz yılının Kasım ayında Dimyat şehrini tamamen fethettiler. Ancak şehre girdiklerinde karşılaştıkları manzara tam bir dehşet ortamıydı; sokaklar açlıktan ve hastalıktan ölmüş binlerce insanın cesetleriyle doluydu, hayatta kalan az sayıdaki insan ise adeta birer yürüyen ölü gibiydi. Kardinal Pelagius şehrin kontrolünü tamamen kendi eline alarak burayı bir papal mülkü ilan etti; bu durum Kral Jean de Brienne ve Fransız baronları arasında çok büyük bir huzursuzluğa ve kırgınlığa yol açtı.

Dimyat'ın fethinden kısa bir süre sonra Kardinal Pelagius, kazanılan bu zaferin kör hırsıyla ordunun durmayarak Mısır'ın başkenti Kahire'ye (Caire) doğru ilerlemesini emretti. Kral Jean de Brienne ve tecrübeli komutanlar, Nil Nehri'nin taşma mevsiminin yaklaştığını, Mısır topraklarını ve nehrin yapısını bilmeden bataklık alanlarda ilerlemenin orduyu felakete sürükleyeceğini söyleyerek bu karara şiddetle karşı çıktılar. Ancak Kardinal, muhalefet edenleri kiliseden aforoz etmekle tehdit ederek orduyu Kahire yönünde yürümeye zorladı. Haçlı ordusu Nil Nehri boyunca güneye doğru ilerlerken, Mısır Sultanı (el-Melikü'l-Kâmil) ve Suriye'den yardıma gelen kardeşi (el-Melikü'l-Muazzam) nehir üzerindeki tüm baraj kapaklarını ve bentleri gizlice açtılar.

Nil Nehri'nin suları aniden taşarak tüm ovayı ve Hristiyan ordugahını sular altında bıraktı. Haçlı askerleri bir anda kendilerini göğüslerine kadar yükselen çamurlu suların ve bataklıkların içinde buldular; zırhları ve ağır silahları nedeniyle hareket edemez hale geldiler. Erzak ve mühimmat taşıyan gemiler de akıntıya kapılarak batınca, ordu bir anda Mısır çöllerinin ortasında aç, susuz ve tamamen çaresiz kaldı. Sarazen süvarileri ve okçuları ise yüksek tepelerden ve kuru alanlardan Hristiyanların üzerine adeta ölüm yağdırıyorlardı. Kardinal Pelagius, içine düştüğü bu muazzam felaketi ve ordunun yok olmak üzere olduğunu görünce büyük bir pişmanlık ve korku içinde Kral Jean de Brienne'in ayaklarına kapanarak kendisini ve kalan Hristiyanları kurtarması için yalvardı.

Kral Jean de Brienne, dindar Hristiyanların canını kurtarmak amacıyla Mısır Sultanı (el-Melikü'l-Kâmil) ile acil bir ateşkes görüşmesi talep etti. Sultan, Hristiyanların düştüğü bu mutlak acziyeti görerek şartlarını sundu: Hristiyan ordusunun yeni fethettikleri Dimyat şehrini derhal ve hiçbir zarar vermeden boşaltarak Sarazenerlere geri teslim etmesini, ellerindeki tüm Müslüman esirleri serbest bırakmasını ve Mısır topraklarını tamamen terk etmesini şart koştu. Buna karşılık kendisi de Hristiyan ordusunun Acre'ye güvenli bir şekilde geri çekilmesine izin vereceğini ve ellerinde tuttıkları Hristiyan esirleri serbest bırakacağını vadetti. Ayrıca Sultan, barışın bir nişanesi olarak Hristiyanların en kutsal emaneti olan kutsal Gerçek Haç'ı (Vraye Croix) geri iade edeceğine dair yemin etti. Kral Jean de Brienne ve Kardinal Pelagius

bu ağır şartları gözyaşları içinde kabul etmek zorunda kaldılar. Ancak Mısır Sultanı (el-Melikü'l-Kâmil) sözünde durmayarak Hristiyanları aldattı; onlara gerçek kutsal Haç yerine, tahtadan yapılmış sahte ve taklit bir haç teslim ederek büyük bir hilebazlık yaptı. Hristiyan ordusu Dimyat'ı tamamen boşaltarak büyük bir sefalet, utanç ve keder içinde Acre şehrine geri döndü; Mısır Sultanı ise ordusuyla birlikte Dimyat şehrine yeniden yerleşerek mutlak egemenliğini ilan etti.

BÖLÜM CXIX.

Kudüs Kralı Jean'ın kendi idari işlerini düzene koyup Roma ve Fransa'ya gitmek üzere hazırlık yapması, Acre şehriden ayrılırken yerine genel vekil olarak Eudes de Mombeliard'ı bırakması, ardından Papa, İmparator Friedrich ve diğer Hristiyan hükümdarlar tarafından büyük bir ihtişamla ağırlanması üzerine.

Kudüs Kralı Jean, kendi idari işlerini süratle düzene koyduktan sonra Roma ve Fransa'ya gitmek amacıyla tüm hazırlıklarını tamamladı. Acre (Akka) şehriden ayrılırken, kendi gıyabında toprakları idare etmesi ve yönetmesi için yerine Eudes de Mombeliard adında genel bir vekil (lieutenant general) bıraktı. Kral Jean, günlerce süren çetin bir yolculuğun ardından nihayet kutsal Roma şehrine ulaştı. Orada Papa'yı selamladı; Papa onu büyük bir insaniyetle, muazzam bir hürmetle kabul ederek onuruna büyük şölenler verdi. Aynı şekilde, kısa bir süre önce eşi vefat etmiş olan İmparator Friedrich de Hristiyan kralı büyük bir coşkuyla karşıladı.

Kral Jean'ın kızı ile İmparator'un evlilik törenleri, Kudüs'ten elçiler eşliğinde getirilen genç gelinin Roma'ya ulaşmasıyla başladı. Papa'nın huzurunda İmparator Friedrich ve Kral Jean'ın kızı görkemli bir törenle evlendirildiler. Bu evlilik bağından sonra İmparator ve eşi arasında büyük bir uyum ve sulh baş gösterdi; İmparator, eşine karşı derin bir sevgi ve hürmet besliyordu ve bu bağlılık uzun süre devam etti. Ancak Hristiyanlığın can düşmanı olan şeytan, aralarındaki bu huzuru bozmak için sinsice devreye girdi. İmparator ile eşi arasına büyük bir fitne ve nifak tohumu ekildi; öyle ki dindar Kral Jean bu duruma vakıf olduğunda çok büyük bir öfke ve keder duydu.

İmparator Friedrich, bir süre sonra eşini, Kral Jean'ı ve krallığın soylularını yanına alarak Apulya (Peulle) topraklarına götürdü. Ancak orada, kutsal Haç'ın izinden gidip Kudüs'ü kurtarmak üzere yemin etmiş olan İmparator, kendi nikahlı eşinin yeğeni olan genç bir kızla gayrimeşru ve haince bir ilişkiye girdi. İmparator'un bu nefret uyandırıcı, adaletsiz ve günahkar davranışı, kendi eşinin ve saray halkının derin bir keder ve nefret duymasına yol açtı; tüm memleket bu feci skandalla sarsıldı. Dindar Kral Jean ve kızı, uğradıkları bu büyük hakaret ve günah karşısında derin bir keder içinde Tanrı'ya yakararak adeta gözyaşı döktüler. Eşinin uğradığı keder o kadar büyüktü ki, İmparator'un bu zulmü karşısında daha fazla dayanamadı ve kısa bir süre sonra yatağa düşerek Rabbimizin rahmetine kavuştu. Genç İmparatoriçe arkasında dindar Kral Jean'dan doğma küçük bir erkek çocuk bıraktı. Kral Jean, kızının bu feci ölümünün ardından derin bir yasa boğuldu, ancak gelecek nesillerin selayeti için sabretmek zorunda kaldı.

Bu feci hadiselerin ardından Roma Papası, dindar Hristiyan topraklarını kurtarmak üzere Haç işareti almış olan İmparator Friedrich'e, yeminini yerine getirmesi ve

denizi aşarak kutsal topraklara gitmesi için kesin emir gönderdi. İmparator Friedrich, Papa'ya elçiler göndererek Brindisi limanında devasa bir donanma, kadırgalar ve savaş gemileri hazırlattığını, tüm hacıların ve şövalyelerin kutsal topraklara gitmek üzere limanda toplandığını bildirdi. Ancak müttefik ordusu limana ulaştığında, İmparator Friedrich denize açılmaktan vazgeçerek büyük bir hileyle geri döndü ve gizlice kendi topraklarına çekildi.

İmparator Friedrich gizlice geri çekilirken, diğer taraftan kutsal topraklara gitmek üzere limanda bekleyen Hristiyan şövalyelerini ve hacılarını tamamen kendi kaderlerine terk etti. Kutsal Roma Papası, İmparator'un bu haince geri çekilişini ve yeminini bozduğunu öğrendiğinde büyük bir öfkeye kapılarak tüm Hristiyan aleminin huzurunda İmparator Friedrich'i resmen aforoz (excommunié) etti. İmparator, bu aforoz kararını hiçe sayarak kendi topraklarında kalmaya devam etti ve müttefiklerin işlerini baltalamak amacıyla Mısır Sultanı (el-Melikü'l-Kâmil) ile gizli ve haince müzakereler yürütmek üzere elçiler gönderdi. Bu sırada Brindisi limanından denize açılmış olan dindar Hristiyan şövalyeleri Acre limanına ulaştılar. Acre'ye varanlar arasında, o topraklarda büyük mülkleri ve kaleleri bulunan İspanyol asil bir şövalye ile çok sayıda Tapınak Şövalyesi de bulunuyordu.

Hristiyanlar, Acre'ye ulaştıklarında Türklerin yeni hükümdarı Coradin'in (el-Melikü'l-Muazzam Muazzamî) kutsal toprakları tahrip ettiğini gördüler. Hristiyanlar ile Sarazenler arasında yapılan ateşkes antlaşması sona ermişti; bunun üzerine müttefikler Sezariye yakınlarında bulunan iki büyük Hristiyan kalesini, Franc Châtel ve diğer kaleleri surlarını onararak yeniden tahkim ettiler. Bu sırada İmparator Friedrich'in Mısır Sultanı (el-Melikü'l-Kâmil) ile gizli bir ittifak kurduğunu öğrenen Hristiyan elçileri, derhal Papa'ya haber göndererek İmparator'un Hristiyan davasına ihanet ettiğini bildirdiler. Mısır Sultanı (el-Melikü'l-Kâmil) ise İmparator Friedrich'in denizi aşarak kutsal topraklara geleceğini, ancak bunu Hristiyanlara yardım etmek için değil, kendi çıkarları için yapacağını haber almıştı. İmparator Friedrich, kısa bir süre sonra az sayıda gemiyle Kıbrıs adasına ulaştı, orada birkaç gün konakladıktan sonra kendi elçisini Babil (Mısır) Sultanı'na (el-Melikü'l-Kâmil) göndererek aralarındaki gizli anlaşmanın şartlarını tazeledi.

İmparator Friedrich'in Mısır Sultanı (el-Melikü'l-Kâmil) ile kurduğu bu gizli ittifak, kutsal topraklardaki şövalyeler ve din adamları arasında büyük bir infial yarattı. Acre'ye ulaşan İmparator, Tapınak Şövalyeleri'nin elinde bulunan bazı mülkleri ve kaleleri zorla ele geçirmek istedi; ancak Tapınak Şövalyeleri surların üzerine çıkarak onun bu haksız talebine karşı koydular ve mülklerini kahramanca savundular. Bunun üzerine İmparator Friedrich, Acre'den ayrılarak doğrudan Mısır Sultanı'nın (el-Melikü'l-Kâmil) elçileriyle buluşmak üzere yola çıktı.

İmparator Friedrich, Mısır Sultanı'nın (el-Melikü'l-Kâmil) elçileriyle bir araya gelerek Hristiyanların aleyhine olacak on yıllık bir barış antlaşması imzaladı. Bu antlaşmaya göre Sultan, kutsal Kudüs şehrini, Aşkelon kalesini ve müttefiklerin daha önce kaybettiği bazı toprakları İmparator Friedrich'e teslim etmeyi kabul etti; ancak karşılığında Hristiyanların Sarazen topraklarına karşı yeni bir sefer düzenlememesini şart koştu. İmparator Friedrich, bir Pazar günü Kudüs şehrine girerek kutsal mezarın önünde kendi kendine imparatorluk tacını giydi. Namun Kudüs Patriği, Tapınak ve

Hospitalier Şövalyeleri, Papa tarafından aforoz edilmiş bir imparatorun bu tacı giymesini meşru kabul etmediler ve onunla iş birliği yapmayı reddettiler.

BÖLÜM CXX.

İmparator Friedrich'in Kudüs'te taç giymesi, Mısır Sultanı ile yaptığı haince antlaşmayı Papa'ya bildirmesi ve Kudüs şehrinin yönetimini Kral Jean'a devretmesi üzerine.

İmparator Friedrich, Kudüs'te taç giydikten sonra Mısır Sultanı (el-Melikü'l-Kâmil) ile imzaladığı antlaşmanın şartlarını içeren elçilerini Roma'daki Papa'ya gönderdi. Bu antlaşmayla kutsal Kudüs şehrinin ve tüm krallığın yeniden kendi kontrolüne geçtiğini iddia ederek aforoz kararının kaldırılmasını talep etti. Ancak Papa ve dindar kardinal meclisi, aforoz edilmiş bir hükümdarın Sarazenlerle kurduğu bu gizli ittifakı ve Hristiyanların haklarını çiğneyen antlaşmayı şiddetle reddettiler. İmparator'un bu hamlesini Hristiyan dünyasına karşı büyük bir hile ve ihanet olarak kabul ettiler. Bunun üzerine İmparator Friedrich, kutsal topraklardaki orduların komutasını ve Kudüs şehrinin yönetimini geçici olarak dindar Kral Jean'a devretmek zorunda kaldı. Kral Jean, krallığın idaresini devraldıktan sonra kutsal şehir Kudüs'ün yıkılmış surlarını ve tahrip edilmiş kalelerini onarmak üzere büyük bir imar faaliyeti başlattı. Ancak İmparator'un Sarazenlerle yaptığı o haince antlaşma nedeniyle Hristiyan dünyası derin bir bölünme içine düşmüştü; zira pek çok şövalye ve asilzade, aforozlu bir imparatorun adımlarına ortak olmak istemiyordu. Bu sırada Mısır Sultanı (el-Melikü'l-Kâmil), Hristiyanların kendi aralarındaki bu büyük anlaşmazlığı ve bölünmeyi fırsat bilerek Kudüs'e karşı gizli bir ordu toplamaya başladı. İmparator Friedrich'in bıraktığı tahribatın ardından, Kudüs şehrinin surları ve kutsal mekanları Sarazenlerin her an gerçekleştirebileceği bir saldırıya karşı tamamen savunmasız kalmıştı. Şehrin içinde sadece az sayıda dindar Hristiyan ve şehri terk etmeyen bazı şövalyeler bulunuyordu. Mısır Sultanı'nın (el-Melikü'l-Kâmil) ordusu aniden hareket ederek Kudüs'ü her taraftan kuşattı. Hristiyanlar surların üzerinde büyük bir azimle direndiler ve çok sayıda Türk askerini katlettiler; ancak düşmanın sayıca çok üstün olması ve dışarıdan hiçbir yardım gelmemesi nedeniyle direnişleri kırıldı.

Kudüs'te bulunan dindar Hristiyanlar, canlarını kurtarmak amacıyla son çare olarak şehrin merkezinde bulunan Davud Kulesi'ne (Tour de David) sığındılar. Kulenin içinde yiyecek ve su stokları tamamen tükenmişti; Hristiyanlar çaresizlik ve açlık içinde günlerce beklediler. Sonunda, hayatlarının bağışlanması ve yanlarına sadece şahsi eşyalarını almaları şartıyla kaleden çıkarak teslim olmak zorunda colar. Sarazen askerleri kuleye girerek Kudüs'ün yönetimini tamamen ele geçirdiler. Sultan'ın emriyle Davud Kulesi'nden kaleleri ve şehir surlarının geri kalan kısımları Hristiyanların burayı bir daha tahkim edememesi için tamamen yerle bir edildi. Böylece kutsal Kudüs şehri, Rabbimizin bin iki yüz otuz altı yılında, Roma'da Papa IX. Gregorius'un papalığı, Roma ve Almanya İmparatoru Friedrich'in saltanatı ve Fransa'da dindar ve aziz Kral IX. Louis'nin hükümdarlığı döneminde yeniden Türklerin eline geçti; İngiltere'de Kral Henry ve Navarra'da Kral Thibaut'nun hüküm sürdüğü bu dönemde kutsal topraklar bir kez daha büyük bir karanlığa gömüldü.

BÖLÜM CXXI.

Navarra Kralı Thibaut'nun Acre'de bir süre konaklaması, ardından dindar baronlarla birlikte Şam şehrini kuşatmak üzere ittifak kurması, Yafa'da kurulan pusuda bir Türk beyinin hazinesinin ele geçirilmesi ve şövalye Raoul de Soissons ile Kont Mauclerc'in gösterdiği büyük yiğitlikler üzerine.

Navarra Kralı ve Champagne Kontu Thibaut, Acre (Akka) şehrinde bir süre konakladıktan sonra, yukarıda zikredilen dindar prensler, baronlar ve sadık Hristiyanlarla bir araya geldi. Hep birlikte, hâlâ yiğit baronlara ve Suriye topraklarındaki dindar Hristiyanlara ait olan bazı kale ve tahkimatları düşmana karşı kapatıp güçlendirmenin ve ardından doğrudan Şam (Damas) şehrini kuşatmanın bu kutsal sefer için en elzem hamle olduğu hususunda tam bir fikir birliğine vardılar. Bu niyetle, Azizler Günü'nün (tüm ölmüş dindarların anıldığı günün) hemen ertesinde, Rabbimizin bin iki yüz otuz altı yılında Acre'den yola çıktılar. Yanlarında yaklaşık dört bin süvari asker ve yaya yürüyen çok büyük sayıda insan bulunuyordu. Yaya askerlerin durumu oldukça sıkıntılıydı; zira içlerinde bu şekilde uzun yollar yürümeye alışkın olmayan pek çok kimse vardı ve bazıları binek hayvanlarının eksikliği nedeniyle bitkin düşüyordu. Günlerce süren zorlu yürüyüşlerin ardından nihayet Yafa (Jaffes) şehrine ulaştılar ve orada dinlenmek üzere dört gün konakladılar.

Ancak Şam Sultanı'nın (el-Melikü'l-Aslih İsmâil) arazide devriye gezen pek çok casusu ve gözcüsü bulunuyordu. Casuslar, dindar Hristiyan prenslerinin, baronlarının ve hacılarının Şam şehrini kuşatmak üzere yola çıktığını Sultan'a derhal bildirdiler. Bunun üzerine Şam Sultanı (el-Melikü'l-Aslih İsmâil) büyük bir telaşla şehri korumak için erzak yığmaya, surları tahkim etmeye ve asker toplamaya başladı. Bu sırada, çok zengin, güçlü ve büyük şöhrete sahip olan bir Türk beyinin, yanındaki muazzam bir hazine ve Şam'a götürülmek üzere hazırlanmış bol miktarda erzakla birlikte bir gece yakınlardaki güçlü bir kalede konaklayacağı haberi Hristiyan ordugahına ulaştı.

Yafa şehrinde bulunan Hristiyan kafilesinden biri, bu büyük fırsatı gizlice Bretagne Kontu Mauclerc'e ve şövalye Louis'ye haber verdi. Kont Mauclerc bu istihbaratı alır almaz yanına iki yüz süvari ve çok sayıda seçkin yaya asker alarak, diğerlerinin haberi olmadan gece vakti gizlice Yafa'dan ayrıldı. Amacı bu ganimeti ele geçirmektir. Yolun durumunu ve kalenin konumunu çok iyi bilen yerel rehberleri yanına almıştı; kaleye yaklaştığında adamlarını iki gruba ayırarak kalenin etrafındaki iki stratejik geçitte pusuya yatırdı. Planı, Türkler kaleden ayrılıp yola çıktıklarında onları gafil avlamaktır ve nitekim Sarazenler Hristiyanların orada olduğundan tamamen habersizdiler.

Ertesi sabah güneş doğduğunda, Türkler kaleden çıkarak Şam'a doğru güvenle ilerleyeceklerini sanarak yola koyuldular. Hiçbir tehlike sezmedikleri için zırhlarını ve silahlarını gevşetmişlerdi. Tam bu sırada Kont Mauclerc'in pusuya yattığı noktaya ulaştıklarında, Hristiyanlar büyük bir savaş nidasıyla aniden üzerlerine atıldılar. Türkler neye uğradıklarını şaşırıp kaçmaya yeltendiler; ancak çok çetin bir muharebe başladı ve Sarazenler can havliyle kendilerini savunmaya çalıştılar. Tam müttefik ordusu zayıf düşüp savaşı kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalmışken, şövalye Raoul de Soissons komutasındaki küçük bir takviye birliğiyle hızla yardıma yetişti.

Kont Mauclerc'in tek başına bu kadar büyük bir güce karşı savaştığından ordugahdakilerin sonradan haberi olmuştu.

Hristiyanlar, dinsel bir azimle düşmanın üzerine tekrar saldırdılar; yaşanan bu şiddetli çarpışmada Türklerin direnişi tamamen kırıldı ve hepsi savaş meydanında katledildi ya da esir alındı. Hristiyanlar kaleyi zorla ele geçirerek içindeki muazzam hazineyi, altınları, gümüşleri ve tüm değerli malları yağmaladılar. Şövalye Raoul de Soissons, kalede bulunan ve Rabbimiz İsa Mesih'e ait olan çok kıymetli ve kutsal bir emaneti (rölik) ele geçirerek büyük bir hürmetle kendi evine ve dindar din adamlarına teslim etti; bu kutsal emanet hâlâ o topraklarda muhafaza edilmektedir. Bu büyük zafer, Rabbimizin bin iki yüz otuz altı yılında, Kasım ayının Martin gününden sonraki ilk Cuma gününde gerçekleşti. Kont Mauclerc ve yanındaki yiğitler, kazandıkları bu muazzam ganimet ve şerefle birlikte Yafa'daki ana ordugaha geri döndüler; bu başarı ordugahdaki tüm Hristiyanlar arasında büyük bir coşku ve sevinç yarattı. Babil'in (Mısır) büyük Sultanı'nın muazzam bir ordu toplaması ve bu ordunun başına

BÖLÜM CXXII.

"Kızıl" lakaplı yiğit bir Türk komutanını ataması üzerine.

Babil (Mısır) Sultanı (el-Melikü'l-Aslih Eyyûb), Hristiyanların ilerleyişini haber aldığı Şam şehrini korumak, tahkim etmek ve savunmak üzere büyük bir hazırlık başlattı. Kendi askeri güçlerinin başına son derece cesur, gözü pek ve savaşçı bir emir olan ve halk arasında "Kızıl" (le Roux) lakabıyla tanınan Muzaffereddin Musa adındaki komutanı atadı. Sultan, ona Hristiyanlara elinden gelen en büyük zararı vermesini ve onları kutsal topraklardan tamamen söküp atmasını emretti. Komutan Muzaffereddin Musa (le Roux), Sultan'ın huzurundan ayrılarak dindar Hristiyanlara karşı amansız bir pusu kurmak üzere kendi seçkin süvarileriyle birlikte yola çıktı. Kendi evinde ve topraklarında her an tetikte bekleyen Muzaffereddin Musa, Hristiyan ordugahının hareketlerini izlemek üzere her tarafa gizli casuslar saldı. Casuslar, dindar Hristiyanların Yafa'dan ayrılarak Aşkelon (Escalonne) yakınlarındaki düzlüklere doğru ilerlediğini bildirdiler. Haçlı ordusunun öncü birliklerinde Bar Kontu, Montfort Kontu, Almeri, Bourgogne Dükü, Robert de Beue, Etienne de Querrieu, Matthieu de Marly, Richard d'Arcis, Guy Menessier ve diğer pek çok soylu baron bulunuyordu. Yanlarında yaklaşık altı yüz seçkin zırhlı şövalye ve çok sayıda yaya okçu vardı; kibirli bir gururla, etrafta hiçbir düşman olmadığını sanarak büyük bir gürültüyle ilerliyorlardı.

Ancak Navarra Kralı Thibaut ve tecrübeli eski baronlar, ordunun bu şekilde dağınık ve tedbirsizce ilerlemesinin büyük bir felakete yol açacağını biliyorlardı; zira Bar Kontu ve yanındakiler, Bretagne Kontu Mauclerc'in kazandığı o büyük ganimeti kıskanmışlar ve kendi başlarına büyük bir başarı elde etmek amacıyla ana ordudan ayrılarak gece vakti gizlice ileriye atılmışlardı. Bu onların kör hırsı ve gururuydu. Navarra Kralı ve diğer dindar şövalyeler, Bar Kontu'nun arkasından elçiler göndererek ona durmasını, ana orduyu beklemesini ve düşmanın pusuda olabileceğini yumuşak bir dille ihtar ettiler. Ancak kibirli Bar Kontu bu bilgece tavsiyeleri dinlemedi ve kibirle yoluna devam etti. Navarra Kralı, müttefiklerinin bu

tehlikeli inatçılığı karşısında derin bir keder duyarak kendi çadırında Tanrı'ya dua etmekten başka bir çare bulamadı.

Bar Kontu ve yanındaki dindar Hristiyan şövalyeleri, uyarılara kulak asmayarak gece boyunca büyük bir hızla ilerlediler ve sabaha karşı Mısır sınırındaki iki büyük dağlık geçidin arasında bulunan dar bir vadiye ulaştılar. Burası nehir yataklarının birleştiği ve askeri açıdan son derece tehlikeli olan bataklık bir bölgeydi. Hristiyanlar burada atlarını dinlendirmek ve su içirmek amacıyla mola verdiler; etrafta hiçbir güvenlik önlemi almamışlardı.

Tam bu sırada, "Kızıl" lakaplı yiğit Türk komutanı Muzaffereddin Musa (le Roux), casusları vasıtasıyla Hristiyanların dar vadiye sıkıştığını haber aldı. Derhal ordusunu savaş düzenine soktu; tepeleri ve geçitleri tamamen tutarak Hristiyanları çember içine aldı. Hristiyanlar aniden karşılarında dalgalanan Müslüman sancaklarını ve her taraftan üzerlerine doğru atılan Sarazen süvarilerini görünce büyük bir dehşete kapıldılar. Düşman o kadar kalabalıktı ki, Hristiyanların geri çekilebileceği hiçbir açık yol kalmamıştı. Şövalyeler büyük bir hırsla silahlarına sarılarak kendilerini savunmaya çalıştılar; ancak dar alanda at koşturamadıkları ve bataklığa saplandıkları için zırhlı süvarilerin gücü tamamen kırıldı.

Komutan Muzaffereddin Musa, Hristiyanların bu çaresiz durumunu görerek genel bir imha taarruzu emretti. Sarazen okçuları tepelerden Hristiyanların üzerine adeta ölüm yağıdırıyorlardı. Bar Kontu, Montfort Kontu ve diğer tüm soylu şövalyeler vadinin ortasında kuşatılmış olarak son nefeslerine kadar yiğitçe savaştılar; ancak sayıca kendilerinden katbekat üstün olan düşman karşısında direnişleri tamamen yok oldu.

BÖLÜM CXXIII.

Bar Kontu ve yanındaki Hristiyan şövalyelerinin uğradığı büyük bozgun, pek çoğunun katledilmesi ve sağ kalanların Sarazenler tarafından esir alınarak Mısır'a götürülmesi üzerine.

Bar Kontu ve beraberindeki şövalyeler, dağların arasındaki o dar vadide kapana kısılmış bir haldeyken, komutan Muzaffereddin Musa (le Roux) kendi askerlerine Hristiyanların üzerine yaylın ateşi açmalarını emretti. Sarazen okçuları ve mızrakçıları tepelerden öyle bir güçle saldırdılar ki, Hristiyan şövalyeleri neye uğradıklarını şaşırıldılar. Müttefikler kendilerini savunmak ve hatları yarmak için büyük bir cesaretle çarpıştılar; ancak Türklerin meşhur davul sesleri ve borazan kıyametleri vadiye öyle bir yankılanıyordu ki, Hristiyan şövalyelerinin atları ürkerek bataklık alana doğru kaçıştılar ve binicilerini üzerlerinden attılar.

Hristiyanlar, can havliyle atlarından inerek kalkanlarını birleştirdiler ve saf tutmaya çalıştılar; ancak sayıca o kadar azdılar ki düşman dalgaları karşısında tamamen ezildiler. Bu çetin çarpışmada Bar Kontu, Montfort Kontu ve yanlarındaki şövalyelerin büyük bir kısmı savaş meydanında kahramanca dövüşerek can verdiler. Sağ kalan ve yaralı olan diğer asilzadeler ise Sarazenler tarafından zincire vurularak esir alındı. Düşman, Hristiyanların tüm zırhlarını, silahlarını ve kıymetli atlarını yağmalayarak muazzam bir ganimet elde etti.

Bu feci bozgunun ardından komutan Muzaffereddin Musa (le Roux), esir aldığı Hristiyan baronlarını ve şövalyelerini büyük bir zafer alayıyla birlikte Babil (Mısır)

Sultanı'na götürmek üzere yola çıkardı. Esirler zincirler içinde, çıplak ve yaralı bir halde Mısır şehirlerinin sokaklarında gezdirilerek halka teşhir edildi. Ölenler arasında Ancel de l'Isle ve diğer pek çok soylu şövalyenin cesetleri de arazide bırakıldı; bu hazin durum kutsal topraklardaki diğer Hristiyanlar arasında tarif edilemez bir keder ve yasa yol açtı.

Navarra Kralı Thibaut ve diğer baronlar, Yafa'daki ordugahta beklerken bu feci kara haberi aldıklarında adeta yıkıldılar; zira krallığın en seçkin genç şövalyeleri tek bir günde kör bir kibir yüzünden yok olmuştu. Kral Thibaut, Bourgogne Dükü ve sağ kalan diğer liderler, ellerinde kalan az sayıdaki askeri güçle daha fazla ilerlemenin mutlak bir intihar olacağını anlayarak derin bir hayal kırıklığı içinde Acre (Akka) şehrine geri dönme kararı aldılar. Haçlı ordusu büyük bir sessizlik ve keder içinde Acre surlarının arkasına çekildi; kutsal topraklar bir kez daha Sarazenlerin mutlak egemenliği ve tehdidi altında baş başa kaldı.

Suriye topraklarındaki Hristiyan şehirlerini korumak, tahkim etmek ve buraları yeni askerlerle güçlendirmek amacıyla Navarra Kralı Thibaut büyük bir gayret gösterdi. İlk olarak Sur şehrini, ardından Beyrut'u, Trablus'u (Triple), Tartus'u (Tourtoufe) ve müttefiklerin elinde kalan diğer tüm kasaba ve kaleleri güçlü garnizonlarla donattı. Ancak Hristiyanların deniz aşırı topraklardaki bu egemenliği, kendi aralarındaki kibir, dünyevi hırslar ve günahlar yüzünden her geçen gün zayıflıyordu. Kutsal tarih metinlerinde yazıldığı üzere, dindar şövalyeler Tanrı'nın rızasını kazanmak yerine kendi şahsi menfaatlerinin ve kibirlerinin peşinden koştukları için Tanrı'nın inayeti üzerlerinden çekilmişti; bu yüzden günahkar insanların amansızca cezalandırılması gibi, Hristiyan krallığı da Sarazenlerin eliyle ağır darbeler almaya devam ediyordu. Bu dönemde Papa'nın elçisi ve din adamları, dindar Hristiyanları günahlarından arındırmak ve onları yeniden kutsal amaca yönlendirmek için kiliselerde büyük vaazlar verdiler; şövalyelere Tanrı'ya yönelmelerini, kalplerindeki kibri söküp atmalarını ve birbirleriyle didişmeyi bırakmalarını dilediler. Zira dindar Hristiyanlar eğer bir arada durup Tanrı'nın kanunlarına sadık kalsalardı, Sarazenlerin ve Türklerin onları bu kutsal topraklardan sürmeye asla güçleri yetmeyecekti; ancak kendi iç çekişmeleri yüzünden bu kutsal dava büyük bir çöküşe doğru sürükleniyordu. Kutsal topraklarda yaşanan bu feci bozgunların ve bazı baronların gösterdiği korkaklıkların üzerine ordugahlarda pek çok yergi dolu şarkılar ve baladlar (chansons & balades) yazılıp söylendi; ancak bu kroniklerin yazarı, soylu ailelere ve şövalyelere bir leke gelmemesi ve gereksiz sitemlere yol açmaması amacıyla o sitem dolu sözleri ve şarkıları buraya kaydetmemeyi daha uygun bulmuştur.

BÖLÜM CXXIII.

Şam ve Humus sultanlarının müttefik Hristiyanlardan çekinerek barış elçileri göndermesi, Beau-fort kalesinin Hristiyanlara iade edilmesi, Aşkelon'un yeniden tahkim edilmesi ve dindar şövalyelerin Gadres yakınlarında esir düşen yoldaşlarını kurtarmak için müzakereler yürütmesi üzerine.

Bu dönemde Şam Sultanı (el-Melikü'n-Aslih İsmâil) ve Humus (Coac) Sultanı (el-Melikü'l-Mansûr İbrahim), deniz aşırı topraklara yeni ulaşmış ve kısa süre önce büyük askeri başarılar kazanmış olan dindar Hristiyan ordusundan ciddi şekilde

çekinmeye ve korkmaya başladılar. Bunun üzerine iki sultan, Hristiyan prenslerine ve baronlarına müracaat ederek aralarında kalıcı bir barış ve ateşkes (treues) yapılmasını teklif ettiler. Gönderdikleri Sarazen meffagerleri ve elçileri vasıtasıyla yürütülen müzakereler neticesinde, belirli bir süre için geçerli olacak bir ateşkes antlaşması sağlandı. Bu antlaşmanın en büyük şartı olarak Müslümanlar, müttefik Hristiyanlara son derece güçlü bir tahkimat olan Beau-fort (Belfort) kalesini tamamen iade etmeyi kabul ettiler.

Bu ateşkes hükümlerinin karara bağlanıp onaylanmasının hemen ardından dindar Hristiyan ordusu, vakit kaybetmeden Aşkelon (Escalonne) şehrine doğru ilerledi. Hristiyanlar bu stratejik şehre girerek surları yeniden yükselttiler, kaleleri kapatıp tahkim ettiler ve içeriye askeri açıdan ihtiyaç duyulan her türlü erzak ve mühimmatla en iyi şekilde donattılar. Şehir tamamen güvenli hale getirildikten sonra, dindar prensler ve baronlar bir araya gelerek daha önce Gadres yakınlarında yaşanan o feci pusuda düşman eline geçmiş olan Hristiyan esirlerin ve şövalyelerin nasıl geri alınabileceğini etraflıca müzakere etmeye başladılar.

Çok geçmeden Şam Sultanı'nın (el-Melikü'n-Aslih İsmâil) yeni elçileri dindar Hristiyan liderlerin huzuruna çıktılar ve efendilerinin selamını ileterek, eğer Hristiyanlar bu topraklarda güven içinde kalmak ve müttefikliklerini pekiştirmek istiyorlarsa, Babil (Mısır) Sultanı'na (el-Melikü'l-Aslih Eyyûb) karşı Şam ordusuna askeri destek vermeleri gerektiğini bildirdiler. Buna karşılık Şam Sultanı, Mısır ordusu tarafından esir alınmış ve Gadres'te zincire vurulmuş olan Bar Kontu, Philippe de Nanteuil ve diğer tüm Hristiyan esirlerin serbest bırakılması için Kahire sarayına bizzat baskı yapacağını ve onların kurtarılmasına aracılık edeceğini vadetti.

Ancak Gadres'teki o feci bozgun sırasında bizzat savaş meydanında bulunan ve Türklerin pususunu ilk fark eden dindar şövalyeler, bu teklifin Sarazenler arasında yeni bir hile olabileceğinden şüpheleniyorlardı. Nitekim o eski savaşta, Arap Bedevileri Hristiyanların zayıf düştüğünü görünce ganimet kapmak için her taraftan hücum etmiş, sağ kalan Hristiyanları yakalayarak bağlamış ve ardından esirleri Mısır sınırına kadar götürmüşlerdi. O çetin muharebede ağır yaralanan ve Hristiyan ordusu için büyük bir kayıp olan o yiğit komutan, aldığı ölümcül yaralar nedeniyle kısa süre sonra vefat etmiş ve dindar Hristiyanların büyük yasları arasında toprağa verilmişti; onun adı tüm memlekette bir şehit olarak anılmaktaydı.

Bu hadiselerden kısa bir süre sonra, İngiltere Kralı Henry'nin kardeşi olan ve büyük bir şöhrete sahip bulunan Richard de Cornwall (Poitiers Kontu), yanına Avrupa'dan topladığı çok sayıda dindar şövalyeyi ve büyük bir hazineyi alarak deniz yoluyla kutsal topraklara ulaştı. Richard, Suriye topraklarına ayak bastığında müttefiklerin başında bulunan Bourgogne Dükü'nü ve diğer baronları ordugahta buldu. Hemen işe koyularak, Hristiyanların elinde kalan şehirleri, kaleleri ve tahkimatları düşmana karşı tamamen kapatıp korumak ve memleketteki dindar şövalyelerin güvenliğini sağlamak için muazzam tahkimat işlerine girişti; öyle ki onun bu askeri dehası sayesinde Hristiyanlar düşmanlarına karşı yeniden büyük bir güç kazandılar. İngiltere Kralı'nın kardeşi Richard, kutsal topraklardaki bu karmaşık idari durumu ve Navarra Kralı Thibaut'nun Sarazenlerle yaptığı ateşkes antlaşmasını incelediğinde, bu antlaşmanın

Hristiyanların lehine olduğunu görerek kurulan barış düzenini aynen sürdürmeye karar verdi.

Bu barış dönemi boyunca Hristiyanlar, arazideki kaleleri onarmak ve surları yükseltmek için Bourgogne Dükü'nün idaresinde gece gündüz çalıştılar; işçilere ve mimarlara büyük paralar ödenerek kutsal mekanlar koruma altına alındı. Richard ve Bourgogne Dükü, gerekli tüm askeri tedbirleri aldıktan sonra büyük bir dindarlıkla kutsal Kudüs şehrine gittiler. Orada Rabbimiz İsa Mesih'in kutsal mezarını (Saint Sepulchre) ve diğer tüm aziz mekanları büyük bir hürmet ve gözyaşları içinde ziyaret ederek hac görevlerini ifa ettiler. Kutsal seyahatlerini tamamlayan dindar hacılar ve şövalyeler, bin iki yüz otuz sekiz yılında gemilere binerek büyük bir manevi huzurla kendi ülkelerine geri döndüler; kutsal topraklarda ise geçici bir sulh dönemi hüküm sürmeye devam etti.

Ancak Roma'da aforoz edilmiş olan İmparator Friedrich'in kutsal kilise hukukuna ve Papa'nın otoritesine karşı yürüttüğü o kibirli hırs ve düşmanlık Avrupa'da yeniden alevlenmişti. İmparator, Roma Kilisesi'nin mallarına el koymuş ve dindar kardinallere karşı büyük bir zulüm başlatmıştı; bu yüzden Lyon ve Durnes gibi Hristiyan meclislerinde tamamen lanetlenerek tüm haklarından mahrum bırakıldı. Onun bu günahkar idaresi Hristiyan dünyasında büyük bir çatışmaya yol açtığı için, sadık kroniğimiz Avrupa'daki bu dini ihtilafları kısa keserek asıl büyük kutsal harekete, yani Fransa'nın aziz ve şanlı kralının Kudüs'ü kurtarmak üzere Haç işaretini omuzlamasına geri dönmektedir.

BÖLÜM CXXV.

Şanlı Fransa Kralı IX. Louis'nin Haç işaretini kabul etmesi, yanına kardeşleri Artois Kontu Robert ile Poitiers Kontu Charles'ı ve krallığın tüm büyük baronlarını alarak devasa bir donanmayla Mısır'daki Dimyat şehrine doğru yelekn açması üzerine.

Fransa Krallığı'nda, dindar ve şanlı Kral IX. Louis (Saint Louis), hükümdarlığının on dördüncü yılında, kalbinde Tanrı'ya karşı beslediği derin iman ve kutsal topraklarda esaret altında inleyen dindar Hristiyan kardeşlerine karşı duyduğu büyük şefkatle Haç işaretini kabul ederek büyük bir sefer başlatmaya karar verdi. Kendisi son derece adil, dindar ve Hristiyan dininin hamisi olan muazzam bir hükümdardı. Kral, kutsal topraklardan gelen feci haberleri ve Hristiyanların mülklerinin Sarazenler tarafından nasıl gasp edildiğini düşündükçe kederinden uyku uyuyamaz olmuştu. Bu kutsal amaca hizmet etmek için Roma Papası IV. Innocentius'tan gerekli kutsama ve yetki mektuplarını aldı. Papa, Fransa'nın dört bir yanına elçiler ve dindar din adamları göndererek, bu kutsal sefere katılacak olan herkesin tüm günahlarının ve suçlarının tamamen bağışlanacağını ilan eden büyük bir Haçlı Seferi (Croisée) duyurdu.

Kral Louis, bu kutsal davaya canlarını adamaya hazır olan krallığın en seçkin zırhlı şövalyelerini ve asilzadelerini toplamak üzere büyük bir meclis kurdu. Kendisi yirmi sekiz yaşında, gençliğinin ve gücünün en parlak dönemindeydi. Kral'ın bu çağrısı üzerine kardeşleri Artois Kontu Robert, Poitiers Kontu Alphonse ve Anjou Kontu Charles (daha sonra Sicilya Kralı olan Charles) derhal Haç işaretini omuzlayarak

abilerinin yanında yer aldılar. Onlarla birlikte Éstampes Kontu, Flandre Kontu, Champagne Kontu ve Fransa'nın en köklü hanedanlıklarına mensup binlerce soylu baron ve şövalye bu kutsal sefere gönüllü olarak katıldılar. Her biri mülklerinin üç yıllık gelirlerini bu kutsal seferin masraflarını karşılamak üzere krallık hazinesine seve seve bağışladı; memlekette tam bir dinsel seferberlik ilan edildi.

Kral Saint Louis, gerekli olan devasa hazineyi, silahları, kuşatma makinelerini ve her türlü askeri teçhizatı hazırladıktan sonra, bin iki yüz kırk yedi yılının Ağustos ayının sonuna doğru, dindar din adamlarının duaları ve ilahileri eşliğinde Aigues-Mortes limanına ulaştı. Haçlı ordusu limanda hazır bekleyen büyük gemilere ve kadırgalara binerek Akdeniz'in sularına açıldı. Doğruca Kıbrıs (Chippre) adasına doğru yelken açtılar; zira burası deniz aşırı seferler için ana üs konumundaydı. Yaklaşık on beş gün süren güvenli bir deniz yolculuğunun ardından müttefik donanması Kıbrıs adasına ulaştı. Kral Louis ve beraberindeki soylular, adada konaklayarak sonraki büyük taarruzun planlarını hazırladılar; kış mevsimini burada geçirerek ordunun eksikliklerini tamamladılar ve adadaki Hristiyan beylerinden büyük miktarda erzak tedarik ettiler.

Bin iki yüz kırk sekiz yılının Mayıs ayının başlarında, havaların ısınmasıyla birlikte Kral Louis, Kıbrıs'tan ayrılma emri verdi. Donanmada iki bin sekiz yüz büyük savaş gemisi ve yüzlerce küçük nakliye teknesi bulunuyordu; gemilerin içinde yaklaşık sekiz bin süvari zırhlı şövalye ve çok sayıda piyade asker, okçu ve kundaklı yay (arbaleste) kullanan nişancılar yer almaktaydı. Bu muazzam deniz gücü, denizin üzerini adeta bir orman gibi kaplamış olarak büyük bir azimle güneye doğru ilerledi. Hedefleri, İslam dünyasının ve Mısır Sultanlığı'nın en hayati giriş kapısı olan Dimyat (Damietta) şehriydi. Haçlı donanması, Kutsal Üçleme Günü'nün hemen ertesindeki Cuma gününde Dimyat sahillerine ulaştı ve limanın önünde demirledi.

Ancak sahilde, Mısır Sultanlığı'nın en seçkin ve acımasız savaşçıları olan Sarazen ve Türk ordusu Hristiyanları karşılamak üzere savaş düzeninde bekliyordu. Türk süvarileri ve yaya okçuları sahili tamamen kapatmışlardı; müttefiklerin karaya çıkmasını engellemek için nehir ağzında büyük savunma hatları kurmuşlardı. Hristiyan gemiciler dalgaların ve ters rüzgarların azizliğine uğradıkları için bazı büyük gemiler sahile yanaşmakta zorluk çekiyordu; bu durum ordunun karaya çıkmasını geciktiriyordu. Kral Saint Louis, düşmanın sahildeki kibirli duruşunu ve Hristiyanlara meydan okuduğunu görünce daha fazla bekleyemedi; derhal küçük çıkarma teknelerinin ve "verbottes" adı verilen hızlı kadırgaların hazırlanmasını emretti. Kral Saint Louis'nin emriyle müttefik ordusunun öncü birlikleri küçük teknelere binerek dalgalar arasında sahile doğru ilerlemeye başladılar. Her bir teknede krallığın en seçkin şövalyeleri ve nişancıları bulunuyordu. Öncü birliklerin komutasını Jean de Beaumont, Marli Senyörü, şövalye Sargines ve krallığın kutsal sancağı olan Oriflamme'ı taşımakla görevlendirilmiş olan soylu şövalyeler üstlenmişlerdi. Kral Louis, askerlerinin cesaretini artırmak amacıyla kendi teknesinden fırlayarak göğsüne kadar gelen azgın suların içine atladı; elinde kılıcı ve kalkanyla sahile doğru yalınayak koşmaya başladı. Bunu gören Fransız şövalyeleri ve yaya askerleri büyük bir coşkuyla atlarından ve teknelerinden suların içine atlayarak krallarının arkasından sahile akın ettiler.

Sahile ayak basan Hristiyan şövalyeleri, karşılarında bekleyen devasa Sarazen ordusuna karşı amansız bir taarruz başlattılar. Kundaklı yay (arbaleste) kullanan Hristiyan nişancıları, Türk süvarilerinin üzerine adeta bir ok yağmuru fırlatarak onların ilk hatlarını darmadağın ettiler. Sahilde son derece kanlı ve acımasız bir meydan savaşı başladı; iki tarafın askerleri göğüs göğse, amansızca çarpışıyorlardı. Sarazen süvarileri Hristiyanları yeniden suların içine dökmek için büyük bir hırsla saldırdılar; ancak dindar şövalyeler saflarını bozmayarak ve Tanrı'nın adını haykırarak yerlerinde çakılı kaldılar.

Şanlı Kral Saint Louis, savaşın en şiddetli anında en ön safta dövüşerek kendi askeri maharetini ve yiğitliğini tüm dünyaya kanıtladı; zira kendisi düşman oklarının ve mızraklarının hedefi olmasına rağmen bir an bile geri adım atmadı. Fransız şövalyelerinin zırhlı süvari gücü arazide tamamen toplandığında, Türk ordusunun hatları şiddetli bir darbeye yarıldı. Yaşanan bu muazzam çarpışmada Sarazenlerin en seçkin komutanları ve yüzlerce emiri savaş meydanında katledildi; Hristiyanlar düşmanı sahilde tamamen bozguna uğratarak geri çekilmeye zorladılar.

Hristiyanların bu mutlak zaferi karşısında ağır bir mağlubiyete uğrayan Sarazen ordusu, arkalarında yüzlerce ölü bırakarak büyük bir panik içinde Dimyat şehrinin surları arkasına doğru kaçmaya başladı. Savaş meydanında Mısır Sultanlığı'nın en seçkin üç büyük amirali ve "Kızıl" lakabıyla tanınan o kibirli Türk komutanı da öldürülmüştü; bu durum düşman saflarında tarif edilemez bir dehşet ve korku yarattı. Kral Saint Louis, sahilde kazandığı bu büyük zaferin ardından ordusunu toplayarak Tanrı'ya şükran duaları sundu; ardından müttefik ordusu muzaffer bir alayla Dimyat şehrinin kapılarına doğru ilerledi.

BÖLÜM CXXVI.

Dimyat şehrinin şanlı Fransa Kralı Saint Louis tarafından fethedilmesi, şehirdeki kutsal mekanların yeniden dindar Hristiyan Katolik inancına göre düzenlenmesi ve nehir üzerindeki çetin mücadeleler üzerine.

Sahilde uğradıkları o büyük bozgundan sonra Dimyat şehrinin içindeki Sarazen garnizonu ve halkı derin bir dehşete kapıldılar; zira Hristiyan ordusunun karşısında durabilecek hiçbir güçlerinin kalmadığını anlamışlardı. Gece vakti gizlice bir araya gelen Türk askerleri ve şehrin önde gelenleri, şehri savunmaktan vazgeçerek her şeyi geride bırakıp kaçma kararı aldılar. Şehri tamamen boşaltan Sarazenler, kaçarken Hristiyanların eline hiçbir erzak ve mühimmat geçmemesi amacıyla şehrin ticari depolarını ve büyük mahallelerini ateşe vererek yaktılar; ardından karanlıktan faydalanarak Kahire yönüne doğru kaçtılar.

Ertesi sabah dindar Kral Saint Louis ve Hristiyan elçileri, Dimyat şehrinin kapılarının ardına kadar açık olduğunu ve surların üzerinde hiçbir askerin bulunmadığını hayretle gördüler. İçeriye gönderilen casuslar, düşmanın şehri tamamen terk ettiğini ve arkalarında büyük yangınlar bıraktığını bildirdiler. Bunun üzerine Kral Louis, bin iki yüz kırk dokuz yılının Haziran ayında, yanına dindar piskoposları, kardinalleri ve tüm büyük baronları alarak Dimyat şehrine muzaffer ve görkemli bir törenle giriş yaptı. Kral, ilk iş olarak şehirde bulunan büyük camileri ve putperest mekanlarını temizleterek buraları Rabbimiz İsa Mesih'in şerefine dindar Roma Katolik Kiliseleri

olarak yeniden inşa ettirdi; kiliselere büyük vakıflar, mülkler ve zengin gelirler bağışlayarak din adamlarını buralara yerleştirdi.

Haçlı ordusu Dimyat şehrine yerleştikten sonra, şehirdeki evler ve mülkler krallığın yüksek divanının kararıyla büyük baronlar ve şövalyeler arasında adilce paylaştırıldı. Kral Louis, şehirde bulunan zindanları açtırarak daha önceki savaşlarda esir düşmüş ve yıllardır zincirler altında inleyen yüzlerce dindar Hristiyan esiri ve Suriyeli Hristiyanı serbest bıraktı. Serbest kalan esirler gözyaşları içinde kralın ayaklarına kapanarak ona dualar ettiler; bu hazin manzara tüm ordugahta büyük bir manevi coşku yarattı.

Kral Saint Louis, ordunun eksikliklerini tamamlamak ve Nil Nehri'nin taşma mevsiminin geçmesini beklemek amacıyla Dimyat'ta Kasım ayına kadar konaklamaya karar verdi. Bu süre zarfında Fransa'dan ve Avrupa'nın diğer krallıklarından deniz yoluyla yeni takviye birlikleri ve büyük hazineler şehre ulaşmaya devam etti; ordugah askeri açıdan muazzam bir güce ulaştı. Mısır Sultanı (el-Melikü'l-Kâmil'in oğlu el-Melikü's-Sâlih Eyyûb) ise Hristiyanların bu büyük fethini haber aldığı anda kederinden ve hastalığından yatağa düşmüştü; ancak o da Hristiyanların Kahire'ye doğru ilerlemesini durdurmak amacıyla Nil Nehri boyunca devasa savunma hatları kurdurmaktaydı.

Kasım ayının gelmesiyle birlikte Nil Nehri'nin suları çekilmeye başladı; bunu fırsat bilen dindar Kral Saint Louis, ordusuna Mısır'ın başkenti Kahire'ye (Babil) doğru genel bir ilerleyiş emri verdi. Haçlı ordusu karadan Nil Nehri boyunca güneye doğru ilerlerken, nehir üzerinde de yüzlerce Hristiyan savaş gemisi ve kadirgası orduya eşlik ediyordu. Hristiyan gemileri, nehrin kollarından biri olan Tains Nehri'nin ağzına ulaştıklarında karşılarında aniden Sarazenlerin büyük donanmasını ve nehir kıyısına kurulmuş olan savunma kulelerini buldular. Türkler, nehir geçişlerini engellemek için suyun altına büyük kazıklar çakmış ve zincirler germişlerdi.

Hristiyan kadirgaları ve yaya askerleri, nehir üzerindeki bu engelleri aşmak ve karşı kıyıya geçmek için amansız bir mücadeleye giriştiler. Sarazenler, yüksek kulelerden Hristiyan gemilerinin üzerine meşhur Rum Ateşi (Gregeois) fırlatarak gemileri ateşe vermeye çalışıyorlardı; bu ateş suyun üzerinde bile yanmaya devam eden feci bir teçhizatı. Ancak dindar Kral Louis, Tanrı'nın inayetiyle ordusunun moralini yüksek tuttu ve mühendislerine nehir üzerinde büyük koruma kuleleri (kedi kuleleri) inşa ettirerek düşmanın ateşine karşı askerlerini muhafaza etti. Hristiyan nişancıları, kundaklı yaylarıyla karşı kıyıdaki Türk okçularını tamamen etkisiz hale getirdiler. Günlerce süren bu çetin nehir savaşlarının ardından Fransız şövalyeleri gizli bir geçit bularak karşı kıyıya geçmeyi başardılar ve nehir kenarındaki Maffoure şehrini zorla ele geçirerek Sarazenleri ağır bir bozguna uğrattılar.

Karşı kıyıya geçen Hristiyan ordusu, Maffoure düzlüklerinde kendilerini bekleyen devasa **Müslüman ordusuyla** yeniden karşı karşıya geldi. Bu sırada Mısır Sultanı vefat etmişti ve yerine yeni **Sultan olan oğlu Turanşah (el-Melikü'l-Muazzam Turanşah) geçmişti**. Yeni Sultan, tahta geçer geçmez babasının tüm emirlerini ve şövalyelerini toplayarak Hristiyanlara karşı amansız bir intikam savaşı başlattı. Sarazen ordusunun ön saflarında, çöllerden toplanmış binlerce gözük Türk askeri

ve Mısırlı memlûkler bulunuyordu; müttefiklerin önünü kesmek için nehir yataklarını tamamen kapatmışlardı.

Hristiyan şövalyeleri, nehir kenarındaki o dar ve bataklık arazide düşman süvarileriyle son derece çetin ve kanlı bir meydan savaşına giriştiler. Sarazenler, Hristiyanların yiyecek hatlarını kesmek için nehir üzerindeki nakliye gemilerine gizlice baskınlar düzenliyor ve orduyu aç bırakmaya çalışıyorlardı. Kral Saint Louis'nin kardeşi Artois Kontu Robert, kör bir cesaretle ana ordudan ayrılarak Mansûre şehrinin içine doğru pervasızca ilerledi; ancak şehrin dar sokaklarında Türkler tarafından etrafı sarılarak yanındaki tüm seçkin şövalyelerle birlikte feci bir şekilde katledildi. Bu acı haber ana ordugaha ulaştığında dindar Kral Louis ve baronlar derin bir keder içinde kaldılar; ancak savaşı bırakmayarak hatları savunmaya devam ettiler. Düşman dalgaları Hristiyan ordugahına kadar ulaştı; iki taraf arasında günlerce süren, tarihin gördüğü en kanlı muharebelerden biri yaşandı. Hristiyanlar Tanrı'nın yardımıyla yerlerini korumayı başardılarsa da, ordugâhta açlık ve salgın hastalıklar en üst raddeye ulaştı.

Savaşın şiddetlendiği ocak ayının o soğuk günlerinde, müttefik ordugahındaki Hristiyan askerleri arasında açlık, susuzluk ve feci bir veba salgını baş gösterdi; öyle ki şövalyelerin büyük bir kısmı zırhlarını bile taşıyamayacak kadar bitkin düşmüştü. Bu feci durum, Aziz Sebastian Günü'ne denk gelen ocak ayının ortasında en üst raddeye ulaştı. Tam bu sırada, Cumartesi gününün gecesinde nehir üzerinden muazzam bir fırtına ve rüzgar çıktı; bu rüzgar Hristiyanların çadırlarını yerinden sökerek ordugahı tamamen dağıttı. Sarazenler Hristiyanların bu çaresiz durumunu fırsat bilerek nehir üzerindeki tüm baraj kapaklarını açtirdılar ve ordugahı sular altında bıraktılar; ardından genel bir imha taarruzu başlattılar.

Mısır Sultanı Turanşah'ın emriyle Türk askerleri, Hristiyanların Dimyat şehrine geri çekilmesini önlemek amacıyla nehir yatağını tamamen kapattılar. Düşman gemicileri, dört büyük nakliye teknesini zift, üstüpü, kükürt ve meşhur Rum Ateşi (fire gregeois) ile doldurarak Hristiyan gemilerinin üzerine doğru saldırdılar; amaçları Hristiyan donanmasını tamamen yakıp kül etmektir. Nehir üzerinde bir anda devasa alevler yükseldi ve pek çok Hristiyan gemisi sular altında kalarak yanmaya başladı; askerler alevler içinde nehrin sularına gömüldüler. Şanlı Kral Saint Louis ve yanındaki sadık baronlar, içine düştükleri bu muazzam felaket ve kuşatma karşısında, dindar Hristiyanların canını ve kutsal davayı korumak amacıyla Tanrı'nın nihai takdirine sığınarak kendilerini savunmaya çalışıyorlardı; memlekette tam bir ölüm kalım mücadelesi hüküm sürmekteydi.

BÖLÜM CXXII.

İyi Kral Aziz Louis ve soylu şövalyelerinin Tains Nehri üzerinde başladıkları köprüyü tamamlamakta zorlanmaları, bir Sarazen rehberin yardımıyla gizli bir geçit yeri bulmaları, Artois Kontu'nun emre itaat etmeyerek pervasızca düşmana saldırması ve Mansûre sokaklarında uğradığı feci akıbet üzerine.

İyi Kral Aziz Louis ve soylu baronları, Tains Nehri'ni geçmek amacıyla yapmaya başladıkları köprüyü, düşmanın aralıksız saldırıları ve engellemeleri yüzünden kolayca ve büyük bir emek harcamadan tamamlayamayacaklarını açıkça

gördüklerinde, Kral Louis kendi yanında bulunan ve bölgeyi iyi bilen bir Sarazen'e müracaat ederek buralarda ordunun geçebileceği gizli bir geçit veya sığılık olup olmadığını sordu. Bunun üzerine bahsi geçen Sarazen, nehrin yaklaşık üç fersah yukarısında, askerlerin hem yaya hem de atlı olarak hiçbir büyük tehlikeye maruz kalmadan karşı tarafa rahatça emniyetle geçebileceği çok iyi ve elverişli bir sığ geçit yeri (sığılık) bulunduğunu bildirdi. Kral bu haberi aldığı anda derhal emir vererek, eğer Yüce Rabbimizin rızasına da uygunsa, kendisinin ve soylu baronlarının derhal o sığ geçide doğru gizlice ilerlemesini, karşı kıyıda köprü yapımını engelleyen düşmanları ve karşı koyan aleyhtarları vurarak etkisiz hale getirmelerini buyurdu.

Böylece, Büyük Oruç (Kareme-prenant) döneminin hemen öncesindeki o kutsal gecede, Aziz Louis çok büyük sayıda seçkin askeri gücünü yanına alarak nehir boyunca sessizce harekete geçti. Krallık düzeni uyarınca öncü birliğin (avant-garde) komutası Kral'ın kardeşi olan Artois Kontu Robert'e verilmişti; onun hemen arkasından ise Kral ve diğer ana savaş birlikleri tam bir nizam ve asil bir düzen içinde ilerlemekteydi. Kral Louis, geride kalan ana ordugahı korumak, tahkimatları düşmana karşı savunmak ve nehir kenarındaki hatları emniyette tutmak amacıyla orada çok büyük sayıda muhafız ve yaya asker bırakmıştı. Bu askeri hareket, düşman casuslarının fark etmemesi için hiç kimseye ifşa edilmeden, tam bir gizlilik ve derin bir askeri istişare içinde yürütüldü.

Kral ve şövalyeleri ordugahtan yeterince uzaklaştıklarında, Kral Louis tüm adamlarını durdurarak onlara kesin bir askeri emir verdi ve tüm hatlara şunu kesinlikle yasakladı: Karşı kıyıya ulaşıldığında, tüm savaş birlikleri nehri tamamen geçip bir arada saf tutmadan ve kralın bizzat taarruz emri duyulmadan, hiçbir şövalye veya asker kendi başına öne fırlamayacak ve düşmana karşı kesinlikle münferit bir harekete kalkışmayacaktı. Artois Kontu Robert de abisinin ve kralının yüzüne karşı bu askeri emre tamamen riayet edeceğine dair sadakatle söz verdi, zira kendisi öncü birliğin lideri olarak bu disiplini korumakla mükellefti. İyi Kral Aziz Louis sığ geçit yerine ulaştığında büyük bir dindarlıkla atından aşağı indi; iki dizinin üzerine çökerek ellerini birleştirdi ve gözlerini gökyüzüne, Yüce Tanrı'ya doğru kaldırarak kalbinden derin bir huşu içinde dindar dualarını etmeye başladı:

"Ey her şeye kadir, yüce ve mutlak hükümler olan ulu Tanrım, her şeyi her zaman senin o şefkatli ve bağışlayıcı inayetine emanet ediyor ve her işimizde senin rızanı diliyorum; senden acizane istirhamım odur ki, benim ve bu dindar şövalyelerimin bu amansız nehri ve tehlikeleri selametle aşmasını nasip eyle; tıpkı geçmişte Hazreti Musa'nın idaresindeki kavmini Firavun'un zalimane esaretinden ve zincirlerinden kurtarmak için Kızıldeniz'in sularını ikiye yarıp onları mucizenle karşı kıyıya geçirdiğin gibi. Ey Tanrım, beni ve bu masum Hristiyan halkını senin o merhametli ellerine teslim ediyorum."

Dindar dualarını tamamlayan iyi Kral Aziz Louis yeniden atına bindi; Artois Kontu Robert ise sabırsız bir hırsıyla öne fırlayarak sığ geçitten nehrin karşı tarafına, Tains'ın öteki kıyısına ilk geçen oldu. Kont Robert, nehrin sularını aşar aşmaz kralın ve yüksek divanın verdiği o kesin askeri emri, kibri ve gururu yüzünden tamamen unuttu; karşı kıyıda dağınık halde bulunan Türk hatlarını görür görmez yanındaki adamlara dönerek düşmanın üzerine hemen zırlı süvari hücumu başlatma emri

verdi. Yanında bulunan Tapınak Şövalyeleri'nin bilge Büyük Üstadı, kontun atının dizginlerini tutarak ona sert bir şekilde karşı çıktı ve şöyle haykırdı: "Milletvekilim, soylu efendim! Kralımızın ve yüksek meclisimizin kesin emrini unuttunuz mu? Tüm ordular karşıya geçip nizam almadan düşmana saldırmak mutlak bir felakettir, kral bunu kesin bir dille yasakladı!"

Ancak kibirli Artois Kontu, Tapınak Şövalyeleri'nin bu haklı ve bilgece uyarısına zerre kadar kulak asmadı; aksine onlara korkaklık ve hainlik suçlamasında bulunarak küstahça hakaretler etti. Kont, kılıcını havaya kaldırarak yanındaki genç şövalyeleri galeyana getirdi ve sabahın ilk ışıklarıyla birlikte Mansûre (Maffoure) şehrinin etrafında konuşlanmış olan Türk ordugahına doğru çığınca bir taarruz başlattı. O sırada Sarazen askerleri çadırlarında tamamen gafil ve uykuda yakalanmışlardı; Hristiyanların nehri bu kadar çabuk geçebileceğine ihtimal vermiyorlardı. Artois Kontu'nun öncü birlikleri aniden çadırların arasına dalarak karşılarına çıkan tüm Türkleri ve Sarazenleri yataklarında katlettiler, yüzlerce düşman askerini kılıçtan geçirerek ortalığı tam bir kan gölüne çevirdiler. Müslüman ordusunun o bölgedeki başkomutanı olan Emir Fahreddin (Fahreddin Yusuf) de o sırada banyodan çıkmıştı ve zırhını bile giymeye vakit bulamadan, Hristiyan şövalyelerin hücumu karşısında feci şekilde çarpışılarak hayatını kaybetti. Sağ kalan Sarazenler büyük bir dehşet içinde Mansûre şehrinin dar sokaklarına doğru kaçmaya başladılar.

Artois Kontu Robert, dışarıda kazandığı bu kolay zaferin kör hırsıyla düşmanı şehrin içine kadar takip etmek istedi. Yanında bulunan bilge komutanlar ve tecrübeli şövalyeler, dar ve labirent gibi sokaklara sahip olan Mansûre şehrine zırhlı süvarilerle girmenin ölümcül bir hata olacağını söyleyerek kontu durdurmaya çalıştılsa da, o kibirli prens hiç kimseyi dinlemedi; kamçısını atına vurarak dar kapılardan içeriye daldı. Ancak şehrin içinde, yeni Mısır Sultanı Turanşah'ın (el-Melikü'l-Muazzam Turanşah) en seçkin köle askerleri olan muazzam sayıdaki Memlûk (Bahrî Memlûkleri) birlikleri Hristiyanları karşılamak üzere pusuda beklemekteydi.

Hristiyan şövalyeleri dar sokaklara sıkıştıklarında, atları evlerin çatılarından ve pencerelerinden üzerlerine doğru fırlatılan devasa taşlar, kalaslar ve kaynar yağlar yüzünden ürkerek devrildiler. Sarazen askerleri sokak başlarını tamamen kapatarak Fransız hatlarını parça parça ettiler; dar alanda kılıç sallayacak dermanı kalmayan dindar şövalyeler amansız bir kapana kısılmışlardı. Bu feci sokak çatışmasında Artois Kontu Robert, yanındaki tüm seçkin Fransız asilzadeleri ve yüzlerce cesur şövalyeyle birlikte feci bir şekilde katledilerek can verdi. Ölenler arasında Roucy Senyörü, şövalye Roger de Reynal, Tetrafche, Brebeiane Senyörü ve İngiltere Kralı'nın yardıma gönderdiği o yiğit şövalye William Longespée (Guillaume longue espée) de bulunuyordu; her biri bu dar sokaklarda kahramanca dövüşerek can verdiler ve müttelik ordusu kutsal din davası uğruna telafisi imkansız muazzam bir kayıp yaşadı.

Bu feci bozgunun ardından şanlı Kral Saint Louis ve ana ordusu da karşı kıyıya ulaşmışlardı; ancak karşılarında kardeşinin ölüm haberiyle coşmuş ve her taraftan üzerlerine doğru saldıran devasa Müslüman ordusunu buldular. İyi Kral Louis, kardeşinin feci ölümünü haber aldığı anda derin bir keder içinde atından aşağı yıkılarak dizlerinin üzerine çöktü ve gözyaşları içinde Cennetin Yüce Tanrısına

yakararak feryat etti: "Ah benim sevgili kardeşim Robert! Kendi kör hırsın ve gururun yüzünden hem kendini hem de krallığın en temiz şövalyelerini yok ettin!" Ancak kral, bu derin yasa rağmen metanetini kaybetmeyerek derhal ordusunu topladı ve üzerlerine doğru bir sel gibi akan Sarazen dalgalarına karşı amansız bir savunma hattı kurdu. İki ordu arasında, nehir kenarındaki düzlüklerde tarihin gördüğü en kanlı, en acımasız ve en dehşet verici meydan savaşlarından biri başladı; iki tarafın askerleri birbirlerini tamamen yok etmek amacıyla hırsla çarpışıyorlardı. Müttefik Hristiyan şövalyeleri ve yaya askerleri, uğradıkları bu feci kayba ve içlerinde biriken derin acıya rağmen, iyi krallarının etrafında kenetlenerek canlarını ortaya koydular. Her biri Yüce Tanrı'nın rızasını kazanmak ve kutsal toprakların onurunu korumak amacıyla kendi bedenlerini ve mallarını bu kutsal mücadeleye seve seve feda ediyorlardı. Savaş meydanında gösterilen bu muazzam kahramanlıklar ve adil direniş, dindar askerlerin kalbindeki imanı en üst raddeye çıkardı; zira her biri kralları Saint Louis'nin en ön safta, elinde kılıcıyla düşman emirlere karşı bizzat dövüştüğünü ve ordusuna asil bir cesaret aşıladığını kendi gözleriyle müşahade etmekteydi.

Ancak nehir kenarındaki arazide yaşanan bu muharebe o kadar uzun sürdü ve o kadar çok can aldı ki, her iki tarafın orduları da bitkinlikten kımıldayamaz hale geldiler. Türkler ve Sarazenler, Hristiyanların bu amansız direnişini ve krallarının gösterdiği sarsılmaz imanı görünce derin bir şaşkınlık içine düştüler; zira müttefiklerin bu feci durumdan sağ çıkabilmesi insani açıdan adeta imkansız görünüyordu. Tarih metinlerinde yazıldığı üzere, eğer o gün iyi Kral Saint Louis'nin o sarsılmaz imanı ve dindar baronlarının gösterdiği muazzam metanet olmasaydı, Hristiyan ordusunun tamamı o bataklık alanda tamamen yok edilecek ve kutsal Kudüs davası ebediyen karanlığa gömülecekti; ancak Tanrı'nın gizli inayeti sadık kullarını o feci kırımdan şimdilik muhafaza etti.

Ancak bu büyük muharebenin ardından, Hristiyan ordugahında baş gösteren o feci veba salgını ve amansız kıtlık en acımasız raddeye ulaştı. Kutsal havari Pavlus'un mektuplarında zikredildiği üzere, dindar Hristiyanların Tanrı'nın krallığına girebilmeleri için pek çok çileden, dertten ve muazzam ızdıraplardan geçmeleri gerekiyordu; zira Tanrı kendi sevdiği kullarını bu dünyada çetin imtihanlarla sınardı. Ordugahtaki feci salgın hastalık yüzünden şövalyelerin ve yaya askerlerin etleri kemiklerinden dökülüyor, dişleri dökülüyor ve her gün otuz ila kırk dindar insan feci acılar içinde can veriyordu; öyle ki ölüleri gömecek ne bir mezar yeri ne de derman kalmıştı. Kral'ın o ihtişamlı çadırı ve ordugahı, neşeli ilahiler yerine feryatlar, kederli ağlayışlar ve ölüm döşeğindeki insanların iniltileriyle dolmuştu; tüm ordu tam bir yas evine dönmüştü.

Bu amansız kıtlık süresince, yiyecek hatları tamamen kesilen Hristiyan askerleri açlıktan dolayı arazide buldukları otları köklerinden sökerek yemek zorunda kalıyorlardı; ancak bu durum salgını daha da ölümcül hale getiriyordu. Pek çok soylu baron ve zengin şövalye, tek bir lokma kuru ekmek bulabilmek için ellerindeki tüm altınları, gümüşleri ve kıymetli mücevherleri seve seve feda etmeye hazırды; ancak ordugâhta satın alınabilecek hiçbir şey kalmamıştı. Genç Müslüman Sultanı Turanşah ise Hristiyanların bu mutlak aciziyetini ve çaresizliğini surların üzerinden

büyük bir keyifle izliyor, nehir üzerindeki tüm geçiş yollarını tamamen kapatarak şehre girmek isteyen müttefik gemilerine aman vermiyordu; dindar Hristiyan ordusu çöllerin ortasında tamamen kaderine terk edilmiş olarak mutlak bir yok oluşun eşiğinde beklemekteydi.

Ordugahta bulunan dindar Hristiyanlar, içine düştükleri bu muazzam açlık ve sefalet yüzünden o kadar zayıf düşmüşlerdi ki, pek çok asilzade ve şövalye artık kendi çadırlarını bile ayakta tutacak güçten mahrum kalmıştı. Büyük senyörlerin ve yüksek baronların o ihtişamlı çadırları ve sancakları arazide çürümeye terk edilmişti; zira herkes kendi canının derdine düşmüş, dünyevi rütbeler ve mallar tamamen anlamını yitirmişti. En feci durum ise, iyi Kral Saint Louis'nin de bu amansız salgın hastalığa yakalanarak yatağa düşmesi oldu; kralın bitkin bedeni yüksek ateş ve feci sancılar içinde kıvranıyordu, ancak o bu muazzam ızdırabı büyük bir sabır, manevi bir metanet ve Tanrı'ya olan derin bağlılığıyla mırıldanmadan sineye çekmekteydi.

Fakir Hristiyan askerleri ve yaya neferleri, krallarının ve en seçkin komutanlarının bu aciz durumunu gördükçe kalplerindeki tüm umutları tamamen kaybederek birbirlerine sarılıp gözyaşı döküyorlardı; ordugâhta tam bir kıyamet atmosferi hüküm sürmekteydi ve herkes kendilerinin bu topraklarda tamamen mahvolduğunu feryat ederek haykırıyordu. En yiğit savaşçıların bile kollarındaki güç tamamen tükenmiş, düşmana karşı kalkan kaldıracak dermanları kalmamıştı; krallığın geride kalan bu son askeri gücü, kör bir kibir ve emre itaatsizlik yüzünden Mansûre sokaklarında can veren yoldaşlarının ardından büyük bir çöküşe doğru sürükleniyordu; bu hazin akıbet tarih kitaplarında dindar Hristiyanların deniz aşırı topraklarda uğradığı en büyük felaketlerden biri olarak kaydedilmiştir.

Kutsal topraklarda bulunan ve savaştan sağ kurtulan o az sayıdaki en iyi savaşçılar ve şövalyeler, Artois Kontu ile birlikte tamamen telef olup gittikleri için, geride kalan zayıf Hristiyan birliklerinin o muazzam Türk ordusuna karşı koyabilmesi veya şehir surlarını savunabilmesi insani açıdan kesinlikle mümkün görünmüyordu. Müttefikler bu feci zarar ve ziyan karşısında büyük bir ümitsizliğe kapılarak kendi aralarında sitem dolu konuşmalar yapıyorlardı; ancak bu feci hadiselerin devamında yaşanan daha büyük musibetleri ve esaret günlerini sonraki sayfalarda detaylıca işiteceksiniz.

BÖLÜM CXXIX.

Açlık ve sefalet içindeki Hristiyanların durumunun iyice kötüleşmesi, Kral Louis'nin Sultan'a elçiler göndererek ateşkes istemesi, Sultan'ın hileyle bu teklifi kabul eder gibi görünüp reddetmesi ve ordunun Dimyat'a doğru gece vakti geri çekilme kararı alması üzerine.

Bu dönemde dindar Hristiyanların başına çok büyük bir musibet, darlık ve amansız zorluklar geldi; zira tam o Mukaddes Perşembe (Kutsal Haç Günü) ve onu takip eden Cumartesi ile Kutsal Paskalya Günü boyunca, Sarazenler ve Türkler bu dört gün süresince açlıktan ölmek üzere olan bitkin Hristiyanların üzerine öyle feci bir güçle saldırdılar ki, zavallı askerlerin uğradığı bu büyük kırım ve sefaleti tarif etmek imkansızdı. Askerler artık ölümden başka bir şey beklemiyorlardı ve birçoğu kralın huzuruna çıkarak bu kutsal seferin işleyişinden derin bir hoşnutsuzluk duyduğunu açıkça dile getiriyordu; eğer buradan canlarını selametle kurtarıp memleketlerine

dönebilirlerse, bir daha asla bu deniz aşırı topraklara ayak basmayacaklarına yemin ediyorlardı. Hatta içlerinden bazıları, işledikleri günahlar yüzünden Tanrı'nın kendilerinden inayeti kestiğini ve dualarını kabul etmediğini feryat ederek haykırmaktaydı.

İyi Kral Aziz Louis, ordunun bu çaresiz ve ümitsiz halini görünce, akan kanı durdurmak amacıyla Mısır Sultanı Turanşah'a (el-Melikü'l-Muazzam Turanşah) müracaat ederek belirli bir süre için geçerli olacak bir ateşkes (treues) talep etmek üzere elçilerini gönderdi. Mısır Sultanı Turanşah (el-Melikü'l-Muazzam Turanşah), kralın müttefik meffagerlerini ve elçilerini kabul ettiğinde, içten içe Hristiyanların tamamen tükendiğini bildiği için büyük bir hilebazlıkla bu teklife sıcak bakar gibi göründü; elçilere bu meseleyi kendi yüksek emirleri ve divanıyla istişare edeceğini söyleyerek onları oyaladı ve dört gün sonra nihai bir cevap vermek üzere geri dönmelerini bildirdi.

Antalya ve Suriye topraklarındaki Hristiyan komutanlar bu dört günlük süre boyunca umutla bekledilerse de, dördüncü günün sonunda Sarazen sarayından dönen elçiler, Sultan'ın aslında barış yapmaya niyetinin olmadığını, Hristiyanların artık hiçbir şekilde karşı koyamayacaklarını bildiği için ateşkes teklifini kesin olarak reddettiğini ve elçileri küstahça huzurundan kovduğunu bildirdiler. Kral Aziz Louis bu feci haberi aldığı anda derin bir şaşkınlık ve keder içinde kaldı; zira düşmanın niyetinin tüm Hristiyan ordusunu tamamen imha etmek olduğunu açıkça anlamıştı. Bunun üzerine kral, vakit kaybetmeden krallığın en tecrübeli eski baronlarını, piskoposlarını ve yüksek divanını acil askeri meclis kurmak üzere çağırına çağırdı.

Mecliste yapılan çetin müzakerelerin ardından, en bilge baronlar ve şövalyeler krala şu askeri tavsiyede bulundular: Ordunun bu bataklık alanda açlık ve hastalıktan tamamen yok olmasını önlemek amacıyla, derhal o gece karanlıktan faydalanarak gizlice ordugahı boşaltmak ve nehir yoluyla ya da karadan Dimyat (Damietta) şehrine doğru süratle geri çekilmek tek kurtuluş yoluydu. Kral Louis ve kardeşleri bu acı tavsiyeyi kabul etmek zorunda kaldılar; zira nehir üzerindeki kadirgalar ve nakliye gemileri henüz tamamen yok edilmemişti ve hastalar ile ağır yaralılar bu gemilere bindirilerek Nil Nehri üzerinden güvenli bir şekilde Dimyat'a taşınabilirdi. Kral, geri çekilme hareketinin tam bir gizlilik içinde yürütülmesini ve hiçbir askerin yerinden kıpırdamadan gece yarısını beklemesini emretti.

Ancak Hristiyan ordusu gece vakti sessizce hareket edip nehir kıyısına doğru çekilmeye başladığında, nehrin kıyısında pusuda bekleyen Sarazen gözcüleri ve Türk süvarileri durumun farkına vardılar. Düşman askerleri büyük bir borazan kıyameti ve davul sesleriyle Hristiyanların üzerine her taraftan saldırmaya başladılar. Karada tam bir kaos ve dehşet ortamı baş gösterdi; zira bitkin haldeki yaya askerler karanlıkta yollarını kaybederek bataklık alanlara saplandılar. Türkler, geri çekilen Hristiyan hatlarını tamamen çember içine alarak amansız bir kırıma giriştiler; müttefik şövalyeleri kendilerini ve krallarını korumak için karanlıkta yiğitçe çarpıştılar, ancak sayıca çok üstün olan düşman karşısında direnişleri tamamen yok oldu.

BÖLÜM CXXX.

Kudüs Kralı şanlı Saint Louis'nin ve yanındaki tüm büyük baronların Mansûre yakınlarında esir düşmesi, esirlerin maruz kaldığı ağır işkenceler ve kurtuluş fidyeleri üzerine.

O feci gecenin sabahında, nehir kenarındaki o dar geçitlerde kapana kısılmış olan Hristiyan ordusunun etrafı Mısır Sultanı Turanşah'ın (el-Melikü'l-Muazzam Turanşah) devasa ordusu tarafından tamamen sarıldı. Şanlı Kral Saint Louis, kardeşleri Poitiers Kontu Alphonse ve Anjou Kontu Charles ile birlikte düşman askerleri tarafından bizzat kuşatılarak esir alındı. Aynı şekilde krallığın en büyük asilzadeleri; Flandre Kontu, Bretagne Kontu Mauclerc, şövalye Raoul de Soissons, Champagne Kontu ve sağ kalan diğer tüm büyük baronlar zincire vurularak Mansûre içindeki zindanlara atıldılar. Bu feci bozgun sırasında Kudüs Patriği ve Roma Kilisesi'nin dindar elçisi Kardinal Pelagius da esir alınanlar arasındaydı; Langres Piskoposu ve Soissons Piskoposu gibi pek çok kutsal din adamı ise savaş meydanında canlarını feda ederek şehit düşmüşlerdi.

Mısır Sultanı Turanşah (el-Melikü'l-Muazzam Turanşah), esir aldığı Hristiyan kralını ve büyük baronlarını kendi huzuruna getirdiğinde büyük bir kibir ve gururla doluydu. Sultan, kendi amirallerine ve Türk komutanlarına emir vererek, Hristiyanların fethettikleri Dimyat şehrini derhal boşaltıp teslim etmelerini, aksi takdirde kral dahil tüm esirlerin kafalarını kestireceğini bildirdi. Ayrıca Sultan, esirlerin gözünü korkutmak amacıyla, her gün zindanlardan yirmi ila otuz Hristiyan şövalyesini çıkarttırarak kralın gözü önünde acımasızca infaz ettirdi; bu dehşet verici zulüm dindar esirler arasında tarif edilemez bir keder ve acı yarattı.

Kral Saint Louis, içine düştüğü bu muazzam esaret ve ızdırap karşısında bile kalbindeki imanı ve metanetini asla kaybetmedi; Sultan'ın huzuruna çıkarıldığında, Müslümanların kendi inançlarına dönmesi karşılığında serbest bırakılacağı yönündeki teklifleri büyük bir imanla reddetti ve şöyle haykırdı: "Benim bedenim senin esirin olabilir, ancak ruhum ve imanım sadece Yüce Rabbim İsa Mesih'e aittir; onun kutsal sevgisi için bu zindanlarda can vermeye hazırım." Kralın bu sarsılmaz duruşu karşısında şaşkınlığa düşen Sarazen amiralleri, onun ne kadar büyük ve adil bir hükümdar olduğunu içten içe takdir etmek zorunda kaldılar.

Uzun süren çetin müzakerelerin ardından, esirlerin kurtarılması için muazzam bir fidye anlaşması karara bağlandı. Buna göre Hristiyan krallığı, esir düşen kral ve baronların özgürlüğü için Mısır Sultanlığı'na tam beş yüz bin altın Bezant (veya frank) fidye ödemeyi ve Hristiyanların elinde bulunan Dimyat şehrini hiçbir zarar vermeden tamamen boşaltarak Sarazenlere teslim etmeyi kabul etti. Kral Louis, fidye miktarının toplanması ve Dimyat'ın tahliyesi için Fransa'daki ve Acre'deki vekillerine elçiler vasıtasıyla acil talimatlar gönderdi; bu ağır şartlar dindar Hristiyanların büyük gözyaşları arasında mühürlenerek onaylandı.

Ancak tam bu müzakereler tamamlanmak üzereyken, Mısır Sultanlığı'nın sarayında büyük bir iç karışıklık ve isyan baş gösterdi. Sultan Turanşah'ın kendi köle askerleri olan Memlûk amiralleri, Sultan'ın Hristiyanlarla yaptığı bu anlaşmadan ve kendi güçlerini kısıtlamaya çalışmasından derin bir rahatsızlık duyuyorlardı. Bir gece aniden harekete geçen Memlûk suikastçıları, Sultan Turanşah'ın çadırına baskın düzenleyerek onu kendi tahtı üzerinde acımasızca katlettiler; Sultan'ın cesedi Nil

Nehri'nin sularına atıldı. Bu feci darbenin ardından Mısır'daki askeri yönetim tamamen Memlûk amirallerinin (Emir Aybek ve Aktay gibi liderlerin) eline geçti; bu durum zindandaki Hristiyan esirler arasında büyük bir korku yarattı, zira yeni hükümdarların anlaşmayı tanımamaları herkesi öldürmesinden endişe ediliyordu. Ancak yeni Memlûk amiralleri, devlet hazinesinin boş olduğunu bildikleri için fidyeden vazgeçmek istemediler; Kral Louis ile yapılan o eski anlaşmanın şartlarını aynen kabul ettiklerini bildirdiler. Fidyeye parasının ilk taksiti olan iki yüz elli bin Bezant Acre'deki hazineden getirilerek Memlûk komutanlarına teslim edildi. Dimyat şehri de Hristiyan garnizonu tarafından tamamen boşaltılarak kapıları Sarazenlere devredildi. Böylece, bin iki yüz elli yılının Mayıs ayında, şanlı Kral Saint Louis ve sağ kalan büyük baronları zincirlerinden kurtularak serbest kaldılar; Fransız donanmasına ait gemilere binerek büyük bir keder, utanç ancak Tanrı'ya olan şükran duaları eşliğinde Acre (Akka) limanına doğru yelken açtılar.

BÖLÜM CXXXI.

Halep Sultanı'nın amirallere karşı büyük bir Türk ordusu toplaması, iki Müslüman ordusu arasında yaşanan kanlı meydan muharebesi, Mısır amirallerinin can korkusuyla Kral Louis'ye kalan Hristiyan esirleri iade etmesi ve yeni bir ateşkes anlaşması imzalanması üzerine.

Yukarıda zikredilen olaylar vuku bulduğu sırada, Halep Sultanı (el-Melikü'n-Nâsir Selâhaddîn Yûsuf), amirallerin kendi ülkesinde katlettiği Mısır Sultanı'nın (Turanşah) ölümünün intikamını almak ve eğer mümkünse tüm Mısır topraklarını ele geçirip fethetmek amacıyla çok büyük sayıda Türk askeri gücünü bir araya getirip topladı. Mısır'daki Memlûk amiralleri bu kara haberleri aldıklarında derin bir endişeye kapıldılar; zira tek başlarına bu muazzam güce karşı koyamayacaklarını biliyorlardı. Bu tehlike karşısında derhal strateji değiştirerek, zindanlarında tuttukları iyi Kral Aziz Louis'ye yaranmak ve onunla ittifak kurmak amacıyla, ellerinde kalan diğer tüm Hristiyan esirleri hemen serbest bırakıp Acre'ye geri göndermeye karar verdiler. Salıverilenler arasında Hospitalier Şövalyeleri'nin Büyük Üstadı, kendi tarikatına mensup yirmi beş seçkin şövalye, Alman şövalyelerin hamisi olan o büyük üstat ile on şövalyesi ve ayrıca yüzlerce Fransız şövalyesi ile yalan dolan bilmeyen masum yedi yüz Hristiyan erkek ve kadın bulunuyordu.

İyi Kral Aziz Louis, amirallerin bu şekilde serbest bıraktığı dindar Hristiyan esirleri karşısında gördüğünde kalbi muazzam bir sevinç ve Tanrı'ya şükran duygusuyla doldu. Derhal amirallere mukabelede bulunarak, kendi elinde rehin tuttuğu üç yüz Sarazen esiri ve amirallerin çok sevdiği o üç büyük elçiyi zengin hediyelerle birlikte Mısır'a geri gönderdi. Mısır amiralleri kendi adamlarının sağ salim geri döndüğünü gördüklerinde çok sevindiler; ittifakı pekiştirmek için Kral Louis'ye seksen sekiz seçkin şövalye ile birlikte iki bin iki yüz dindar Hristiyan erkek ve kadın esiri daha iade ettiler. Kral, bu dindar insanları kurtarabilmek için büyük bir gayret ve paralar harcamıştı; geri kalan esirlerin de kurtarılması için vekillerine emirler verdi, zira Mısırlıların ve Türklerin elinde hâlâ çok sayıda Hristiyan bulunmaktaydı. Kral Louis tüm bu karmaşık işlerin ortasında, Acre şehrinin surlarını tahkim etmek ve memleketi korumak için askeri birliklerini düzene sokarken, Halep Sultanı'nın (el-Melikü'n-Nâsir

Selâhaddîn Yûsuf) devasa ordusuyla Mısır üzerine yürüdüğü ve iki Müslüman ordusunun karşı karşıya geldiği haberi ulaştı.

İki büyük ordu, dindar Meryem Ana'nın kutsal arınma gününde (Purification) karşı kıyıda bir araya gelerek son derece muazzam, feci ve kanlı bir meydan savaşına giriştiler. Savaşın ilk safhasında Halep Sultanı'nın ordusu Mısırlı amiralleri ağır bir bozguna uğrattı. Ancak tam o sırada, arazide her an galip gelen taraftan yana olmaya alışkın olan Arap Bedevileri, Mısır ordusunun zayıf düştüğünü görerek onların geride bıraktığı tüm zırhları, atları ve kıymetli çadırları yağmalamak için vadiden aşağıya doğru büyük bir gürültüyle akın ettiler. Mısırlı amiraller bu kargaşayı fırsat bilerek adamlarını yeniden savaş düzenine soktular, dağılan birliklerini topladılar ve kaçmakta olan Halep ordusunun üzerine aniden çok daha şiddetli ve acımasız bir taarruz başlattılar. Savaş yeniden alevlendi ve bu ikinci çarpışma ilkinden katbekat daha kanlı geçti; Memlûk amiralleri Halep Sultanı'nın birliklerini tamamen darmadağın ederek büyük bir zafer kazandılar. Halep Sultanı (el-Melikü'n-Nâsır Selâhaddîn Yûsuf) bu feci muharebede yaklaşık seksen bin adamını kaybetti; en seçkin amiralleri ve komutanları ya savaş meydanında katledildi ya da esir alındı. Arap Bedevileri ise bu bozgunu gördüklerinde hiç vakit kaybetmeden bu kez de Halep ordusunun geride kalan tüm mallarını ve çadırlarını yağmalayarak dağlara doğru kaçıştılar; zira onların yaşama ve geçim tarzı tamamen bu tür yağmalara dayalıydı. Kral Louis, düşmanlarının kendi aralarındaki bu amansız kırımı ve sefaleti büyük bir dikkatle izlemekteydi.

Kral Saint Louis, yaşanan bu büyük altüst oluşu tetkik ettiğinde, Türklerin ve Sarazenlerin yaptıkları hiçbir antlaşmaya sadık kalmadıklarını, kendi aralarında bile bu kadar acımasızca savaştıklarını görerek, onlarla kesin bir barış yapılamayacağını anladı. Ancak Mısır'da başa geçen o yeni ve kudretli Memlûk Sultanı (Emir Aybek), Hristiyanların Halep Sultanı ile birleşerek kendisine saldırmasından büyük bir korku duyduğu için, Kral Louis'ye acil elçiler göndererek on yıllık yeni bir ateşkes antlaşması teklif etti. Mısır Sultanı, bu antlaşma uyarınca Kral Louis'nin talep ettiği üç yüz bin altın Bezant fidyeyi tamamen silmeyi ve kralın borçsuz, hür ve lekesiz olduğunu ilan etmeyi kabul etti. Ayrıca Sultan, zindanlarda kalan tüm Hristiyan esirlerin koşulsuz serbest bırakılacağını, can korkusuyla veya baskıyla İslam'a geçmiş olan tüm şövalyelerin ve asilzadelerin yeniden kendi Hristiyan inançlarına ve hürriyetlerine dönmelerine izin verileceğini taahhüt etti.

Dahası, yeni Mısır Sultanı (Emir Aybek), iyi Kral Saint Louis'ye tam bir sadakat nişanesi olarak; kutsal Kudüs (Hierusalem) şehrini, Beytullahim'i, Nasıra'yı, Celile topraklarını ve Hristiyanların geçmişte kaybettiği tüm kutsal kasaba ve kaleleri (tahkim edilmemiş olanlar hariç) tamamen Hristiyan krallığının egemenliğine geri vermeyi vadetti. Sultan, sadece Hristiyan ordularının Mısır sınırlarına karşı yeni bir sefer düzenlememesini şart koştu. Ateşkes hükümleri bu şekilde tam bir mutabakatla karara bağlanıp mühürlendikten sonra, Kral Louis vakit kaybetmeden Yafa (Jaffes) şehrine gitti; oradaki surları yeniden yükseltti, kaleleri kapattı ve şehri güçlü garnizonlarla donattı. Bu sırada Fransa'daki vekillerine ve dindar eşine haber göndererek, esaret fidyeleri için acil yardımlar ulaştırılmasını talep etti; zira kendisi

bu kutsal toprakları tamamen emniyete almadan ve verilen sözlerin yerine getirildiğini kendi gözleriyle görmeden Avrupa'ya dönmeye kesin olarak kararlıydı.

BÖLÜM CXXXII.

Ateşkes antlaşmasının yürürlüğe girmesi, Kudüs şehrinin yönetimindeki anlaşmazlıklar, Papa'nın elçisi Kardinal ile şövalye Raoul de Soissons arasında çıkan büyük tartışmalar ve Kral Louis'nin Fransa'ya dönme kararı üzerine.

Ateşkes antlaşması ilan edilip mühürlendikten sonra, iyi Kral Saint Louis vaat edilen kutsal toprakların ve şehirlerin teslim alınması için yeni Mısır Sultanı'na (Emir Aybek) yüksek elçilerini gönderdi. Ancak yeni Sultan, tahtını tamamen sağlama aldıktan ve Halep tehlikesini savuşturduktan sonra büyük bir hilebazlıkla sözünden dönmeye başladı. Kutsal Kudüs şehrini ve diğer büyük kaleleri Hristiyanlara teslim etmekten açıkça kaçındı; her seferinde yeni bahaneler üreterek müttefikleri oyalamaya çalıştı. İyi Kral Saint Louis, düşmanın bu haince aldatmacasını ve hilekarlığını gördüğünde derin bir öfke ve büyük bir hırs içinde kaldı; zira kutsal toprakların kurtarılması için döktüğü gözyaşları ve harcadığı muazzam hazineler boşa gitmiş gibi görünüyordu. Kral, düştüğü bu çaresiz durumu müzakere etmek üzere tüm büyük baronlarını ve dindar din adamlarını Acre'deki sarayında muazzam bir meclis kurmaya çağırdı. Mecliste bulunan dindar Roma elçisi Kardinal ve şövalye Raoul de Soissons, kutsal Kudüs topraklarının selayeti ve krallığın geleceği hakkında çok farklı fikirler ileri sürdüler; öyle ki divanda çok çetin tartışmalar ve kelime düelloları yaşandı. Kardinal ve kilise mensupları, kralın daha fazla buralarda kalmamasını, Fransa Krallığı'nın idari açıdan büyük bir tehlikede olduğunu ve derhal memleketine dönmesi gerektiğini hararetle savundular. Şövalye Raoul de Soissons ise kralın kutsal topraklarda kalmaya devam etmesini, dindar Hristiyanların haklarını Sarazenlere karşı silah gücüyle korumasını talep ederek kilisenin bu teslimiyetçi tavrına sert bir şekilde muhalefet etti.

Uzun süren bu çetin tartışmaların ve divan meclisindeki fikir ayrılıklarının ardından, şanlı Kral Saint Louis, Fransa'daki dindar annesi Kraliçe Blanche'ın vefat ettiğini ve krallık topraklarının başsız kalarak büyük bir iç karışıklığa sürüklendiğini bildiren acı haberleri aldı. Bu feci durum kralın kalbinde tarif edilemez bir keder yarattı; zira hem kutsal davasını yarım bırakmak zorunda kalıyor hem de kendi öz vatanının çöküş tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu görüyordu. Kral Louis, Yüce Tanrı'nın nihai takdirine boyun eğerek, krallığın yüksek menfaatleri ve Fransa'daki tebaasının selayeti için deniz aşırı toprakları bırakıp kendi ülkesine geri dönmeye kesin olarak karar verdi. Kutsal topraklardaki Hristiyan şehirlerinin ve kalelerinin genel valiliğine (lieutenant général) ise son derece sadık, bilge ve silahlarda yiğit bir şövalye olan Geoffroy de Sargines'i (Godeffroy de Sargines) atayarak ona çok büyük yetkiler ve hazineler emanet etti; bu karar divandaki tüm baronlar tarafından gözyaşları içinde kabul edilerek onaylandı.

Kral Saint Louis, Acre limanında hazır bekleyen büyük gemilere ve ihtişamlı kadırgalara binerek, bin iki yüz elli dört yılının Nisan ayında, dindar din adamlarının duaları ve sitem dolu şarkıları eşliğinde kutsal topraklardan ayrılıp Fransa'ya doğru yelken açtı. Kendisi arkasında büyük bir hüznün ve bitmek bilmeyen bir esaret

karanlığı bırakmıştı; ancak onun kutsal topraklarda gösterdiği o muazzam dindarlık, adalet ve sarsılmaz iman, tarih sayfalarında ebediyen asil bir azizlik nişanesi olarak kalacaktı; bu hazin vedanın ardından kutsal topraklar bir kez daha Sarazenlerin ve Türklerin amansız tehdidiyle baş başa kaldı.

ŞARKI (CHANSON)

Kötü bir nedenden ötürü söylenmez bu,
Güzel bir şarkıdır bilesiniz söylettiğim,
Bu yüzden her mevsimde ve her yerde
Herkes bu mesele üzerine derin derin düşünmeli:
Çünkü işte görüyorsunuz deniz aşırı toprakları,
Böylesi büyük bir dert ve ızdıraptan kurtulmayı bekliyor,
O yüzden bu şarkı Fransa Kralı'na feryat etmektedir,
Kendisi sanmasın ki şövalyeleri korkaktır vazgeçecek,
Türklerin üzerimize açtığı bu büyük yarayı ödemek için.
Çok soylu Kral, Tanrı sizi bu yüzden Haç'a çağırdı,
Tüm Mısır toprağı sizin o azametinizden korkmuştu:
Fakat şimdi her şeyi kaybediyorsunuz, zira bırakıp gidiyorsunuz
Büyük bir şanla anılan o kutsal Kudüs şehrini:
Çünkü ulu Tanrı sizi kendi seçimiyle görevlendirdi,
Bu kutsal intikam davasının efendisi ve lideri yaptı,
O yüzden şimdi gücünüzü tüm dünyaya göstermelisiniz,
Çarmıha gerilen İsa Mesih'in onurunu çiğnetmeyerek.
Ve onun uğrunda canını veren o kutsal şehitlerin.
Siz kendiniz bilirsiniz ey Kral, ne büyük bir işe kalkıştığınızı:
Bu yüzden kendi onurunuzu ve davanızı çok iyi korumalısınız,
Görüyorsunuz işte esaret altında inleyen soylu beylerimizi,
Ve bizlerden başka hiç kimse onlara yardım edemez,
Eğer siz de bu dindar görevi tamamen yüzüstü bırakırsanız,
Ve bu kutsal topraklarda kalmaktan vazgeçip giderseniz:
Kendinizi bu feci vebalden ve günden koruyunuz,
Yoksa o kutsal şehitler Mahşer Günü'nde sizden davacı olacaktır.
Elinizde muazzam miktarda altın ve gümüş hazineleri var,
Başka hiç kimsenin sahip olamayacağı kadar büyük servetiniz var:
Bu yüzden o dindar insanlara karşı cömert ve gayretli olunuz,
Bu kutsal memleketi muhafaza etmek ve korumak için,
Çünkü fethettiğiniz bu topraklardan giderseniz her şey mahvolur:
Neden böylesi büyük bir utanca ve zillate rıza gösteriyorsunuz,
Arkanıza hiç bakmadan ve gücünüzü kanıtlamadan dönerek,
Oysa dindar Fransızlar sizinle yeniden şanına kavuşabilirdi.
Siz ey piskoposlar, dindar din adamları, hani paylaştıracaktınız
Ulu Tanrımız adına o muazzam sadakaları ve yardımları,
Her biriniz buralardan çekip gitmek için can atıyorsunuz,
Ve geride kalan herkesi derin bir acının içinde bırakarak,

Kalbinizde zavallı Hristiyanlara karşı hiç mi acıma yok,
Görmüyor musunuz dindar insanların ne feci bir tövbede olduğunu,
Ve onlara şefkatli inayetinizi göstermekten kaçınıyorsunuz.
Biri katledilmiş arazide, diğeri ise zindanda esirdir şimdi.
Hani o Albigois ve Provence topraklarını elinde tutan,
O çok asil, yiğit ve gururlu şövalye kontlarımız nerede,
Sizler düşmanlarımıza karşı böyle boyun eğmemeliydiniz,
Aksine şerefınızı yükseltmeli ve korumalıydınız,
Kral ve sizler bu dindar davayı omuzlamalıydınız
Yabancı topraklarda inleyen Hristiyan kardeşleriniz için:
Fakat şimdi tüm şanınızı, şerefınızı ve övgüleri kaybediyorsunuz
Adınız böylesi büyük bir zayıflık ve korkaklıkla anılacak.
Fransa'nın soylu prensi, hükümdarı ve efendisi,
Siz ki esaret altındaki yoldaşlarımızı böyle bırakıyorsunuz,
Başka hiçbir yerde böylesi bir şan ve şeref aramayın:
Eğer kalkıştığınız bu kutsal işi yarıda bırakıp giderseniz.

İyi Kral Aziz Louis'nin uzun ve meşakkatli yolculukların ardından Paris'e varması, burada Kraliçe tarafından sevinçle karşılanması, ardından Paris'te Sainte-Chapelle'i ve pek çok dindar manastır ile hayır kurumunu inşa ettirerek Tanrı rızası için çalışması üzerine.

Fransa Krallığı'nda, her şeye rağmen iyi Kral Aziz Louis denizi aşarak geri döndü ve pek çok meşakkatli yolculuğun ardından nihayet o güzel Paris şehrine ulaştı; İsa Mesih'in doğumunun bin iki yüz elli dördüncü yılında gerçekleşen bu dönüşte Paris halkı onu muazzam bir hürmet ve büyük bir coşkuyla karşıladı. Kralın dindar eşi ve soylu hanımefendi de krallarının sağ salim döndüğünü gördüğünde kalbi büyük bir sevinçle doldu; zira kral deniz aşırı topraklardayken, esaret altındayken dünyaya gelen oğlu Jean Tristan'ın Müslümanlar tarafından alıkonulmuş olması sarayda büyük bir gizlilik içinde saklanmaktaydı ve kralın bu feci durum karşısında ne kadar derin bir keder taşıdığını kimse tam olarak bilmiyordu. Ancak iyi Kral Aziz Louis, Cennetin Yüce Tanrısına şükrederek metanetini korudu ve tüm hayatını dindar hayır işlerine adanarak kutsal topraklarda can veren yoldaşlarının ruhu için çalışmaya başladı.

Kral Saint Louis, bu ilk deniz aşırı seferinden döndükten sonra Paris'teki krallık sarayının kalbinde, bugün Sainte-Chapelle olarak anılan o muazzam ve mukaddes kiliseyi tamamlattı. Kral, Konstantinopolis İmparatoru'ndan büyük paralar karşılığında satın aldığı ve Rabbimiz İsa Mesih'in kutsal çile dönemi sırasında başına takılan o gerçek kutsal Dikenli Tacı, mukaddes çarmıhın parçalarını ve demir mızrağın ucunu büyük bir hürmetle bu kilisenin içine yerleştirdi; bu kutsal emanetler hâlâ orada muhafaza edilmektedir. Kral ayrıca Paris yakınlarında Long-champ Manastırı'nı, Pontoise'da, Vernon'da ve Compisgne'de dindar Hôtel-Dieu adını taşıyan büyük şifahaneler ve yoksullar evi kurdurdu. Paris'te bulunan on beş yüz görmez ve amanın barınması için büyük vakıflar bağışladı, Chartreux rahiplerine mülkler verdi ve mülklerin gelirlerini tamamen bu hayır işlerine tahsis etti. Kral, deniz aşırı

topraklardan döndüğü o günden beri ömrünün sonuna kadar hiçbir renkli ve süslü kıyafet giymedi; her zaman dindar bir tövbekar gibi sade elbiseler tercih etti, gece gündüz kiliselerde mezmurlar okuyup ibadet etti ve tüm bedenini Tanrı'nın hizmetine adadı.

Bu sulh dönemi boyunca, Kral Louis'nin sarayında dindar eşinden yeni bir erkek çocuk dünyaya geldi; çocuğun adını Philippe koydular. Bu çocuk büyüdüğünde son derece yiğit, bilge ve dindar bir hükümdar oldu ve Aragon Kralı'nın öz kız kardeşiyle görkemli bir törenle evlendirildi. Bu evlilik bağından, ileride Fransa tahtına oturacak olan Philippe le Bel ve Valois Hanedanı'nın kurucusu olan Charles dünyaya geldiler. Tam bu yıllarda Roma'daki kutsal Papa, Fransa'ya ve Avrupa'nın diğer krallıklarına acil elçiler göndererek, kutsal topraklardaki Hristiyanların yeniden Sarazenlerin amansız kuşatması ve tehdidi altında kaldığını bildirdi; bunun üzerine iyi Kral Saint Louis, ilerlemiş yaşına ve bedenindeki hastalıklara rağmen kalbinde yanan o kutsal ateşle yeniden Haç işaretini omuzlamaya karar verdi.

Kral Saint Louis, Tanrı'nın rızasını kazanmak ve kutsal toprakların onurunu bir kez daha kurtarmak amacıyla, yanına kardeşleri Artois Kontu Robert'in oğlunu, Flandre Kontu'nu, Saint-Paul Kontu'nu, Jean de Châtillon'u ve Avrupa'nın en seçkin binlerce şövalyesini alarak ikinci kez büyük bir Haçlı Seferi başlatmaya karar verdi. Kral, krallığın idaresini yine bilge ve güvenilir vekillere emanet ettikten sonra, bin iki yüz yetmiş yılının Temmuz ayında devasa bir donanmayla denize açıldı. Ancak bu kez yüksek divanın ve baronların aldığı stratejik karar uyarınca, öncelikli hedef olarak doğrudan kutsal topraklara gitmek yerine, İslam dünyasının batıdaki en güçlü merkezlerinden biri olan ve Hristiyan gemilerine denizlerde büyük zararlar veren Afrika'daki Tunus şehrini kuşatmaya karar verdiler. Müttefik donanması Tunus sahillerine ulaşarak limanı karadan ve denizden kuşattı.

BÖLÜM CXXXIII.

Kral Saint Louis'nin naaşının Paris'e getirilmesi, Saint-Denis Manastırı'na defnedilmesi ve Papa tarafından azizlik mertebesine yükseltilmesi üzerine.

Kral Saint Louis'nin vefatının ardından, Kraliçe ve yeni Kral olan oğlu Philippe, büyük bir matem içinde aziz hükümdarın naaşını Paris'e getirdiler. Kral'ın bedeni, Fransa krallarının geleneksel ebedi istirahatgahı olan Saint-Denis Manastırı'na büyük bir dini törenle ve dindarane hürmetle defnedildi.

Kral'ın vefatından kısa bir süre sonra, onun kabri başında pek çok mucize gerçekleşmeye başladı. Bu kutsal mucizelerin ardından, dönemin Papası VIII. Boniface, Kral Saint Louis'nin dindarlığını, adaletini ve Hristiyan alemine yaptığı büyük hizmetleri göz önünde bulundurarak onu resmen "Aziz" (Saint) ilan etti ve adını göksel Kudüs'ün, yani cennet krallığının azizleri arasına yazdı.

Bu kutsal ilanın ardından, Fransa Krallığı'nın tüm baronları, soyluları ve şövalyeleri Paris şehrinde yeniden bir araya geldiler. Büyük bir onur ve görkemli törenlerle, merhum aziz kralın oğlu Philippe'i resmen Fransa Kralı olarak taçlandırıdılar. Yeni Kral Philippe, Aragon Kralı'nın kızıyla evli olup, ondan gelecekte krallığı yönetecek olan "Adil Philippe" ve Valois Kontu Charles adında iki asil evlada sahipti. Kralın diğer kardeşi Jean Tristan ise Babil'de (Mısır) esir kalmış ve orada vefat etmişti;

ancak onun gösterdiği asalet ve sabır, Hristiyanlar arasında her zaman bir kahramanlık hikayesi olarak anılmaya devam etti.

BÖLÜM CXXXIII.

Kral Saint Louis'nin oğlu Jean Tristan'ın, o dönemde putperestlerin topraklarındaiken, Şamlı Türk komutan Balligant'ı ve adamlarını mağlup etmesi, ardından da Hristiyanlara karşı savaş açma hazırlıkları üzerine.

O günlerde, Şam hâkimi Balligant ile Babil (Mısır) Sultanı arasında büyük bir anlaşmazlık ve savaş baş gösterdi. Balligant, yaklaşık kırk bin Türk askeriyle birlikte Sultan'ın topraklarına yürüyerek oradaki yerleşim yerlerine büyük zararlar verdi. Bu durum karşısında derin bir öfke ve endişeye kapılan Sultan'ın yanına giden genç prens Jean Tristan, ona şu sözlerle teminat verdi: "Asil efendim ve babacığım, Balligant'ın verdiği zararlar yüzünden sakın ola ki kalbinizi karartmayın ve korkuya kapılmayın. Eğer bana askerlerinizin komutasını vermeyi kabul ederseniz, gidip o Balligant ile savaşacak, onu size ya diri ya da ölü olarak getireceğim."

Sultan, bu sözler üzerine çok sevdiği manevi oğluna derin bir sevgiyle sarılarak, "Güzel oğlum, eğer dediğin gibi yiğitçe dövüşüp bu zaferi kazanırsan, benden ne dilersen dile, sana krallığımın tüm sevgisini ve istediğin her şeyi vereceğim" dedi. Sultan vakit kaybetmeden Jean Tristan'ın emrine son derece iyi donatılmış kırk bin seçkin asker verdi. Jean Tristan, ordusunun başına geçerek Balligant'ın kuvvetlerini karşılamak üzere süratle ileri harekâta başladı.

İki ordu karşı karşıya geldiğinde, asil Jean Tristan savaş meydanında Balligant'ı gördü ve ona doğrudan meydan okudu. Kendinden son derece emin olan Balligant da bu meydan okumayı yiğitçe kabul etti. Mızraklar ve kalkanlar büyük bir gürültüyle çarpıştı; her iki taraftan da ölümcül darbeler indirildi. Çetin geçen düellonun sonunda Jean Tristan, üstün muharebe yeteneğiyle Balligant'ı savaş meydanında yere sererek kesin bir zafer kazandı. Liderlerinin düştüğünü gören Balligant'ın askerleri paniğe kapıldı; Jean Tristan'ın ordusu ise düşman saflarına şiddetle saldırarak onları tamamen bozguna uğrattı. Jean Tristan, mağlup ettiği Balligant'ın bedenini esir alarak büyük bir gururla Babil Sultanı'na götürdü.

Bu muazzam zafer sayesinde Jean Tristan, Sultan'ın ve tüm saray erkanının gözünde tarif edilemez bir saygınlık ve onur kazandı. Yirmi yaşına basan genç prens, o dönemin inançlarına uygun olarak Yüce Tanrı'ya ve Peygamberi Muhammed'e olan bağlılığını sunduktan sonra Sultan'a giderek niyetini açıkladı: "Asil babacığım, artık gençlik çağımın baharındayım ve adımı kendi memleketimde duyurmak istiyorum. Bedenimi ve gücümü inancımızın uğrunda harcamak niyetindeyim. Sizden istirhamım, bana uzağa götürebileceğim bir ordu vermenizdir. Gidip Hristiyanların topraklarına saldırarak, tüm İtalya ve Fransa Krallığı'nı ele geçirip buraları sizin ve oğlunuzun idaresine sunacağım."

Sultan, manevi oğlunun bu asil ve cesur talebini sevinçle karşıladı. Ona deniz aşırı seferini finanse etmesi için bol miktarda altın ve gümüş verdi; ayrıca emrine yüz bin savaşçı tahsis etti. Jean Tristan, Mısır ve Türkiye topraklarından topladığı bu muazzam orduyla Hristiyanlara karşı kutsal bir savaş başlatmak üzere yola çıktı.

Müttefik kuvvetlerle birleşmek amacıyla Sicilya üzerinden geçerek, ordusunun bir kısmını deniz yoluyla, bir kısmını ise kara yoluyla sevk etti.

O sırada Suriye'de bulunan ve Kudüs Krallığı'nın haklarını gözeten Hristiyan şövalyeleri ise, Kral Saint Louis'nin bölgeden ayrılmasından sonra Sarazenlerle on yıl, altı ay ve on gün sürecek bir barış antlaşması imzalamışlardı. Kral'ın Suriye'deki genel vekili ve sadık komutanı Godefroy de Sargines, bölgede az sayıda Hristiyan askerle kalmış olmasına rağmen barışın korunması ve kutsal toprakların güvenliği için büyük bir titizlikle çalışıyordu.

BÖLÜM CXXXV.

Hristiyanlar ile Sarazenler arasındaki barış döneminde inançsız Türklerin ve ardından gelen Moğolların kutsal topraklara saldırıp buraları yağmalaması, Akka şehrinde yaşanan büyük yıkım üzerine.

Barış antlaşmasına rağmen inançsız Türkler, Hristiyanların kontrolündeki küçük yerleşim yerlerine sürekli baskınlar düzenliyor, esir alıyor ve antlaşma kurallarını çiğniyorlardı. Hristiyanların bir gece ansızın Gadres ve D'Escalonne şehirlerine yürüyeceğini haber alan Sarazenler, buralardaki erzak ve mühimmatı güvenceye almak için büyük ordular topladılar. Hristiyan süvarilerini pusuya düşüren inançsızlar, yapılan çarpışmada sekiz yüz ila bin dört yüz arasında Hristiyanı esir aldılar, binlerce büyükbaş hayvana ve ganimete el koydular.

Hristiyan ordusunun bozguna uğradığı haberi Babil Sultanı'na ulaştığında, Sultan durumu derhal Kudüs Amiraline bildirerek Yafa şehrinin kuşatılmasını emretti. Amiral, Sultan'ın emri doğrultusunda büyük bir ordu toplayarak asil Yafa şehrinin surları önüne konuşlandı ve kaleyi ablukaya aldı. Savaşta kalesinden düşen ve esir alınan pek çok Hristiyan şövalye acımasızca katledildi. Yafa Kontu da bu çarpışmalar sırasında atından düşerek şehit oldu. Hristiyanlar kaleyi kahramanca savunsalar da, düşmanın sayıca üstünlüğü ve kuşatma manevraları karşısında çok ağır kayıplar verdiler. Godefroy de Sargines ve diğer baronlar, Yafa'nın yardımına koşarak kuşatmayı yarmayı ve hayatta kalan Hristiyanları kurtarmayı başardılar; ancak şehirdeki yıkım muazzam boyutlardaydı.

Tam bu kargaşa ve iç savaş döneminde, Hristiyan alemine dehşet saçacak yeni bir felaket baş gösterdi: Doğudan gelen ve Moğollar (Tartariens) olarak adlandırılan barbar bir kavim, adeta aslanlar gibi kükreyerek Hristiyan ve Sarazen topraklarına saldırıp her yeri yakıp yıkmaya başladı. Bu acımasız istila karşısında hem Hristiyanlar hem de Müslümanlar büyük bir dehşete düştüler.

Moğol orduları, kutsal toprakların en önemli merkezi olan Akka şehrine kadar ilerlediler. Şehri sur dışından kuşatan barbarlar, yanlarında getirdikleri muazzam kuşatma motorları ve artilerilerle surları yerle bir ettiler. Şehrin içindeki kutsal kiliseler, sığınaklar ve güzel yapılar feci şekilde tahrip edildi; binlerce dindar Hristiyan kılıçtan geçirildi. Bu büyük trajedi, bin iki yüz elli yedi yılında tüm Suriye topraklarında derin bir yasa ve kıtlığa yol açtı. Hristiyanlar, uğradıkları bu zararları telafi etmek ve barbarların istilasını durdurabilmek adına Babil Sultanı ile elçiler vasıtasıyla görüşerek, aralarındaki barışı on yıl, altı ay ve on gün daha uzatmak konusunda nihai bir anlaşmaya varmak zorunda kaldılar.

BÖLÜM CXXXVI.

Babil Sultanı'nın, Moğolların Suriye ve Hristiyan topraklarını tamamen istila etmesi üzerine büyük bir Türk ve Sarazen ordusu toplaması, Moğollara karşı kazandığı muazzam zafer ve Sayda şehri yakınlarındaki çarpışmalar üzerine.

Babil'in büyük Sultanı Moğolların (Tartariens) gelişini ve Akka önündeki kanlı teşebbüslerini haber alır almaz, buyruğu altındaki çok sayıda Türk ve Sarazen askerini derhal bir araya getirdi. Yürüttüğü diplomatik faaliyetler ve ittifaklar sayesinde çevredeki diğer dört sultanı da kendi safına çekmeyi başardı. Bu sayede eşi benzeri görülmemiş, muazzam bir ordu toplandı. Büyük Sultan, Kral Saint Louis'nin ardından kutsal topraklardaki kaleleri ve Hristiyan mülklerini korumak amacıyla Suriye ülkesinde genel vekil ve şef olarak kalan komutan Godefroy de Sargines'e elçiler gönderdi. Sultan, bu elçiler vasıtasıyla Hristiyan ordusunun da kendilerine katılmasını ve ortak düşman Moğollara karşı birlikte savaşmayı teklif etti. Hristiyan liderler ve baronlar bu meseleyi kendi aralarında uzun uzadıya müzakere ettiler. Ancak nihayetinde, mevcut asker sayılarının hem kendi şehirlerini korumak hem de böyle büyük bir sefere çıkmak için çok yetersiz olduğunu, böyle bir hamlenin kendileri için fayda yerine felaket getireceğini anladılar. Bu yüzden Sultan'a elçiler göndererek affetmesini, şu an için topraklarından ayrılmasının mümkün olmadığını bildirip nazikçe mazeretlerini sundular. Yine de Sultan'a cesaret vermek amacıyla, kendilerinin katılamayacağını ama Sarazen ordusunun barbar Moğollara karşı kahramanca savaşmasını gönülden dilediklerini iletiler.

Barış antlaşmalarına sadık kalacaklarına yemin eden Sarazenler ve Türkler, Sayda (Saiette) yakınlarında Moğol ordusuyla karşı karşıya gelerek muharebe düzeni aldılar. İki tarafta birbirine acımasızca saldırdı ve her iki ordudan da feci darbeler indirildi. Bu çarpışma, o zamana kadar görülmuş en kanlı ve amansız meydan savaşlarından biri oldu; çarpışmalar aralıksız üç gün boyunca sürdü. Üçüncü günün sonunda Sarazenler, Moğol ordusunu kesin ve feci bir bozguna uğrattı. Barbarların büyük kısmı savaş meydanında kılıçtan geçirildi veya öldürüldü. Canını kurtarabilen az sayıdaki Moğol ise kuzeydeki soğuk dağlara doğru kaçarak izini kaybettirdi.

Savaş meydanından kaçan Moğollar, uğradıkları bu feci mağlubiyeti ve artık hiçbir yardımlarının kalmadığını büyük hükümdarlarına bildirmek üzere geri çekildiler.

Bu büyük zaferin ardından, Mısır ve Türkiye topraklarındaki beş sultan ve büyük emirler, elde ettikleri muazzam ganimetlerle birlikte kendi memleketlerine döndüler. Babil Sultanı ise savaşa gitmeden önce krallığın idaresini, tüm işlerini ve güvenliğini emniyetle emanet ettiği asil amiralini ödüllendirmek amacıyla sarayına döndü. Ancak Sultan, sarayında barışın ve huzurun tadını çıkaracağını düşünürken, arkasından çevrilen büyük bir ihanet komplosuyla karşılaştı. Saray muhafızları ve adalet idaresini bıraktığı amiral, gizlice örgütlenerek Sultan'a karşı bir suikast tertip etti ve onu kendi odasında haince hançerleyerek öldürdü. Bu suikastın ardından hain amiral, kendisini ülkenin yeni sultanı ve hâkimi ilan etti.

Kutsal topraklarda bulunan ve barış döneminden istifade ederek dindarane bir huşuyla Kudüs'teki kutsal mekanları ziyarete giden Hristiyan hacılar, eski Sultan'ın öldürüldüğünü ve yerine zalim bir amiralin geçtiğini haber alınca büyük bir korkuya kapıldılar; zira yapılan barış antlaşmalarının artık geçersiz kalacağını ve tüm ülkenin

yeniden feci bir savaşa sürükleneceğini çok iyi biliyorlardı. Nitekim yeni Kudüs amirali, tahta geçer geçmez dindar Hristiyan hacıların kaldığı kutsal mekanların kapılarını kapattı, şehirde bulunan yabancıların dışarı çıkmasını yasakladı ve içeride mahsur kalan Hristiyanları ağır fidyeler ödemeye zorlayarak mallarına el koydu. Ayrılmalarına izin vermeden önce pek çoğunu zincire vurdu ve memleketlerine dönmek üzere yola çıkanların yollarını keserek onları feci şekilde darp etti.

BÖLÜM CXXXVII.

Kral Saint Louis'nin oğlu Jean Tristan'ın Sicilya Krallığı'na ulaşması, bilmeden oradaki pek çok Hristiyanı katledip toprakları feci şekilde yağmalaması, ardından amcası Sicilya Kralı Charles ile karşılaşması ve yaşanan büyük yüzleşme üzerine.

Önceki konumuza geri dönecek olursak; aziz Kral Saint Louis'nin oğlu olan ve çocukken Dimyat (Damietta) şehrinde doğup kutsal vaftizle yenilendikten sonra bir Sarazen kölesi tarafından gizlice kaçırılarak Babil Sultanı'nın sarayında büyütülen asil Jean Tristan hakkında konuşmaya başlamıştık.

Babil Sultanı, Jean Tristan'ı Hristiyanlara karşı savaşması ve Hristiyanlığı yok etmesi için muazzam bir orduyla birlikte denizaşırı bir sefere gönderdi. Jean Tristan ve adamları, Mısır'dan hareket ederek geniş bir deniz yolculuğunun ardından Sicilya Krallığı'nın Brindisi limanına ulaştılar. Karaya ayak basar basmaz muharebe düzeni aldılar ve o topraklarda bulunan tüm yerleşim yerlerini acımasızca yakıp yıkmaya başladılar.

Jean Tristan, buraların Hristiyan toprakları olduğunu bildiği için derin bir öfkeyle hareket ediyordu. Adamlarına emir vererek kutsal kiliseleri ateşe verdirdi, Kurtarıcımız İsa Mesih'in kutsal haçlarını, heykellerini ve aziz tasvirlerini parçalatıp yıktırarak büyük hürmetsizlikler ettirdi. Genç prens, kalbindeki inançsızca nefretle erkek, kadın ve çocuk demeden on binden fazla dindar Hristiyanı acımasızca kılıçtan geçirdi ve her yeri feci bir yıkıma uğrattı.

Ancak Jean Tristan tüm bu feci amelleri gerçekleştirirken kendi asıl kimliğinden, asil soyundan ve asıl babasının kim olduğundan tamamen habersizdi; zira o dindar bir Fransız kralının kanını taşıdığını bilmediği için cehalet içinde hareket ediyordu. Eğer kendi asil ve dindar soyundan haberdar olsaydı, Allah'ın sadık hizmetkarları olan Hristiyanlara asla bu feci zararları vermez ve bu korkunç günahları işlemezdi. Çaresiz kalan Hristiyan halk ise inançsız ordusunun dehşetinden kaçabilmek adına Napoli şehrine doğru feryat ederek sığınmaya çalıştı.

Topraklarının uğradığı bu feci istilayı ve dindaşlarının çektiği büyük acıları haber alan Sicilya Kralı Charles –ki kendisi iyi Kral Saint Louis'nin öz kardeşi ve Jean Tristan'ın amcasıdır– kalbinde derin bir hüznün ve öfke hissetti. Kral Charles derhal Roma'daki kutsal Papa'ya elçiler göndererek durumun vahametini bildirdi ve yardım istedi.

Papa, Hristiyan topraklarının bir inançsız ordusu tarafından işgal edildiğini duyar duymaz büyük bir kardinaller meclisi topladı. Papa, aziz havariler Peter ve Paul'ün kutsal sancağını kaldırarak tüm dindar Hristiyanları kutsal bir savaşa davet etti. İtalya ve Fransa'dan binlerce asil şövalye, dük, baron ve rahip Papa'nın çağrısıyla Roma'da bir araya geldi. Toplanan Hristiyan ordusu, günahlarının tamamen

başılanacağı vaadiyle zırhlarını kuşanıp silahlandı ve Kral Charles'ın komutası altında Sicilya sahillerine doğru yürüyüşe geçti.

İki ordu karşı karşıya geldiğinde, savaş meydanında çetin ve amansız çarpışmalar başladı; her iki taraftan da feci darbeler indirildi. Muharebenin ortasında Kral Charles, inançsız ordusunun komutanı olan Jean Tristan ile karşı karşıya geldi. Kral Charles, genç prensin yüzüne dikkatle baktığında, onun merhum abisi Saint Louis'ye olan inanılmaz benzerliğini fark edince dehşet ve şaşkınlık içinde donakaldı.

Karşısındakinin, yıllar önce denizaşırı seferde kaybolan öz yeğeni Jean Tristan olduğunu anlayan Kral, kılıcını indirerek gözyaşları içinde kim olduğunu haykırdı. Jean Tristan da karşısındakinin amcası Kral Charles olduğunu ve kendisinin aslında Babil Sultanı'nın oğlu olmayıp Hristiyan bir kraliyet soyundan geldiğini işittiğinde büyük bir pişmanlık yaşadı. Genç prens, "Eğer dedikleriniz doğruysa, ben putperestlerin yasalarını bırakmaya ve amcam olarak sizin adil otoritenizi tanımaya hazırım" diyerek kılıcını yere attı ve amcasının ayaklarına kapandı. İki asilzadenin savaş meydanında kucaklaşması üzerine, her iki ordunun askerleri de silahlarını indirerek bu mucizevi ana şahitlik ettiler. Jean Tristan, feci şekilde yağmaladığı topraklardan askerlerini çekerek Hristiyan alemiyle ebedi bir barış antlaşması imzaladı; ardından amcası Kral Charles ile birlikte Roma'daki kutsal Papa'nın huzuruna çıkmak için yola koyuldu.

BÖLÜM CXXXVIII.

Kral Saint Louis'nin oğlu Jean Tristan'ın amcası Sicilya Kralı Charles tarafından Fransa'ya geri götürülmesi, Sarazenlerin kendi memleketlerine dönmesi ve Jean Tristan'ın öz annesi tarafından tanınması üzerine.

Sicilya Krallığı sahillerine kadar gelmiş olan Sarazenler, liderleri ve efendileri bildikleri Jean Tristan'ın Hristiyanlarla nihai bir anlaşmaya varıp ittifak kurduğunu, Hristiyanlığı kabul ederek kendi eski yasalarından (Müslümanlıktan) feragat ettiğini haber aldıklarında derin bir üzüne ve keder içinde kaldılar. Bu durum üzerine kuşatmayı ve savaşı bırakan Sarazenler, Mısır ve Türkiye topraklarındaki kendi memleketlerine ve bölgelerine büyük bir kederle geri döndüler.

Böylece, bu macera dindar Hristiyanlara daha fazla eziyet ve sıkıntı vermeden sona erdi. Babil Sultanı ile Jean Tristan arasında yapılan bu eski ittifak bozulmuş olsa da, Yüce Allah her zaman sadık kullarını korumayı bildi. Sarazenlerin ülkeden tamamen çekilmesinin ardından, Papa, Roma halkı ve tüm ruhaniler Tanrı'ya şükrederek dualar ettiler. Sicilya Kralı Charles ve yeğeni Jean Tristan, önce Napoli şehrine döndüler ve orada kendilerini toplamak, dinlenmek üzere on iki gün boyunca kaldılar. Napoli'deki ikametlerinin ardından, Fransa'ya gitmek üzere asil bir hazırlık yaptılar. Jean Tristan'a olan sevgilerinden ötürü ona eşlik etmek isteyen pek çok asil baron da heyete katıldı. Hep birlikte yola çıkarak büyük bir özen ve süratle seyahat ettiler; nihayet Paris şehrine ulaştılar ve orada hüküm süren, Jean Tristan'ın öz ağabeyi olan Fransa Kralı Philippe'in sarayına girdiler. Fransa'nın on iki akranı (büyük baronları) da bu esnada meclis kurmak üzere kralın yanında toplanmıştı. Genç ve asil Kral Philippe, amcası Sicilya Kralı Charles'ın yaklaştığını görünce hemen

tahtından ayağa kalkarak onu büyük bir alçakgönüllülük ve derin bir hürmetle karşıladı, on iki akran da aynı şekilde selam durdu.

Sarayda yapılan bu onurlu kabul töreninin ardından, asil Kral Philippe, amcası Kral Charles'ı hemen kendi yanına oturttu. Ardından amcasına tüm bu meselelerin aslını sordu. Kral Charles, Sarazenlere karşı yürütülen savaşın nasıl başladığını, nasıl ceyan ettiğini ve her şeyin nasıl geliştiğini baştan sona meclise anlattı.

Konuşmasının devamında Jean Tristan'ı yanına çağırarak Fransa Kralı'na takdim etti ve şöyle dedi: "Kralım ve asil yeğenim, biliniz ki bu yanımda duran ve memleketimin büyük bir kısmını, şehirlerini, kalelerini yerle bir eden inançsız ordusunun komutanı, aslında sizin öz kardeşinizdir. Kendisi, benim asil şövalyelerimi, Türkleri ve putperestleri arkasına alarak kılıçtan geçirmişti. Ancak cennetteki Yüce Allah'ın inayeti ve lütfu sayesinde, tam savaş meydanındayken bir meleğin sesi bana ulaştı ve bunun Tanrı'nın bir takdiri olduğunu bildirdi. Bu genç yiğit, sizin Dimyat (Damietta) şehrinde doğan öz kardeşiniz Jean Tristan'dır. Doğumunun ardından bir Sarazen kadın köle tarafından gizlice kaçırılmış ve Babil Sultanı'na götürülmüştür. Sultan onu kendi öz evladı gibi büyütmüş, beslemiş ve eğitmiştir. Büyüdüğünde ise tüm bu putperest, Türk ve Sarazen ordularını onun emrine vererek Sicilya'yı, ardından da sizin asil ve güçlü krallığınız olan Fransa'yı istila etmesi için göndermiştir. Sultan'ın amacı, onun hiçbir hak iddiası olmadan doğrudan Fransa tahtına oturmasını sağlamaktı."

Kral Philippe, amcasının bu sözlerini işittiğinde tarif edilemez bir sevinç duydu, Tanrı'ya şükretti ve övgüler yağdırdı. Ardından, bir süredir sarayda inzivaya çekilmiş olan öz annesi Kraliçe Blanche'a (Marguerite de Provence) haber gönderildi. Kraliçe salona girdiğinde Kral Charles onu saygıyla selamladı ve durumu aktardı. Kraliçe ilk başta duyduklarına inanmadı ve kalbi büyük bir kuşkuyla doldu. Bunun üzerine Kral Charles, "Asil kraliçem, eğer sözlerime inanmıyorsanız, bu gencin sağ omzundaki o kırmızı haç şeklindeki doğum lekesine bakınız. Dimyat'ta doğan oğlunuzun bedenindeki bu asil işareti mutlaka hatırlayacaksınız" dedi. Yaşlı Kraliçe, salondaki baronların huzurunda Jean Tristan'ın giysisini açıp sağ omzunun üzerindeki o meşhur kırmızı lekeyi kendi gözleriyle gördüğünde kalbindeki tüm şüpheler uçup gitti. Büyük bir sevinç ve hıçkırıklar içinde kayıp oğluna sarılan Kraliçe, Tanrı'ya ve kutsal bakire Meryem'e, ayrıca aziz Yahya'ya dualar ederek şükretti.

Bu dindarane kavuşmanın ardından Jean Tristan, ağabeyi Kral Philippe'in, annesinin ve orada bulunan tüm Fransa baronlarının önünde giysilerini tamamen çıkararak diz çöktü. Boynundaki haçı eline alarak, geçmişte bilmeden işlediği tüm feci günahlar ve Hristiyanlara verdiği zararlar için tövbe etti. Ardından ağabeyi Kral Philippe'e dönerek şöyle dedi: "Asil ağabeyim ve efendim, Fransa Krallığı adaletle ve meşru haklarla sizindir. Ben, merhum babamız iyi Kral Louis'nin bir evladı olsam da, bu krallık üzerinde hiçbir hak iddia etmiyorum ve tahttan tamamen feragat ediyorum. Sizden tek istirhamım, inancımızı korumak ve inançsızlara karşı savaşmak adına emrime bir ordu vermenizdir. Trakya Krallığı'na (Royaume de Tharce) yürümek ve buraları kutsal inancımız adına fethetmek istiyorum. Zira benim asil dedem ve atam olan iyi Kral Louis, Sarazenlerin elinde feci şekilde can vermişti; onun intikamını almak ve bu kutsal görevi tamamlamak benim boynumun borcudur."

Kral Philippe, kardeşinin bu dindarane ve asil talebini büyük bir memnuniyetle kabul etti. Fransa'nın on iki akranı ve büyük baronları mecliste toplanarak bu konuyu uzun uzadıya müzakere ettiler. Jean Tristan'ın krallık üzerindeki haklarından tamamen feragat ettiğine ve ağabeyinin meşru otoritesini tanıdığına dair resmi bir karar hazırlandı, bu karar tüm meclisin ve şahitlerin huzurunda mühürlendi. Meclisin tamamlanmasının ardından Jean Tristan, ağabeyi Kral Philippe'e ve orada bulunan tüm soylulara teşekkür ederek hürmetlerini sundu. Kendisine gösterilen bu asil kabulden ötürü minnettar olduğunu belirterek, ruhunu ve bedenini tamamen İsa Mesih'in dindar hizmetine adadığını ilan etti.

BÖLÜM CXXXIX.

Fransa Kralı Philippe ve kardeşi Jean Tristan'ın, diğer birçok büyük prens, senyör ve Fransa baronlarıyla birlikte Trakya Krallığı'nı fethetmek üzere sefere çıkmaları üzerine.

Fransa Kralı Philippe ve kardeşi Jean Tristan, Trakya Krallığı'nı fethetmek ve ele geçirmek üzere anlaştıklarında, Kral derhal tüm krallığına emir saldı ve askerlerini çağırdı. Bu fethi gerçekleştirmek için onları o kadar büyük bir şevkle ve cesaretle davet etti ki, hepsi kralın emrine gönülden itaat ederek gelmek için büyük çaba sarf etti. Flandre Kontu ve Robert de Bethune ile birlikte Fransa Krallığı'nın diğer pek çok seçkin dükü ve kontu da bu çağrıya uyarak geldiler. Yanlarında o kadar büyük bir kalabalık getirdiler ki, mecliste tam kırk bin adam toplandı. Trakya'daki Türklerin ve putperestlerin üzerine yürümek üzere Kral Philippe ve aziz Kral Louis'nin meşru varisi Jean Tristan'ın hizmetinde bulunmak amacıyla, Paris şehrinde son derece asil bir bölük halinde hep birlikte ayrıldılar. Ardından doğruca yola koyuldular ve Trakya topraklarına ulaşmak için günlerce yol katettiler.

Nihayet Trakya'daki Türklerin ve paganların topraklarına varıp buraları istila etmeye başladılar. Ancak dindar Hristiyanların bu kadar büyük bir kalabalıkla geldiğini gören bir Sarazen casusu, durumu derhal Trakya ülkesinin ve krallığının o dönemki hükümdarı ve mutlak hakimi olan Kral Mal-aduis'ye haber vermek üzere süratle yola çıktı. Bu pagan kral, son derece kibirli, mağrur ve cesur bir adamdı. Casusundan, Hristiyanların kendisiyle savaşmak üzere topraklarına girdiğini ve bazı bölgeleri ateşe vermeye başladıklarını öğrendiğinde, kendi ilahı Mahon (Muhammed) üzerine yemin etti. Hristiyanlara hiç gecikmeden saldırmak, ülkesine gelen bu düşmanları püskürtmek ve kovmak amacıyla kendi adamlarını derhal silah başına çağırdı. Kral Mal-aduis'nin emriyle toplanan putperest askerler muharebe düzeni aldılar, ardından yola çıkarak Hristiyanlarla karşı karşıya geldiler. İki ordu karşılaştığında, birbirleriyle muazzam bir güçle ve büyük bir cesaretle amansızca savaştilar.

Aynı şekilde dindar Hristiyanlar da Sarazenerlere karşı kendilerini çok iyi savundular ve onlara büyük zararlar verdiler; öyle ki iki taraf arasındaki savaş son derece çetin ve kanlı geçti. Bu muharebede, aziz Kral Louis'nin oğlu asil Jean Tristan kendisini yiğitçe gösterdi, Sarazenerlerin üzerine feci darbeler indirerek pek çoğunu yere serdi. O sırada, Trakya Kralı Mal-aduis'nin kızı Heleine, surların üzerinden savaşı izlemekteydi. Heleine, Jean Tristan'ın savaş meydanındaki o muazzam yiğitliğini gördüğünde, ona karşı kalbinde büyük bir aşk ve sevgi hissetti. Prens hakkında daha

önce duyduğu hikayeleri hatırladı; onun çocukken Babil Sultanı tarafından nasıl büyütüldüğünü, ne kadar bilge ve cesur olduğunu biliyordu. Heleine, bu asil şövalyenin inancı uğruna nasıl savaştığını hayranlıkla izlerken, Hristiyanların kalkanlarında ve sancaklarında taşıdıkları, Fransa'nın simgesi olan asil zambak (fleur-de-lis) amblemlerini ve gümüş hilalleri seyrediyordu.

Muharebe meydanında Jean Tristan o kadar cesurca dövüştü ki, onun bu baskısı karşısında Sarazenler nihayet bozguna uğrayarak kaçmaya başladılar. Kaçan düşman askerlerinden on bin kadarı kılıçtan geçirildi ve savaş meydanında öldürüldü; geri kalanlar ise süratle şehrin surları arkasına çekildiler. Asil Jean Tristan, yanındaki cesur şövalyelerle birlikte kaçanların peşini bırakmadı ve onlarla birlikte şehrin kapılarından içeri daldı. Ancak içeri girdikten hemen sonra, kapılar arkalarından süratle kapatıldı ve Jean Tristan, yoldaşlarının desteğinden mahrum kalacak şekilde içeride tek başına çembere alındı. Düşman askerleri onun etrafını sararak üzerine çullandılar ve bu yiğit prensi haince pusuya düşürerek esir aldılar. Onu feci zincirlere vurarak Kral Mal-aduis'nin huzuruna çıkardılar. Zalim pagan kral, Hristiyan ordusunun bu en büyük komutanını ele geçirmenin kibriyle, onun şehrin altındaki en derin ve karanlık zindana atılmasını emretti. Jean Tristan zindana kapatıldığında, ellerini göğse doğru kaldırarak Yüce Allah'a teslimiyetle dua etti, kendisine bu esaret altında dayanma gücü vermesini ve ruhunu düşmanlarının elinden kurtarmasını dindarane bir huşuyla niyaz etti.

BÖLÜM CXL.

Jean Tristan'ın Türkler tarafından avlanırken (savaşırken) pusuya düşürülerek esir alınması ve Kral Mal-aduis'nin kızı Heleine ile gizlice konuşması üzerine.

Kral Mal-aduis, Jean Tristan'ı esir alıp zindana kapattıktan sonra, bu durum sarayda büyük bir hüzün ve kedere yol açtı; zira prensin akıbeti Hristiyan ordusu için büyük bir yas ve endişe kaynağı olmuştu. Prens zindanda tutulurken, Kral Mal-aduis'nin kızı Güzel Heleine onun yanına gitmenin yollarını aradı. Gece yarısı olduğunda, Heleine saraydaki sadık tatarı ve zindanın muhafızı olan Melior'u yanına çağırdı. Melior, son derece güvenilir ve iyi bir adamdı; prensese olan sadakati büyüktü. Heleine ona zindana inmek istediğini söyledi ve Melior prensesi gizlice Jean Tristan'ın tutulduğu hücreye götürdü. Hücreye girdiklerinde, prenses dindar kralın oğlunu zincirler içinde gördü. Ona yaklaşarak yavaşça seslendi: "Asil şövalye, benim sevgili dostum, sizin kim olduğunuzu ve Fransa Kralı aziz Louis'nin oğlu olduğunuzu çok iyi biliyorum. Sizin bu feci esaret altında olmanız kalbimi derin bir hüzne boğuyor. Sizden istirhamım, İsa Mesih'e olan inancınızı bana da öğretmenizdir; zira ben bu putperest yasalarını bırakıp sizin dindar inancınızı kabul etmek istiyorum."

Jean Tristan, karşısında duran bu asil ve güzel kadının sözlerini işittiğinde büyük bir hayret ve sevinç duydu. Ona dönerek, "Güzel prenses, eğer siz kalbinizden gelen bir dindarlıkla İsa Mesih'e inanmaya ve vaftiz olmaya hazırsanız, ben size bu kutsal inancı seve seve anlatırım" dedi. Heleine, prensin bu sözleri üzerine diz çökerek hürmetini sundu ve Melior'un getirdiği temiz giysileri, yiyecekleri prense ikram etti. Üçü birlikte hücrede uzun süre gizlice konuştular. Heleine, prensi bu zindandan kurtarmak ve onunla birlikte Hristiyan ordusuna kaçmak için Melior ile bir plan

hazırladıklarını bildirdi. Melior sarayın gizli kapılarının anahtarlarını temin edecek, Heleine ise prensin zincirlerini çözecekti. Jean Tristan, kendisine gösterilen bu asil ve dindarane merhamet karşısında Yüce Allah'a şükretti ve Güzel Heleine'i kurtarıp öz yurduna götürdüğünde onu ebedi eşi olarak kabul edeceğine dair kutsal bir söz verdi.

Ertesi gün, Kral Mal-aduis sarayında büyük baronlarını, danışmanlarını ve emirlerini bir araya getirerek meclis kurdu. Esir alınan Hristiyan prensi hakkında ne yapılması gerektiğini müzakere etmeye başladılar. Bazı danışmanlar onun derhal idam edilmesini savunurken, diğerleri Fransa Kralı'ndan büyük fidyeler istenmesini makul buluyordu. Meclis devam ederken, Kral Mal-aduis tahtında oturmuş ve yanına sadık amiralini almıştı. Tam o esnada saray muhafızları içeri girerek, Jean Tristan'ın tutulduğu zindanın kapısının açık olduğunu, prensin, Kralın kızı Heleine'in ve saray tatarı Melior'un ortalıkta görünmediğini feryat ederek bildirdiler. Üçünün gizlice anlaştığını ve şehirden kaçtıklarını anlayan Kral Mal-aduis, dehşet ve büyük bir öfke içinde çılgına döndü. Hemen atlı askerlerine emir vererek kaçanların peşine düşülmesini ve her yerde aranmalarını feci şekilde emretti.

Kral Mal-aduis bu duruma o kadar öfkeleni ve hiddetlendi ki, kızı Heleine'in kendisini ve putperest inancını bir Hristiyan prensi uğruna terk etmesini asla kabul edemiyordu. Muhafızlarına dönerek, "Eğer o kızı yakalarsanız, gözlerimin önünde saçlarından sürükleyerek bana getirin! Onu feci şekilde cezalandıracağım ve o Hristiyan köpeğini de zindanda çürütüp öldüreceğim" diye haykırdı. Ancak Heleine, kalbindeki o dindarane cesaret ve aşk sayesinde babasının bu gazabından hiç korkmuyordu; zira o artık İsa Mesih'in kutsal inancına sığınmıştı. Jean Tristan, Heleine ve sadık Melior, gecenin karanlığından istifade ederek surların altındaki gizli dehlizlerden geçmeyi başardılar ve şehrin dışına çıktılar. Prens, kendisini özlemle ve endişeyle bekleyen ağabeyi Kral Philippe'in ve Fransa ordusunun konuşlandığı Hristiyan ordugâhına doğru, sevgili prensesi ve sadık dostuyla birlikte büyük bir umutla yürümeye devam etti.

BÖLÜM CXLI.

Kral Mal-aduis'nin, tatar Melior'u ve kızı Heleine'i, Jean Tristan'ın çarmıha gerildiği yerin ayakları ucunda haça gerdirmesi üzerine.

Zalim Kral Mal-aduis, kızının ve tatarının kaçışını haber aldığı anda büyük bir öfkeyle doldu. İki muazzam odun getirilmesini ve feci haçlar yapılmasını emretti. İnançsız askerler, dindar kralın asil oğlu Jean Tristan'ı çarmıha gerdiler; feci çivilerle ellerini ve ayaklarını ahşaba çaktılar. Hemen ardından, onun sadık yoldaşı olan tatar Melior da benzer şekilde başka bir haça çivilendi. Kral Mal-aduis, öz kızı Güzel Heleine'i ise Jean Tristan'ın haçının hemen ayakları ucuna feci zincirlerle ve bağlarla sıkıca bağlattı. Prens, yüksek haçın üzerinde acılar içinde kıvrılırken gözlerini semaya dikti ve Kurtarıcımız İsa Mesih'e dua etti: "Yüce Rabbim, insanlığın kurtuluşu için canını çarmıhta feda eden Tanrım, benim bu bilgisizlikle işlediğim günahlarımı bağışla, ruhumu senin kutsal inancına kabul eyle" diyerek feryat etti.

O sırada Fransa ordusunun asil komutanlarından Robert de Bethune, emrindeki bir grup zırhlı süvariyle surların çevresinde devriye gezmekteydi. Uzaktan, dağın

yamacında toplanmış olan büyük pagan kalabalığını ve sergilenen bu manzarayı fark etti. Hristiyan süvarileri, sancaklarını kaldırarak ve savaş çığlıkları atarak aniden o tepeye doğru şiddetli bir taarruz başlattılar. Karşılarında Hristiyan şövalyelerini gören paganlar dehşet içinde kalarak silahlarını bıraktılar ve süratle şehrin surları arkasına kaçıp kapıları feci şekilde kapattılar. Robert de Bethune ve adamları haçların yanına ulaştıklarında, dindar prens Jean Tristan'ın ve Melior'un çarmıha gerildiğini, Güzel Heleine'in ise aşağıda hıçkırıklar içinde ağladığını gördüler. Asil şövalyeler hemen atlarından indiler, feci çivileri sökerek Jean Tristan'ı ve Melior'u haçtan indirdiler; Heleine'in de zincirlerini çözerek onları feci ölümden kurtardılar. Genç prensin bedenini pelerinlere sararak süratle Hristiyan ordugâhına, ağabeyi Kral Philippe'in huzuruna götürdüler. Kral Philippe, kardeşinin bu halini gördüğünde kalbinde tarif edilemez bir acı hissetti, onu gözyaşları içinde kucakladı ve saray doktorlarına prensin ellerindeki, ayaklarındaki yaraları dindarane bir özenle iyileştirmelerini emretti.

BÖLÜM CXLII.

Heleine ile tatar Melior'un vaftiz edilmesi, Jean Tristan'ın Heleine ile evlenmesi ve Kral Mal-aduis'nin feci şekilde mağlup edilmesi üzerine.

Hristiyan hekimlerin ve cerrahların çabaları sayesinde asil Jean Tristan, Melior ve Güzel Heleine kısa sürede feci yaralarından ve acılarından tamamen kurtularak eski güçlerine kavuştular. Bu mucizevi şifanın ardından, Güzel Heleine ve sadık Melior, kalplerindeki sarsılmaz inançla dindar birer Hristiyan olmak istediklerini resmen beyan ettiler. Paris Başpiskoposu'nun ve dindar ruhanilerin huzurunda muazzam bir tören düzenlendi; Heleine neighborhoods ve Melior kutsal suyla vaftiz edilerek Mesih'in dinine kabul edildiler. Fransa Kralı Philippe ve Sicilya Kralı Charles, bu törende vaftiz babalığı yaparak asil bir şahitlik sundular. Vaftiz merasiminin hemen ardından, asil Jean Tristan ve Güzel Heleine, krallığın büyük baronlarının ve şövalyelerinin şahitliğinde evlilik akdiyle birleştiler; tüm Hristiyan ordusunda günlerce sürecektir muazzam bir şenlik ve düğün merasimi ilan edildi.

Ancak bu sevinç, Zalim Kral Mal-aduis'nin yeni bir feci saldırı hazırlığında olduğu haberiyle bölündü. Pagan kral, kızının vaftiz edildiğini ve bir Hristiyan prensiyle evlendiğini öğrendiğinde öfkeden deliye dönmüştü. Toprağından topladığı yaklaşık altmış bin inançsız savaşçıyla birlikte surların dışına çıkarak Hristiyan ordugâhına doğru kibirle yürüyüşe geçti. Bunu haber alan Kral Philippe, kardeşi Jean Tristan, amcası Kral Charles ve asil komutan Robert de Bethune, dindar ordularını derhal savaş düzenine soktular. İki ordu Trakya ovalarında bir kez daha karşı karşıya geldi. Jean Tristan, ellerindeki yaralara rağmen zırhlarını kuşanıp atına bindi, elinde parıldayan asil kılıcıyla inançsız hatlarına adeta bir şimşek gibi daldı. Çetin geçen muharebede Hristiyan şövalyeleri putperest saflarını dindarane bir öfkeyle darmadağın ettiler; savaş meydanında on binden fazla pagan asker kılıçtan geçirildi. Muharebenin ortasında Jean Tristan, kendisini haince zindana atan Zalim Kral Mal-aduis ile karşı karşıya geldi. Atlarını son sürat birbirine süren iki hükümdar arasında amansız bir düello başladı. Jean Tristan, aldığı güçle kılıcını savurarak Kral Mal-aduis'nin zırhını parçaladı ve ona feci bir darbe indirerek atından aşağı serdi.

Yere düşen ve çaresiz kalan pagan kral, prensin asil duruşu ve dindar inancı karşısında nihayet kibrini kırarak teslim oldu, ellerini kaldırıp canının bağışlanmasını diledi. Jean Tristan, amcası Kral Charles ve ağabeyi Philippe'in huzurunda Mal-aduis'ye döndü ve şöyle dedi: "Eğer canının bağışlanmasını ve tahtını korumak istiyorsan, o sahte ilahlarını bırakıp İsa Mesih'in kutsal inancını kabul edeceksin". Kral Mal-aduis, bu dindarane ihtarı ve kızının yalvarışlarını işittiğinde kalbinde bir hidayet hissetti, tüm putperestlik yasalarından feragat ederek vaftiz olmayı kabul etti. Trakya ülkesi, hükümdarlarının dindar bir Hristiyan olmasıyla birlikte ebedi bir barışa kavuştu; dindar şövalyeler Yüce Tanrı'ya şükran ilahileri okuyarak bu muazzam zaferi kutladılar.

BÖLÜM CXLIII.

Trakya seferinin dönüşü, krallıkta barışın tesisi ve dindar şövalyelerin kendi mülklerine emniyetle geri dönmeleri üzerine.

Trakya Krallığı'ndaki tüm bu dindarane fetihlerin, vaftiz törenlerinin ve mutlak zaferin ardından, bölgede sarsılmaz bir adalet ve huzur ortamı tesis edildi. Trakya ülkesi artık tamamen dindar Hristiyanların yasaları ve Jean Tristan ile Güzel Heleine'in asil idaresi altına girmişti. Sefer görevlerini muazzam bir başarıyla ve dindarlıkla tamamlayan Fransa Kralı Philippe, amcası Sicilya Kralı Charles ve krallığın büyük baronları, asil heyetleriyle birlikte Fransa Krallığı'na doğru onurlu bir dönüş yolculuğuna çıkmaya karar verdiler. Ancak yola çıkmadan kısa süre önce, Robert de Bethune'ün denizaşırı seferdeyken feci şekilde hastalanıp vefat eden ilk eşinin acı haberi ordugâha ulaştı; bu durum asil şövalyeler arasında derin bir hüzne yol açtı. Yine de dindar baronlar, Yüce Allah'ın takdirine teslim olarak yasalarını kalplerine gömdüler.

Fransa'ya döndükten sonra, asil şövalyelerin ve büyük ailelerin geleceğini emniyete almak amacıyla krallıkta yeni dindarane evlilik ittifakları kuruldu. Robert de Bethune, asil dostlarının ve akrabalarının tavsiyesiyle, Bourgogne Dükü'nün kızı ve Nevers Kontesi olan asil bir hanımla dindarane bir törenle evlendirildi; bu evlilikten krallığın gelecekteki şanını koruyacak üç asil evlat dünyaya geldi.

O günlerde, Sicilya Krallığı'nda bulunan Hristiyan mülkleri, inançsız korsanların ve asi baronların (Maufroy ve Cardin) feci saldırıları sebebiyle yeniden büyük zararlar görmeye başlamıştı. Sicilya Kralı Charles, bu durum karşısında dindar yeğeni Fransa Kralı Philippe'ten ve asil şövalyelerden acil askeri yardım talep etti. Bu dindar çağrı üzerine, asil komutan Robert de Bethune, müttefik kuvvetleri ve emrindeki on bin seçkin Hristiyan savaşçıyı bir araya getirmek üzere derhal kendi topraklarında büyük bir meclis topladı. Sefer hazırlıklarını tamamlayan Robert de Bethune, yola çıkmadan önce sevgili eşinin yanına giderek dindarane bir vedada bulundu, onu ve tüm çocuklarını Yüce Allah'ın sarsılmaz korumasına ve emniyetine emanet etti. Özellikle ilk eşinden doğan asil oğlu Charlot'yu eşine özel olarak mukayyet olmasını rica ederek, "Bu çocuk ileride Tanrı'nın izniyle asil bir şövalye ve Sicilya'nın dindar bir koruyucusu olacaktır" dedi. Dindar eşi de kocasına olan sadakatini ve çocuklarına canı pahasına göz kulak olacağını kutsal değerler üzerine yemin ederek beyan etti. Bu dindarane helalleşmenin ardından Robert de Bethune ve asil şövalyeleri,

Hristiyan topraklarını korumak ve inançsızlara karşı adalet savaşı sürdürmek amacıyla, büyük bir sevgi ve inanç birliği içinde Sicilya'ya doğru yola koyuldular.

BÖLÜM CXLIII.

Senyör Robert de Bethune ve Robert d'Artois'nın, düşmanları bozguna uğrayan Sicilya Kralı Charles'ın yardımına gitmeleri üzerine.

Her şeyden sonra Robert de Bethune ve Robert d'Artois, diğer asil senyörler ve baronlarla birlikte, her biri kendi evinde akrabalarından, dostlarından, ailelerinden, eşlerinden ve çocuklarından izin isteyerek ülkelerinden ayrıldılar. Günler süren yolculukların ardından Roma şehrine vardılar; burada kutsal Roma Papası'nın huzurunda günahları için lütuf ve af elde ettiler. Dindarlıklarını gösterip hac görevlerini yerine getirdikten sonra Papadan alçakgönüllülükle izin alarak ayrıldılar. Sicilya Kralı Charles'a yardım ve destek sağlamak üzere Roma şehriden hareket ettiler. Sicilya Kralı Charles, onların asil gelişini haber aldığı anda çok sevindi ve teselli buldu. Onları onurla karşılayıp muazzam bir ağırlama merasimi düzenledi.

Sicilya Krallığı'nın tüm asil senyörleri ve baronları, yapılacak işleri görüşmek üzere meclis halinde bir araya geldiler. Yapılan müzakerelerin ardından, Maufroy ve Cardin adındaki düşmanlara karşı ortaklaşa savaş açmaya, belirlenen gün ve yerde onlarla meydan muharebesine girmeye karar verdiler. Bu düşmanlar, Kral Charles'ın topraklarına büyük zararlar vermekteydiler. Savaş günü geldiğinde, Sicilya Kralı Charles, Robert de Bethune ve yardıma gelen diğer Hristiyanlar, ordularını ve savaş düzenlerini hazırladılar. Karşı karşıya gelen iki ordu arasında büyük ve feci bir muharebe başladı; her iki taraftan da feci darbeler indirildi. Bu savaşta Sicilya Kralı Charles, Robert de Bethune ve Robert d'Artois muazzam bir şövalyelik gösterdiler. Fransız ve Flaman soyluları büyük bir cesaretle savaştılar. Sonunda Maufroy ve Cardin feci şekilde mağlup edildiler, bozguna uğratıldılar. Cardin savaş meydanında feci şekilde öldürüldü. Maufroy ise esir alınarak Sicilya Kralı Charles'a teslim edildi. Kral, onun ve askerlerinin kafasının derhal kesilmesini emretti.

Bu muazzam zaferin ardından Kral Charles ve diğer asil prensler, Tanrı'ya şükürler sundular. Kral, yardıma gelen Robert de Bethune ve diğer senyörleri sarayında büyük şenliklerle ağırladı. Kendisi için savaşan bu yiğitlere teşekkür ederek, Robert de Bethune'den ilk eşinden olan asil oğlu Charlot'ya her zaman göz kulak olmasını ve onu iyi eğitmesini rica etti; zira bu çocuğun gelecekte Sicilya Krallığı'nın meşru varislerinden biri olacağını belirtti. Robert de Bethune, Krala teşekkür etti ve Sicilya Kralı Charles'tan izin isteyerek diğer senyörlerle birlikte Fransa'ya, kendi ülkelerine dönmek üzere yola koyuldu.

Ancak Robert de Bethune ve diğer asil baronlar Sicilya Krallığı'ndan ayrılıp kendi topraklarına döndüklerinde, Robert de Bethune'ün evinde feci bir trajedi yaşandı. Robert de Bethune'ün Bourgogne Dükü'nün kızı olan ikinci eşi, evde dükün asil oğlu Charlot ile birlikte yemeğe oturdu. Yemek sırasında genç prense zehirli bir balık ikram edildi. Charlot, bu feci zehri alır almaz aniden feci acılar içinde yere yığıldı ve oracıkta can verdi. Hanım, çocuğun feci şekilde öldüğünü ve yere yığıldığını gördüğünde büyük bir korku ve dehşet içinde kaldı; feryat ederek ağlamaya başladı. Bu feci ölüm haberi Robert de Bethune'e ulaştığında, asil senyör derin bir hüznün ve

yas içinde yıkıldı. Hemen St. Bertran mezarlığına giderek sevgili oğlu Charlot'yu büyük bir kederle toprağa verdi.

O sırada Flandre Kontu Senyör Guion, Robert de Bethune'ün yanına giderek ona taziyelerini sundu. Ancak bu feci ölümün arkasında ikinci eşin parmağı olduğuna dair sarayda büyük şüpheler ve dedikodular baş gösterdi. Aşçılar ve hizmetçiler feci şekilde sorguya çekildi; ancak hiç kimse suçu üstlenmedi ve gerçeği itiraf etmedi. Durum, asil Kraliçe Blanche'ın ve Fransa Kralı Philippe'in kulağına kadar gitti. Eşinin oğlunu haince zehirlediğinden şüphelenen Robert de Bethune, öfkeyle eşinin üzerine yürüdü, onu saçlarından tutarak yere fırlattı ve feci şekilde darp etti. Hanımın feci şekilde kanlar içinde kaldığını gören diğer baronlar araya girerek kadını kurtardılar. Hanım, canını kurtarmak adına Flandre Kontu Guion'un yanına kaçtı ve Robert de Bethune'ün gazabından saklanmaya çalıştı.

Bu feci aile trajedisi ve hanımın uğradığı feci darp haberi, kadının babası olan Bourgogne Dükü'ne ulaştığında, Dük muazzam bir öfke ve nefretle doldu. Robert de Bethune'ün kızına yaptığı bu muazzam hakareti ve onun haksız yere suçlanmasını asla kabul edemeyeceğini ilan etti. Bourgogne Dükü, derhal Fransa Kralı Philippe'in Paris'teki sarayına giderek Robert de Bethune'e karşı resmi bir adalet davası açtı ve kızının namusunu korumak adına bir şövalyelik düellosu (combat de joute) talep etti. Kral Philippe, meselenin çözülmesi ve adaletin yerini bulması amacıyla iki taraftan da birer şampiyon (champion) seçilmesini ve saray meydanında kozlarını paylaşmalarını emretti. Bourgogne Dükü kendi safı için cesur şövalye Guillaume de Monfignon'u seçerken, Robert de Bethune de kendi hakkını savunmak üzere Chateau-villain adındaki yiğit şövalyeyi görevlendirdi.

Belirlenen günde, Paris sarayının meydanında Hristiyan aleminin ve Fransa krallığının tüm büyük baronlarının, düklerinin ve halkın huzurunda muazzam bir düello başladı. İki şampiyon atlarını son sürat birbirine sürerek mızraklarıyla çetin bir çarpışmaya girdiler. Silahların çarpışmasıyla meydanda büyük feryatlar koptu. Çarpışmanın ortasında, Robert de Bethune'ün şampiyonu Chateau-villain, güçlü bir hamleyle Guillaume de Monfignon'un kalkanını parçaladı ve mızrağını onun zırhına saplayarak onu atından aşağı feci şekilde serdi. Yere düşen Monfignon, aldığı feci yaralar yüzünden hareket edemez hale geldi ve mağlubiyeti kabul etti. Bu muazzam zaferle birlikte, Yüce Allah'ın adaleti tecelli etti ve Robert de Bethune'ün davasındaki haklılığı herkesin önünde kanıtlanmış oldu.

Fransa Kraliçesi ve Kral Philippe, bu ilahi adaleti gördüklerinde meclisi topladılar ve iki taraf arasında ebedi bir barışın sağlanmasını buyurdular. Kral Philippe, Bourgogne Dükü'ne ve Robert de Bethune'e dönerek aralarındaki nefreti ve öfkeyi tamamen bitirmelerini, birbirlerini bağışlamalarını dindarane bir dille ihtar etti. İki asilzade de kralın bu emrine uyarak birbirleriyle el sıkıştılar ve aralarındaki husumete son verdiler. Bu muazzam tarihi vakayiname, İsa Mesih'in tecessüdünün bin iki yüz seksen sekizinci yılında, Fransa Kralı Philippe'in (Philippe le Bel) ve Aragon Kralı Pierre'in döneminde yaşanan bu dindarane olayların kaydıyla nihayete ermiştir. Tüm asil şövalyeler, dükler ve baronlar kazandıkları zaferler ve kutsal topraklarda gösterdikleri dindarlıklarla anılmaya devam edeceklerdir.

SON.

KUTSAL TOPRAĞIN ŞİKÂYESİ

Kutsal Toprağın Hristiyan prenslerine, prelatlarına ve senyörlerine yönelttiği, uğradığı feci yıkımı ve esareti anlatan dindarane feryadı.

Zafer kazanan asil prensler, inancın yüce koruyucuları,
Dönüp bakın bana, dindarane bir hüznle hatırlayın beni;
Ne bir prens ne bir dük endişe duyar feci esaretimden,
Kimse gücünü gösterip kurtarmaya cesaret edemez beni.
Kalbimi feci şekilde yaralayan bu acı ve keder,
Her dindar ruhu derinden sarsar, yasa boğar içimi.
Ey çok asil Hristiyanlar, ayağa kalkın ve feryat edin,
İnançsız Türklerin, Sarazenlerin feci zincirlerini görün;
Köpeklerden daha aşağılık tuttular beni bu topraklarda,
Bu sizin muazzam kaybınızdır, gözyaşı döküp silahlanın.
Asil prensler, aranızdaki feci çekişmeleri ebediyen bırakın,
Barışı sağlayın, kalplerdeki tüm kırgınlıkları söküp atın.
Birbirinizle savaşmak yerine, gösterin dindarane gücünüzü,
Mızraklarınızı haçı taşımayan inançsız paganlara çevirin;
Kendi bedeninizi ve ruhunuzu feci şekilde yıpratmayı bırakıp,
İnancınız uğruna muazzam, kutsal bir sefer ilan edin.
Kendi aranızda yaptığınız bu feci savaşlar unutturur adınızı,
Kardeşlik bağları koptu, feci savaş meydanlarına döndü ovalar.
İnançsız paganlar feci bir öfkeyle işgal altında tutar beni,
Dindar insanları sürgün ve feci esaret altında inletirler;
Liderleri yerinden kımıldamadan altın ve gümüş biriktirir,
Dünyevi zenginlikleri kendilerine sahte bir tanrı edinirler.
Yüce Allah'a feryat ediyor, bu amansız zulmün bitmesini diliyorum,
Ancak feci zararlar büyüyor, kurtuluş bir türlü gelmiyor bize.
Soyluların bu duruma göz yumması kalbimi feci şekilde yaralar,
Birlik olup dindarane bir adım atmak yerine tahta bakarlar;
Kutsal mekânlar harabeye dönmüş, yoksullar korumasız kalmış,
Yapılan barış antlaşmaları feci şekilde çiğnenip yıkılmış.
Kalbim bu hüzne dayanamaz, mutluluğum ebediyen yok olur,
İntikam alacak cesur bir yürek çıkmadıkça bu feci esaret son bulur.
Ey bilge yas koyucular, dindar doktorlar ve asil savaşçılar,
Sizin bu feci sessizliğiniz karşısında Hristiyanlık hüsrandır;
Neden bir araya gelip bu inançsız ordularına sefer açmıyorsunuz?
Aranızdaki feci fitneler yüzünden Tanrı'nın inayeti uzaktadır.
Zırhlarınızı kuşanın, asil şövalyelerinizi toplayıp yola çıkın,
Bu inançsız topluluğu kutsal topraklardan dindarane bir güçle atın.
Bu feci hırsızlar ve yağmacılar kutsal mekânları tahrip eder,
Hristiyan inancını korumak adına yardımına koşacak yürekler nerede?
Aranızdaki feci yağmaları, savaşları ve kavgaları tamamen bırakın,
Siz birbirinizi hırpalarken, Türkler topraklarımızı feci şekilde çiğner.
Yalan haberleri, feci iftiralari ve nefreti aranızdan sürün,

Savaşların getirdiği yıkımın ardından dindarane bir barışa bürünün.
Herkes kendi evini ve mülkünü korumak adına büyük savaşlar açar,
Ancak kutsal toprakların feci şekilde elden çıkmasından kaçır;
İnançsızlara karşı açılması gereken kutsal savaşlar unutulmuş,
Hristiyan prensleri birbirleriyle feci ve ölümcül mücadeleye tutuşmuş.
Bu feci discord ve hile ebediyen son bulmalıdır kalplerde,
Mızraklarınızı ve asil sancaklarınızı hazırlayın inançsız ellerde.
Beyaz kuğular gibi asil şövalyelerinizle birlikte taarruz başlatın,
Dünyada sadece iyi bir isim ve kalıcı bir şan bırakmaktır esas;
Akıllı ve bilge prensler, dindarane bir anlayışla ileri atılın,
Bu kutsal vazifeyi tamamlamak için kalbinizden kibri tamamen asın.
Bu vakayiname prelatların kalbindeki feci yaraları iyileştirmek,
Onları ebedi selamete ve dindarane huzura ulaştırmak adına yazılmıştır.
Kutsal kiliselerin gelirleri feci şekilde heba edilip harcanır,
Ruhaniler dindarane görevlerini bırakıp dünyevi güce adanır;
Kilisenin kutsal emanetleri feci şekilde ihmal edilmiş durumda,
Bizim rehberimiz ve çobanımız olması gerekenler lüks uykusunda.
Cemaatlerini korumak yerine halka feci zararlar veriyorlar,
Koyunları düşmana karşı savunması gerekenler feci şekilde susuyorlar.
Bu durum krallıkta büyük bir fesata ve komploya yol açmaktadır,
Fransa topraklarındaki rahipler dindarane bir ittifak kurmalıdır;
Kalbimi feci şekilde sızlatan bu acınası feryadı artık işitin,
Kutsal toprağın, yani sizin öz kızınızın yardımına süratle yetişin.
Büyük ve küçük tüm senyörler, aralarındaki feci savaşı bitirsin,
Denizlere açılın, ordularınızı toplayıp bu feci nifaka son verin.
Bu feci çekişme ve ayrılık tamamen son bulmalı topraklarda,
Yüce Tanrı'nın emrettiği o dindarane adalet tecelli etmeli surlarda;
Bu kutsal çağrıya kulak verin, feci kavgınlıkları bir kenara bırakın,
Kutsal toprağın uğradığı bu feci ıstırapı ve acıyı dindirsin yakın.
Kutsal haçın sancağı altında birleşip inançsızlara karşı durun,
Ve inancın muazzam zaferini tüm dünyaya dindarane bir güçle duyurun.
SON.

Türkçeye çeviren İbrahim Şimşek
İlgi alanınıza giren bölümleri orjinalinden kontrol ediniz.